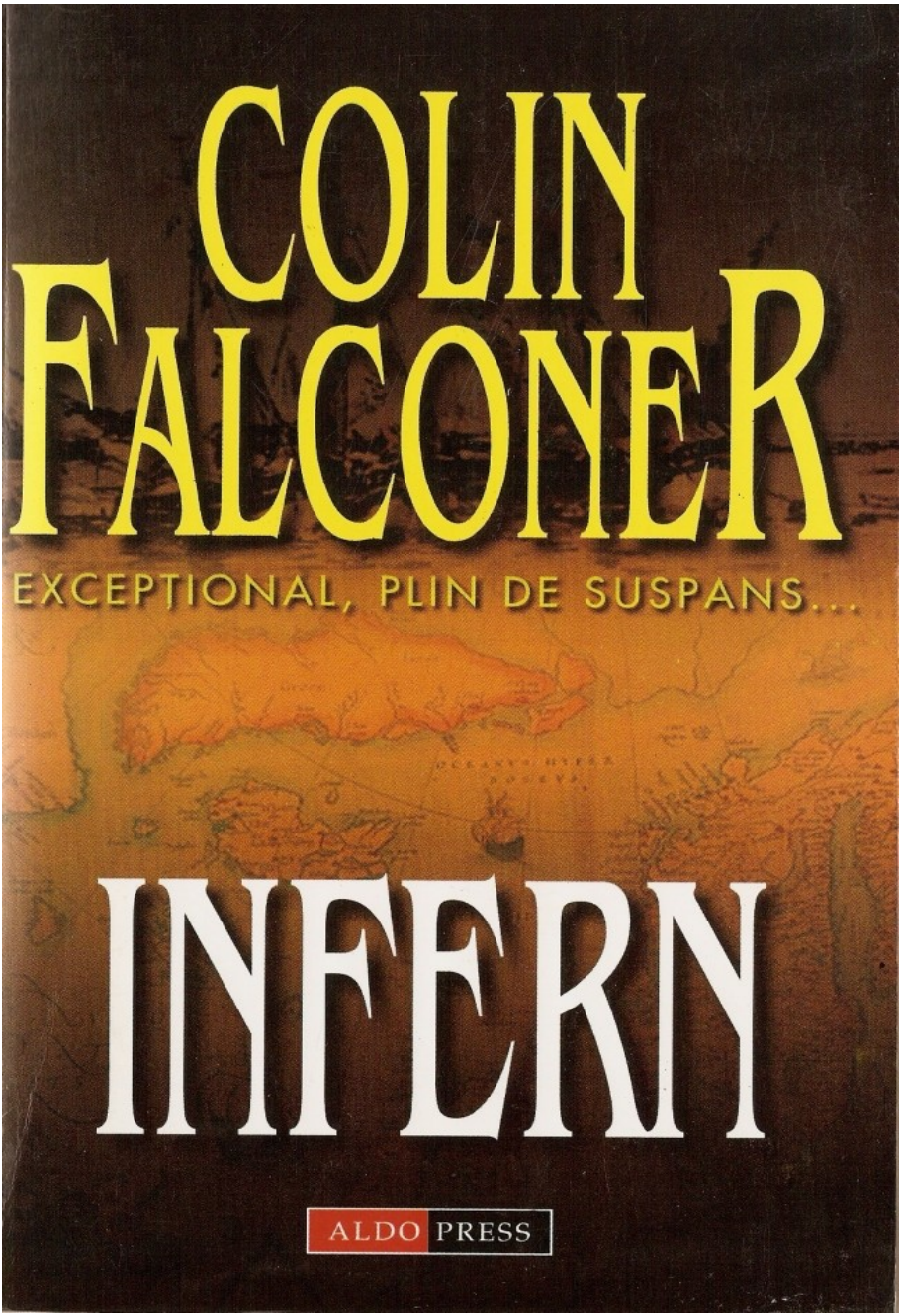
COLIN
FALCONER
EXCEPTIONAL, PLIN DE SUSPANS...
INFERN
ALDO PRESS

COLIN FALCONER

INFERN

Colin Falconer The Kingdom 2002
Traducere: Ruxandra Panait

Dedicaţie:

Această carte este dedicată domnului
Kenneth Robert Joseph Wilson, pasionat de călătorii şi om de lume, personalitate incontestabilă a dansului Balinese şi prieten.

Cuvânt înainte:

Mulţumesc lui Sue Cox de la Muzeul Maritim WA din Fremantle pentru ajutorul şi accesul la documentaţia folosită în această carte. Mulţumiri speciale lui Bruce Melrose, pilot, scafandru şi savant care m-a ajutat mult să scriu această carte. Trebuie apreciate în mod deosebit cercetările făcute de el cu privire la locul exact al rămăşiţelor scheletelor din cimitirul Batavia. Consider că în cele din urmă timpul va justifica concluziile lui. De asemenea mulţumesc agentului şi bunului meu prieten, Tim Curnow, un neo-zeelandez şi un susţinător al lui Sydney Swans, dar nu contează.

Mai bine să domneşti în Iad decât să serveşti în Rai.

John Milton

I

Permiteţi-mi să mă prezint. Sunt un om bogat, educat şi manierat. Bineînţeles, unii contestă acest lucru.

Sunt un om foarte credincios; cred în Dumnezeu şi aş fi un prost dacă nu aş face-o, deoarece mi-a fost de mare ajutor în munca mea. De-a lungul vieţii mele am cercetat atent comportamentul uman şi aceasta este încă una din preocupările mele fundamentale. Sunt îndeosebi fascinat de natura demonică, nu de păcate, deoarece ele sunt lucruri atât de nesemnificative ce nu ating niciodată măreţia adevăratului întuneric. Despre ceea ce vorbesc eu aici este monstruos, aţi putea spune chiar obscen.

Sunt sigur că sunteţi de acord cu mine.

Recunosc că am fost acolo în ziua în care *Batavia* a plecat din Texel, deşi nu mă veţi găsi pe lista de pasageri întocmită atât de meticulos de Onorabila Companie. Îmi amintesc însă sentimentul de emoţie, de anticipare pe care l-am avut în momentul în care vasul a plecat şi am simţit vântul suflând în pânze. Şi nu am fost dezamăgit.

Dar asta nu e de mirare. Dacă aţi cunoaşte oamenii la fel de bine ca mine, aţi găsi evenimentele ce urmau să vină, inevitabil. Totuşi, majoritatea olandezilor au fost şocaţi de ceea ce s-a întâmplat mai târziu. Toţi credeau, la fel ca preoţii lor calvinişti că dacă eşti bogat şi educat, eşti şi izbăvit şi m-au considerat pe mine răspunzător pentru toate nenorocirile care s-au abătut asupra lor.

Priviţi-mă bine.

Par eu un om capabil de acele crime despre care aţi auzit?

M-am întrecut însă pe mine însumi. Apropiaţi-vă şi am să vă spun adevărul.

43 de mile la vest de Geraldton, în vestul Australiei, la 28°30’ latitudine sudică

A şasea zi din octombrie, anul de graţie 1999

Craniul zăcea descoperit într-un mormânt puţin adânc, rânjind la ei din nisipul alb şi fin. Rânjetul unei morţi de trei secole jumate.

Un bărbat cu un tricou ponosit, cu emblema Muzeului Maritim Fremantle lipită pe spate, stătea pe vine lângă mormânt şi curăţa nisipul de pe oase cu o mişcare lentă. Groapa era adâncă de un metru şi fusese săpată cu mult efort cu ajutorul unei mistrii şi al unei găleţi, fiecare strat de nisip fiind înlăturat centimetru cu centimetru.

Locul fusese marcat. Mormântul fusese năpădit de rădăcini de copaci şi cuiburi de păsări, ceea ce făcea ca săpatul să fie şi mai dificil. Doi experţi în medicină legală au venit cu noi în expediţie. Unul dintre ei, care purta mânuşi din latex, s-a aplecat să examineze craniul care fusese deja mutat din groapă, suflând în nisipul din cavităţi cu un pai. Unul din arheologi s-a aplecat lângă ea.

— Este femeie, îi spuse ea lui.

— Judecând după dinţi, pare tânără, nu cred să fi avut mai mult de şase, şapte ani când a murit.

Se încruntă.

— Vezi, dintele ăsta de aici a intrat în carne, poate chiar în urma unei lovituri. Trebuie s-o fi durut îngrozitor, dar nu este posibil s-o fi omorât.

Aruncă o privire restului scheletului.

— Nu există urme pe braţe care să demonstreze că s-a împotrivit, poate că mâinile i-au fost legate înainte să fie omorâta. Craniul este intact, nu există nici o fractură evidentă a părţilor de schelet pe care le avem aici. Rănile pe ţesutul moale nu lasă urme. Greu de spus, dar sper să fi fost o moarte rapidă.

Nu se auzea nici un zgomot în afara celui făcut de un roi de muşte şi de valurile care se izbeau de stânci. Mica insulă fără copaci, cu colibele ei de pescari şi cuiburile de păsări, s-a dovedit a fi un cimitir; fuseseră deja găsite opt cadavre în acest mormânt adânc, trei de adulţi şi cinci de copii. Unul dintre ei părea să fi murit împuşcat cu o flintă. Unui alt craniu îi lipsea o bucată mare de os, care fusese probabil dislocat de o lovitură de topor. Feţele arheologilor, o echipă formată din cinci bărbaţi şi trei femei, erau posomorâte. Fiecare încerca să-şi imagineze ce se întâmplase

acolo.

Craniul rânjea la ei. Ştia. Oricine era fetiţa aceasta, îşi va aminti.

* * *

Îşi va aminti.

Îşi va aminti cum alerga prin biserică, în Amsterdam, că avea şapte ani şi că mama ei a certat-o pentru că a făcut zgomot în timpul predicii de duminică, cum predicatorul Bastaienz, în roba lui neagră, ocăra răul din lume.

În curând, spunea el, o să navigheze pe *Batavia* spre coloniile olandeze din Indii să-L slujească pe Domnul şi pe supuşii Lui de acolo. În timp ce el va fi plecat, i-a avertizat pe enoriaşii lui, toţi buni calvinişti olandezi, muncitori şi cu frică de Dumnezeu, să fie pregătiţi să nu cadă pradă ispitei lui Satana.

Dar Satana părea departe în acea plăcută dimineaţă de duminică din Amsterdam, când razele soarelui răzbăteau prin geamurile pictate ale bisericii. Erau împăcaţi cu sine în virtutea lor, aceşti olandezi aleşi ai Domnului care nu se temeau de nimic în afară de ei înşişi. Pentru că, aşa cum bunul predicator le amintise, cu cât ospăţul este mai bogat, cu atât păcatul este mai mare.

* * *

Craniul, clepsidra şi lumânarea.

Jeronimus privi îndelung acest aranjament, înainte de a înmuia tocul în cerneală şi de a scrie în jurnalul lui:

„Oamenii, în greşeala lor, vorbesc de bine şi de rău, de parcă comportamentul omului poate fi clasificat, precum metalele, în preţioase şi nepreţioase. Totuşi, în aceasta constă contradicţia, deoarece toate comportamentele sunt date de la Dumnezeu, care este întruchiparea bunătăţii; cum se poate atunci ca ceea ce un om face să fie rău? În final nu există decât cei care sunt puternici şi cei care sunt slabi. Cei care sunt suficient de puternici să îndeplinească voinţa Domnului şi cei care…”

Un ciocănit la uşă şi peniţa îi alunecă pe pagină, lăsând o urmă. Se ridică şi se duse la fereastră, aruncând o ocheadă în stradă să vadă cine era înainte de a deschide uşa.

— Jeronimus.

Jeronimus trase vizitatorul înăuntru şi închise repede uşa.

Omul se aşează lângă foc frecându-şi mâinile atât din cauză că era nervos, cât şi din cauza frigului. Jeronimus turnă vin în două căni de alpaca.

— Veşti proaste?

Vizitatorul dădu din cap în semn că nu.

— Nici torturat nu scoate o vorbă.

— Lăudat fie Domnul, murmură Jeronimus.

— Are încă prieteni printre englezi. Se zvoneşte că va fi exilat.

Jeronimus privi îndelung focul, jumătate de faţă fiind în umbră.

— Poate ar trebui să plecăm din Amsterdam pentru un timp.

— Este foarte bine, mormăi Jeronimus. N-aş mai putea trăi o secundă aici cu puritanii ăştia.

— Ai vreun plan?

Jeronimus aprobă:

— Am făcut planuri.

Amsterdam, a douăzeci şi şaptea zi din octombrie, anul de graţie 1628

Batavia, unul dintre cele mai luxoase vase de croazieră ce navigase vreodată din Olanda spre Indii, părăsi portul Texel prin Insulele Friesan. Carena verde, cioplită şi şlefuită de cei mai buni meşteri ai Amsterdamului, strălucea în razele aurii ale toamnei târzii. Blazonul care decora pupa era înfrumuseţat cu sculpturi din stejar: sirene, tritoni, capete de balauri care să îndepărteze spiritele rele, precum şi cu portretele impunătoare ale foştilor războinici batavieni, printre care şi legendarul Claudius Civilis, cel care a condus revolta împotriva Imperiului Roman şi din care olandezii susţin că se trag.

Se afla la o distanţă de 50 de paşi de la pupa la bord şi încă 150 de la punte la arboret, carena şi tot ce mai era din lemn erau sculptate din stejar baltic de calitate superioară. Mai multe sculpturi acopereau partea inferioară a etravei, iar mai sus, spre prora, se înălţa semeţ fiorosul leu roşu-auriu al Olandei. Pânzele ei fuseseră albite de sarea mării. Steagul ei albastru flutura de pe arborele gabier în briza rece a Mării Nordului. Era mândria companiei olandeze East India, o *onorabilă companie.*

* * *

Lucretia van den Mylen era obişnuită ca bărbaţii să se uite lung la ea. Frumuseţea era ca o piatră preţioasă, posesorul fiind invidiat. Să fii dorită însemna să fii bogată, făcea viaţa să fie mai uşoară, dar în acelaşi timp atrăgea privirile hoţilor.

Boudewyn insistase ca ea să angajeze o menajeră pe timpul călătoriei. Un alt lucru care o deosebea de ceilalţi, care atrăgea invidia celorlalţi.

S-a spus că marea o să fie albastră şi vremea caldă la sfârşitul călătoriei. Dar perspectiva unei aventuri de durată în Indii nu o atrăgea prea mult.

Îşi imagina nouă luni în care bărbaţii se holbau la ea şi în care femeile o tratau cu răceală. Nimeni nu avea poziţia ei şi de aceea va fi tratată cu respect, teamă şi resentimente. Dar ca soţie, era obligată să-şi urmeze soţul. Asta trebuia să facă. Să îndure în tăcere răceala şi lipsa de afecţiune.

Se obişnuise însă.

* * *

Aşadar, aceasta era Lucretia van den Mylen.

Era, spre ghinionul ei, o frumuseţe, cu părul negru ca pana corbului şi, fără îndoială, cu ceva sânge spaniol curgându-i prin vine. Marinarii păreau furioşi din cauza unei apariţii atât de seducătoare, dar de neatins. Nimic din atitudinea ei nu sugera că ar fi o femeie uşoară, totuşi, ca toate femeile frumoase, părea puţin cam dezbrăcată, în ciuda corsajului care o acoperea destul de mult şi a fustei lungi. Venise pe vas cu siguranţa unei femei obişnuite să i se deschidă toate uşile oriunde se ducea.

Mersul ei era, după părerea lui, o invitaţie la încălcarea oricărei legi. Nouă luni erau un timp îndelungat. Marinarii bătrâni spuneau că femeile frumoase pe un vas aduc ghinion, stârnind diavolul din om. Nu avea nimic de-a face cu norocul, se gândea căpitanul. Doar o chestiune de bun simţ. Când aveai 300 de oameni care se gândeau toţi la sex cu aceeaşi femeie, lucrurile trebuiau să meargă prost.

* * *

Ar fi putut fi mai bine, se gândi predicatorul, dacă Domnul i-ar fi dăruit o fată mai puţin atrăgătoare. Şi el era îngrijorat de felul în care marinarii se uitau la Judick a lui. O bucăţică cam neşlefuită şi imorală pe care o puteai cumpăra cu câţiva bănuţi în orice bar sau bordel.

Dacă un om păcătuia în gând era ca şi cum ar fi păcătuit prin faptă, aşa spunea Biblia. Nu îndrăznea să-şi imagineze în ce fel aceşti peşti şi adulteri păcătuiau în gând cu Judick.

Îşi conduse familia pe punte, încruntându-se.

* * *

Era o zi întunecată de octombrie când au părăsit Olanda, iar marea era cenuşie. *Batavia* naviga în faţa flotei, cu steagul roşu, alb şi albastru al Olandei fluturând în vânt. Se aflau la bord 326 de suflete, iar vasul era încărcat cu vin şi cu brânză şi, se zvonea, cu arginţi pentru răscumpărarea unui rege.

Era însoţită de vasele de retur *Dordrecht* şi *Galias,* de vasele *Assendelft, Zandaam* şi *Cleenen Davidt,* precum şi de o vasul de război *Buren.* Dar *Batavia* se afla în faţă, valurile izbindu-se de prora stacojie, iar leul Olandei străpungea marea, îndreptându-se către Indii în inima întunericului.

II

Femeia. O creatură încântătoare pentru aceia dintre noi ale căror gânduri duc la pierzanie.

Dacă aţi cunoaşte mâna creatoare la fel de bine ca mine, aţi înţelege umorul negru ce presupune acest dar. Un Dumnezeu iubitor, într-adevăr, îl face pe om să adore frumuseţea într-o societate în care fidelitatea este fundamentală. Fă-l prizonier pe un om la etajul cel mai de sus al unei clădiri care arde şi vei vedea acelaşi efect; aleargă spre fereastră şi-şi imaginează cum sare şi se alege cu nişte răni înfiorătoare izbindu-se de pietriş, aşa că se retrage şi vede focul de pe scări. Aleargă între un destin şi altul, ţintuit acolo de foc toată viaţa lui.

Minunat.

Şi ce fiinţă este aceasta?! Sânge spaniol, ten măsliniu, păr negru şi strălucitor ca pana corbului. Bărbaţi care nici măcar nu

speră să adreseze vreo vorbă acestei apariţii zăbovesc şi-şi imaginează ce se mişcă sub rochia de catifea, îi provoacă. Le aminteşte de impotenţa lor.

Dar ei tocmai au venit din tavernele din docuri şi din bordelurile din Houttuinnen şi Haarlemmerstraat şi nu erau încă suficient de excitaţi. Aşa că trebuie să avem răbdare şi să aşteptăm. Înainte ca târfa să fie gata, trebuie s-o încingi puţin.

52°28’ latitudine nordică, a douăzeci şi opta zi din octombrie, anul de graţie 1628

Comandantul stătea în capul mesei în sala de consiliu. Lucretia stătea lângă el, la stânga, iar negustorul Jeronimus la dreapta lui. Deschamps şi ceilalţi funcţionari erau la celălalt capăt al mesei. Marea majoritate erau filfizoni, unii dintre ei erau copii, tineri de familie bună trimişi în Orient de către companie pentru a învăţa meseria de sublocotenent sau asistent. Unul dintre ei, pe nume Huyssen, avea un râs de măgar şi-şi arăta toţi dinţii când râdea.

Apoi mai era François Pelsaert, comandantul. Acesta era un om care intriga. Cu părul lung, negru, până în dreptul gulerului alb, cu o barbă aranjată şi cu o figură atât inteligentă, cât şi plăcută. Un om învăţat şi experimentat care s-a ridicat din rândurile VOC şi a ajuns să ocupe poziţia lui înaltă în doar 10 ani.

Ochi ageri, cenuşii, cărora nimic nu le scapă. Maniere elegante. Şi nu avea nici 35 de ani. Ea a aflat că cumnatul lui era Heindrich Brouwer, fost amiral în conducerea Celor Şaptesprezece Mari şi Puternici.

Totuşi nu privirile lui admirative le câştiga. În schimb, simţea ochii căpitanului aţintiţi asupra ei de la celălalt capăt al mesei. Era, bineînţeles, obişnuită cu privirile pe care bărbaţii i le aruncau. Acesta era preţul frumuseţii şi presupunea că asta nu se va mai întâmpla când va îmbătrâni. Dar asta era doar vanitate. Totuşi…

Majoritatea bărbaţilor educaţi erau atenţi să nu arate prea multă admiraţie, din respect pentru poziţia ei socială şi verigheta de pe deget. Jacobsz părea să nu cunoască codul bunelor maniere. Rânjea la ea ca un prost de fiecare dată când îi întâlnea privirea. Îşi imagina că ea ar trebui să fie fermecată de un om care mânca precum un porc şi care nu ştia să vorbească decât

despre curenţi şi direcţia vântului.

— Şi cu ce ocazie mergeţi spre Indii, doamna mea? spuse el în final, adresându-i o întrebare directă.

— Trebuie să mă întâlnesc cu soţul meu, spuse ea, sperând să-l descurajeze cu privirile ei reci şi răspunsurile scurte.

— Şi cu ce se ocupă?

— Comerţ cu bijuterii.

Un zâmbet ce părea ironic apăru pe faţa lui, deşi ea cu greu îl putea considera aşa.

— Un om activ, nu? spuse el.

Ea se uită în jurul mesei. Ceilalţi păreau a fi jenaţi. Dar Jacobsz era egalat în rang doar de către comandant, aşa că nu-l luă în seamă.

Totuşi, comandantul nu ezită să-l pună la locul lui.

— Ar trebui să-ţi revizuieşti comportamentul când o doamnă este de faţă, i-o tăie el scurt, ceea ce-l făcu pe Jacobsz să roşească.

Îşi încleşta pumnii şi se uită la Pelsaert cu ură. *Ceva rău o să se întâmple,* se gândi ea.

— E în regulă, spuse ea repede. Nu m-am supărat pe el.

Era un moment periculos în care cei doi oameni se uitau fix unul la altul din capetele opuse ale mesei. „Nu este un semn bun pentru o călătorie fericită”, se gândi ea, şocată de ostilitatea rapidă a bărbaţilor.

Jeronimus, comerciantul, îi luă apărarea. Stătea relaxat şi zâmbea de parcă cineva făcuse o glumă. Avea cel mai minunat zâmbet; lumina încăperea.

— Domnule comandant, vă rog, trebuie să ne povestiţi aventurile dumneavoastră de la curtea marelui Mogul, spuse el ca şi când tăcerea bruscă era doar un răgaz în conversaţia care trebuia continuată cu fleacuri. Se întoarse spre Lucretia şi schimbară o privire: *Căpitanul este un idiot. Lasă asta în seama mea.*

— Sunt sigur că toţi s-au săturat de poveştile mele despre Indii, spuse François.

Căpitanul mormăi, în semn de aprobare.

— Eu aş vrea să ştiu mai multe, spuse Jeronimus şi toată lumea aprobă.

Tinerii nu erau chiar înţelepţi; pentru unii era prima oară când părăseau Olanda, sau chiar oraşele lor natale, şi erau doritori de

poveşti cu vulcani care erup şi cu cocotieri ce se leagănă în bătaia vântului.

— Dacă pleci din Olanda, dai de sălbatici, spuse căpitanul, sfâşiind cu dinţii o bucată de carne de vită sărată.

— Dimpotrivă, spuse François cu o privire pătrunzătoare. La curtea marelui Jahan, am văzut că lorzii de acolo îi depăşeau cu mult pe ai noştri în măreţie. Au nişte grădini în palate cum nu am mai văzut. Pereţii fortăreţei prinţului din Jumna sunt făcuţi dintr-o piatră roşie care la apus capătă culoarea sângelui şi la răsărit este la fel de roz precum un trandafir. Piatra este cioplită în zăbrele, iar ferestrele sunt poleite cu frunze de aur.

Toţi erau atenţi la ce spunea, iar ochii le străluceau, cu excepţia căpitanului care molfăia la friptura lui de vită sărată, cu un aer plictisit.

— Prinţul Jahan are nişte jocuri pe care cu greu vi le puteţi imagina. Există nişte animale numite elefanţi, creaturi pe care nu le-aţi văzut în viaţa voastră, fiecare având mărimea unei colibe de fermier, iar el priveşte aceste creaturi cum se bat pentru plăcerea lui. Are de asemenea o curte cu şiruri de dale albe şi negre şi-i obligă pe servitori să stea pe ele, chiar şi în toiul zilei, ca să fie folosiţi pe post de piese de şah. Le ordonă să se mute cum vrea el în timp ce el stă într-un loc la umbră.

— Opera Diavolului, murmură predicatorul.

— Chiar şi aşa, spuse Coenraat van Huyssen, aş vrea să văd cu ochii mei.

— După cum zicea predicatorul, sunt fără de Dumnezeu, spuse căpitanul.

François aprobă.

— Căpitanul are dreptate, spuse el, atitudinea lui eclipsând gelozia nejustificată a căpitanului.

— Cu toată măreţia lor, guvernul lor nu este credincios şi este dominat de avariţie. În timp ce prinţul se desfată cu distracţii costisitoare şi femei frumoase şi se comportă de parcă afacerile publice nu sunt treaba lui, guvernatorii sunt mituiţi de către criminali şi hoţi şi fac exact ce vor ei. În timp ce prinţul se odihneşte pe aşternuturi de catifea şi bea sucuri de fructe, îndulcite, supuşii lui stau pe vine în cocioabe năpădite de muşte, fără paturi şi fără să mănânce carne la orez. Oricât de minunate ar fi aceste pământuri, le lipsesc certitudinile noastre morale. Guvernul lor nu se poate compara cu al nostru până nu împarte

bogăţia lui cu săracii şi nu înlătură injustiţia.

Câţiva dintre oameni s-au uitat cu suspiciune, dar au avut bunul simţ să-şi păstreze gândurile pentru ei. Lucretia îşi ridică privirea şi îl văzu pe căpitan rânjind cu şiretenie la ea din nou.

— Nu poţi să condamni un prinţ pentru că vrea o femeie frumoasă, spuse el cu ochii aţintiţi asupra ei.

— Prinţii sunt datori să guverneze, îi spuse François. Fără o guvernare ca lumea, devenim din nou animale.

— Dumnezeu ne-a făcut superiori animalelor, spuse predicatorul. Ca să fie eficient, orice guvern trebuie să aibă la bază legile lui Dumnezeu.

Căpitanul îşi termină vinul. Îi strălucea în barbă ca rubinul înainte ca el să-l şteargă cu dosul mâinii.

— Trebuie să mă duc să veghez, spuse el. Simt că o să am o indigestie.

Jeronimus încă zâmbea cu zâmbetul lui secret. Nu spunea multe, dar ochii lui erau peste tot, iscoditori, plini de umor. Un om fermecător, se gândi ea.

Un diplomat, un domn.

* * *

Vântul îi biciuia mantia în timp ce un alt val negru se rostogolea sub grindă. O noapte oribilă. Înfruntai furtunile din această parte a Ecuatorului şi plecai având vreme frumoasă în sud în această perioadă a anului.

Dar căpitanul nu se gândea la vreme. Îşi încorda pumnii peste parapet. Nenorocitul ăla de Pelsaert. Poponar arogant.

— Mi se pare mie, sau voi nu sunteţi prieteni? se auzi o voce.

Căpitanul se întoarse. De unde venise comerciantul? se întrebă el. Bântuia pe vas precum o fantomă.

— Ce doreşti?

Jeronimus se aplecă peste parapet, lângă el, într-un mod mult prea camaraderesc ca să-i fie pe plac. Simţea mirosul de vin când respira.

— Am văzut cum se purta cu tine la masă. Cred că nu prea-i pasă de tine.

— De parcă m-ar interesa ce crede frumuşelul ăla despre mine, spuse el. Şi tu nu eşti mai prejos, se gândi el, cu tunica ta căptuşită şi cu lanţul ăla gros la gât. Nenorociţilor de la

companie, cu cuvintele voastre preţioase şi hainele voastre fine, nu e unul dintre voi pe care să nu-l bag sub masă la băutură sau să nu-l snopesc în bătaie cu mâinile legate la spate şi cu o târfă-n braţe.

— Totuşi. Este foarte apreciat de cei Şaptesprezece Mari şi Puternici.

— E un lingău. L-am cunoscut în Indii.

— Am auzit că aveţi ceva de împărţit.

— A vorbit cineva?

Poate Evertsz, şeful de echipaj. Sau Gerritsz, timonierul. Erau cu el în ziua aceea la Surat când Pelsaert l-a certat pentru impertinenţa lui şi i-a oprit din salariul pe două luni. Acum soarta şi nişte dobitoci de la VOC au făcut în aşa fel încât trebuie să se suporte unul pe altul nouă luni, tot drumul pe *Batavia.*

— E păcat ca nişte oameni ca voi să primească ordine de la inferiori, spuse Jeronimus.

Care este jocul tău? se gândi căpitanul. Încerci să-mi întinzi o cursă, fără îndoială. Spun ce cred, nu flatez pe nimeni.

— Eu comand vasul, el poate să dea ordine *aristocraţilor,* dacă vrea. Dar Dumnezeu să-l ferească daca mi se mai pune în cale din nou. Şi poţi să-i spui ce am zis.

— Ceea ce-mi spui rămâne între noi, Araien.

Araien. Acum suntem apropiaţi ca fraţii. Nu am încredere în ăsta.

— Ce pui la cale, funcţionăraşule? spuse el apropiindu-şi faţa de a lui.

Dar Jeronimus nu părea intimidat, nu s-a tras înapoi, cum ar fi făcut majoritatea oamenilor.

— Oameni ca tine, care se pleacă şi se bat cu oamenii companiei, care transportă croitori şi pungaşi. Ce pierdere.

Şi lăsă lucrurile aşa.

Căpitanul îl privi cum coboară la pupa. Ei, ăsta chiar că e ciudat. Am crezut că am văzut toate soiurile de oameni, dar un asemenea ticălos n-am mai văzut până acum. N-am încredere în el deloc, dar apoi, în cine să mai crezi în zilele noastre?

Dar poate că o să am nevoie de el.

* * *

Pupa fusese extinsă de la oberliht până la arborele artimon şi

acolo erau aşezate cabinele pentru ofiţeri şi pasagerii înstăriţi. Comandantul avea propria cabină la pupa. Mai erau şi alte cabine, unele despărţite de altele doar de nişte perdele, care începeau de la puntea din spate. Dar potrivit poziţiei şi sexului ei, Lucretia avea o cabină proprie, sub lumina aurită din spatele vasului.

Îi oferea un pic de intimitate sau cel puţin aşa gândea ea.

Când uşa de la cabină se deschise scârţâind, crezu că venise Zwaantie, servitoarea ei, şi fu şocată să-l vadă pe căpitan stând acolo în cizmele lui pe care le purta când era pe mare, rânjind la ea de parcă ar fi fost o prostituată dintr-o cârciumă din Amsterdam. Îşi ţinea degetele îndesate în curea şi mirosea a gin.

— Găseşti cabina pe gustul tău? spuse el.

— Ce cauţi aici?

— Trebuie să mă asigur că pasagerul meu cel mai iubit stă confortabil. Hai, nu te mai uita aşa la mine, de parcă nu ai fi vrut să vin.

— Nu ar trebui să fii aici. Mă pregăteam să mă culc.

— Este cam înghesuit aici, Dumnezeule. Făcu un pas înainte şi trebui să se aplece, nici măcar nu putea sta drept.

— Am văzut cum te uitai la mine la masă.

Începu să se înfricoşeze, se uită spre uşă, sperând că va veni Zwaantie, dar nici urmă de ea.

— Ţi-ar fi mult mai bine unde dorm eu.

— Sunt o femeie măritată, spuse ea cu vocea sugrumată de frică.

— Dacă ai fi soţia mea, nu te-aş pierde din ochi nouă minute, darămite nouă luni.

— Dacă aş fi soţia ta m-aş îneca.

Zâmbetul dispăru şi se transformă într-un rânjet dispreţuitor, îşi scoase o mână ca să o atingă, dar ea se răsuci.

— Ieşi afară, că dacă nu, ţip. O să mă audă tot vasul.

Îşi rotea limba în interiorul obrazului, gândindu-se.

— Pot avea ce femeie doresc, spuse el.

— Nu şi pe asta.

Vru să o lovească, văzu asta în ochii lui. Faţa lui era urâtă şi schimonosită de furie. Dar nu îndrăzni să o lovească, oricât de mult dori. Se întoarse şi ieşi.

Câteva minute mai târziu, apăru Zwaantie, zâmbind ca o proastă. Ceva o mulţumise. Poate pentru că o văzu pe stăpâna ei

stând pe pat, tremurând, palidă.

— Unde ai fost? o luă Lucretia la rost, dar ştia răspunsul.

Fusese sus la pupa, râzând de respingerea căpitanului, şi poate că ştia de la început.

— Ajută-mă să mă dezbrac, îi spuse ea şi Zwaantie rânji la ea ca o prostituată de cârciumă.

Venise la ea având referinţe atât de bune. Se întreba acum dacă nu cumva fosta ei stăpână nu-i scrisese doar ca să-l ferească pe soţul ei de ea.

* * *

Şobolani mişunau prin colţurile întunecate ale calei; demoni se alergau prin visele întunecate ale marinarilor; un copil ţipă în noapte printre umbrele învălmăşite ale pasagerilor adormiţi pe punte. Scârţâitul frânghiilor, geamătul lemnelor. Diavolul pe mare, privind cum se îndepărtează coastele creştinilor în întuneric. În curând orizontul va aparţine unor suflete mai negre decât ale lor.

45°48' latitudine nordică, a patra zi din noiembrie, anul de graţie 1628

Noapte lungă, *Batavia* se afunda în furtună. Un vânt puternic biciuia Golful Biscay, cerul era negru ca sufletul unei vrăjitoare. Farul lumina sub parapetul înalt al pupei, marinarii urlau de pe grijea şi de pe vergile de vintrea. Majoritatea pasagerilor erau înghesuiţi sub punte, gemând în culcuşurile lor, aerul era închis şi înţepător mirosind a apă stătută şi a vomă. Dumnezeu să aibă milă de noi, se gândi Judick. Şi de-abia am plecat din Olanda de o săptămână.

Aş vrea să mor, se gândi ea, atingând cu capul care-i ardea de febră lemnul rece şi umed al parapetului de protecţie. Nu mai rezist încă o oră ca asta. Cele nouă luni de călătorie se derulau în faţa ochilor ei ca un chin neîntrerupt, ca o sentinţă în purgatoriu. Încercă să vomite din nou, dar nu mai era nimic în stomacul ei în afară de fiere. Puntea se zgâlţâia când un alt val mare se rostogoli sub chilă.

— O să fie mai bine, spuse o voce de lângă ea.

Îşi ridică privirea. Unul dintre soldaţi rânjea la ea. Un individ

corpolent, cu părul blond. Era vesel de parcă ar fi respirat aerul proaspăt al dimineţii de-a lungul unui canal, acasă. Îi venea să-i smulgă ochii.

— Când vei reuşi să-ţi păstrezi echilibrul pe puntea care se clatină, nu o să mai ai nimic.

Simţi încă un spasm şi gemu.

— Pleacă de lângă mine, se gândi ea. Lasă-mă să mor liniştită.

— Rezistă, spuse el, o să fie bine.

Dacă ar fi avut un cuţit, l-ar fi băgat în el. Era prea slăbită şi îi era prea rău ca să-l mai înjure. Închise ochii şi se cocoţă pe punte. O pală de vânt îi răcori obrajii încinşi.

Lăsaţi-mă să mor. Lăsaţi marea să mă spele, lăsaţi-mă să mor.

* * *

Jeronimus stătea la pupa, cu mâinile încleştate de balustradă. Îngheţa aici, dar nu mai suporta să stea un minut sub punte; puţea, pasagerii aveau rău de mare şi mulţi se rostogoleau peste propria vomă. Ca nişte cirezi de vite, resturile societăţii olandeze, croitori şomeri şi evrei.

Farmacistul îşi luase pentru el propria doză pentru răul de mare. Şi aceste mări nu-l înspăimântau, pentru că ştia că are un destin, dat de Dumnezeu, care nu l-ar lăsa să moară înecat.

O perdea de ploaie de gheaţă se abătu asupra oceanului şi tremura sub mantie. Ce naţie de proşti, tovarăşii lui olandezi!

Într-o bună zi va exista un regat în care oamenii să trăiască după bunul plac, eliberaţi de plăceri şi dorinţe. Torrentius înţelesese acest lucru, dar a fost blamat pentru că avea mintea plină de absurdităţile de duminică ale predicatorilor.

Acum venise rândul lui Jeronimus Cornellisen să pună în aplicare măreţul plan. Fiind unul dintre aleşi, Dumnezeu îl va îndruma, era sigur. În spatele valurilor reci ale furtunii îl aştepta un destin. Le va arăta drumul către regat.

36°18’ latitudine nordică, a douăzecea zi din noiembrie, anul de graţie 1628

Vântul sufla puternic, formând valuri mari, iar ei navigau cu toată viteza înainte. Siluetele navelor *Buren* şi *Assendelft* se aflau pe uscat, restul flotei fusese împrăştiată de furtuna din

ultimele săptămâni. O dimineaţă mai bună, fără prea mulţi nori pe cer, cu marea mai calmă.

François stătea la balustrada pupei. Nu venea niciodată pe punte în timpul în care căpitanul veghea, amândoi doreau să petreacă cât mai puţin timp posibil unul în compania celuilalt. Omul era un căpitan bun, dar un bădăran arogant şi spectrul lui Surat atârna asupra corăbiei.

Auzi pe cineva venind pe punte din Camera de Consiliu; era Jeronimus.

— Unde suntem? îl întrebă Jeronimus.

— Căpitanul spune că am ocolit Capul Finisterre, îi spuse el. Tocmai am părăsit coasta Lusitaniei, la 36° latitudine nordică faţă de Ecuator.

Jeronimus se sprijini de balustradă. Era preocupat de ceva.

— Ai ceva de împărţit cu căpitanul?

— Sigur, zise François. Este evident pentru toată lumea. Anul trecut, când mă întorceam din Indii, el comanda vasul pe care am venit eu din Surat. A fost ceva neplăcut. Ezită, neştiind cât de mult să spună. Făcea comerţ pe sub mână, cărând mărfuri care nu erau aprobate de Companie. Am simţit nevoia să-i atrag atenţia. A fost admonestat şi i s-a tăiat salariul pe câteva luni.

— Nu e bine că oamenii de la Companie au considerat potrivit să vă trimită în această călătorie.

— O să facem cea mai bună călătorie.

Jeronimus aprobă.

— Este un om dificil.

— Nu este un om blând.

— Totuşi ceea ce lipseşte şarmului lui este mai mult decât compensat de unii dintre ceilalţi pasageri.

— Te referi la doamna van den Mylen?

— O femeie fascinantă, educată şi citită.

Un lucru ciudat, Jeronimus avea faţa ca o oglindă, nu lăsa nimic să se citească pe ea. Ştie oare ce gândesc sau sunt eu chiar aşa de transparent? Se hotărî să schimbe subiectul.

— Ce vânt te aduce în Indii, domnule Cornellisen?

— Vreau să fiu mai bun. Cum vrem toţi.

— Eşti un om învăţat, cred.

— Am cunoştinţe de latină şi franceză. Mi-am câştigat existenţa ca farmacist de câţiva ani buni.

— Trebuie să faci bine.

— Dacă Dumnezeu vrea asta.

Din nou acel zâmbet, zâmbetul unui înger. Un om care e ca mine, se gândi el. Ambiţios şi cu ochii după femei, Domnul să-l aibă în pază. Şi unul căruia nu-i place să se sfătuiască cu nimeni.

Cel puţin aici am un aliat împotriva brutei de Araien Jacobsz.

În timp ce se îndreptau spre sud, către Ecuator, zilele deveneau mai calde. Până acum pasagerii au aflat ceea ce marinarii numesc „picioare de mare”, adică să te ţii pe picioare pe vas când e furtună. Pasagerii petreceau mai mult timp pe punte, chiar ascunzându-se în spatele unor pânze pentru a se feri de soarele care dogorea mai tare pe zi ce trecea.

— Te simţi mai bine acum?

Judick se uită în jurul ei. Era individul acela corpolent cu părul blond pe care a vrut să-l omoare când îi era rău. Stătea lângă balustradă şi-i zâmbea. Avea ochii albaştri ca albăstreaua, care contrastau cu părul lui blond şi cu barba. Era măgulită de atenţia pe care i-o acorda, dar în acelaşi timp îi era şi puţin frică de el. Nu mai vorbise cu un bărbat decât în compania tatălui sau mamei ei.

Îşi întoarse capul. Tatăl ei s-ar înfuria dacă ar găsi-o stând de vorbă cu un bărbat, mai ales cu un soldat de rând.

— Este îngrozitor să-ţi fie rău de mare. Şi mie mi s-a întâmplat la fel prima dată când am mers pe mare. Dar după un timp te obişnuieşti. Doar când e furtună nu mai pot să mănânc.

Îşi simţi obrajii arzând. Nu arată prea rău, un pic cam neşlefuit.

— Eşti palidă. Ai mâncat?

Dădu din cap în semn că nu.

— Astea sunt lături. Nu le-aş da nici porcilor.

— Ah, doamna e simandicoasă. Am crezut că v-a trecut atunci, la prima cină.

Iar acum râdea de ea.

— Recunosc, mâncarea este destul de proastă pe vasul ăsta. Dar e ca şi cu răul de mare. Te obişnuieşti.

— Vreau doar să cobor de pe vasul ăsta şi să mănânc mâncare adevărată. Aş da orice să ronţăi un măr sau să dorm fără să aud sforăiturile a 100 de vecini.

— Trebuie să fi dus o viaţă luxoasă, spuse el.

Încă râdea de ea, se gândi ea. Sau poate că era adevărul. În comparaţie cu el, poate că o ducea bine. Viaţa unui soldat nu

poate fi uşoară, consideră aceste mici lipsuri fleacuri în comparaţie cu ceea ce a îndurat el în viaţă. Se uită în jur după tatăl ei. Trebuie să-i fi citit gândurile.

— Presupun că predicatorului nu i-ar plăcea să te vadă stând de vorbă cu un simplu soldat.

Simţi o urmă de vină. Se plasa deasupra a jumătate de populaţie doar pentru că tatăl ei era predicator. Şi băiatul ăsta nu a făcut decât să fie amabil.

— Ai mai fost în Indii până acum? întrebă ea să-şi dovedească sieşi că nu-i este frică de el sau de tatăl ei.

— O singură dată, când am luptat pentru Companie. Atunci am aflat de „picioare de mare”.

— Şi ai ales să te întorci?

— Câştig bine şi este ceea ce ştiu să fac.

Judick se uita fix la apa care făcea spume de-a lungul carenei.

— Deja îmi este dor de Olanda.

— Gândeşte-te doar la nopţile tropicale şi la cocotieri.

Se întoarse şi se uită în sus la el şi zâmbi. El îi zâmbi la rândul lui.

— Judick!

Se întoarse. Tatăl ei stătea acolo, cu faţa roşie de furie.

— Coboară, acum.

Se grăbi.

Acum trebuia să asculte o predică despre virtute şi evlavie. Presupunea că meritase.

Îi aruncă o ultimă privire noului ei prieten înainte ca tatăl ei s-o împingă pe scara din faţa lui.

12°33’ latitudine nordică, a douăzeci şi opta zi din decembrie, anul de graţie 1628

De-abia trecuseră două luni şi Lucretia deja simţea că o să înnebunească. Monotonia nesfârşită a zilelor era înlăturată doar de clopotul vasului prin care cârmaciul anunţa ora măsurată de clepsidră. Se pomeni că aşteaptă cu nerăbdare ora mesei, deşi mâncarea era groaznică. Micul dejun şi cina constau într-un terci amestecat cu prune uscate, iar la masa de prânz aveau mazăre sau fasole cu carne de porc sau somon afumat. Aduseseră cu ei nişte porci şi pui vii, dar erau pe terminate, şi deja erau viermi în carnea de porc chiar dacă mâncau în farfurii de argint. Se

întreba cum o să mai reziste încă şase sau şapte luni. Dar ce alternativă avea, în afară de a sări în mare?

Îşi reamintea că o ducea mai bine decât majoritatea. Era unul dintre puţinii pasageri distinşi, cu cabină proprie într-o parte privilegiată a vasului, la pupa, unde comandantul şi căpitanul şi alţi ofiţeri îşi aveau sediul. Avea acces chiar la unul din cele două WC-uri cu scaune de lemn care erau amplasate deasupra pupei, deşi condiţiile sanitare erau mult sub aşteptările ei. O funie lungă cobora din WC în mare; frânghia avea un capăt despicat şi cu acesta se presupunea că o femeie trebuie să se şteargă. Frânghia era apoi aruncată prin WC în ocean.

Totuşi şi acesta era un fel de lux. Ceilalţi pasageri împărţeau puntea şi două WC-uri. 300 de oameni, dintre care aproape două sute de marinari şi soldaţi care erau înghesuiţi ca sardelele pe puntea cea mai de jos şi care se puteau curăţa doar riscând să se ducă pe puntea plină de păduchi, la botul navei, o dată pe săptămână şi să-şi scuture hainele. Duhoarea care venea de jos era deja înspăimântătoare.

Cel puţin vremea se ameliorase şi zilele erau blânde. În unele zile se puteau zări coastele pământurilor întunecate din Sierra Leone, chiar dedesubtul liniei orizontului.

Îşi plecă fruntea şi începu să scrie.

Suntem pe corabie doar de o lună, deşi pare mult mai mult. Mâncarea este mereu aceeaşi, porc sau vită, deşi bucătarul încearcă să-i mai dea gust adăugând nişte prune afumate. Din când în când se mai găseşte şi brânză de Olanda, dar aceasta doar la masa căpitanului şi este considerată deja o delicatesă.

Comandantul, François Pelsaert, este un om fermecător şi este pe cale să devină membru al Consiliului Indiilor şi un om foarte important. Doar în zece ani s-a ridicat de la rangul de funcţionar al Companiei, iar faima şi averea par să fie de partea lui.

A petrecut mulţi ani în Indii la curtea mogulului Jahan şi ne spune multe poveşti de dragoste din Orient, umplând capetele tinerilor cu vorbe despre vulcani ce erup şi temple păgâne. Dacă drumul nu ar fi aşa de lung, poate aş putea să anticipez puţin ce va urma.

Îmi e dor de Boudewyn şi de-abia aştept să fiu iar în braţele soţului meu şi să nu mai simt aceste incertitudini. Cred că în

Olanda mă cunoşteam şi mă înţelegeam mai bine...

Se uită fix la ceea ce a scris şi tăie ultimele două rânduri. Ce-o făcuse să scrie aşa ceva?

* * *

Servitorii, Pelgram şi Deckier, au adus platouri de porc sărat, fierbinte. Bucătarul asezonase carnea cu nucşoară şi coriandru şi o mână de smochine, dar după două luni de şuncă sărată nici toate mirodeniile din lume nu i-ar fi îmbunătăţit gustul sau ar fi ascuns prezenţa viermilor. Biscuiţii erau aşezaţi în vase de alamă şi cupru, ca fructele. Fructe. Ar da orice pentru o pară zemoasă.

Reyndert, servitorul comandantului, se grăbea să aducă sticla de Burgundia, vinul fiind încă un lucru pe care-l aprecia.

Discuţia reveni inevitabil la aventurile comandantului în Indii, tinerii fiind întotdeauna doritori să-l audă vorbind despre experienţele lui. François la început nu părea prea interesat. Reţinerea lui era ceea ce-i plăcea ei la el, era atât de diferit faţă de căpitan, căruia îi făcea o plăcere deosebită să-şi audă vocea şi să-şi demonstreze experienţa de marinar cu fiecare ocazie.

Tinerii funcţionari păreau fascinaţi în special de poveştile comandantului despre haremurile de la curte.

— Aşadar, e adevărat, îl întrebă Deschamps, asistentul evreu, că şi un bărbat de rând poate avea mai mult de o soţie?

— Dacă îşi permite, răspunse François. Să ţii o nevastă e destul de costisitor pentru un om sărac.

Câţiva au râs când au auzit asta.

— De ce ar avea un om nevoie de mai mult de o soţie? îl văzu pe funcţionarul David Zeevanck aruncând colegilor lui o privire de atotştiutor.

— Într-adevăr, unii bărbaţi s-ar considera norocoşi cu o singură femeie, murmură zâmbind François, dar, când ochii lui îi întâlniră pe-ai ei, roşi şi-şi feri privirea.

Ea simţi cum îi bate inima mai repede.

Jeronimus, comerciantul, spuse:

— Am auzit că prinţii au palate pline de soţii.

— Mi-ar plăcea să mă fi născut prinţ, spuse Zeevanck, iar predicatorul îl privi cu asprime.

— Sunt sigur că prinţii găsesc acest lucru foarte confortabil,

spuse François. Dar ca olandez ce sunt, nu pot decât să simt milă pentru aceste femei. Ele nu duc o viaţă prea fericită. Da, mănâncă cele mai bune mâncăruri, au cele mai fine haine şi trăiesc în cele mai luxoase *zenanas,* ceea ce numesc ei palate. Dar sunt, după cum mi s-a mai spus, extrem de singure.

Deschamps îşi ridică privirea, după ce descoperi o grămadă de viermi în carne. Împinse delicat farfuria deoparte.

— Alte femei, nu-i aşa, găsesc viaţa fără bărbaţii lor insuportabilă, încât îi urmează de bunăvoie şi la groapă.

— Într-adevăr, făcu François. Chiar am văzut asta o dată. I se spune *sati.*

— E nemaipomenit, zise Jeronimus.

Predicatorul îşi clătină capul.

— Asta e o discuţie blasfemiatoare, zise el. Să te distrugi singur e un păcat în faţa lui Dumnezeu.

Jeronimus îşi drese glasul. Gândurile i se citeau pe faţă.

— Ce este asta *sati?* întrebă Lucretia, primind o privire rece de la soţia predicatorului.

François bău o gură de vin de Burgundia care-i lăsă urme pe mustaţă.

— Femeia pe care am văzut-o era cea mai drăguţă şi nu avea mai mult de 18 ani. S-a măritat pe când avea 13 ani şi n-a cunoscut alt bărbat. Nici soţul ei n-a mai avut altă soţie. Când el a murit, ea a declarat că va deveni *sati,* dar rudele şi prietenii au încercat s-o convingă să renunţe la asta. Ei au apelat chiar la sprijinul guvernatorului, dar în van. Acolo este un obicei acest lucru şi ea a considerat în ochii zeilor ei păgâni că asta trebuie să facă.

Predicatorul mormăi aprobator.

— S-a îmbrăcat cu cele mai bune haine, şi-a pus cele mai scumpe bijuterii, ca-n ziua nunţii, şi s-a pus în faţa rugului funerar. Când corpul soţului a ars, trupul ei viu a ars împreună cu el. N-a scos nici un sunet în tot acest timp. A fost cel mai remarcabil lucru văzut de mine vreodată şi cel mai tulburător.

Masivul David Zeevanck mormăi în barbă.

— Nu cred că aş putea iubi vreodată atât de mult încât să fac un lucru asemănător, zise Lucretia.

Când auzi aşa ceva, Jeronimus ridică privirea.

— Dar tu, comandante, ce crezi, poate un bărbat să-şi sacrifice viaţa de bunăvoie pentru o femeie?

Înainte să poată spune ceva, vorbi predicatorul. Arăta de parcă mai avea puţin şi exploda.

— Un bărbat trebuie să fie pregătit să moară pentru Dumnezeu. Doar la asta trebuie să se gândească.

— Uşor de spus, zise François, dar după experienţa mea ştiu că un bărbat ar face orice să mai trăiască o zi.

— Nu şi dacă e credincios.

— Dar Sfântul Petru? spuse Jeronimus, iar predicatorul îi aruncă o privire plină de ură.

— Poate că nimeni nu ştie cum va reacţiona înainte să fie pus în situaţia respectivă.

Se făcu brusc linişte. Nu se putea ca o femeie să spună asemenea lucruri. Doar Jeronimus şi François zâmbeau.

— Aleşii lui Dumnezeu sunt binecuvântaţi de dragostea Lui şi salvaţi de El, răspunse predicatorul.

— Cei ce nu au fost aleşi să fie salvaţi de El vor arde în Iad.

Ea observă că Deschamps nu-şi putea ţine gura. Se încruntă la el, avertizându-l să tacă, dar el nu se putea abţine.

— Desigur, un om poate alege să ardă în Iad sau nu.

Predicatorul se uită la soţia lui şi privirea-i deveni ură.

O singură dată a mai văzut o astfel de privire la tatăl ei vitreg, când un om a tras un pârţ la slujba de duminică în biserică.

— Anumite persoane sunt alese de Dumnezeu pentru a fi salvate, restul sunt condamnate pe vecie, spuse predicatorul.

— Orice acţiune a noastră este destinată de Dumnezeu. Nu există nici un fel de liber arbitru.

— Atunci, care-i rostul, din moment ce Dumnezeu ştie ce vom face şi cine va fi păcătos? spuse Deschamps enervat, nevrând să renunţe.

— Cred că soţul meu ştie mai bine decât oricine care sunt căile Domnului, spuse soţia sa.

Lucretia îi aminti, în timp ce mânca, de o vacă pe islaz, având aceeaşi faţă impasibilă şi privire imbecilă.

— Dar dacă stai şi te gândeşti, zise Deschamps, toţi cunoaştem oameni care au fost distruşi de propriile acţiuni şi oameni care s-au înălţat prin suferinţă.

— Judecăţile sunt date de Dumnezeu pentru a-şi arăta nemulţumirea faţă de acţiunile noastre, spuse predicatorul.

— Şi ne dau nouă posibilitatea de a ne mântui.

— Dumnezeu decide soarta noastră, nu noi.

Deschamps vru să continue, dar văzu cât de nervoşi sunt colegii lui şi hotărî să abandoneze discuţia. Dar ea avea să-şi amintească de multe ori această discuţie în lunile ce au urmat, când se întreba cum se comportă bărbaţi în momente de dezmăţ.

Deocamdată se uită la François, la capătul mesei. Nu spusese nimic în timpul acestei dispute şi se întreba ce gândeşte Jeronimus cu zâmbetul lui blând pe buze; era altul care nu-şi exprima opiniile.

Îl respecta pe predicator, bineînţeles. Era un om credincios, un om bun şi drept care ştia calea Domnului. Dar dorea ca cineva să-i dea acestui gras un şut în fund.

Predicatorul le ţinea o altă predică, şi Zeevanck îi aruncă lui Deschamps o privire plină de reproş pentru că i-a dat ocazia să le facă morală. Carne de porc sărată şi predici. O cină perfectă.

Îi era dor de Java, de fructele tropicale şi de cinele lungi şi silenţioase în compania soţului ei.

* * *

Li se spunea *mici burghezi* acestor tineri nobili fără bani, trimişi în Indii de Companie pentru a învăţa meseria de ofiţer sau funcţionar, singurul lor capital fiind educaţia şi un aer de superioritate. Dacă asta era educaţie, se gândi Jeronimus. Uneori, era doar un cuvânt în plus pentru a numi aroganţa lor nejustificată.

Într-o zi l-a găsit pe unul dintre ei, Coenraat van Huyssen, holbându-se la Pelsaert la pupa. Era un copil bun, acesta, cu părul ca o coamă de leu şi o bărbuţă aranjată cu grijă, ochi albaştri duri şi graţia pe care ţi-o dă o înfăţişare plăcută şi îngrijită. Întotdeauna dorind mai mult şi căutând pe cineva care nu suporta să aibă superiori, indiferent de vârstă sau merite. De-a dreptul superficial.

Se sprijini de balustradă lângă el.

— Te gândeşti că într-o bună zi vei sta tu acolo, sus? îi spuse el.

Tânărul se întoarse şi se uită la el.

— Dacă vrea Dumnezeu, spuse el.

Un răspuns precaut, dar Jeronimus se îndoia că acesta era tipul de om care să creadă prea mult în Dumnezeu.

— Presupun că nu face nimănui rău să viseze.

Avu o ieşire.

— Se zvoneşte că domnul Pelsaert s-a ridicat de la rangul de funcţionar la cel de comandant în doar zece ani.

— Cumnatul lui este amiral al Companiei.

Nu ştia asta, se vedea după expresia feţei lui.

— Credeai că Pelsaert a ajuns comandant doar prin muncă cinstită?

— Compania are nevoie de oameni ca noi.

— Bineînţeles. Este mare nevoie de personal în colonii. Opt oameni din zece nu supravieţuiesc cinci ani în Batavia. Uită tot ce ţi s-a spus despre femei cu sânii goi şi cocotieri. E un abis adânc, plin de necazuri.

— Atunci de ce te duci acolo?

— Bună întrebare, Coenraat. Totuşi, am făcut o facultate, ştiu franceză şi latină şi sunt un bun farmacist. Şansa unei avansări rapide merită riscul.

Restul îl lăsă nespus: te vor îngropa şi nici măcar nu-şi vor da seama că nu mai eşti. Un băieţaş bogat în plus care nu mai e şi care s-a dus să asigure hrana viermilor din colonii.

Coenraat părea şocat. Nu li se spusese dinainte cum era Batavia, altfel mulţi dintre ei nu s-ar fi dus.

— Familia ta e cunoscută în Olanda. Chiar şi eu am auzit de van Huyssen, şi eu am trăit în Haarlem. E păcat că lucrurile au luat o astfel de întorsătură. Aici primeşti ordine de la marinari şi funcţionari. Ai fost menit pentru lucruri mai bune, Coenraat.

— Ca de exemplu?

— Ştii la ce mă refer, spuse Jeronimus zâmbind şi plecă.

Plantează sămânţa şi las-o să crească deocamdată. Când va sosi momentul, va fi destulă apă care s-o facă să crească şi va fi suficient, dacă face ce trebuie.

III

Gândiţi-vă la asta.

Un Dumnezeu, orice Dumnezeu, indiferent cât de aspru este, trebuie să aibă un scop. Totuşi, aceşti calvinişti L-au înzestrat cu un simţ al ironiei aşa de scăzut încât mişcările jocului de şah uman pe care L-a creat sunt toate puse în practică, în cele din

urmă. Nu e de mirare că Jeronimus zâmbea pe furiş. Ei cred că acest Dumnezeu are o inteligenţă nu cu mult mai mare decât a Sfântului Augustin. Poate cineva normal la cap să-l adore pe Sfântul Augustin? Bineînţeles că nu l-au cunoscut.

Mai sunt şi alţii care stau tăcuţi la masă, fără să scoată o vorbă; Lucretia, a cărei mamă era spaniolă catolică, şi François, care avea strămoşi catolici, dar pe care nu-i pomenea de teamă să nu-i îngreuneze ascensiunea şi aşa dificilă în carieră.

După cum bine ştiţi, sunt un mare admirator al catolicilor. Ei înţeleg că un om îşi croieşte propria soartă când călătoreşte prin lume. Desigur, cred că Papa are răspunsurile la toate dilemele muritorilor, nu Augustin, ceea ce este şi mai plăcut.

Dar să-i lăsam cu dezbaterile lor. Faptele, şi nu vorbele, sunt cele mai concludente. Să stăm pe punte şi să ne bucuram de briza călduţă ce ne mângâie faţa, ascultând cum scârţâie odgoanele în timp ce *Batavia* înfruntă valurile mari şi să-i ascultăm pe Lucretia şi pe comandant în timp ce-şi ascundeau sentimentele de afecţiune interzisă.

6°47’ latitudine sudică, a douăzeci şi patra zi din ianuarie, anul de graţie 1629

Zilele se încălziră, de jos venea o duhoare insuportabilă. Nu-şi putea imagina cum îndurau soldaţii care stăteau pe puntea cea mai de jos. În Olanda ar trebui să fie iarnă, zăpadă pe câmpuri şi gheaţă pe râuri. Era greu de imaginat când transpiraţia se prelingea în interiorul gulerului tău înalt şi soarele îţi prăjea ceafa.

În majoritatea dimineţilor, Lucretia îşi făcuse un obicei să urce pe punte când el era acolo şi să-şi petreacă timpul conversând cu el. Ar fi putut s-o evite, după cum îşi promisese, dar a ales să nu o facă.

Auzi paşi pe punte şi simţi inima bătându-i să-i spargă pieptul când o văzu. În dimineaţa aceasta purta un corsaj întreg, de catifea crem, brodat cu gri, graţia ei de felină forma un contrast atât de puternic cu maniera de a flirta a servitoarei ei care, i se părea lui, făcea tot ce putea să-i aţâţe pe marinari. E curios că nu au picat de pe grijea când târfuliţa s-a urcat pe punte, legănându-şi dosul la ei.

— Încă o dimineaţă călduroasă, spuse Lucretia.

— Aşa este.

Se hotărâse s-o evite în limitele bunei cuviinţe, de dragul liniştii şi al sufletului lui.

Dar bineînţeles ea căuta să intre în vorbă cu el ori de câte ori putea. Probabil că se simţea singură. Nu mai era nici o femeie cu aceeaşi poziţie socială ca ea pe vas şi-şi căuta camarazi. Cum să-i explice că el dorea altceva? Acum devenise un om de lume, cunoscuse multe femei frumoase în Indii şi ştia ce-i lipsea.

Îi permise să-l întrebe despre viaţa şi cariera lui la VOC. În săptămânile ce urmară, era privit tot mai des de către ea şi fără voia lui ajunsese să-i fie tovarăş.

Îşi imaginase că a fost o doamnă de când s-a născut şi fu surprins să afle că originea ei era la fel de umilă ca a lui. Într-o zi o întrebă despre familia ei, crezând că se trage din vreo familie bogată din Heerenstraat.

Dădu din cap în semn că nu.

— Nu l-am cunoscut pe tata, a murit în anul în care m-am născut. Era neguţător de haine.

— Unul bogat, presupun.

Zâmbi.

— Nu, locuiam într-o casă pe Nieuwendijk. Nici sărăcăcioasă, nici foarte elegantă. Mama s-a recăsătorit, cu un căpitan. Nu mi-l amintesc foarte bine. Era tot timpul plecat pe mare. Unul din unchii mamei avea bani. Înainte să moară şi-a făcut testamentul prin care îi lăsa mamei totul. Am vândut casa şi ne-am mutat într-o casă mare pe Leleistraat.

— Şi astfel noul tău tată a devenit cel mai bogat căpitan din Amsterdam.

— Mama l-a convins să-şi dea demisia. Pierduse un soţ, nu vroia să-l mai piardă şi pe al doilea.

Lucretia se uita lung la mare, depănându-şi amintirile.

— Am iubit-o. A fost cea mai frumoasă femeie pe care am văzut-o vreodată. Şi avea cea mai blândă voce. Era ca un înger. A murit când eu aveam 11 ani. Cred că am plâns o săptămână. Încă îi mai simt lipsa.

François se gândi şi el la mama lui, o doamnă bătrână care acum era în Amsterdam. Nu-şi putea imagina cum ar fi fost să crească fără ea.

— Tata s-a înapoiat pe mare. A murit în anul următor într-o confruntare cu o flotă spaniolă în America.

— Aşadar, ai rămas orfană, spuse el mirat.

Viaţa ei fusese cu mult diferită de viaţa răsfăţată pe care el îşi imagina că o dusese.

— Sora mea şi cu mine am intrat sub tutela statului. Când am fost destul de mare, cel căruia îi fusesem încredinţată a hotărât ca banii să-mi fie daţi ca zestre pentru căsătorie cu cineva de familie bună.

A omis multe lucruri, se gândi el.

— Câţi ani aveai?

— Aveam 18 ani. Suntem căsătoriţi de nouă ani.

— Şi nu aveţi nici un copil?

— Dumnezeu nu ne-a binecuvântat cu unul.

Privirea aceea de durere şi regret din ochii ei era pentru că vroia copii sau pentru că posibilităţile de a-i face erau destul de sumbre?

— Nu este întotdeauna uşor să înţelegi căile Domnului, spuse el.

— Sunt multe lucruri pe care nu le poţi înţelege.

— Şi soţul tău?

— Nici el nu înţelege. Bineînţeles că ar vrea copii. Ce rost mai are familia dacă nu ai un fiu care să-ţi ducă numele mai departe?

— În mod sigur îi este dor de tine.

— Da, în felul lui, spuse ea.

— Dacă aş fi fost în locul lui, aş fi suferit să te las... să-mi las soţia singură aşa de mult timp.

— Speră să avanseze în Indii. Nu vrea să lustruiască toată viaţa lui diamante, trăind pe spinarea soţiei lui. Cred că ăsta a fost motivul pentru care s-a înrolat în Companie.

— M-aş considera foarte norocos dacă ai fi soţia mea, nimic nu ar mai conta.

Gata, o spusese. Nu era înţelept, desigur, să spui asemenea lucruri unei femei măritate şi respectabile pe vasul tău, când Compania te-a declarat responsabilul moral pentru ceea ce se întâmplă pe flotă. Nu era înţelept? Era de-a dreptul o nebunie. Dar gata, o spusese. O văzu pe servitoarea ei pândindu-i. Se întreba dacă-l auzise.

Lucretia nu scoase o vorbă mult timp, nici măcar nu-i reproşa nimic. Vântul i se juca prin păr. În cele din urmă spuse:

— E răcoare astăzi. Ar trebui să mă duc în cabină.

— Desigur.

— Mulţumesc pentru companie, murmură ea şi-şi puse o mână peste a lui.

Apoi dispăru, precum o umbră în lumina soarelui, efemeră, lăsându-l pe François Pelsaert să-i ducă dorul, în timp ce se mustra pentru că fusese un păcătos şi un nebun.

* * *

Caporalul Jacop Pietersz era cunoscut oamenilor săi prin negoţul pe care-l făcea înainte să devină soldat; *Steenhower,* cioplitorul de piatră.

Era un om mare, cu un cap mai mare decât toţi, cu o faţă ce înspăimânta copiii şi speria până şi pe cea mai dură curvă din docuri. Cu nişte dinţi ca pietrele funerare, un nas ca un cartof şi o bărbie care s-ar fi potrivit mai bine unui măgar, el nu fusese văzut vreodată zâmbind sau spunând ceva ce nu era absolut necesar.

Numai lui Weibbe şi lui Wouter Looes şi, poate, fermierului Jan Hendricx nu le era frică de el. Chiar şi lui Gabriel, caporalul, îi era teamă.

Optzeci de soldaţi îngrămădiţi pe puntea inferioară, aerul plin de fum; aproape toţi pufăiau din pipe în timp ce jucau domino şi şah, stând ghemuiţi sau lungiţi; nici măcar o singură persoană nu putea să stea în picioare. Din douăsprezece ore cât stăteau pe punte, li se permitea o jumătate de oră de repaus, în restul timpului stăteau înghesuiţi ca nişte pui. Astăzi tambuchiul era deschis, vremea era frumoasă; apele mării erau la fel de întunecate ca fundul diavolului, iar oamenii de multe ori nici nu puteau dejuna.

Şi ce mai dejunuri. Terci cu prune uscate, obligaţi să-l mănânce sub ameninţarea cu pedeapsa, aşa încât să nu se constipe pe mare. În restul timpului aveau pâine tare şi carne sărată, servită în castroane de lemn, şase oameni la un castron. Weibbe era obişnuit cu viaţa grea, fusese soldat toată viaţa. Şi ca sergent, trebuia să le ofere un exemplu. Nu trebuia neapărat să-i placă.

Dar să stai acolo zi după zi în mirosul acela, nici măcar să stai ridicat, îi făcea pe oameni să le vină tot felul de idei. Dacă nu ar fi fost regulamentele Companiei — fiecare care avea un cuţit avea mâinile fixate de catargul principal cu propriul pumnal şi

lăsat acolo să găsească o scăpare singur — îşi dădu seama că de mult ar fi fost sânge pe punte.

Poate ce de-asta a făcut Zany ce a făcut. Weibbe Hayes juca cu Jan Pinten şi cu marele Wouter Looes dame când s-a întâmplat ceea ce s-a întâmplat. Zany Maftken era în apropriere, cioplind un os de balenă. Când Steenhower trecu pe lângă ei, toţi se aplecară sub acoperişul jos, Zany se strâmbă la ceilalţi, imitând trăsăturile neregulate ale lui Steenhower. Jan Pinten începu să râdă.

Steenhower se uită înapoi. Toată viaţa a fost arătat cu degetul şi s-a râs de el. Weibbe credea că până acum s-a obişnuit. Steenhower le aruncă lui Jan şi lui Zany o privire, ştiind ce au făcut. Apoi se uită la Weibbe şi privirea lui îi dădu un fior. Nenorocit furios, nu-i aşa?

Era clar că urmau să se işte probleme acolo. Fără îndoială că Steenhower o să le plătească cu aceeaşi monedă într-o bună zi.

Dumnezeule, dar puţea acolo. Un nenorocit îşi făcuse într-un colţ nevoile în timpul nopţii şi mirosul acru de urină amestecat cu sudoare şi murdăria a o sută de soldaţi erau suficiente să te facă să vomiţi, nemailuând în seamă legănatul constant al vasului.

Era rândul lui pe punte. Se ridică şi-l urmă pe Steenhower pe puntea superioară.

* * *

Călătoria însemna o monotonie constantă a cerului şi a mării, singurul lucru despre care vorbeau era vremea. Navigau cu vânt prielnic, *Buren* urmându-i îndeaproape, în spatele lui *Galias,* cu carena ei împodobită cu verde şi galben strălucind în soare.

Pe puntea principală, unii din marinari aruncau undiţe ce aveau drept momeală şuncă, dar nu pentru peşti, ci pentru păsări. Sussie spera să nu prindă nici una. I se părea o cruzime ce nu era necesară.

Ea şi Tryntgen stăteau împreună sub marchiza de pe puntea centrală, apărate de soare, obligate să asculte ce pălăvrăgeau femeile mai în vârstă, în timp ce Anneken Hardens şi Mayken Cardoes scoteau fum printre dinţii lor înnegriţi. Când soţia predicatorului nu era de faţă, unele dintre femeile tinere vorbeau despre bărbaţi, altminteri trebuia să asculte pasaje din Biblie sau, ca în această după-amiază, să asculte vorbăria soţiei

comandantului militar care putea vorbi la nesfârşit despre ea şi copiii ei. Credea că o să moară de plictiseală.

Îl văzu pe soldatul blond, masiv urcând pe punte, îl urmări cu coada ochiului în timp ce cosea. Numele lui era Weibbe Hayes. Cumnatul ei era trompetist, vorbise cu el şi spunea că Weibbe are douăzeci şi cinci de ani şi nu e căsătorit. Deşi Sussie nu avea decât şaisprezece ani, se considera o partidă bună pentru el, asta doar dacă şi el ar fi interesat de ea.

Îi făcea ochi dulci fiicei predicatorului, lui Judick, scandalizând tot vasul. Îl privea acum cum îi şopteşte ceva pe parapet. Predicatorul îi privea, desigur, şi-i spuse soţiei să se ducă şi să-şi aducă fiica. Nu ştiu ce-o vedea Weibbe ăsta la ea, se gândi Sussie, e o pisăloagă şi are tot timpul părul aranjat sub bonetă. Nu e fata potrivită pentru tine, băiete.

Înainte ca mama ei să apuce s-o aducă, ea se întoarse şi plecă. Soldatul masiv ridică din umeri, neînţelegând nimic. Nu trebuia condamnat că a încercat.

Sussie puse deoparte broderia şi anunţă că o să-şi întindă picioarele pe puntea principală. Tryntgen îi aruncă o privire, nu putea să o păcălească pe sora ei mai mare. Dar nu a încercat s-o oprească.

Weibbe se uita fix la apă, ce ochi frumoşi avea pentru un soldat! Stătea pe parapet, la mică distanţă, oferindu-i ocazia, cum făcuse şi Judick, s-o abordeze, dar în cele din urmă începu să se neliniştească.

— Nu ai nici o şansă, spuse ea.

Se întoarse şi păru amuzat că fetiţa asta mică i s-a adresat. Sunt mai mare decât par, se gândi Sussie, şi ştiu mai multe despre soldaţi decât crezi tu.

— Mă scuzaţi, domnişoară, aţi spus ceva?

— Am spus că nu ai nici o şansă cu fata aia.

— Chiar aşa? spuse el zâmbind.

— A pus ochii pe *nobilul* de acolo, arătând spre Huyssen, care mergea fudul lângă ceilalţi tineri eleganţi de pe pupa.

— Ştii cam multe pentru o fetiţă.

— Sunt mai mare decât par. Nu sunt mult mai mică decât ea, spuse ea, referindu-se la Judick.

— S-ar putea să ai dreptate. Presupun că pastorii nu prea au nevoie de soldaţi decât atunci când este vreo bătălie în numele Domnului. Şi mi se pare normal. Nici eu n-am avut nevoie de

pastori, decât înainte de noaptea unei bătălii. Te miră?

— Aşa zice şi tata.

— Tatăl tău este soldat?

— S-a luptat cu Manuman în Batavia, a plecat acum doi ani. Noi ne ducem să fim alături de el.

— Şi unde este mama ta?

— E moartă de opt ani. Locuim cu mătuşa în Gröningen. De-abia aştept să ajung în Indii. Ai mai fost vreodată?

— Când aveam 20 de ani, am luptat acolo trei ani şi nu m-am ales cu nici o rană, dar mai că era să mor din cauza fluxului. M-am întors acasă, dar nu îmi găseam locul, aşa că m-am înrolat din nou la companie.

— Ai soţie în Olanda? îl întrebă ea, deşi ştia răspunsul.

— Atâtea întrebări îmi pui şi tu.

— Un băiat aşa drăguţ ca tine. Pun pariu că ai.

Râse.

— Nu, nu am.

Tryntgen o strigă de pe puntea centrală. Se întoarse, se strâmbă la ea, dar Tryntgen părea hotărâtă. Era doar sora ei, dar se comporta ca o mamă. Avea 16 ani, aproape 17, suficient pentru a sta de vorbă cu un bărbat.

— Te strigă cineva, spuse el arătând spre Tryntgen.

— Este sora mea. Trebuie să plec acum.

— Mi-a făcut plăcere să stau de vorbă cu tine.

— Eu sunt Sussie, Sussie Fredericx.

— Fii bună cu sora ta, Sussie.

Râdea de ea. Se întoarse şi se mai uită o dată după Judick Bastaniez.

— Crede-mă pe cuvânt, nu ai nici o şansă, spuse Sussie.

Se întoarse pe puntea centrală. Se uită urât la Tryntgen, iar sora ei la ea. De parcă era ceva rău să vorbeşti. De parcă nu era destul de mare să flirteze puţin.

De parcă era rău să flirtezi.

11°53' latitudine sudică, prima zi din februarie, anul de graţie 1629

— Întotdeauna mi s-a părut misterios. Îmi explici şi mie magia asta, comandante?

François se uită în jur. Era doamna van den Mylen, care radia

fericită fără să-şi dea seama, vântul suflându-i prin păr. Se aplecă puţin peste parapet, fixându-l cu privirea în timp ce el citi astrolabul. Localizarea poziţiei lor era responsabilitatea căpitanului, dar lui îi plăcea să-şi noteze în jurnal de fiecare dată latitudinile.

Durerea asta pe care o simţea în piept, de fiecare dată când o vedea, Dumnezeu să-l ierte.

— Nu e magie, o certă el blând, este ştiinţă. Acest instrument îmi arată cât de departe faţă de nord sau de sud am mers. Se cheamă astrolab. Măsoară în grade şi minute, care reprezintă cam o milă marină. Se numeşte latitudine.

— Dar cum ştie căpitanul cât de departe faţă de est sau de vest am călătorit?

Uită-te la ea. Cu ochii ca două safire şi cu un şiret ca de fecioară ce-i strângea pieptul. Mă întreb dacă acest Boudewyn îşi dă seama ce norocos este. Mă întreb dacă apreciază că are ceva la care alţii doar visează.

Ochii li se întâlniră şi se trezi din visare.

— Doamnă?

— Mă întrebam cum de ştie căpitanul cât de departe faţă de est sau de vest am navigat.

— Se chemă estimarea nautică a distanţei parcurse, spuse el nervos. Fără îndoială, i-ai văzut pe grefieri punând pe jos o bucată de lemn, cu o linie ataşată de ea. Calculează orele cu ajutorul unei busole şi numără câte noduri au trecut de linie, pentru a calcula cât de repede merge vasul. Mă tem că nu e prea exactă. Curenţii, o linie prost legată, chiar şi umezirea clepsidrei pot da o diferenţă în estimarea nautică a distanţei parcurse. Când vom avea metode mai bune pentru a calcula distanţele de la E şi la V, navigaţia va fi mult mai uşoară. Deocamdată trebuie să ne bazăm în principal pe experienţa unui bun căpitan.

— Şi avem un căpitan bun?

Se uită sus la pupa şi-l văzu pe căpitan uitându-se la el. Un om insuportabil. Ăsta da noroc, să fie din nou împreună, aşa.

— Cunoaşte marea la fel ca oricare om, spuse el posac.

— Îmi arăţi şi mie astrolabul ăsta? întrebă ea.

Deodată se simţi nervos.

— Sigur, doamnă!

Îl ridică, ţinându-l suspendat cu degetul de un inel.

— Soarele este deasupra umărului meu stâng. Dacă-l ţin aşa,

marginea circumferinţei este cu faţa la soare. Mutăm acest braţ aici, care este numit telescop, până când soarele străluceşte, prin aceste orificii.

— Pot să văd? spuse ea şi se apropie de el pentru a vedea ce-i arată.

— Ce sunt astea?

Era perfect conştient de apropierea ei.

— Unghiurile sunt marcate pe marginea de aici. Ne arată poziţia N sau S faţă de centrul pământului, care se numeşte Ecuator.

În timp ce-i arăta, un val trecu pe sub vas şi ea fu împinsă spre el. Întinse o mână pentru a o împiedica să cadă şi pentru o clipă trupurile lor se lipiră unul de altul. Se retrase rapid, roşind.

— Mă scuzaţi, doamnă.

— Mulţumesc pentru că mi-ai arătat astrolabul, spuse ea dându-şi la o parte părul de pe faţă.

Faţa-i deveni purpurie.

— Vântul se înteţeşte, spuse ea. Ar trebui să cobor.

Dispăru pe scări.

François era conştient că-i tremurau mâinile. Se uită în jur, să vadă dacă observase cineva ce s-a întâmplat. Se uită sus la pupa, şi-l văzu pe Araien Jacobsz privindu-l. Ochii li se întâlniră.

* * *

Căpitanul se aplecă peste parapet, rânjind. Ia uită-te la delicatul asta mic, ţine astrolabul de parcă ar fi o geantă, dându-şi aere în faţa gâsculiţei care nu ar recunoaşte un bărbat adevărat nici dacă Dumnezeu cel Atotputernic i-ar arăta unul.

Ceea ce ştia domnul comandant despre navigaţie nu era mare lucru. Ce prost!

V-am văzut, ştiu ce gândiţi amândoi. Va veni ziua socotelilor pentru tine, se gândi el. Să mă ia naiba dacă nu am dreptate.

IV

Ce bucurie să găseşti o femeie cu adevărat diabolică. Cel mai adesea, femeia nu e decât cea neînţeleaptă sau victima violenţei. Ele sunt precum această Lucretia, întărâtă un bărbat

fără ca măcar să-şi dea seama ce-i face. Nu am, bineînţeles, nimic de spus acestor creaturi, sunt nişte resurse nepreţuite. Ca şi Eva, ademenitoare, sunt păcătoase fără minte.

Ei bine, te foloseşti de ce e la îndemână!

Dar această Zwaantie Hendricks... Asta da femeie adevărată!

Cred că ne putem ajuta reciproc.

17°3' latitudine sudică, a unsprezecea zi din februarie, anul de graţie 1629

Uite-o că vine, se gândi căpitanul. Domnişoara cea atotputernică cu prostănaca aceea de servitoare în halat. Mergând de parcă-i regina Angliei. Şi ce privire are, mă întreb ce-ai pus tu la cale cu finuţul ăla. E mult prea blând ca să satisfacă o femeie ca tine.

— Îl cauţi pe comandant? îi spuse el. Nu se simte bine în dimineaţa asta. Zace în pat vomitând de zor.

Ordonă ceva timonierului care corectă cârma să menţină cursul.

— Nu te teme, eu sunt responsabil pe vas. Bunul comandant poate să fie preşedintele flotei, dar eu o să vă duc în Batavia teferi şi nevătămaţi.

— Avem deplină încredere în dumneavoastră, spuse ea.

Alunecoasă ca un peşte, asta. Dar ia uită-te la micuţa târfuliţă zburdalnică cum îi face ochi dulci din spatele ei. Ea mai degrabă ştie să aprecieze un om adevărat.

— Sper ca domnul Pelsaert să se însănătoşească în curând, spuse ea.

— Îndrăznesc să spun că o să-şi revină repede. Dar dacă îţi lipseşte compania masculină, aş fi bucuros să te ajut.

Ce privire i-a aruncat. De parcă era ceva ce găseşti pe talpă după ce ai fost la toaletă.

— Cred că o să mă întorc la cabina mea, spuse ea.

Atunci micuţa ei servitoare rânji şi spuse:

— Poate ar trebui să stau aici, doamnă. Aş putea să-l ajut pe domnul căpitan.

Domnişoara atotputernică izbucni:

— Cred că-i stai în drum, Zwaantie.

— Sunt sigur că-i pot găsi ceva uşor de făcut, spuse el bucurându-se, văzând expresia de pe faţa Lucretiei.

— Consider că unele lucruri pe un vas sunt cel mai bine făcute de o femeie.

Zwaantie se uită la el, cu ochii mari de mirare.

— Nu ştiu despre ce vorbiţi.

Buna doamnă păli de furie. Ceva care să-i lumineze dimineaţa, cel puţin.

— Vino imediat jos, îi porunci servitoarei.

Fata o urmă pe stăpâna ei pe scări, bombănind.

Căpitanul rânjea în urma lor. Ei bine, asta i-a servit de învăţătură viţelei ăleia umflate. Mă bucur să o văd umilită.

Şi servitoarea aia a ei — cum o chema, Zwaantie? — suna promiţător. O bucăţică bună, cu părul ei blond cârlionţat răvăşit. Asta e o fată care ar putea să-ţi pună tabac în pipă. Şi nu l-ar mulţumi asta pe „domnul Finuţ”. Bineînţeles, ar fi fost mai bine dacă nu l-ar fi avut pe ticălosul ăla de Halfwaack, cumnatul lui, drept cârmaci. Dar era legat de el, cum era legat şi de Pelsaert.

Să facă ce vor. Pot şi să şi-o tragă.

* * *

Lucretia o apucă pe Zwaantie de mână şi o trase în interiorul cabinei, trântind uşa. Pe uscat păruse destul de serioasă, dar din minutul în care au pus piciorul pe navă, ea a văzut o altă faţă a fetişcanei neserioase. De când au plecat din Amsterdam, şi-a tot fâţâit fundul dolofan pe sub nasul marinarilor şi îşi permitea să fie obraznică cu stăpâna ei.

— Ce crezi că faci? o luă ea la rost.

Avu neobrăzarea să ridice din sprânceană la ea.

— Flirtai cu el. Toată lumea te-a auzit. O să afle tot vasul. E un om însurat.

— Fac ce vreau.

— Nu atâta timp cât lucrezi pentru mine, domnişoară.

Deşi între ele nu era o diferenţă decât de cinci sau şase ani, Lucretia se simţea de parcă era mama ei. Era de neiertat că încerca să o discrediteze în faţa întregului vas.

— Îţi interzic să mai vorbeşti cu el, nu ai voie nici măcar să-l priveşti. Ai înţeles?

Se uita bosumflată, cu ochii pe jumătate închişi. O târfuliţă; dacă nu era atentă, va sfârşi prin a-şi expune sânii plini prin docuri.

— Te-am întrebat dacă m-ai înţeles.

Murmură uşor:

— Da, doamnă.

Spera că aici se vor sfârşi lucrurile.

* * *

Ziua, masa din camera de consiliu era folosită ca birou de către Deschamps şi restul funcţionarilor. După ce a fost strânsă masa de seară, Zeevanck se întoarse acolo şi începu să copieze scrisori, aplecat asupra lor, la lumina unei lămpi cu ulei. Nu avea nici succesul, nici frumuseţea celorlalţi funcţionari, ca Andries de Vries; era corect şi nu era prea stilat, ca Zeevanck.

În camera de consiliu nu erau decât el şi Jeronimus. Ceilalţi erau deja în pat, ziua de muncă fiind terminată.

Simţi că Jeronimus îl priveşte şi ridică ochii, enervat de privirea comerciantului.

— Îţi place ce faci, Zeevanck?

Funcţionarul se întreba dacă-i dăduse comerciantului motiv de critică.

— Da, domnule comerciant, murmură el.

Minţea, bineînţeles.

Jeronimus ridică din sprânceană şi continuă să se uite la el.

— Domnule comerciant?

— Ce te-a făcut să mergi în Indii?

— Presupun că… aventura.

Jeronimus râse, surprinzându-l. Tocul alunecă pe document, stricându-l. Îşi muşcă buza de furie. Va trebui să o ia de la capăt. Încă o oră până să se poată sui în pat.

— Crezi că o să găseşti aventură în Batavia? O să fii norocos dacă o să vezi lumina soarelui. O să petreci toată ziua, din zori până-n noapte, aplecat deasupra unui birou.

Zeevanck se întreba de ce comerciantul alesese să râdă de el. Dar el nu era decât un asistent, aşa că ce putea spune?

— Cine ţi-a făcut rost de slujbă, Zeevanck?

— Tata a vrut ca eu să…

— M-am gândit eu.

Urmă o lungă tăcere. În cele din urmă spuse:

— Eşti nefericit cu mun…

— Nimic nu mă face fericit sau nefericit, omule. Ce-ţi pasă?

Copiezi una din scrisorile comandantului, trebuie să mai faci şapte copii mâine. Faci liste cu mirodenii şi bijuterii pe care nu le-ai văzut niciodată. Scrii rapoarte despre victoriile companiei împotriva celor din Mataram sau din Spania sau din Specks, dar nu ai fost niciodată acolo să vezi cu ochii tăi. Eşti doar un funcţionar. Nimeni nu te respectă, nimănui nu-i e frică de tine. Faci pe fiul ascultător, pe scribul loial al companiei. Cu ce te încălzeşte, Zeevanck? Cât o să te mai prefaci că eşti ceea ce nu eşti? Navigăm în jurul unei lumi cunoscute şi tu ce vezi? O călimară şi-o bucată de hârtie. Între timp, iată-te aici, aşteptând să se întâmple ceva, ştiind că ţi-a fost hărăzit să fii cineva mai bun. N-am dreptate?

Zeevanck se holba la el, cu faţa palidă.

— Când o să fii tu însuţi, Zeevanck? spuse Jeronimus şi se ridică şi plecă, lăsându-l pe el acolo să fiarbă de mânie.

* * *

Batavia naviga spre sud, pe mări calde, clopotul vasului numărând cadenţa zilelor dogoritoare nesfârşite. Noaptea, oamenii se răsuceau în somn sub punte, visurile lor fiind pline de curve şi de doamne delicate. Coasta întunecată a Africii se ivea la orizont, îndepărtându-i de certitudinile din biserică şi de confortul caselor lor calviniste şi apropiindu-i de ţărmuri noi şi nesigure şi de regate fără de credinţă.

25°23’ latitudine sudică, a douăzecea zi din martie, anul de graţie 1629

Lucretia îşi scoase jurnalul şi se uită la încă o pagină liberă. Când s-a îmbarcat pe acest vas şi-a închipuit că or să fie incidente pe care o să le noteze în fiecare zi. În schimb, zilele au început să devină nedefinite.

Aprinse lampa cu petrol, care era atârnată în balansieră deasupra capului ei, să prevină scurgerea uleiului în timp ce vasul se legăna pe mare. Înmuie tocul cu peniţa de alamă în călimară şi scrise:

„Comerciantul Jeronimus Cornellisen este un om fermecător, totuşi are ceva ce mă nelinişteşte. Câteodată are o privire care

mă deranjează. Comandantul Pelsaert are o părere bună despre el, iar comandantul se pricepe la oameni. Este de asemenea unul dintre cei mai plăcuţi oameni din câţi am cunoscut.

Şi într-o asemenea călătorie avem nevoie de toată puterea lui, pentru că vasul nostru este compus din multe elemente diverse adunate la un loc şi numai datorită puternicei lui personalităţi domneşte o aşa armonie între noi toţi. Se pare că marinarii îi tratează cu dispreţ pe călători, în timp ce călătorii de rând îi privesc pe angajaţii VOC cu un fel de antipatie mascată. Şi soldaţii se ţin departe de noi...”

Puse tocul jos. Chiar aşa de prost stăteau lucrurile? Auzi clopotul vasului şi ştiu că e ora mesei.

* * *

François a ştiut de la început că nu ar fi trebuit să facă această călătorie, dar ambiţia a fost prea mare. A fost numit comandantul vasului, i s-a oferit şansa de a deveni membru al comisiei VOC, promiţându-i-se averi şi o poziţie socială. Exact pentru ce a muncit el în ultimii zece ani. Cum să poată un om refuza?

Totuşi, de-abia se întorsese din Indii unde umezeala i-a măcinat sănătatea şi i-a sleit puterea. Când a ezitat, cumnatul lui, Heindrich Brouwer, acum membru în conducerea Celor Şaptesprezece Puternici, a făcut presiuni asupra lui ca să profite de această ocazie de aur.

Dar cum a pus piciorul pe vas şi-a dat seama că a făcut o greşeală; de fapt din momentul în care l-a văzut pe Jacobsz.

Sau poate din momentul în care a văzut-o pe ea?

* * *

Probabil că putea s-o evite, cu excepţia orelor de masă, când el şi ofiţerii, comercianţii şi pasagerii privilegiaţi se strângeau laolaltă în Marea Cabină. Atunci ea va intra în cabină, iar el îi va oferi un scaun şi ea va spune mulţumesc cu disperarea unei femei ce a trăit toată viaţa în Heerenstraat. De ce oare o viaţă de lux făcea ca oamenii să pară aşa de nenaturali?

Dacă ar fi fost doar drăgălăşenia ei, poate că ar fi suportat.

Dar pe lângă faptul că era frumoasă, mai era şi deşteaptă şi citită. Simţea că în ochii ei sunt aceleaşi scântei ca într-ai lui. A văzut-o privindu-l în timp ce vorbea şi părea să înţeleagă vorbele lui, în timp ce ceilalţi nu le pricepeau. Când vorbea despre femeile din Indii, funcţionarii clipeau din ochi şi râjeau, predicatorul se încrunta, ea singură părea să înţeleagă ceva din durerea lui faţă de poziţia lor. În timp ce alţii întrebau despre jocurile prinţului, ea vroia să ştie despre oameni.

Dacă circumstanţele ar fi permis, ea i-ar fi fost tovarăşă şi suflet pereche.

În timp ce lunile treceau, a reuşit s-o cunoască mai bine, iar lumea se reducea la dimensiunile unui vas pe care erau doar ei doi. Erau zile în care de-abia suporta să se uite la ea. Apetitul lui dispăruse şi era chiar bolnav de dorinţă. La cină îi spunea ceva nesemnificativ lui Deschamps sau lui Jeronimus, încercând să nu se mai gândească la această obsesie, dar ochii lui întotdeauna o căutau, uitându-se la aluniţele ei sau la bijuteriile de la gâtul ei unde i se vedea bătând pulsul.

O asemenea frumuseţe să aparţină unui şlefuitor de diamante! Brusc, toate realizările lui păreau fără valoare.

Se uita mereu să vadă dacă face greşeli, consolându-se cu măsuri mici; era prea vorbăreaţă, insuficient de pioasă. Ar fi vrut s-o pedepsească pentru puterea pe care o avea asupra lui, aşa că încercă să ignore conversaţia ei la cină, dar nu putu nici acest lucru.

Erau de asemenea dăţi în care o surprindea uitându-se la el aşa cum o femeie măritată nu ar trebui, întorcându-şi privirea, apoi uitându-se din nou. Să fi fost doar vanitate? se întreba el. Îţi imaginezi un lucru pentru că vrei să fie adevărat.

Nu mai mergea. Nu mai mergea.

Multe nopţi stătea în pat fără să poată dormi, aşa că se ducea pe punte să se uite la luna reflectată în apa din dreptul pupei, dar chiar şi acolo îi vedea faţa oglindită în valurile întunecate. Era o nebunie s-o vadă chiar şi acolo unde nu era.

Ce era de făcut?

* * *

Lucretia îl privea pe căpitan pe puntea centrală, cum dădea instrucţiuni oamenilor care pilotau. Veni noaptea, pupa fu

inundată în lumina lămpilor, iar oamenii de pe arborele gabier fură cufundaţi în întuneric.

— E un lucru minunat, nu-i aşa, să-i vezi muncind.

Se întoarse. Comerciantul stătea aproape de umărul ei, nici măcar nu l-a auzit când a venit.

— Oamenii de jos cârmesc, dar vase ca astea sunt aşa de mari încât sunt pilotate în principal de mizenă şi bompres. Căpitanul vasului trebuie să fie foarte îndemânatic.

— Desigur, în ciuda felului lui de-a fi, pare foarte capabil.

— Este cel mai bun căpitan din toată flota VOC, se spune. Aşa că aroganţa lui este justificată.

— Dar nu e bine primită.

— Dacă spui tu.

Îşi netezi părul. Era un om destul de simpatic, dar avea o privire nesănătoasă, care nu se potrivea cu înfăţişarea lui, se gândi ea. Felul în care şi-a atins părul castaniu era aproape un gest feminin de înfumurare.

— Când te gândeşti că putem călători până la capătul lumii şi nu ştim nimic despre ea. Pentru comandant este a doua călătorie după mulţi ani. Este extraordinar să trăim în astfel de vremuri.

— Mai degrabă aş fi stat în Olanda.

— Nu doreşti să-ţi revezi soţul mai repede?

— Bineînţeles, spuse ea, dar ştia că expresia de pe faţa ei a dat-o de gol.

Simţea zilele astea că oricine de pe vas putea citi în sufletul ei.

— Ar trebui să cobor, spuse ea.

— Noapte bună, doamnă, spuse el.

— Noapte bună, domnule Cornellisen.

Coborî pe scări spre puntea unde era cabina ei.

Săracul Boudewyn. Ar fi trebuit să călătorească cu el, pentru siguranţa sufletului ei. Dar au intervenit problemele de familie şi afacerile şi el nu prea ştia cum să se ocupe de finanţe. Tot ce ştia el despre bani era cum să-i cheltuiască. Se măritase cu un copil mai mare.

Şi locul ei era lângă el, în Java. Ce altceva mai era de făcut?

* * *

Tryntgen nu ştia că ea era acolo. O să se enerveze dacă află,

se gândi Sussie. Trebuie să-mi rezolv repede treaba.

Ciocăni la uşa cabinei şi auzi o voce ce-i spuse să intre. Jeronimus nu părea surprins s-o vadă. Se uită la ea şi-şi continuă lectura.

Cabina era mică, dar nu o împărţea cu nimeni şi intimitatea pe un vas precum *Batavia* era un lux. Pereţii erau tapetaţi, iar din tavan atârna o lampă extravagantă. Era foarte frumos. Mai era şi un miros ciudat. Observă nişte sticle aliniate pe un raft, medicamente şi ierburi secrete, presupunea ea. Mai erau şi cărţi, cărţi vechi, cum era de aşteptat pentru un om atât de învăţat. Se spunea că fusese farmacist cândva, în Haarlem. Cu siguranţă, prezenţa acestui om aici în cabina lui mică şi întunecată părea că te intimidează mai mult decât pe punte.

Citea o carte la lumina unei lămpi de metal. Îşi mişca buzele în timp ce citea, iar când termină închise cartea cu un zgomot ca de flintă ce o făcu să tresară. Zâmbi la ea de parcă avea ceva extrem de amuzant.

— Tu eşti?

— Sussie Fredericx, domnule comerciant

— Ei, bine, Sussie Fredericx, cu ce te pot ajuta? Vorbi mai încet. Nu-mi spune că te-ai băgat în vreun necaz cu vreun băiat.

Simţi că roşeşte.

— Nu, domnule comerciant, nimic de genul ăsta.

Ochii îi fură atraşi de inscripţia de pe cutia de alamă de medicamente: *Amor Vincit Omnia.*

O văzu uitându-se la inscripţie.

— Ştii ce înseamnă, Sussie Fredericx?

Dădu din cap că nu.

— Înseamnă: „Dragostea învinge totul.” Ce crezi, Sussie, e adevărat?

— Nu ştiu, domnule comerciant.

— Da, sunt sigur că nu ştii. Cu ce te pot ajuta, Sussie Fredericx?

Felul în care se uita la ea, de parcă ştia totul despre ea, o făcea să se simtă nervoasă.

— Vrei vreo doctorie care să te ajute să nu rămâi însărcinată, ca Zwaantie Hendricks? şopti el.

Dădu violent din cap că nu. Ca Zwaantie Hendricks? Ce tot spunea? De ce zâmbea la ea aşa? Era o fată cuminte, doar vroia un soţ, atâta tot.

— Este un bărbat. Vreau ca el… Vreau ca el să…

— Vrei un elixir al dragostei! exclamă el încântat.

Aprobă.

— Dar eşti doar o copilă..

— Am şaptesprezece ani, spuse ea. Aproape.

— Şaptesprezece ani! Şi eşti aşa dulce. Sunt sigur că într-un an sau doi nu vei mai avea nevoie de elixir ca să te iubească bărbaţii.

Se ridică şi scoase o bancnotă de un gulden.

— E tot ce am, spuse ea.

El ezită, apoi luă guldenul şi-l băgă în buzunar.

— Să văd ce pot face pentru tine.

* * *

Scârţâitul odgoanelor, legănatul uşor al oceanului, stele ciudate deasupra catargului. Marea putea fi pe cât de sălbatică, pe atât de frumoasă, se gândi Lucretia. Îşi strânse şalul în jurul umerilor; o noapte rece, dar totuşi liniştită, aerul rece îi făcea mai bine decât zăpuşeala din cală. Nu putea să doarmă. O nelinişte fără nume o urmărea de câteva săptămâni, făcând-o neliniştită în timpul zilelor nesfârşite şi nelăsând-o să doarmă în timpul nopţii.

Auzi paşi în spatele ei, se întoarse şi-l văzu pe comandant ivindu-se.

— Doamnă van den Mylen, spuse el formal, pentru a nu lăsa să i se vadă uimirea.

— Ce noapte frumoasă, domnule comandant.

— Da, aşa e. Doar noaptea veghează, din postul ei. Cum ţi se pare prima călătorie pe mare?

— Aceste trei luni au fost cele mai lungi din viaţa mea. Trebuie să recunosc că le-am petrecut fie murind de rău, fie de plictiseală.

— Suntem cu toţii nerăbdători să vedem Capul. Romantismul unei călătorii pe mare ne plictiseşte pe toţi după scurt timp. Fără îndoială că eşti nerăbdătoare să ajungi în Batavia.

— Da, poate, se gândi ea. Aici e prea multă plictiseală şi nefericire.

— În ce sens?

Ea ezită:

— Se spune că este la fel şi în Indii. Acolo sunt copaci subţiri ca florile, care cresc până la acoperişul unei case. Sunt foarte frumoşi şi sunt atât de diferiţi de cei din Olanda, deoarece toate crengile sunt în vârf. Şi fructele, ei bine, să spunem că nu ai vrea să cadă una pe tine. Nu ar fi acelaşi lucru ca şi când ar cădea un măr, de exemplu. Sunt cam de mărimea unei ghiulele şi tot cam la fel de tari. Căpitanul spune că-i cald ca-n Iad şi că mulţi se îmbolnăvesc şi mor în primul an.

Căpitanul. Un om bun dacă i-a umplut capul cu astfel de poveşti.

— Nu minte, poate doar exagerează puţin.

— Cred că o să-mi fie dor de Olanda.

— Există compensaţii. Aerul miroase a mirodenii şi sunt atâtea lucruri de văzut. Sunt sigur că nu te vei plictisi de ceea ce vei auzi şi vedea.

— De-asta te întorci atât de curând?

Ce era privirea aceea de pe faţa lui? Trăsăturile lui erau mascate de umbrele lunii.

— Mă întorc pentru că sunt prea înfumurat şi prea ambiţios.

— Un om nu poate fi prea ambiţios. Boudewyn cel puţin nu ar gândi acest lucru, adăugă ea sperând că nu i-a auzit tonul dispreţuitor al vocii.

— Câteodată omul ajunge într-un moment al vieţii sale în care ambiţia este un tovarăş dificil.

Îşi dădu seama de amărăciunea din vocea lui şi se miră. De ce un asemenea om se judecă aşa de aspru?

— Nu ai nici o soţie care te aşteaptă în Olanda sau în Java?

— Mi-am dedicat viaţa companiei. Prea târziu mi-am dat seama ce-am pierdut. Greşeala mea, la fel ca pierderea.

— Mulţi bărbaţi sunt mai mult plecaţi, dar au şi nevastă, spuse ea, gândindu-se la soţul ei.

— Ai dreptate. Poate că nu sunt genul de om care să… care să se însoare de dragul lui Dumnezeu şi al copiilor.

— De ce s-ar însura un bărbat, domnule Pelsaert?

— Din dragoste. Unii cred că sunt ciudat că spun aşa ceva, dar eu asta cred.

— Şi nu ai întâlnit-o niciodată?

— Nu încă.

Era surprinsă să-l audă spunând aşa ceva. La masă dădea impresia unui om atât de sigur pe el, un om care nu are nici o

îndoială despre el însuşi şi care nu are nici o remuşcare în ceea ce priveşte direcţia în care a luat-o viaţa lui. Şi-a dat seama că i-a spus un lucru atât de intim pe care poate că nu-l mai spusese decât la foarte puţini oameni şi se simţea flatată.

Se gândi la Boudewyn. Se însurase el oare cu ea din dragoste? Nu prea. El avea numele, ea banii. Un fel de decădere pentru un van den Mylen, presupuse ea, să facă din căsătorie o afacere, deşi el şi familia lui nu erau mai bogaţi decât nişte cerşetori. Nu că banii ei ar fi fost suficienţi, pentru că o casă în Heerenstraat nu plătea facturile şi compania îl trimisese oricum în Indii. Bineînţeles, el se gândea că lucrurile or să fie diferite cu copiii lui. Dacă aşa stăteau lucrurile, trebuie să fi fost foarte dezamăgit, pentru că ea nu-i dăduse nici unul.

— Dar tu? spuse el.

Se întoarse cu faţa către ea astfel încât faţa lui se vedea la fel de bine în lumina lunii ca ziua. Un bărbat nu ar trebui să se uite aşa la soţia altui bărbat, se gândi ea. Cu atât mai puţin în lumina lunii.

— Tu te-ai căsătorit din dragoste?

— Câteodată aşteptarea este prea lungă şi iei ce-ţi este oferit, decât să nu iei nimic.

— Asta ţi s-a întâmplat ţie?

Luă tăcerea ei drept răspuns.

— Ştii, mă gândesc adesea la Indii. M-ai auzit vorbind despre *zenanas,* unde prinţii îşi ţin cele mai frumoase femei din regat doar pentru plăcerea lor. Am avut norocul să văd multe din aceste femei la curtea prinţului, dar trebuie să recunosc că nici una dintre ele nu era aşa frumoasă ca tine.

Se uita la ocean, incapabilă să-i răspundă. Boudewyn nu-i spusese niciodată aşa ceva şi era sigură că nu merita. Era motiv de scandal şi de durere ca un străin să-i facă curte în felul acesta. A pierdut ceva ce ar fi putut avea, oglinda îi arăta că era dreptul ei. Dacă ar fi fost ştearsă, ar fi plâns pentru ceva ce i-a fost refuzat de natură, care era imposibil de avut. Dar era mult prea chinuitor să vrea ceva aşa de mult şi să-i fie oferit cu atâta uşurinţă.

— Am vorbit prea pe şleau, spuse el.

Se îndepărtă de ea. Fără îndoială se gândea la paza de noapte. Să fi considerat marinarii aceste cuvinte doar simple vorbe prieteneşti spuse în întuneric, toată corabia ar fi aflat până

dimineaţa.

— Mă simt singur, Lucretia, şopti el. Îngrozitor de singur.

— Cred că sunt o mulţime de femei care ar vrea să se mărite cu un consilier al Indiilor.

Râse ironic.

— O fată bătrână nu-i o soluţie pentru singurătate, Lucretia, spuse el, spunându-i pe nume pentru prima dată. Desigur, soţiile sunt ca să le ai. Dar eu vreau dragoste, însă nici poziţia mea, nici bogăţia mea nu-mi poate da asta. Se uită la lună. Îţi iubeşti soţul?

Era o întrebare pe care nici un bărbat nu ar trebui să i-o pună unei femei măritate.

— Ar trebui să mă întorc în cabina mea.

— Desigur. Îmi pare rău, nu ar fi trebuit să vorbesc aşa.

În timp ce se îndepărta, se uită înapoi după el. Se sprijinea de pupa sculptată, uitându-se în noapte de parcă era gura unei flinte încărcate.

* * *

Zwaantie se uită la stăpâna ei în timp ce cobora scările. Uită-te la ea, e îmbujorată toată şi nu doar din cauza aerului nopţii, se gândea ea. Se întreba ce făcuse pe punte în tot timpul ăsta, de parcă nu ghicea.

— E cam târziu de umblat de colo până colo, spuse Zwaantie.

— Ce cauţi aici? o întrebă din ochi domnişoara trufaşă.

Ai zice că rahatul ei mirosea a trandafiri, aşa se comporta.

— Am fost la toaletă, spuse Zwaantie. Se uită spre scări. Este şi comandantul treaz?

— Am discutat despre artă, zise Lucretia.

Lui Zwaantie îi plăcu ce a spus. Şi căpitanului îi va plăcea, când o să-i spună. Lui îi plăceau veştile pe care ea i le aducea, dar asta îl va face să zbiere. *„Am discutat despre artă.”* Poate că domnul comandant a găsit o ulcică în care să-şi introducă pensula, se gândi ea.

— Am zis ceva amuzant, Zwaantie?

— Să vă bag în pat, spuse Zwaantie redevenind slujnica grijulie.

Să vedem dacă nasturii sunt încheiaţi cum trebuie în caz că au fost încheiaţi la repezeală. Mă întreb dacă domnişoara trufaşă

are gheaţă în chiloţi, cum s-ar presupune, sau dacă o fi găsit domnul comandant o cale s-o topească.

* * *

Când a plecat din Amsterdam, erau trei sute treizeci de suflete pe *Batavia,* dintre care jumătate marinari. Aceştia erau cei ce nu puteau fi angajaţi în Amsterdam, aşa li se spunea. Se vor întoarce din Indii cu destui bani în cufere ca să ducă o viaţă îndestulată tot cam atât. Apoi banii se vor termina, cheltuiţi pe băutură şi femei, iar apoi se vor înrola din nou în companie îndatoraţi încă înainte de a părăsi portul.

O *navă de retur* de mărimea *Bataviei* avea nevoie de şaizeci de oameni care s-o piloteze, dar aveau loc accidente şi epidemii şi de aceea a fost luat la bord un număr de trei ori mai mare. Deja muriseră zece de scorbut în drum spre Cap.

Nu prea existau ocazii să ai puţină intimitate pe *Batavia;* îţi duceai viaţa sub nasul a trei sute de persoane. Câteodată Sussie auzea cum Tryntgen şi soţul ei veneau împreună prin întuneric, auzea acele zgomote ce păreau a fi ale unui arici la uşă, în timp ce bâjbâiau prin aşternuturi; suspinele lui Tryntgen şi grohăitul lui Claas în timp ce o încăleca.

Sussie era nerăbdătoare să afle ce secret ascundea lumea de ea. Se întreba cum ar fi să afle acest secret cu cineva ca Weibbe Hayes. Văzuse cum încalecă un bou o vacă, la fermă, dar era diferit, pentru că animalele erau indiferente. Suportau greutatea boului şi aşteptau să se termine.

La fel să fi fost şi cu bărbaţii şi femeile?

Îi privea câteodată pe amândoi şoptindu-şi la ureche, râzând la glume făcute de ei. Simţea că era geloasă pe această familiaritate a lor. Se opreau din râs când o vedeau pe ea, iar Tryntgen roşea.

— Uite-o şi pe micuţa Sussie, obişnuia el să spună.

Nu-i plăcea ca el să-i spună aşa. Întotdeauna o trata ca pe un copil.

— Nu mai sunt aşa de mică, se răstea ea la el.

Şi atunci Tryntgen o dădea de gol faţă de el.

— I s-au cam aprins călcâiele după unul din soldaţi, îi spuse ea lui.

— Care? întrebă el cu un zâmbet ironic.

— Weibbe Hayes, răspunse Tryntgen trădătoarea.

— E prea mare pentru tine, micuţă Sussie.

— Atunci e însurat? întrebă Sussie.

— Nu, dar e prea bătrân pentru tine. Are aproape treizeci de ani.

— Eh, dacă nu e însurat nu contează câţi ani are.

Într-o zi stătea sub marchiză cu o broderie. Tryntgen era cu ea, dar celelalte femei nu-şi făcură apariţia după micul dejun. Aseară auzise zgomotul familiar ce venea din patul pe care Tryntgen îl împărţea cu Claas. Era greu să ţi-l imaginezi pe Claas ca pe boi cu acei saci imenşi dintre picioare. Părea un copil, cu obrajii lui moi, rozalii şi părul lui cârlionţat, castaniu şi cu felul lui de-a fi blând.

— Cum e? şopti Sussie, simţind cum roşeşte.

Tryntgen îşi ridică ochii.

— Despre ce vorbeşti acum, Sussie?

— Ştii tu… să fii cu un bărbat?

Îi aruncă o privire. Tryntgen avea o privire de parcă ea nu ar fi fost curioasă la vârsta ei.

— Eu răspund de tine, nu vreau să păţeşti ceva, spuse ea.

— E doar o întrebare. Sunt curioasă să aflu.

— Am văzut cum te uitai la soldatul acela. Poţi foarte simplu să te dezbraci în faţa lui.

Acum Sussie chiar simţi că-i iau foc obrajii. Era atât de evident?

— Mă uit la el câteodată.

— Tot vasul vede că eşti fermecată.

Tryntgen se întoarse la cusutul ei iar Sussie se strâmbă la ea când nu se uita. Şi-a dat seama că Tryntgen nu i-a răspuns la întrebare, iar acum era prea supărată ca s-o mai întrebe din nou. Dar Tryntgen spuse brusc:

— Doare tare prima oară.

— Când o introduce în tine?

Ea aprobă.

— Dar a doua oară nu mai doare aşa de rău, iar după un timp, unei fete chiar începe să-i placă.

— I-am văzut-o pe a lui Pieter Koespersz, o dată. Înotam în canal, iar el a vrut să vadă ce am eu acolo, ştii, şi i-am spus că i-o arăt dacă mi-o arată el primul. Era de mărimea unei ghinde.

Tryntgen arăta de parcă mai avea puţin şi izbucnea.

— Sper că nu ţi-ai ridicat fusta pentru el.

— Nu, l-am păcălit. L-am făcut pe el să mi-o arate primul, iar după ce am văzut ce am vrut am fugit. Nu a mai vorbit cu mine deloc de-atunci.

Tryntgen dădu dezaprobator din cap şi se concentra asupra cusutului.

— Nu înţeleg cum se fixează înăuntru dacă e doar atât de mare, continuă Sussie.

— Se măreşte. Ai văzut şi la cai cum se măreşte, câteodată.

Nu prea ştiu ce să zic, dar pentru o femeie măritată, sora mea nu prea ştie cum stau lucrurile.

— Nu o să las nici un bărbat să se apropie de mine dacă o are cât un cal! spuse ea.

Tryntgen vorbi mai încet, soţia predicatorului şi alte câteva femei din cercul ei veniseră pe punte. Nu le-ar plăcea să le audă vorbind aşa ceva.

— Se face cam aşa de mare, spuse ea, făcând o mişcare rapidă cu mâinile.

A fost prea repede pentru Sussie care era la fel de nedumerită ca înainte.

— Când ajunge aşa de mare? întrebă ea. Se pare că dacă te-ai fi măritat cu Pieter Koespersz ar fi trebuit să aştepţi mult timp.

— Mângâie-o, spuse Tryntgen roşind furioasă. Oricât de mică ar fi, atinge-o şi începe să se mărească.

Sussie era fascinată. În sfârşit sora ei cea mare începuse să vorbească mai clar.

— Cum?

— Nu e nevoie să ştii aceste lucruri până nu te măriţi, o certă Tryntgen. Şi nu te mai apropia de soldatul ăla. Eu răspund de tine şi nu vreau să faci vreo prostie.

— Am vorbit cu el o singură dată.

— Aşa şi trebuie cu un soldat, îi spuse Tryntgen.

Sussie se încruntă şi se apucă de cusut. Era normal ca sora ei să-i spună să nu se uite la soldaţi, soţul *ei* era soldat şi evident că o avea cât un cal.

Nu vroia decât ca bărbatul cu părul blond să-i acorde puţină atenţie. Încă avea elixirul dragostei ascuns la ea în pat. Se întreba cum să-l facă să-l ia.

* * *

Căpitanul o privi pe Lucretia cum trecea pe punte cu servitoarea ei dolofană după ea, vântul răvăşindu-i o şuviţă rebelă de păr. Ah, şi în ce mod şi-a netezit părul! Cum îndrăzneşte să fie aşa de frumoasă când eu sunt prins pe vasul ăsta nouă luni? Se chinuia să nu se mai uite la ea, dar nu înainte de a o vedea pe Zwaantie uitându-se la el şi rânjind.

Asta era o bucăţică pe care o putea avea pentru un gulden sau de ciudă. Rânji la ea şi mesajul din ochii ei era clar.

V

Lăsau în urmă Olanda, fiecare zi îndepărtându-i de limitele lor normale.

Oricare din legiunile Papei îţi va spune că bărbatul a fost născut să păcătuiască: este natura sa animalică. Cât despre natura păcatului, există o varietate în toate formele ei binecuvântate. Pentru unii, păcatul îl reprezintă femeia sau lăcomia sau ambiţia. Toate aceste podoabe strălucitoare şi fără valoare care formează viaţa de bărbat.

Şi cum să ademenim aceste biete suflete de pe *Batavia?*

Să începem cu trupul? Cald, dulce ca moscul şi umed, o mie de promisiuni şi plăceri. Predicatorul le cere să se gândească la consecinţele faptelor lor pe pământ, dar adevărata frumuseţe a coapselor unei femei constă şi în promisiunea de a te afla între ele, iar atunci un bărbat nu mai gândeşte deloc.

27°36’ latitudine sudică, a treizecea zi din martie, anul de graţie 1629

L-a găsit în timp ce stăpâna ei era la masă cu ofiţerii. Era cam pe la amurg şi majoritatea pasagerilor erau pe punte, doar noaptea îi veghea. Zwaantie îl urmă la pupa, tot ce şi-au spus a fost purtat de vânt şi de valurile ce se spărgeau de prora.

— Bună, micuţa mea Zwaantie, îi zise el rânjind. Ce face stăpâna ta în seara asta?

— E jos, îi face ochi dulci comandantului, spuse ea.

— De parcă m-ar interesa.

— Am văzut cum o priviţi. Tot vasul a văzut cum o priviţi.

— Se etalează ca o târfa, zise el.

— Ce tot spui, omule? Crede că păsărică ei este de neatins.

Rânji când auzi asta.

— Am văzut-o aseară pe punte vorbind ore întregi cu craiul ei. Doar pentru el are ochi.

Căpitanul scuipă în mare.

— Nu-l putem blama, cred eu. Cum poate o fată sărmană să concureze cu ea?

— Tu eşti mai femeie decât va fi ea vreodată, îi spuse el.

— Nu vorbiţi serios.

— Ba vorbesc foarte serios, spuse el cu o voce răguşită.

Am stat mult timp pe mare fără o femeie, iar Zwaantie asta nu-i rea deloc.

— Dacă te-aş îmbrăca în dantelă şi ţi-aş da nişte bijuterii, toţi bărbaţii s-ar uita la tine, şi nu la ea.

— Cum se poate ca un biet căpitan cu o soţie în Olanda să mă îmbrace pe mine în dantelă şi să-mi dea bijuterii?

O simţi zbătându-se lângă el şi reuşi s-o prindă, dar ea se răsuci. Aşadar, aşa avea să fie, nu? Era sigur că putea s-o oblige.

Lăsă mantia să i se deschidă dându-i ocazia să vadă nişte sâni durdulii strânşi în interiorul corsetului ei care ţipau să fie eliberaţi. Îi zâmbi ca o târfă ce era.

— Comandantul, ăsta da om. Pun pariu că are ce bijuterii să-i dea unei fete.

— Ei, nenorocită mică. Şi eu o să fiu bogat într-o bună zi, îi spuse el. Crezi că am să pilotez nave toată viaţa mea? Un om ca mine? Aş putea face orice.

Îi întoarse spatele, dar o prinse de încheietură şi o trase spre el. O sărută apăsat pe buze. Credea că o să i se împotrivească, dar nici gând. Gura îi era caldă şi avea un gust dulce-amar, simţi coapsele ei frecându-se de el. Dumnezeule! Două luni fără o femeie. I-ar trage-o şi unui albatros dacă ar fi îndeajuns de aproape. O ciupi de sâni, pipăind-o peste tot.

Îl împinse, cu răsuflarea tăiată.

— Dar soţia ta din Olanda?

— Cui îi trebuie soţie când te poate avea pe tine?

— N-am spus că mă poţi avea, spuse ea şi se grăbi spre scările de sub puntea centrală.

Credea că ştrengăriţa o să-l lase aşa, dar ea se opri la jumătatea drumului şi murmură:

— Caută-mă când termini de vegheat! apoi dispăru.

* * *

Printre inovaţiile de pe *Batavia* se numărau şi acoperişurile din galeria ce dădea spre pupa, puse de meşteri, precum şi alte toalete construite în afară de cele de la prora. Erau pentru uzul exclusiv al comandantului şi al ofiţerilor. Un adevărat lux comparativ cu navele pe care a mai navigat el.

Când termină garda, Zwaantie îl aştepta, după cum promisese. O duse în galerie, închise uşa şi o ridică de pe podea. Fără un cuvânt, îi ridică fusta şi-şi dădu pantalonii jos, până în dreptul genunchilor şi folosindu-se de mână o pătrunse. O duru şi-l lovi peste umăr, ca să-şi înăbuşe un strigăt de durere.

— O să fac o doamnă din tine, şopti el pătrunzând-o adânc şi repede, chiar acolo, în WC-ul comandantului.

32°28’ latitudine sudică, a doua zi din aprilie, anul de graţie 1629

Vântul din nord-vest era un vânt bun, cu un curs dinspre est spre sud şi venea cu o lună mai devreme decât ceea ce calculase comandantul. Vedeau alge plutind printre valuri, pescăruşi care ţipau şi se roteau pe cer, uscatul nu era departe, nu mai aveau mai mult de două zile până la colonia olandeză Capul Bunei Speranţe.

Ca în fiecare duminică, conducerea navei se adunase în faţa catargului principal şi predicatorul le citea o pildă şi-i avertiza despre căile diavolului. Apoi cântau imnuri şi se rugau pentru succesul călătoriei lor în Indii. Judick citi un pasaj din Biblie.

După slujba de pe puntea principală, tatăl ei intră în vorbă cu frumosul *nobil,* Coenraat. Îi văzu uitându-se în direcţia ei şi-şi plecă ochii, cum ar trebui să facă o fecioară, dar simţi inima bătându-i în piept cu emoţie şi anticipare. Un om aşa frumos să-i dea ei atenţie.

După un timp, tatăl ei îl conduse să vorbească cu ea.

— Tânărul îmi spunea ce bine ai citit din Biblie astăzi, spuse el radiind.

— Mulţumesc, domnule, îi spuse ea lui Coenraat, pe cât de calmă putu.

— Tânărul mi-a făcut o mare onoare lăudând puterea predicilor mele, zise tatăl ei.

— Mi-ar plăcea să aud cuvântul Domnului spus aşa dulce în fiecare duminică, zise Coenraat.

— Cuvântul Domnului este întotdeauna dulce, îl corectă tatăl ei, dar ne bucurăm că gândeşti aşa.

Privirea din ochii lui tata nu mă înşală, se gândi Judick, şi nu are nimic de-a face cu religia. Este la fel de flatat ca şi mine de atenţia acordată de nobil. Au continuat să vorbească, în special vorbe pioase, după care Coenraat făcu o plecăciune şi se îndepărtă, lăsând-o cu inima bătându-i cu putere.

— Un tânăr plăcut, spuse tatăl ei.

— Într-adevăr.

— Ai face bine să-i câştigi admiraţia în continuare, nu pe cea a soldaţilor de rând.

— Toţi oamenii sunt egali în faţa lui Dumnezeu, murmură ea mai mult să-l supere.

Dădu dezaprobator din cap.

— Nu ştiu de unde ţi-a venit ideea asta.

* * *

Direcţia sud-est, spre Cap.

Jeronimus o pândea pe Lucretia, care stătea singură pe punte, cu ochii pe jumătate închişi şi cu gânduri ascunse în spatele unor maniere curtenitoare şi al unui zâmbet secret. Căpitanul, negru de furie, îşi încorda pumnii pe parapetul poleit de pe pupa superioară, nervos încă de respingerea suferită.

Sub punte, şobolanii înotau cu spatele lor strălucitor prin santină, muşcând din resturile umane, în timp ce gândacii se furişau pe la umbră, hrănindu-se cu mizerie, aşteptându-şi şansa.

În câteva săptămâni vor înconjura Capul, grăbindu-se spre dezastru, această încărcătură nepotrivită, acest vas de proşti.

Golful Table, Capul Bunei Speranţe, a şaisprezecea zi din aprilie, anul de graţie 1629

Ancoraseră în golf, cu steagul roşu şi negru al Camerei din Amsterdam atârnând de vârful cel mai de sus al catargului; nu

era nici o suflare de vânt, deşi ziua era pe sfârşite. Un miros ciudat de mosc venea dinspre ţărm, spinarea mare a muntelui Table părând rozalie în amurg.

Comandantul se dusese deja la ţărm, să ia merinde pentru partea a doua a călătoriei şi se tocmea cu localnicii pentru carne proaspătă, fructe şi apă. Căpitanul aşteptase prea mult. După cinci luni în care băuse doar apă stătută, tânjea după ceva mai dulce. Era cu o lună înainte faţă de plan şi nu auzi o vorbă de mulţumire de la fătălăii ăia nenorociţi.

Zwaantie stătea pe pupa cu căpitanul, privind bărcile care se balansau când în faţă, când în spate între vasele şi flotele ancorate, în amurgul luminat de lămpi. Era la fel de exaltată ca întotdeauna. Înainte de această călătorie nu mai plecase din Amsterdam. Barca era coborâtă de la tribord, iar căpitanul, cu mantia pe el, se plimba pe punte dând ultimele ordine. Îl lăsase pe cârmaciul superior, Claas Gerritsz, să preia comanda.

— Eşti gata? ţipă el

— Stăpâna zice să nu părăsesc vasul.

— Asta spune domnişoara trufaşă? zbieră el.

Părea să nu-i pese că va fi auzit:

— Eu zic că poţi.

Se întoarse şi-şi făcu drum coborând pe puntea principală, cu cizmele lui până la genunchi. Se întoarse către ea şi-i zise:

— Vii?

Părea enervat. O testa, presupunea ea, să vadă dacă are îndrăzneală. La asta se ajunsese, trebuia câteodată să aleagă între el şi ea.

Îşi ridică poalele fustei şi-l urmă. S-o ia naiba pe domnişoara trufaşă.

* * *

Ce ţi-e şi cu oamenii ăştia periculoşi, se gândi ea.

Nu ştii niciodată care le va fi următoarea mişcare, iar când căpitanul zâmbea, nu ştiai niciodată dacă urma să te iubească sau să te biciuiască. Unor femei le plăcea ca bărbatul să fie blând, dar ea prefera unul mai din topor şi, dacă te mai pălmuia din când în când, era doar pentru a te pune la locul tău, amintindu-ţi că nu vroia să flirtezi cu alţii.

Îi plăcea cum ceilalţi se uită la el, temători, putea vedea în

ochii lor că le e teamă. Îi plăcea ca ei să ştie că ea e femeia lui şi că ei nu puteau face nimic.

În seara asta bea pe rupte, turnând gin pe gât de parcă bea apă într-o zi toridă. Luă şi ea o înghiţitură, dar simţi o arsură de parcă ar fi fost acid şi se înecă.

Era într-o dispoziţie periculoasă. O speria când era aşa, dar era o teamă care-i dădea furnicături în stomac şi între picioare şi o făcea să-l dorească şi mai mult. Nu ştiai dacă o să te lovească sau să ţi-o tragă.

Se duseră pe *Zandaam,* un vas mic ce plecase din Amsterdam o dată cu ei în octombrie şi care acum era ancorat la câţiva metri de *Batavia.* Echipajul îl cunoştea pe căpitan, câţiva din marinari mai navigaseră cu el înainte. Timp de câteva ore au stat cu toţii la cabinele de clasa a patra, bând şi jucând jocuri de noroc. Ea era singura femeie de la bord, iar el o ţinea pe după mijloc, pipăindu-i sânul drept şi rânjind la ei. Îi plăcea să vadă cum îi chinuia, cum reacţionau.

Presupunea că şi lui îi place.

Era beat criţă când au plecat de pe *Zandaam.* Jan Evertsz vroia să se întoarcă înapoi pe *Batavia,* dar căpitanul nu asculta pe nimeni.

— Mergem până pe *Buren,* spuse el. Am de plătit nişte datorii mai vechi.

Jan îşi dădu ochii peste cap. Dar nu avea rost să te cerţi cu el. Jan începu să vâslească, în timp ce căpitanul stătea sprijinit în prora, cu micuţa lui Zwaantie sub un braţ şi cu o sticlă de gin sub altul.

* * *

Beat cum era, reuşi să-şi croiască drum pe tachelaj. Zwaantie, cu fusta ei lungă, avea nevoie de ajutor. Jan Evertsz se simţi bine când îi dădu o mână de ajutor din barcă. Ea râse şi-l lăsă s-o ajute.

Căpitanul vasului *Buren* nu părea prea încântat să-i vadă, dar lui Jacobsz nici că-i păsa ce credeau alţii. Ca şi pe *Zandaam,* părea să cunoască majoritatea echipajului şi în curând se lansă într-un joc de zaruri pe puntea principală cu ofiţerul militar al vasului şi cu şeful de echipaj. Smulse o halbă de bere de la unul din marinari şi îşi potoli setea. Zwaantie era încă la braţul lui, în

timp ce el făcea glume deocheate pe seama ei faţă de ceilalţi oameni, spunându-i *soetecut,* păsărică dulce.

— Cum merg treburile cu domnul Pelsaert? îl întrebă unul din oameni.

Îl întărâtă, se gândi ea. Stabilesc chiar şi nişte scoruri. Părea că toată lumea ştie de ura dintre el şi comandant

— Poponarul ăla nenorocit, urlă căpitanul.

Zwaantie şi Jan dădeau dezaprobator din cap. Ar fi vrut ca Jacobsz să nu mai ţipe. Erau nişte lucruri care nu se spuneau cu voce tare, mai ales dacă vorbeai de un viitor consilier al Indiilor.

— Îmi dă ordine de parcă aş fi un servitor, mârâi el. Şi nu e în stare nici să vâslească într-o barcă de-a lungul canalului.

— Ai grijă ce spui, îl avertiză Jan. Îţi poate crea o mulţime de necazuri.

— Să aibă el grijă să nu-i fac eu necazuri.

— Vorbărie-n vânt, zise cineva şi ea simţi muşchii căpitanului încordaţi.

Vru să se ridice, dar Jan îi puse o mână pe umăr şi-o forţă să stea jos. Mai luă o gură de gin, cu ochii aruncând flăcări. Simţi cum îşi plimbă mâna pe ea, ciupind-o tare de sân. El râse pentru distracţia celorlalţi.

— Ştie despre fata pe care o ai aici? întrebă acelaşi marinar.

Era şeful de echipaj de pe *Buren,* un om căruia i se spunea Butoi, din cauza mărimii lui.

— Nu-i treaba ta, îi spuse Zwaantie.

Omul zâmbi îngâmfat.

— Ar fi cazul să nu spună nimic, zise căpitanul, din moment ce toţi ştim ce face el, cum îşi petrece lungile zile pe mare.

Jan părea speriat acum:

— Gata, căpitane, ajunge.

— Fătălăul ăla nenorocit i-o trage stăpânei ei, zise el arătând-o pe Zwaantie. Nu-i aşa, păsărică dulce? Şi ea e femeie măritată. Domnişoara trufaşă are bani şi o casă pe Heerenstraat. Nu-mi spune mie că nenorocitul ăla nu ştie ce face. O împinse uşor. Spune-le. Aşa e, nu?

Zwaantie se uită la Jan. Simţea că toate privirile erau aţintite asupra ei, aşteptând să vadă ce are de spus.

— L-am văzut eu, spuse ea şi drept răsplată căpitanul o strânse în braţe şi-i dădu un pupic.

Căpitanul vasului *Buren,* van Schenk, se ridică.

— Mai bine coborî de pe vasul meu, zise el. Dacă vorbeşti aşa, nu ne faci nici o favoare.

— Du-te dracului! îi zise căpitanul.

Se întreba dacă vor fi probleme şi simţi un fior de plăcere. Mi-ar plăcea să-l văd pe căpitan că te ia la pumni pe punte, se gândea ea. Nimic nu o excita pe fată mai mult decât o încăierare. Dar van Schenk se întoarse şi o porni spre cabina lui.

Căpitanului îi plăcu acest lucru. Mai luă o gură de gin, iar o parte din el i se scurse pe barbă.

— Unde-s zarurile? întrebă el.

* * *

Luna coborâse aproape de orizont când se sfârşi jocul. Căpitanul câştigase aproape salariul pe o lună, aproape 40 de guldeni, şi puse totul la bătaie pentru ultimul joc dintre el şi Butoi. Căpitanul dădu un zece şi-şi lăsă capul pe spate, mulţumit.

Butoi dădu doi de şase. De îndată ce zarurile se opriră, se făcu un moment de linişte, iar ea simţi că toţi erau încordaţi. Când Butoi întinse mâna după potul cu banii căpitanului, acesta îl prinse de încheietura mâinii, spunând:

— Ai trişat!

— Du-te dracului! îi răspunse Butoi.

Căpitanul îl ridică de parcă ar fi fost un copil şi-l izbi de catarg. Lui Zwaantie i se păru că aude căpăţâna lui Butoi pârâind. În timp ce zăcea pe punte, căpitanul se sui deasupra lui şi-i căra pumni cu mâna dreaptă, umplându-l de sânge.

Doi dintre camarazii lui Butoi se năpustiră asupra lui, dar căpitanul îi zvârli de parcă ar fi fost câini şi începu să lovească în stânga şi-n dreapta. În câteva secunde zăceau trei corpuri pe punte şi van Schenk chemă poliţia.

Căpitanul îşi scoase cuţitul şi spuse:

— Aduceţi ofiţerul militar aici şi-am să-i dau ficatul momeală la peşti.

Jan îl prinse şi-l trase spre tachelaj. Van Schenk era fericit să nu-l mai vadă pe vasul lui.

Când erau în barcă, căpitanul îi băgă mâna în rochie şi-i scoase un sân afară, fără să se sinchisească de Jan, care era în faţa ei, vâslind. Ea râse când căpitanul o sărută lăsându-i salivă pe gât. Nu o deranja, căpitanul putea face ce dorea cu ea. Nimic

nu excită mai mult o femeie decât să vadă puţin sânge.

Îl auzi pe Jan mormăind:

— O să fie scandal din cauza asta.

Dar nu-l luă în seamă. Spera doar să-l mai ţină pe căpitan treaz îndeajuns s-o mai tăvălească puţin prin toaleta comandantului, înainte să adoarmă.

Fusese cea mai bună noapte din viaţa ei.

VI

Se spune că bărbaţii uită de ei când beau, dar îmi place să cred că ei îşi amintesc cine sunt cu adevărat abia atunci. Furia, poftele trupeşti, părerile pe care şi le exprimă atunci sunt reflecţia adevăratei lor naturi. Când efectul băuturii trece, se căiesc, bineînţeles, pentru că s-au descoperit în faţa lumii. Dau vina pe băutură: i-a transformat în nişte monştri. E mai uşor să crezi asta decât să admiţi că monstrul este în tine. Doarme. Aşteaptă o ocazie să poată scăpa.

Povestea unui bărbat nu constă în încercarea binelui de a cuceri răul, ci în înăbuşirea eului lui întunecat. Priviţi-l aici pe *Batavia,* constrâns de o societate care nu se potriveşte cu adevărata lui natură.

Le-aş spune asta, dacă m-ar asculta. Dar cine să mă asculte? Nu sunt decât vocea raţiunii într-o lume zbuciumată şi agitată.

Golful Table, Capul Bunei Speranţe, a şaptesprezecea zi din aprilie, anul de graţie 1629

Dumnezeule, arăta îngrozitor, se gândea Jeronimus. Palid ca moartea, cu o pată verzuie pe obraz, ca un porc ce putrezeşte la soare. Mirosea a gin de parcă l-ar fi folosit în loc de parfum. Nu vomita pe covorul persan al comandantului, se gândi Jeronimus, sau va fi şi mai rău de tine.

Consiliul vasului se adună în Marea Cabină; predicatorul, strălucind în haina lui neagră, ofiţerul militar, Pieter Jansz şi şeful de echipaj, Jan Evertsz, care stătea pe punte ca un şcolar vinovat, deşi, deocamdată, nu fusese chemat să dea raportul despre ce se întâmplase. Comandantul era extrem de nervos. Nimic nu scotea la suprafaţă mai bine ipocrizia unui bărbat decât

atunci când se isca un scandal.

Stătea cu braţele rezemate de braţele unui fotoliu, bătând din degete, prins fără îndoială între mustrările de conştiinţă şi o dorinţă oarbă de răzbunare. Trebuie neapărat să afle ce-a spus căpitanul despre el şi despre doamna van den Mylen. Era instructiv să stea acolo şi să asculte cum s-a întâmplat totul.

— Ei bine, ce ai de spus în apărarea ta? întrebă François.

Căpitanul se uita de parcă ar fi fost afundat în grăsime rece. Avea o mahmureală groaznică, iar acum mai trebuia să-l mai asculte şi pe domnul chibzuinţă.

— Nu o să se mai întâmple, murmură căpitanul, uitându-se afară pe fereastră pe deasupra capului comandantului.

O porţie de gin şi umilire în faţa tuturor, ăsta da mic dejun.

Urmă o tăcere apăsătoare.

— Asta-i tot? spuse în sfârşit comandantul, răsfoind câteva hârtii de pe biroul lui.

— Azi-dimineaţă la prima oră, comandantul vasului *Zandaam,* domnul van Dommelen, a venit la mine şi mi-a spus că ai fost la bordul vasului lui aseară, că umblai beat şi că-ţi făceai de cap cu…

François trebuie să se fi hotărât să nu o implice şi pe Zwaantie Hendricks pentru moment…

— O anumită doamnă. La scurt timp, a venit şi căpitanul vasului *Buren*, care a pretins că după miezul nopţii ai venit pe vasul lui cu mai mulţi dintre marinarii tăi şi cu aceeaşi doamnă şi că l-ai bătut aşa de tare pe unul din echipajul lui încât acesta nu se poate scula din patul lui să-şi îndeplinească însărcinările. S-a mai plâns că ai mai ameninţat pe altcineva cu cuţitul şi că doar intervenţia căpitanului lui a împiedicat vărsarea de sânge. S-a mai plâns şi de blasfemiile tale şi spune că m-ai calomniat în faţa întregului lui vas.

— Eram beat, spuse căpitanul, cu faţa ca o mască. Nimeni nu ia în serios ce spune un om când e beat.

— Eşti căpitanul vasului *Batavia,* nu un soldat fustangiu în permisie într-o casă de toleranţă din Amsterdam. Ceea ce spui tu este luat în serios, pentru că nimeni nu se aşteaptă să te comporţi aşa.

Căpitanul continuă să se uite îmbufnat peste capul comandantului. Cu greu se poate abţine, se gândea Jeronimus. Mândria lui nu suportă morala. Într-o clipă o să-şi scoată cuţitul şi

o să avem parte de acţiune aici.

— Asta ar putea fi discutat de către consiliul de conducere, spuse François.

Se vedeau muşchii maxilarului căpitanului încordaţi; ştia ce înseamnă asta. Consiliul de conducere era alcătuit din persoane sus-puse din întreaga flotă şi era convocat doar pentru cele mai serioase infracţiuni şi în consecinţă avea mult mai multă putere decât Pelsaert singur. Dacă bunul comandant aducea în discuţie comportamentul lui în faţa consiliului de conducere, se putea trezi pus în lanţuri tot drumul până în Indii în cala propriului vas. Un om ca Araien Jacobsz ar putea îndura suferinţa, dar umilirea l-ar înnebuni.

Pentru un moment Jeronimus văzu frica în ochii căpitanului.

— Am mers mult pe mare, reuşi el să spună, având un ton împăciuitor. Ei bine, cine şi-ar fi închipuit?

Comandantul termină cu ameninţările.

— M-am distrat şi eu, dar nu o să se mai repete.

Aici era păcătosul, căindu-se, căutând iertarea. Un om înţelept ar lăsa de la el, se gândi Jeronimus. Dar era vorba de prea multă ură aici. Comandantul avea chef să-i frângă gâtul celuilalt.

— Am să raportez comportamentul tău superiorilor tăi în Batavia. Eşti un beţiv şi un păcătos şi după părerea mea nu ar mai trebui să fii vreodată pus la comanda vreunui vas al Onorabilei Companii. Poate ar fi chiar mai bine să ne conducă timonierul-şef până în Java.

Sărmanul. Nu ştie dacă să se sperie sau să se înfurie, se gândea Jeronimus, privindu-l cum înghiţea aceste cuvinte amare. Domnul Pelsaert avea puterea s-o facă. Dacă avea chef sau nu, asta era altceva. Nici pentru el nu ar fi prea avantajos.

— Cu permisiunea dumneavoastră, murmură căpitanul, îmi cer umil iertare dacă v-am ofensat. N-a fost intenţia mea.

Nenorocitul arăta de parcă mai avea puţin şi se îneca. François îi dădu voie să plece cu un semn din mână.

— Eşti un incompetent, nu te poţi comporta cu demnitatea cuvenită rangului tău! Te-ai comportat ca ultimul marinar! Uită-te în oglindă să vezi ce faţă roşie şi buhăită şi ce păr neîngrijit ai. Piei din ochii mei! Du-te în cabina ta şi dormi. Eşti pedepsit să stai pe navă până plecăm.

Căpitanul se împiedică la uşă. Urmă o lungă tăcere în cameră. Până la urmă fătălăul de comandant şi-a arătat colţii.

Jeronimus se uita afară pe fereastra deschisă larg. Privea norii îngrămădindu-se deasupra muntelui Table, soarele strălucind deasupra apelor albastre ale portului.

Ai făcut-o, comandante, se gândi el. L-ai pus la locul lui, l-ai avut la picioarele tale, ceea ce ai dorit mereu şi toţi credem că a meritat. Dacă se va mai târî şi după ce vom trece dincolo de orizontul de indigo, asta e cu totul altă problemă.

* * *

Nu m-am descurcat cum trebuia, se gândi François. E un prost şi un lăudăros, iar acum i-am dat şi mai multe motive să mă urască. Singurul mod de a pune capăt acestei probleme este să-l înlocuiesc, dar dacă aduc asta la cunoştinţă consiliului de conducere, vor considera că sunt slab pentru că nu m-am ocupat personal de el. Povestea va ajunge la urechile guvernatorului Coen înainte să ajungem în Java. Ce bună recomandare ar fi asta.

Căpitanul merită dispreţul şi sancţiunea mea, desigur. Aşa că de ce mi-e teamă de el? E un bou şi nu o să-l las să mă fraierească pe mine, pentru că sunt comandantul acestei flote şi al acestui vas, deşi lui îi place să creadă altceva.

Dar sentimentul de nelinişte nu-i dădea pace. Avea o senzaţie de mâncărime, de sânge ce-ţi îngheaţă în vine, un tremurat de frică, într-o dimineaţă aşa de luminoasă şi albastră. Peste orizont se întindeau nopţi negre şi valuri înalte.

* * *

Căpitanul stătea aplecat peste parapet ca şi când ar fi vomat în mare. Auzi paşi pe punte şi se întoarse, ştergându-şi gura cu mâneca. Când îl văzu pe Jeronimus, se strâmbă cu dispreţ. Unul din cei care l-au chinuit la consiliu.

— Ce doreşti, comerciantule?

— Comandantul a fost aşa de tare cu tine, îi zise Jeronimus, nu mă aşteptam ca un om ca tine să pălească.

— Nu fătălăul ăla a făcut asta, ci ginul.

Jeronimus zâmbi.

Ăsta e ca un dulău. Îşi cunoaşte destul de bine meseria, dar bruta din el nu se supune conducerii şi nici nevoilor lui

particulare. Se uită la mine ca un animal sălbatic, m-ar sfâşia în bucăţi dacă nu ar înţelege că sunt ultima lui şansă pentru a face o mişcare inteligentă.

— E ultima dată când îl mai las pe nenorocitul ăla să se ia de mine. Dacă nu ar fi vasul *Buren* aici, l-aş face eu pe câinele ăla să nu mai iasă din cabină mult timp. Şi dacă aş fi fost mai tânăr, poate că aş fi făcut altceva.

— Ai fi spus la tot vasul.

Jeronimus se uită în jur. Din fericire, cuvintele lui fură înghiţite de vânt.

— Şi cum ar fi?

În cele din urmă bruta păru să-şi dea seama ce a spus. Să se împovăreze cu comanda vasului, înainte de a şti ce-i în mintea mea, băutura trebuie să-i fi luat minţile, se gândi Jeronimus.

— Nu contează, spuse căpitanul, uitându-se urât la el. Ăsta e prost ca noaptea, dar e periculos.

— Aş vrea totuşi să aflu ce gândeşti, căpitane, îi zise Jeronimus, încercând să-l consoleze.

Drept răspuns, căpitanul scuipă în mare şi plecă. Ai răbdare, se gândi Jeronimus. De la Dumnezeu vin doar lucruri bune.

34°58’ latitudine sudică, a douăzecea zi din aprilie, anul de graţie 1629

După o săptămână, *Batavia* plecă din golful Table, în ultima parte a călătoriei. După ce va înconjura Capul Bunei Speranţe, o va lua spre est, cam cinci mile marine, luând-o la nord după ce va ajunge la Great Southland cu recifurile şi stâncile ei periculoase. Chiar înainte de a pleca din Amsterdam, guvernatorul Bataviei din Java l-a avertizat că estimarea distanţei dintre Cap şi Southland poate fi greşită cu până la nouă sute de mile marine. Dar echipajul şi pasagerii aveau încredere în cunoştinţele căpitanului şi în experienţa lui. În ciuda tuturor defectelor lui, Araien Jacobsz era cunoscut ca fiind cel mai bun din flota VOC. Cine altcineva s-ar fi comportat ca el în golful Table şi s-ar fi ales doar cu o durere de cap şi o mustrare din partea comandantului?

Şi aşa plecară ei din golful Table, bucuroşi că se află în ultima etapă a călătoriei, suportând încă două luni de mare, mâncarea proastă, apa împuţită şi bârfa născută din plictiseală sau din

invidie.

* * *

Erau singuri la pupa, tot ce spuneau fiind dus de vânt. O zi frumoasă, cu vânt prielnic, şi navigau la sud-est de Cap. Îl cuprindea o tristeţe imensă când o privea pe ea, soţia altui om. Era o durere acută nu pentru ceva ce a pierdut, ci pentru ceva ce nu va avea niciodată.

— Trebuie să-ţi spun ceva, îi zise el.

Se uită în jur şi zâmbi. El îşi ţinu respiraţia. Era aşa de frumoasă încât îl făcea extrem de nefericit.

— François?

Trase aer în piept.

— E ultima oară când ne mai putem petrece timpul aşa, ca nişte prieteni.

Avea o privire confuză.

— Ce tot spui acolo?

— Cred că ştii, doamnă, că mă gândesc la orice oră din zi şi din noapte la tine. Nu-mi face plăcere deloc. Deşi nu te-am auzit spunând o vorbă bună despre soţul tău, eşti totuşi soţia altuia, iar ceea ce simt eu este o ofensă faţă de biserică şi faţă de Dumnezeu. Ştiu că nu ar trebui să spun nimic de genul ăsta, dar mă simt ca un prost.

Ea îşi închise ochii.

— Nu-mi vine să cred ce îndrăzneţ eşti.

— Nici mie, dar asta e, am spus-o.

Vântul o făcu să-i pice borul bonetei pe faţă, iar ea îl aranjă la loc, după care-şi încrucişa braţele.

— Mă iei drept târfă, spuse ea.

— Niciodată nu mi-a trecut aşa ceva prin cap.

— Am încercat să-mi iubesc soţul, zise ea cu lacrimi în ochi.

Apoi îl privi ca şi cum ar fi vrut să-şi întipărească figura lui în minte, ca o amintire pe care s-o ia cu ea în Batavia, pentru a-i servi contra unor viitoare dezamăgiri. Apoi se întoarse şi se grăbi să coboare de la pupa.

* * *

Marinarii şi soldaţii erau ţinuţi separaţi unii de alţii pe puntea

inferioară. Din experienţa companiei se ştia că se luau la harţă unii cu alţii şi această separare împiedica să se işte vreo problemă în timpul călătoriei. Marinarii îşi stabiliră sediul sub punte, laolaltă cu hamacele şi cuferele lor. Nu aveai cum să scapi de înghesuială. Când nu erau de gardă, marinarilor li se cerea să stea sub punte, să nu-i încurce pe cei de serviciu.

Chiar şi o plimbare către toaletele de deasupra prorei se făcea sub privirea atentă a şefului de echipaj.

Allert Jansz, tunarul, tocmai se întoarse dintr-o astfel de plimbare şi reveni la jocul lui de monede cu colegii lui tunari: Gerrit Jaspersz, Ryckert Woutersz şi Passchier van der Ende.

— Pentru unii e bine, zise el aruncând un ochi la banii strânşi care se înmulţiseră considerabil cât fusese el plecat, în timp ce noi stăm înghesuiţi în cala împuţită a vasului ăsta, comandantul este sus, ajutând-o pe onorabila doamnă să suporte călătoria.

— I-ai văzut tu?

— Erau amândoi la pupa, zise Allert, ca doi porumbei.

— I-aş arăta eu cum s-o distreze, spuse Jaspersz.

Avea un tic nervos la ochiul drept şi pronunţarea numelui ei întotdeauna îl declanşa.

— Domnul Pelsaert nu are nevoie de instrucţiunile tale, îi zise Allert. Presupun că deja a făcut-o.

Passchier dezaprobă:

— Iar baţi câmpii, îi spuse el.

— Am auzit de la Lardbucket, spuse el, porecla ofiţerului militar. El a auzit de la căpitan. Zice că i-a văzut el, în galerie.

— Vorbeşti prea mult, îi zise Jaspersz.

Allert rânjea, cu un zâmbet vicios:

— Pun pariu că-i ca o târfă nesătulă, zise el râzând la propria glumă.

Râseră şi ceilalţi, mai puţin Passchier. Nu-i plăceau discuţiile de genul ăsta. Femeile frumoase la bordul unei nave erau aducătoare de necazuri. Întotdeauna aşa a fost şi aşa va fi mereu.

* * *

Nu ştiu ce să cred despre Wouter Looes, se gândea Weibbe. Pare a fi unul care creează probleme. Părea că ştie cum să-l ia pe acest boulean, cu faţă şi maniere de ţăran. Era greu de ghicit

ce gândea întotdeauna, de partea cui era. Era unul din puţinii care părea să se înţeleagă cu caporalul Steenhower, apoi râdea de el pe la spate. Nu puteai să ai încredere în el. Trişa la şah, iar dacă-i împrumutai bani nici că-i mai vedeai.

Era noapte, majoritatea dormeau, cu puştile lângă hamace. Steenhower sforăia de parcă ar fi tăiat cineva cu fierăstrăul catargul principal, aproape acoperind scârţâitul vasului când trecea prin valuri.

Jumătate de oră la punte la fiecare douăsprezece ore, având drept duşmani plictiseala şi mirosul neplăcut. Nu aveai voie să-ţi faci nevoile în santină, dar ce putea face un om când îl apucau nevoile aşa de tare încât de-abia se putea ridica din pat, cu picioarele ca de gelatină? În noaptea în care toţi dormeau, dacă cineva se uşura prin colţurile cele mai ascunse, imediat îţi dădeai seama.

Şi apoi mai era şi plictiseala asta, nici măcar nu puteai vedea lumina zilei din cală când marea era agitată, doar auzeai valurile rostogolindu-se, iar acoperişul era aşa de jos că nu puteai nici măcar să stai în picioare, nu aveai ce face decât să dormi în hamac sau să stai pe vine şi să joci şah sau dame şi să încerci să nu înnebuneşti.

— Eşti treaz? întrebă Wouter.

Weibbe mormăi, cu mâinile sub cap şi cu ochii închişi. Se gândea la fata predicatorului. De fiecare dată când o vedea pe punte că stătea de vorbă cu *nobilul* cu barbă blondă, cum îl chema? Van Huyssen, mama şi servitoarea ei erau mereu în preajma ei. Se întreba de ce se agita în halul ăsta. O fată ca ea nici măcar nu s-ar uita la un soldat obişnuit ca el. Chiar dacă s-ar uita cumva la el, pastorul ar opri-o imediat. Predicatorul Bastaniez avea şi el visele lui, o partidă bună pentru fiica lui cu vreun tânăr care ar putea ajunge cândva comerciant în onorabila companie.

— Ai auzit despre comandant şi doamna van den Mylen? întrebă Wouter.

— Nu ascult bârfe, îi răspunse mormăind Weibbe.

— Dar dacă e adevărat?

— Norocul comandantului. Măcar unul din noi se simte bine în această călătorie. Poate chiar doi, dacă ea se tot duce înapoi pentru mai mult, după cum se aude.

— Aşadar, şi tu ai auzit.

Wouter Looes era ca un câine care doarme lângă foc, nu ştiai niciodată când o să se ridice şi o să te muşte.

— Ce vrei, Wouter?

— Aş da orice pentru o femeie acum, spuse Wouter.

— Şi eu, îi zise Weibbe. Dar nu-i nimic de făcut, aşa că mai bine nu te mai gândeşti.

— Nu m-ar deranja să fiu comandant.

— Atunci du-te şi te culcă şi visează, poate că ai să fii, în vis, îi zise Weibbe.

Weibbe închise ochii, ascultând cum sforăie ceilalţi. Copiii se foiau printre pasageri. Una dintre femei născuse cu o seară înainte, iar acum nou-născutul miorlăia ca o pisică. Era din ce în ce mai rău să stai acolo jos. Wouter avea dreptate. Trebuie să fi fost bine să fii comandantul vasului, să ai cabina ta şi drept companie pe Lucretia van den Mylen în loc de pârţurile lui Mattys Beer şi sforăitul lui Steenhower.

* * *

Înainte să se înroleze în Companie fusese farmacist, aşa se zvonea. Zwaantie se uita prin cabina lui cu atenţie la sticluţele mici şi la cărţile ciudate în limbi pe care nu le înţelegea. Se spunea că înţelepciunea vine din cărţile străvechi din Moors. Mai avea şi un şir de halbe de argilă Bellarmine, obişnuite în orice cârciumă şi berărie, o faţă bărboasă gravată pe ele, caricatura cardinalului Roberto Bellarmine. Beai berea sau vinul din ele, iar când erau goale, le izbeai de vatră, înjurându-l pe cardinal. Halbele mai erau numite şi sticlele vrăjitoarelor, auzise ea că unii oameni puneau şuviţe de păr sau bucăţi de unghii înăuntru, folosindu-le la vrăji pentru a abate magia neagră.

S-a vorbit mult de domnul comerciant şi despre felul lui împopoţonat de a se îmbrăca. Căpitanul îi spusese că mai mult ca sigur Jeronimus preferă bărbaţii, dar ea ştia ce-i place lui şi nu era vorba despre un fund mic, ce-l puţin nu al unui băiat.

Era un om ciudat. Alţii spuneau că este urmaşul unui liber cugetător, Torrentius.

Stătea la un birou mic, lângă peretele etanşat. Era o cabină mică, cu puţin mai mare decât a stăpânei ei. De-abia avea loc să stea în picioare.

În ochi i se reflecta lumina de la lampa cu ulei care atârna din

tavan.

— Ce pot face pentru tine? o întrebă el.

— M-a trimis căpitanul. Spune că ai ceva care împiedică o femeie să aibă copii.

Se uita la el cu o privire ce arăta că ştie tot, cu un zâmbet secret.

— Desigur. Mi-a vorbit despre tine. Eşti servitoarea doamnei van den Mylen.

Zwaantie se strâmbă. Nu-i plăcea ca oamenii să spună despre ea că aparţine altcuiva. Mai ales căţelei ăleia. Aşa i s-a întâmplat toată viaţa, ai fi zis că s-a obişnuit.

Jeronimus deschise un cufăr. Încercă să arunce o privire înăuntru, era plin de sticluţe şi de medicamente. Luă una din sticluţe şi i-o dădu.

— O înghiţitură pe zi e de ajuns. Trebuie s-o iei la o zi după contactul sexual, altfel nu va avea nici un efect.

Contact sexual. Vorbea despre el de parcă ar fi fost vreun tratat ştiinţific.

— Nu am nici un ban.

Îi făcu un semn cu mâna ca şi când ar fi fost liberă să plece.

— E o favoare. Pentru Araien. Spune-i că aşa am zis eu.

Ridică din umeri, mulţumită. Dacă un bărbat îşi făcea plăcerile, era normal să plătească pentru ele, chiar dacă ele constau în favoruri pentru alţi bărbaţi. Era interesant că până şi domnul comerciant avea nevoie de favorurile domnului căpitan.

Era gata de plecare, nu-i păsa cum se uită majoritatea bărbaţilor la ea, dar Jeronimus o făcea să se simtă nervoasă. Apoi el spuse:

— Stăpâna ta ştie ce faci tu când ea nu are treabă cu tine?

Se calmă puţin:

— Nu-i treaba ei.

— O să facă din asta treaba ei, îi spuse Jeronimus.

Se întreba dacă Jeronimus o să-i spună domnişoarei trufaşe despre ea. Era greu să-ţi dai seama ce urmărea. Căpitanul îi spusese să aibă grijă cu el, el era singurul de pe vas de care părea să se teamă, deşi l-ar fi putut bate chiar şi cu o mână legată de catargul principal, era sigură.

— Mi-a spus că nici măcar nu am voie să mai vorbesc cu căpitanul tot restul călătoriei.

Sprâncenele lui se arcuiau ca ale lui Mefisto şi avea un zâmbet

de parcă ar fi ieşit soarele după un nor.

— Asta ţi-a spus? Dar căpitanul ce-a zis?

— Mi-a spus să nu o iau în seamă.

Jeronimus se ridică şi-i puse un braţ pe după talie. Se întreba dacă voia *asta* în schimbul doctoriei. Căpitanul l-ar fi omorât dacă ar fi încercat.

— Nu te-ai săturat să fii servitoarea unei doamne?

Ea nu-i răspunse, gândindu-se ce vrea de fapt să-i spună.

— Tu o coafezi, dar pe tine cine te coafează? O ajuţi să se îmbrace şi să-şi pună bijuteriile, dar tu câte rochii ai, cine îţi dă ţie bijuterii, Zwaantie?

— Eu nu sunt o doamnă, ca ea.

— Şi ce-i o doamnă, Zwaantie? Un accident al destinului. Stăpâna ta a fost fata unui vânzător de haine. Banii şi şansa au făcut-o o doamnă.

— Căpitanul zice că sunt mai frumoasă decât ea.

— Şi are dreptate. Mi-a zis că o să te facă o doamnă, cândva. Ştiai, Zwaantie.

Bărbaţii spun tot felul de lucruri când vor să se culce cu tine. Dar felul în care o spusese Jeronimus îţi dădea senzaţia că vede în tine lucruri pe care nici tu nu le vedeai. Dacă Araien nu-i spusese doar ei, ci şi lui Jeronimus, înseamnă că vorbea serios.

Îi dădu drumul şi deschise uşa cabinei.

— Te aşteaptă lucruri măreţe, îi şopti el.

Suna mai degrabă ca o promisiune, decât ca o profeţie. O promisiune pentru care ea ar face orice să se adeverească.

* * *

Andries de Vries era o persoană ordinară. Ca şi ceilalţi funcţionari, îşi petrecea tot timpul pe puntea inferioară copiind scrisori, cu scrisul lui îngrijit, meticulos. Aşa cerea Compania, ca fiecare document ce purta ştampila VOC să fie copiat de opt ori. Era destul de muncă pentru tineri ca Andries.

Lucretia era surprinsă să-l vadă pe punte. Ieşise din Marea Cabină, clipind ca o bufniţă în lumina zilei. Era un suflet simplu, avea părul blond şi umerii îndoiţi de parcă i-ar fi fost ruşine că era aşa de înalt. Vorbise cu el de foarte puţine ori în timpul călătoriei şi observase că nu-şi ridica niciodată ochii s-o privească direct.

Îşi dădu seama că el căuta pe cineva şi fu surprinsă să afle că ea era acea persoană.

— Doamnă, murmură el cu ochii la puntea dintre ei, pot să vorbesc cu dumneavoastră?

Ce expresie avea! Poate că gură spartă de Zeevanck îl urmărea din nou. Deschamps îi raportase comandantului, dar acesta a ridicat din umeri şi a zis că nu-i treaba lui, atâta timp cât funcţionarii îşi fac treaba.

— Ce este, Andries?

Maxilarul i se mişca în tăcere. Oricare ar fi fost problema lui, arăta de parcă se îneca din cauza ei.

— Haide, Andries, că nu muşc.

— Nu ştiu cum să vă zic, doamnă.

— E vreo problemă la care te pot ajuta?

Dădu din cap în semn că nu.

Ea se încruntă, jenată de chinul lui.

— Nu ştiu cum să vă spun, reuşi el în final, o să vă supăraţi pe mine.

Aşadar, era o problemă de-a lui. Simţi cum roşeşte.

— Se aud vorbe despre dumneavoastră pe vas. M-am gândit că e mai bine să ştiţi.

— Vorbe?… Despre mine?

El încuviinţă.

— Şi ce se spune?

El roşi, având obrajii mai roşii decât o lalea.

— Despre dumneavoastră şi despre comandant, murmură el.

— Despre domnul Pelsaert?

Nu putu să o plivească.

— Spun că petreceţi prea mult timp împreună.

Îşi ţinu respiraţia. Poate că ar fi trebuit să fie furioasă, dar, ca în toate minciunile, exista un sâmbure de adevăr. Nu s-a comportat imoral; se putea să nu fie prea fericită, dar era femeie măritată şi educată. Femeile educate nu aveau legături cu alţi bărbaţi, indiferent cât de nevinovate erau aceste legături sau indiferent de poziţia bărbatului.

Asta dacă fuseseră într-adevăr complet nevinovate.

Putea spune cu mâna pe inimă că nu s-a gândit niciodată la o aventură? Poate nu chiar s-a gândit, dar să viseze cu ochii deschişi? Iar acum visele ei o bântuiau, erau descoperite în faţa funcţionarilor şi a plevei. O bârfeau.

Atenţiile lui François nu fuseseră neplăcute, dar nu făcuse nimic care s-o ofenseze. Dar sunt femeie măritată şi nu ar fi trebuit să-i permit să se apropie aşa de mult, îşi spuse ea. Ar trebui să-ţi fie ruşine. Ai aceleaşi dorinţe ca o curvă de doi bani.

— Cine spune aceste lucruri? întrebă ea.

— Le-am auzit de la David Zeevanck. I-am spus să-şi ţină gura, dar mi-a răspuns că doar repetă ce a auzit de la *nobili.*

Ce-ar fi putut să răspundă? Roşi până-n vârful urechilor simţindu-se brusc de parcă toată corabia s-ar fi uitat la ea.

— Mă scuzaţi, doamnă. Vă rog să nu vă supăraţi pe mine. Am spus că aceste vorbe sunt scandaloase, am făcut ce-am putut. Dar m-am gândit că ar trebui să ştiţi.

— Mulţumesc, Andries. Îţi sunt recunoscătoare că mi-ai spus. Nu o să uit.

Mai murmură ceva ce ea nu înţelese, iar apoi se duse înapoi pe scări la Marea Cabină.

Ea se întoarse şi-l văzu pe căpitan uitându-se la ea de la pupa. Zvonurile au început în golful Table, după ce căpitanul a făcut scandal pe *Zandaam* şi pe *Buren.* Nu avea nici un dubiu cu privire la cel care a răspândit zvonul: Zwaantie Hendricks! S-a răzbunat deoarece comandantul l-a certat pe căpitan. Obrăznicătură nerecunoscătoare. De îndată ce vor ajunge în Batavia o să aibă ea grijă să-şi primească răsplata.

35°45’ latitudine sudică, a douăzeci şi treia zi din aprilie, anul de graţie 1629

Zwaantie stătea acolo, cu o mutră supărată, fără nici un pic de ruşine, ca o obrăznicătură ce era. Lucretia stătea în pat, uitându-se la ea fierbând de furie, strângând de marginea patului pentru a nu se da de gol. Era imposibil să stai în picioare în cabina asta înghesuită, cum de altfel era greu să pedepseşti un servitor când tu stăteai jos, iar el ridicat.

— M-ai sfidat, îi spuse Lucretia.

Zwaantie nu avea nimic de zis, uitându-se la ea cu ochii ei de târfuliţă.

— Ţi-am zis să stai departe de Araien Jacobsz sau de orice alt bărbat de pe vas pe tot parcursul călătoriei. Cu toate astea, am auzit că aseară ai fost văzută în cabina căpitanului.

Nici un răspuns.

— Ei bine, n-ai nimic de zis?

Din nou linişte.

— Am să mă plâng domnului Pelsaert. O să-l rog să aducă la cunoştinţa Consiliului comportamentul tău.

Asta a provocat în sfârşit o reacţie. Zwaantie ştia că ofiţerul militar putea s-o biciuiască la catargul principal, în văzul tuturor.

— Nu văd de ce… spuse ea şi se opri.

— Cum aşa?

— Nu sunt singura femeie care creează scandal pe acest vas, zise ea cu ură în ochi.

Oare ce făcuse s-o urască?

— Ce vrei să spui cu asta, Zwaantie Hendricks?

— Toată lumea vorbeşte despre dumneavoastră şi comandant.

Lucretia îşi ţinu respiraţia.

— Comportamentul meu a fost moral. Suntem doar prieteni, nimic altceva.

— Nu asta se spune pe puntea inferioară, zise Zwaantie.

Lucretia era şocată, nu din cauza zvonului — ştia de la Andries — ci pentru că Zwaantie avea tupeu să i-o repete. Aceeaşi bârfă pe care, negreşit, ea o răspândise.

— Nu ai voie să mai vorbeşti cu căpitanul acestei nave, ai înţeles?

— Vă înţeleg mai bine decât credeţi dumneavoastră, zise Zwaantie şi părăsi cabina fără să aştepte permisiunea stăpânei.

Lucretia se uita la uşa deschisă înţelegând ce greşeală a făcut când a angajat-o pe fata asta ca servitoare a ei pe timpul călătoriei. Acum nu mai putea fi controlată. Va trebui să vorbească cu François, aşa cum ameninţase că va face.

* * *

Catargul se legăna spre cer, valurile ridicându-se spre ei. Jacobsz privea luna fosforescentă şi valurile înalte ale oceanului ce se retrăgeau către coasta africană. Era o noapte frumoasă, dar dinspre est se anunţa furtună, îşi putea da seama de asta uitându-se la apă.

Venea cineva pe scări, la început crezu că e ea, înfăşurată într-o mantie lungă, neagră, cu faţa ascunsă în glugă. Apoi îşi dădu seama că era Zwaantie a lui, care stătea pe parapet la

distanţă de el, ţinându-se cu mâna ei albă, durdulie, de parapet.

— Ce-ai păţit? se răsti el la ea, crezând că sunt toane de femeie.

Nu există femeie care să nu se îmbufneze fără motiv.

— Tocmai m-am certat cu stăpâna, îi zise ea. N-ar trebui să fiu aici. Nenorocita mi-a interzis să mai vorbesc cu tine.

— Sper că n-ai de gând s-o asculţi.

— Se poartă cu mine de parcă aş fi sclava ei.

— Nu o lua în seamă.

— M-a ameninţat că o să fiu biciuită. O să se plângă comandantului.

Până la urmă, obrăznicăturii îi era frică de ea. Rânji în sinea lui.

— Mult o s-o ajute. Fătălăul ăla nenorocit e bolnav. Zace în pat scâncind ca o fată.

— Asta nu mă ajută.

— Nu-ţi face griji în legătură cu domnişoara trufaşă. Nu se atinge nimeni de tine cât timp sunt eu căpitanul vasului.

Femeia! Tăvăleşte-o puţin seara, iar dimineaţa a uitat complet.

— Vine furtuna, zise el, simţind vântul suflând în pânze şi mirosindu-i a ploaie.

* * *

Lucretia îşi croi drum spre Camera de Consiliu, unde se vedeau deja lămpile arzând. Deschamps, Jeronimus şi Jansz, bărbierul, stăteau în afara uşii Marii Cabine, vorbind în şoapta. Toţi se uitau la ea şi după expresia feţelor lor îşi dădu seama că ceva nu e în regulă. Se simţi alarmată.

— Doamnă, îi zise Jeronimus.

— Aş vrea să vorbesc cu comandantul, e o problemă urgentă, zise ea.

— Mă tem că-i imposibil.

— Ce s-a întâmplat?

Jeronimus se uită la Jansz, bărbierul, să-i răspundă.

— Friguri, doamnă. Le-a luat în Indii, am mai văzut cazuri. Este un fel de boală care zace adormită în om şi poate reapărea oricând.

— E grav?

Maestrul Jansz nu răspunse. În mod clar, era.

E vina mea, îşi zise ea. L-am încurajat în îngâmfarea lui şi Dumnezeu ne-a pedepsit pe amândoi. Într-un fel, Zwaantie are dreptate.

— Pot să-l văd?

— Doamnă, nu-l puteţi ajuta cu nimic.

— Aş vrea totuşi să-l văd, şi spunând aceste cuvinte realiză că nu se căia deloc.

Se îndoia că ar fi simţit aceeaşi durere pentru soţul ei, dacă ar fi zăcut în camera de alături cu febră.

Maestrul Jansz se uită la Jeronimus, care păru să-şi dea consimţământul şi o conduse în Marea Cabină.

* * *

Era prima dată când intra acolo.

Cabina comandantului era cea mai frumoasă de pe vas, cea mai luxoasă din toată flota Indiilor, aşa se zicea. Era suficient loc să stai în picioare, avea cam zece picioare lungime şi o fereastră care dădea spre pupa. Pereţii aveau un lambriu bogat, lemnul strălucea în lumina gălbuie a lămpilor ce atârnau din grinzile tavanului. Pe perete era o oglindă cu rama poleită şi un covor mare indian era întins pe jos. Într-un colţ era un cufăr mare sculptat în care se aflau obiectele personale ale comandantului.

Chiar în faţa ei se afla o masă mică de scris pe care se aflau un toc, o călimară şi o ştampilă ceramică. O Biblie era deschisă pe masă. În spate era un scaun mare, care părea mai degrabă un tron, cu braţe delicate, rotunde la capete şi o pernă de catifea verde pe el. Pe raftul dinspre pupa se aflau nişte prosoape de pânză, o halbă Beardman şi o ceaşcă de alpaca.

François era în pat, sub o cuvertură brodată. Faţa-i era acoperită de transpiraţie, dar el tremura cuprins de friguri.

— O să mă ocup eu de el, zise maestrul Jansz peste umărul ei, cu ocazia asta poate mai oprim şi din zvonurile astea nefondate.

Toţi măcelarii ăştia ştiau ce să facă, toţi bărbierii ăştia cu leacurile lor şi cu castroanele pline de sânge.

— Poate doriţi o infuzie de ierburi. Până la urmă, tot ce putem face este să ne rugăm.

Simţi un fior de spaimă. Nu ar fi trebuit să-i pese prea mult dacă trăia sau murea. Nu ştia ce era cu ea.

* * *

Marea era agitată, vântul bătea puternic, iar valurile se spărgeau peste prora, amestecându-se cu ploaia care cădea dintr-un cer cenuşiu. Nimeni nu se ducea pe punte decât dacă avea vreun motiv. Pasagerii erau în paturile lor, având rău de mare, doar marinarii erau pe punte strângând scotele şi fixând teugile, chinuindu-se să păstreze cursul *Bataviei.* Îl putea auzi pe căpitan dând comenzi oamenilor de la cârmă, era nevoie de trei dintre ei să manevreze imensa cârmă.

Neputând sta în picioare, Lucretia era azvârlită dintr-o parte în alta în timp ce se îndrepta spre cabina lui Jeronimus. Acum comandantul zăcea la pat şi era posibil să rămână acolo câteva zile, iar Jeronimus, fiind comerciant, se ocupa de afacerile vasului.

Apariţia lui, când deschise uşa cabinei, o surprinse. Pe buza superioară avea sudoare, iar ochii îi străluceau într-un mod neobişnuit. Pielea lui era cenuşie. La început crezu că avea rău de mare, dar apoi îşi dădu seama că-i era frică şi nu situaţia în care se afla nava îl adusese în starea lui actuală.

El se aşeză pe pat în timp ce ea se agăţă de una din grinzi, corabia legănându-se violent în timp ce înainta prin furtună.

— Cu ce-ţi pot fi de folos, doamnă?

— E vorba de servitoarea mea.

— Zwaantie Hendricks?

— Aş dori să vorbiţi cu ea.

Un val uriaş se sparse de prora. Au simţit izbitura chiar şi aici la pupa, iar Jeronimus se agăţă speriat de peretele lambrisat.

— Este momentul potrivit pentru a vorbi despre asta?

— Trebuie luate măsuri împotriva târfuliţei ăsteia.

— Şi eu ce pot să fac?

— A iscat un scandal pe vas datorită comportamentului ei, domnule comerciant.

— Vreţi să fie disciplinată de către ofiţerul militar?

— Sper să nu se ajungă la asta dacă vorbiţi cu ea.

Brusc, apăru pe faţa lui o expresie pe care nu ştiu cum s-o interpreteze.

— Aţi discutat această problemă şi cu comandantul înainte de a se îmbolnăvi? Eraţi foarte apropiaţi.

Tresări la auzul cuvântului „apropiaţi”.

— Problema asta a survenit după ce s-a îmbolnăvit.

— Am să văd ce pot face pentru dumneavoastră, doamnă.

Încă o zguduitură în timp ce un alt val uriaş se sparse pe vas, iar zâmbetul lui lacom dispăru la fel de repede cum apăruse.

Se grăbi spre cabina ei şi ţipă din pat după Zwaantie, care nu veni.

40°3’ latitudine sudică, a douăzeci şi cincea zi din aprilie, anul de gratie 1629

Era o plăcere epicureică să vezi un bărbat fierbând în suc propriu. E un miros atât de rar. Jeronimus a fost tentat să se apropie de el în largul golfului Table, dar decise că nu era momentul potrivit. Mai bine să-l lase să fiarbă de furie, să se simtă nedreptăţit.

La unii oameni timpul domolea furia. Lui Araien Jacobsz, trecerea timpului nu făcea decât să-i facă umilinţa şi mai amară.

În seara aceea bântuia pe la pupa cu mantaua pe umeri, încălţat cu cizmele înalte, cu faţa întunecată, dând ordine timonierului pe un ton ameninţător şi pedepsind cu zece bice pe un marinar din cauza unei abateri neînsemnate. Nu ar fi făcut acest lucru dacă Pelsaert ar fi fost acolo să-l admonesteze, dar comandantul era în patul lui zvârcolindu-se şi gemând în timp ce delira. Bărbierul zicea că are friguri, o boală adusă de pe pământurile Agrei. Se înrăutăţea şi se temea că va muri în zilele următoare dacă nu-i scădea febra.

Se părea că Dumnezeu veghează asupra aleşilor lui pentru a le arăta drumul către regat.

* * *

Căpitanul mirosea a gin şi a Zwaantie Hendricks. Cerul era senin în seara aceea şi luna era deasupra orizontului dinspre est. Era o noapte adâncă, iar Capul Bunei Speranţe, undeva în urmă, cam la cinci zile de navigat.

— Nu-i nici o urmă a vasului *Buren?* întrebă Jeronimus.

— Am fost despărţiţi de furtună, răspunse căpitanul.

O întâmplare interesantă. Nici urmă de *Zandaam* sau *Dordrecht* sau vreun alt vas din convoi. Oricine s-ar fi întrebat

cum de un căpitan aşa de experimentat ca Jacobsz a permis să se întâmple aşa ceva. Fără să mai tragă după ei vasul *Buren,* era mult mai uşor pentru oricine să-şi găsească propriul drum.

— Ai fost jos?

— Cum se mai simte fătălăul ăla nenorocit?

— Bărbierul spune că starea lui se agravează. Se teme că o să moară.

Urmă o lungă tăcere în care nu se auzeau decât valurile izbindu-se de carenă în timp ce se îndreptau spre sud-est. Căpitanul era nervos şi imprevizibil.

— Dacă moare, presupun că tu ai să preiei comanda vasului până ajungem în Batavia.

— Cred că da.

— O mare onoare pentru dumneata, domnule comerciant. Vasul ăsta e cel mai bun vas de *retur* din câte au plecat vreodată din Olanda.

— Amândoi am fost însărcinaţi cu misiuni dificile. Cât te plătesc? Treizeci de guldeni pe lună?

Scuipă în mare. Nu se descurcă prea bine, pentru că cu aşa ceva se ocupau marinarii.

— Un om poate câştiga mai mult decât onoruri şi mai mult de 30 de guldeni.

— O mică afacere particulară cu… jucării?

Urmă o tăcere periculoasă.

— Cum ai aflat?

— Nu-i un secret. Care a fost cauza disputei dintre tine şi Pelsaert în portul Surat? A aflat că şi tu erai implicat.

— Nenorocitul făcea mult mai multe afaceri pe sub mână decât am făcut eu vreodată.

— Şi încă mai face. Ştiai că transportă un medalion şi alte câteva podoabe antice pentru Rubens, ca să ia şi el un comision?

— E o regulă pentru ei şi una pentru noi, nu-i aşa?

— Nu trebuie să rămână aşa, îi zise Jeronimus.

Gata, a zis-o! Erau singuri la pupa, era garda de noapte şi nu era nimeni care să-i audă. Totuşi, căpitanul vorbi încet. Era o precauţie înţeleaptă deoarece şi cel mai mic zvon despre răzvrătire te putea condamna la pedepse greu de imaginat.

— La ce te-ai gândit?

— Dacă moare căpitanul, vom fi stăpânii unui premiu rar.

— Sunt gânduri periculoase, domnule comerciant.

— Şi tu nu te-ai gândit niciodată la aşa ceva?

— Ce propui mai exact?

— Mai întâi trebuie să ştiu dacă eşti de partea mea.

— De unde vrei să ştiu dacă nu vorbeşti deschis?

— Vorbitul ăsta deschis îi costă pe unii viaţa.

— Chiar crezi că i-aş raporta fătălăului de Pelsaert?

Jeronimus se apropie mai mult de el şi-i şopti:

— Dacă nu am ajunge în Batavia, se va considera că ne-am pierdut, împreună cu cele douăsprezece cufere cu bani care se află pe vas. *Batavia* are o mulţime de arme, pe care le-am putea folosi să ne îmbogăţim, vânzându-le în drum spre Indii. Va trece un an, poate chiar doi, până când va afla guvernatorul de concurenţa pe care i-o face compania noastră necinstită şi va raporta la Amsterdam. Timp suficient pentru a câştiga o groază de bani şi a trăi ca sultanii în Coromandel sau în Berberia.

— Te visezi pirat, domnule comerciant?

— Şi ce altceva sunt porcii ăştia graşi ce-şi zic „onorabila companie”? Nu sunt piraţi? Ei au permisiunea guvernatorului, atâta tot, şi conduc toată afacerea dintr-un birou mare din Amsterdam. Dar îi omoară pe englezi şi pe oricine le stă în cale şi totul în numele profitului. Orice afacere se face cu sabia până la urmă, nu? Contează doar în favoarea cui înclină cântarul, nu?

— Va trebui să mă mai gândesc.

— Ai cel mult două zile, după cum zice maestrul Jansz. Până atunci domnul Pelsaert va fi momeală pentru peşti, iar eu voi sta în cabina mare. Când va pleca pe lumea cealaltă însoţit de rugăciunile preotului, viitorul va fi în mâinile noastre.

* * *

Sussie de-abia aştepta să ajungă pe uscat, să se termine cu acest coşmar. Era o zi frumoasă, vântul sufla în pânze. Femeile stăteau sub marchiza care fusese ridicată pentru ele pe puntea centrală, un pătrat din pânză care le adăpostea de soare şi de vânt. Picături de apă picurau pe pânze de fiecare dată când vasul intra cu carena în apă. Nu aveau altceva de făcut decât să bârfească în timp ce coseau. Dar Annie Jansz, căreia i se spunea Bottschieters, soţia tunarului, era de groază, nu se mai oprea.

— Am auzit de la soţul meu, zise ea, că toată discuţia de la masa căpitanului este despre cât de mult timp petrece doamna

van den Mylen în Marea Cabină.

— De unde ştie ea ce se discută la masa căpitanului? întrebă Sussie, dar sora sa îi făcu semn să tacă.

— Am auzit că domnul comandant e foarte bolnav, zise Tryntgen.

— Are bărbierul grijă de el cât timp e bolnav, răspunse Bottschieters. Şi de ce-şi petrece doamna timpul acolo? E femeie măritată. E ruşinos.

— Dacă e bolnav, ce poate să-i facă? zise Sussie.

Tryntgen îi făcu din nou semn să tacă. Mereu vorbea prea mult, mereu punea prea multe întrebări. Cel puţin eu nu vorbesc despre lucruri care nu mă privesc, se gândi Sussie. Dar trebuia ca Bottschieters să aibă ultimul cuvânt de spus.

— Auziţi-o, râse ea. *„Dacă-i bolnav ce poate să-i facă?”* E clar că nu cunoşti bărbaţii!

Toate femeile căsătorite râseră.

Remarca o atinse pe Sussie, pentru că Bottschieters avea dreptate, nu cunoştea bărbaţii deloc.

Nu-l mai văzuse pe Weibbe de când lăsaseră în urmă muntele Table. Petrecea majoritatea timpului în cală şi când reuşea să-l vadă de-abia dacă-i arunca o privire. Degeaba avea elixirul de la Jeronimus, dacă nu se putea apropia de el.

Cel mai rău era când Claas venea pe punte, îl privea când era cu Tryntgen, cum se îmbrăţişau. Îi auzise când erau acasă în Olanda, când dormeau în patul de alături, suspinele şi gâfâitul, acest lucru secret pe care-l făceau bărbaţii cu femeile o fascina. I se părea că este o copilă pentru că nu ştia. Se gândea când o să aibă un bărbat al ei cu care să se îmbrăţişeze noaptea, un bărbat mare care să te sărute şi să te facă să te simţi protejată, un bărbat ca Weibbe Hayes.

Dar Sussie nu era singura care-i pândea pe Claas şi pe Tryntgen când erau împreună, nu era singura de pe vas care se întreba ce secrete ascund.

* * *

Mâncarea pentru cei trei sute de pasageri de la bord era gătită în bucătărie, jos, pe puntea unde erau tunurile. Întotdeauna era îngrozitor de cald acolo, terciul sau ostropelul fierbea în cazanul de cupru deasupra unui foc de lemne. Era la fel de zgomotos ca

o cârciumă din docuri, copiii plângeau, toată lumea ţipa, vreo vrăjitoare care năştea un copil pe la colţuri, o moaşă ardea pene de pescăruşi sub nasul ei pentru a-i alunga durerea, iar ea striga de parcă o tortura cineva şi nimeni nu o lua în seamă în afară de moaşă. Nu ca în cabina comandantului, cu faţă de masă şi cupe de alpaca în locul acestora de lemn. Mi-ar plăcea să fiu ofiţer într-o bună zi, se gândea Pelgrom. Să am pe cineva care să mă servească. O groază de lucruri pe care le-aş schimba în viaţa mea.

Luă o farfurie cu carne de porc sărată cu prune uscate de la bucătar, păşind pe deasupra unor corpuri întinse pe jos. O văzu pe Sussie Fredericx şi încercă s-o prindă din urmă. Nu era o bucăţică prea rea, se gândi el, nu avea mai mult de şaisprezece, şaptesprezece ani. Părea decentă cu şorţuleţul şi boneta ei, tipul obişnuit de credincioasă, dar era ceva în ochii ei care dovedea contrariul, ştia el cine era, ştrengăriţa asta mică.

Nu va fi servitor toată viaţa lui, iar dacă va avea ocazia, cu Sussie sau cu dolofana aia de soră-sa, nu puteai şti niciodată...

VII

Să vă arăt ceva, aici în biroul comandantului, pus la păstrare şi încuiat cu cheia.

Deschidem acest sertar şi aici, înfăşurat în catifea, este un medalion care a aparţinut împăratului Constantin, vechi de o mie două sute de ani şi care valorează opt sute de guldeni. Vă daţi seama? Marinarii de pe *Batavia* câştigă zece guldeni pe lună şi toţi sunt înglodaţi în datorii înainte să le dea compania salariile.

Aparţinea lui Paul Rubens, dat pe sub mână comandantului, cum se spune, deşi compania ştia de înţelegere şi va lua un comision, mai mic decât se obişnuieşte. Îi era destinat vreunui prinţ mongol, ceea ce oamenii impunători şi serioşi ai companiei numeau comerţ cu jucării: podoabe pentru prinţii din Orient, care ar da oricât pentru asemenea scumpeturi strălucitoare. Comandantul nostru s-a descurcat bine cu această treabă şi l-a făcut pe căpitan să-şi piardă salariul pe două luni pentru afacerile lui.

Dar asta nu-i tot. Permiteţi-mi să vă mai arăt ceva, ascuns în cufărul comandantului şi împachetat cu grijă într-un buzunar

secret. Tot lui Rubens îi aparţine şi această piesă, o vază alcătuită dintr-o singură bucată de agată crem, culoarea mierii amestecându-se cu culoarea laptelui. Mânerele maschează acest Pan cu picioare de capră, cu ochii lui înfometaţi şi cu capul lui cu două coame. Nimeni în afară de comandant nu ştie că e acolo. Este de o valoare inestimabilă.

Pan ştie că se află printre prieteni şi zâmbeşte din patul lui de paie aşteptând să fie scos la lumină.

41°40’ latitudine sudică, a douăzeci şi opta zi din aprilie, anul de graţie 1629

În doar câteva zile, febra l-a epuizat, îşi putea da seama de forma craniului lui prin piele. Cămaşa de noapte era udă şi mirosea a transpiraţie. Se foia în pat, luptându-se cu demoni invizibili. Maestrul Jansz, bărbierul-şef, avea grijă de el. Îl îngrijise, dar degeaba. Era febra pe care o adusese cu ei din Indii şi pe care nu o puteai trata în nici un fel. O să moară înainte să ajungă în Java.

Lucretia stătu lângă el toată ziua aceea, care după părerea maestrului Jansz era ultima. Erau momente în care tremura aşa de tare încât îi clănţăneau dinţii, iar în minutul următor era roşu ca racul şi transpira de parcă ar fi fost într-o saună.

Ziua următoare veni la Marea Cabină aşteptându-se să-l găsească mort. Deşi starea lui nu se ameliorase, era încă în viaţă. Fătălăul căpitanului era un luptător.

După acea zi, ea venea zilnic în zori la el, punându-i prosoape reci pe frunte când avea febră şi citindu-i din Biblie, deşi nu era convinsă că o aude. Era un act de compasiune. Nu mai erau chemări ce nu-i dădeau pace.

Era o creştină, care făcea fapte creştineşti. Asta era tot.

* * *

Fetiţa familiei Hardens deranja pe toată lumea. În timp ce ceilalţi copii erau mulţumiţi să se joace cu morişti de vânt, Hilletje insista să alerge pe punte, să se plimbe de colo până colo şi să ţipe, dar nu o auzeai niciodată pe mama ei spunându-i vreun cuvânt mânios. *Mieluşica* ei nu avea cum să facă ceva rău. Judick era plictisită de lunga călătorie şi sub marchiză cu

celelalte femei privindu-l pe Coenraat şi pe ceilalţi nobili frumuşei cum se plimbau pe punte, amuzându-se să arunce priviri fugare şi să flirteze.

Marea majoritate erau băieţi, nu cu mult mai mari decât ea, cu excepţia lui van Luyck, care era la fel de bătrân ca tatăl ei. Se întreba cum de e cadet la vârsta lui. Se auzea că-şi cheltuise moştenirea şi acum avea nevoie de bani de undeva.

O văzu pe Hilletje alergând în picioarele lui Coenraat, făcându-l să meargă în zig-zag. Ceilalţi *nobili* râdeau, dar Judick se uita să vadă ce va face Coenraat. Părea să nu înghită gluma şi era furios.

Lui Hilletje îi scăpă jucăria, un titirez, preferatul ei, cu care se juca tot timpul, în fiecare zi de când au plecat de la Capul Bunei Speranţe. Dar acum Coenraat îl luă furios, iar când fetiţa încercă să i-l ia, îl ridica mai sus să nu poată ajunge la el.

— Ce avem aici? zise el pe un ton serios.

— Dă-mi-l! ţipă Hilletje sărind în sus şi încercând să-l apuce. Dă-mi-l!

— Copil neastâmpărat! zise Coenraat printre dinţi.

— Dă-mi-l!

Dacă fetiţa s-ar fi comportat altfel, dacă ar fi fost calmă şi nu ar fi zis nimic, Coenraat nu ar fi făcut ceea ce a făcut. În schimb, agitaţia şi ţipetele ei păreau să-l scoată din sărite.

Judick se uită la Anneken Hardens. Îi era teamă pentru fiica ei, dar nu avea curajul să i se adreseze unui nobil.

— Dă-i-l şi gata, murmură Judick, dar ştia că lucrurile nu vor sta aşa.

— E progenitura familiei Hardens, le spuse Coenraat colegilor săi, în timp ce fetiţa sărea repetat în aer încercând să apuce jucăria.

— Dă-mi-o!

— Poate că ar trebui s-o arunc la peşti!

Copilul îi înţelese ameninţarea şi deveni şi mai agitat. Incidentul atrase atenţia femeilor, care se uitau sever şi a ofiţerilor de la pupa. Judick se întreba dacă Jeronimus o să intervină. Se uită după tatăl ei, dar el se feri de privirea ei.

Coenraat se distra ţinând titirezul aproape de faţa copilului şi ridicându-l în ultimul moment. Şi prietenii lui păreau amuzaţi se acest sport, în special fraţii Welderen. Deodată, Coenraat se făcu că aruncă jucăria în mare, iar Hilletje ţipă de frică şi furie. Când

îşi dădu seama că a fost păcălită, eforturile ei de a-şi recăpăta jucăria au devenit şi mai disperate.

După un timp ceilalţi *nobili* s-au plictisit de joc.

— Dă-i-l înapoi, îi zise unul dintre ei, Andries Liebent.

Dar el continua s-o necăjească.

— Dă-i-l înapoi, zise altcineva.

Nu era unul dintre *nobili,* iar Coenraat se uită să vadă cine a vorbit. Era soldatul cu părul blond, Weibbe Hayes. De unde venise?

— Chiar ai tupeu, îi zise Coenraat. Vrei să primeşti douăzeci de lovituri de bici?

— Vrei să-i spun comandantului că chinui copiii pe puntea principală?

— Domnul Pelsaert e pe moarte, îi zise Coenraat.

Se uitau unul la altul. Copilul profită de ocazie şi sări, punând mâna pe jucărie. Coenraat ţipă furios şi i-o smulse. Cu o singură mişcare aruncă titirezul în ocean. Judick îl văzu căzând cu zgomot în apă. Era din lemn, aşa că pluti un timp la suprafaţă. Copilul, urlând, se ţinea de parapetul vasului şi-l privi până deveni ca un punct la orizont.

Coenraat şi Weibbe se uitau unul la altul. Apoi Coenraat zâmbi; era de fapt un rânjet provocator. Apoi îi întoarse spatele, prietenii lui prăpădindu-se de râs. Weibbe Hayes ridică din umeri şi se întoarse. Nu mai avea ce face.

Anneken Hardens fugi pe punte să-şi consoleze fetiţa.

Pasagerii se uitau unul la altul. Era un lucru îngrozitor să chinui un copil în halul ăsta. Şi comerciantul care a stat la pupa şi a văzut tot. Dacă ar fi fost domnul Pelsaert acolo, incidentul nu ar fi avut loc, erau siguri.

Deci aşa cu *nobilul* meu educat, se gândi Judick. Poate că Weibbe Hayes nu avea educaţia unui van Huyssen, dar avea mai multă tărie morală, despre care vorbea aşa de mult tatăl ei la predicile de duminică.

Un val de nelinişte cuprinse întregul vas. Femeile nu mai glumiră tot restul zilei şi singurele râsete care se mai auzeau veneau de pe puntea principală, de la Coenraat şi tovarăşii săi.

* * *

Cămaşa de noapte era udă de transpiraţie, iar el emana un

miros de moarte. Se uita prin ea, cu o privire pierdută, ca la o fantasmă pe care doar el o putea vedea.

— Satana, murmură el, de data aceasta uitându-se chiar la ea.

— Şşşş! murmură ea şi-i şterse faţa cu o cârpă umedă.

— Tu ai adus diavolul aici!

— E în regulă, zise ea. Totul este în regulă.

— Am păcătuit.

Ea îi şterse fruntea, dar deodată el se ridică rigid:

— Păcatul meu este Lucretia!

* * *

Zwaantie o aştepta în cabină. Obrăznicătura îi citise jurnalul. Lucretia era epuizată, fusese în Marea Cabină toată ziua, era obosită şi nu avea chef de nimic.

— Ce cauţi aici? se răsti ea

— Vă aşteptam, stăpână.

— Mi-ai citit jurnalul.

Zwaantie zâmbi obraznic.

— O să-i spun comerciantului.

Acest lucru păru s-o amuze.

— Ce tot rânjeşti?

— De parcă o să vă ia în seamă.

— Te poate da pe mâna Consiliului.

— Nu o să facă nimic.

Era ceva în felul în care vorbise. Fata ştie mai mult decât mine despre ce se petrece pe vas, îşi dădu seama Lucretia. Se simţi neliniştită.

— În tot timpul acesta aţi fost în cabina comandantului. Se simte mai bine?

— Sărmanul om e pe moarte.

— Ştim noi de ce moare, zise Zwaantie.

Lucretia o plesni peste faţă. Pentru o clipă, Lucretia crezu că Zwaantie o să sară la ea. Servitoarea îşi puse o mână pe obraz, care devenise roşu strălucitor. Zâmbetul nu îi pieri. Fata asta nu avea pic de ruşine.

— Nu ar fi trebuit să faceţi asta, răspunse ea.

— Ieşi imediat!

— Am să ies, dar nici că mă mai întorc.

Zwaantie ieşi din cabină, trecând pe lângă ea. Lucretia se

aşează pe pat. Ce se întâmplă pe vasul ăsta? Oamenii o iau razna. Se gândi la François care delira şi ridică din umeri.

Tu ai adus diavolul aici

46°10’ latitudine sudică, a zecea zi din mai, anul de graţie 1629

Batavia naviga singură pe vastul ocean, săltând spre est. Pe punte oamenii îşi aruncau priviri fugare, reţinute, din coridoare urca murmurul şoaptelor.

Râsetele femeilor strânse sub marchiza de pe puntea din spate se răriseră, toată lumea aştepta veşti de la cabina comandantului.

Judick cosea apatică, impasibilă chiar şi la grija cu care Coenraat o înconjura. Era pe punte împreună cu mama ei, Maria, şi cu alte femei; îl putea auzi pe căpitan la pupa dând ordine timonierului. Nu era singur în dimineaţa aceea, o mulţime de femei roiau pe punte, iar Zwaantie Hendricks era cu el.

— Ia uitaţi-vă la Zwaantie Hendricks asta! o auzi ea pe Anneken Hardens şoptindu-i lui Tryntgen.

Mama lui Judick îşi ridică privirea severă şi faţa i se acoperi de indignarea cuvenită unui creştin.

— Este un păcat de moarte, şopti ea.

— Se afişează cu el fără nici un pic de jenă, zise Anneken. Am auzit că doarme în cabina lui în fiecare noapte.

— Şi ce măsuri ia doamna van den Mylen? întrebă Maria. Asta aş vrea sa ştiu.

— A vorbit soţul tău cu ea? o întrebă Tryntgen.

— Desigur, şi încă foarte sever. Ea i-a spus că este o chestiune care-l priveşte pe căpitan şi pe ofiţerul militar. Dar ofiţerului militar îi este frică să ia măsuri împotriva lui, aşa că el continuă!

Bottschieters şi Mayken Cardoes dădură dezaprobator din cap comentând că nu e posibil ca aşa ceva să se întâmple. Judick se prefăcea că nu e atentă la conversaţie. Dar era adevărat, căpitanul apărea tot mai des în conversaţiile tuturor în acele zile. Un nelegiuit, dar care ţinea vieţile lor în pumnii lui brutali.

Spera ca această călătorie să se încheie mai repede.

* * *

În noaptea aceea, oamenii stăteau înghesuiţi în cabinele de clasa a patra, în care mirosea îngrozitor din cauza respiraţiei oamenilor care mâncau de săptămâni în şir doar carne putrezită şi purtau zi după zi aceleaşi haine pătate de grăsime şi de sare. Cel puţin şase oameni erau adunaţi acolo: Jan Evertsz, şeful de echipaj; ofiţerul militar gras, Abraham Derickxz; nobilul fără barbă, van Huyssen; David Zeevanck şi pocitania de caporal, căruia i se zicea Steenhower.

Jan Evertsz stătea de şase, uitându-se printr-o gaură din uşă, în timp ce ceilalţi se aşezaseră unul lângă altul, făcând să circule o sticlă cu gin din mână-n mână, în camera strâmtă şi plină de fum. Dintr-o lampă picura ulei pe masă. Singurul sunet care se auzea aici era cel făcut de cârmă. Din santină venea un miros îngrozitor de rahat.

— O să moară, zise Jeronimus.

— Eşti sigur? întrebă van Huyssen.

— Am auzit cu urechile mele de la bărbier, îi spuse Jeronimus. Mai rezistă cel mult o zi, două. M-am dus la el în cabină ca să mă conving. E doar piele şi os. Dacă te uiţi la el, ai zice că-i deja mort.

Se făcu linişte, oamenii gândindu-se la propriile aspiraţii ascunse.

— Ştie vreunul din voi câte bogăţii sunt pe vas? îi întrebă Jeronimus.

Derickxz luă o înghiţitură de gin şi-şi şterse barba cu dosul mânecii. Jeronimus le captase atenţia.

— Sunt bogăţii suficiente pentru un prinţ, şopti el. Ştiţi cu toţii că sunt douăsprezece cufere pline cu monede de argint, cam un sfert de milion de guldeni. Chiar şi comandantul nostru, care trăieşte ca un prinţ, nu ar fi văzut aşa mulţi bani nici dacă ar fi trăit zece vieţi. În Marea Cabină mai sunt de asemenea — am văzut cu ochii mei — o cutie cu bijuterii aşa de valoroase încât sunt destinate pentru vistieria prinţului Jahangir din Indii.

— Ce sugerezi? întrebă în şoaptă Zeevanck.

— Alegerea vă aparţine, David, îi spuse Jeronimus pe un ton atât de blând, de parcă ar fi hotărât cui să-i revină ultima îmbucătură de pâine de la masă. În ceea ce mă priveşte, ştiu că nu voi mai vedea niciodată în viaţa mea astfel de bogăţii. Şi asta e valabil şi pentru tine, Coenraat. La ce bun sângele tău nobil fără bani? Îl privi pe Stonecutter. Câţi guldeni iei pe lună ca să-ţi

rişti viaţa pentru companie, Pietersz? Ai să mori într-o mlaştină împuţită cu o suliţă matarameană în maţe, şi pentru ce?

Se uită la Derickxz şi la Jan, sigur pe el că le captase atenţia şi acestora.

— Toţi ofiţerii de rang înalt sunt acum în această cameră. Când Pelsaert va muri, vom avea o comoară în bani şi bijuterii. În calitate de nou comandant al vostru, ce îmi propuneţi să fac? Să mergem în Batavia, pentru a ne pune capăt vieţilor noastre mizerabile, sau vreţi să fac ca visul vostru să devină realitate?

— Dar căpitanul?

— Lasă-l pe căpitan în seama mea, îi spuse Jeronimus. Mi-a dat cuvântul că, în cazul în care Pelsaert moare, va fi de partea mea.

Se lăsă o linişte mormântală. Cât de mult puteau avea încredere unul în celălalt? Judecătorii în robe negre ai companiei nu aveau deloc milă cu *muyters,* rebelii. Nici unul nu agrea ideea judecăţii.

Cu toate acestea, o nouă viaţă putea începe în acel moment. Jeronimus avea dreptate. Dacă aveau să dea cu piciorul acestei ocazii, îi aştepta o viaţă de ocnaş în slujba companiei, dormind în hamace, mâncând mâncare împuţită sau, mai rău, un mormânt nenorocit undeva prin Indii, departe de casă.

— Ai un plan, Jeronimus? îl întrebă Derickxz cu prudenţă.

Jeronimus surâse.

— Să presupunem că *Batavia* nu ajunge în Java, spuse el. Cât durează până se raportează dispariţia corăbiei în Amsterdam? Un an?

— Cam aşa, aprobă Jan.

— Mai mult decât necesar ca să dispărem. Am putea chiar să ne mărim bogăţia între timp.

— Cum?

— Steagul de pe catarg ar putea fi preţios, ca şi cuferele cu argint. Cu acest steag arborat am putea să ne apropiem de indieni fără ca aceştia să bănuiască ceva. Câte tunuri avem, Abraham?

Ofiţerul militar gras se îndreptă de spate, uimit de îndrăzneţul plan. Cuvintele îi trădau însă mândria. Iubea armele aşa cum îşi iubea propriii copii.

— Avem 28 de tunuri, dintre care şapte din bronz destul de mari pentru a dărâma fortificaţiile Bataviei însăşi.

Jeronimus le inspectă expresia feţelor, cu ochii licărind în întuneric.

— De asemenea, avem în dotare muschete, săbii şi suliţe. Putem întreprinde nişte raiduri în Coromandel şi Madagascar, iar apoi să ne îndreptăm spre Coasta Berberă prin strâmtoarea Gibraltar.

Derickxz şi Steenhower aprobară. Da, avea dreptate, puteau reuşi. Destul fuseseră servitorii altora, acum puteau fi propriii stăpâni.

— Dar ce facem cu restul echipajului? întrebă Zeevanck.

— Asta-i la latitudinea voastră. Fiecare dintre voi ştiţi care oameni sunt de încredere şi care nu. Nu trebuie să le spuneţi nimic despre plan, trebuie doar să-i aveţi la ordine, gata de acţiune. Ofiţerul militar va şti care sunt tunarii, iar Jan îi poate recruta din rândul marinarilor şi Steenhower, de asemenea, care sunt soldaţii.

Coenraat se uită la Jan Evertsz. Putem oare reuşi? Suntem o mână de oameni împotriva a trei sute.

Jan aprobă.

— Maimuţele astea sunt copiii târfelor din cală. S-ar şi căca în capul mă-sii pentru un gulden de argint. Soldaţii sunt mercenari. Se duc acolo unde sunt bani. Nu-i aşa? spuse şi se uită la Steenhower, care-l aprobă. Când fătălăul se va duce pe lumea cealaltă, însoţit de rugăciunile predicatorului, vom face ce spune comerciantul.

Ce surprize le-ar putea rezerva viitorul? Jan Evertsz şi ofiţerul militar schimbară o privire, gândindu-se la carnea cu viermi şi la lunile fără sfârşit de pe mare. Zeevanck îşi imagina un birou întunecat în castelul din Batavia, teancuri de scrisori care trebuia copiate; Coenraat van Huyssen se întreba cât va rezista un tânăr ca el în atmosfera întunecată a castelului din Batavia, iar Steenhower se gândea că nimeni nu mai e urât cu ceva bani în buzunar.

Jeronimus avea dreptate: dacă nu ai curaj să faci aşa ceva, mai bine te faci croitor sau dogar.

Sticla cu gin trecu din nou din mână-n mână. Se făceau jurăminte.

Tot ce aveau de făcut era să aştepte să moară Pelsaert.

* * *

Judick îi auzi pe părinţii ei vorbind în şoaptă de partea cealaltă a perdelei şi stătea nemişcată, de-abia îndrăznind să respire. Ştia că atunci când vorbeau aşa, era ceva ce merita să fie auzit. Auzi sforăiturile fratelui ei şi se întrebă dacă mai era cineva treaz.

— Am avut motive să vorbesc foarte sever cu comerciantul, spunea tatăl ei. L-am prevenit că atunci când vom ajunge în Batavia voi fi foarte aspru în raporturile despre comportamentul pe care l-am observat pe acest vas de când am plecat din golful Table.

— I-ai zis şi de doamna van den Mylen?

— Desigur, şi mi-a dat dreptate. Mi-a spus, confidenţial, că ea stă câteodată în Marea Cabină şi peste noapte.

— Nu-mi spune!

— Dar susţine că nu poate face nimic atât timp cât trăieşte Pelsaert, comandantul este încă cel care conduce vasul.

— Femeie măritată. Este scandalos!

— Între timp servitoarea ei îşi face de cap cu căpitanul, afişându-se cu neruşinare în faţa onorabilelor doamne şi onorabililor domni de pe această corabie. El are nevastă în Olanda.

— Bărbat adulter!

— Atâta lipsă de credinţă din partea unor oameni care ar trebui să servească drept model pentru alţii. Trebuie să mă rog lui Dumnezeu să mă îndrume în această problemă.

— Să sperăm că domnul comerciant va acţiona acolo unde domnul Pelsaert a fost prea slab.

— Eu nu aş spera la prea multe din partea domnului Cornellisen, spuse tatăl ei, care nu mai continuă, iar Judick nu fu capabilă să ghicească ce a vrut să spună cu aceste vorbe.

Şi ea împărtăşea părerea tatălui ei în legătură cu lipsa de credinţă de pe vas. Chiar în acea zi, pe puntea centrală, l-a văzut pe unul dintre tunari, Allert Jansz, suflând fumul de ţigară spre micuţa Sussie Fredericx când trecu pe lângă el. După ce a făcut asta, le-a spus ceva camarazilor lui, care au pufnit în râs. Chiar şi Judick ştia ce însemna să sufli fum în direcţia unei doamne, ce reprezenta o pipă de argilă atunci când era fluturată în direcţia unei doamne. Allert nu ar fi scăpat aşa, nepedepsit, dacă Pelsaert nu ar fi fost bolnav.

Era îngrozitor, desigur, şi se ruga şi ea ca Dumnezeu să-l

ferească de rele. Dar exista în ea o părticică care găsea că este excitant să fi aşa de aproape de păcat.

În final adormi, vasul legănându-se printre valurile uriaşe ale oceanului. Visele ei erau pline de păcate, culori strălucitoare, animale fioroase şi teroare.

45°58' latitudine sudică, a treizecea zi din mai, anul de graţie 1629

Ziua următoare când Lucretia intră în Marea Cabină, crezând că-l găseşte pe François mort, îl găsi pe maestrul Jansz foarte agitat.

— E mai bine, îi spuse el. Febra i-a scăzut. E un miracol.

Intră şi-l găsi cu ochii deschişi, uitându-se la ea. Îi întinse o cană cu apă.

— Mulţumesc, îi spuse el. Eşti ca un înger.

— François, şopti ea, credeam că te-am pierdut.

— De fiecare dată când eram gata să plec vocea ta mă aducea înapoi.

Îi atinse fruntea. Pentru prima dată după o săptămână, era rece.

Zâmbi.

— Am visat că mă atingi, murmură el.

Îl scuză, fără îndoială; febra îl făcea să zică astfel de lucruri. Se întreba dacă maestrul Jansz, care era lângă ea, auzise ceva.

— Trebuie să te faci bine, îi spuse ea. Toată lumea s-a rugat pentru însănătoşirea ta.

Dar mai trecu o săptămână până putu să se ridice din pat. Febra îl slăbise îngrozitor, iar ea îşi petrecea timpul în care el era convalescent, citindu-i pasaje din Biblie sau conversând cu el.

Pe punte, necazul deja începuse.

* * *

Complotiştii se adunau, zgomotul cârmei acoperindu-le vocile. Allert Jansz era acolo şi Jan Evertsz. Căpitanul o adusese şi pe Zwaantie Hendricks, stăteau înghesuiţi toţi acolo cu pâinea şi praful de puşcă, într-un nor de gin şi de fum, în timp ce vasul îşi urma cursul.

— Am auzit că azi s-a dat jos din pat, zise Derickxz, iar Jan se

încruntă.

Nu aşa trebuia să se desfăşoare lucrurile.

— Se pare că fătălăul ăsta e mai puternic decât credeam noi. Maestrul Jansz ne-a zis că-i un om mort încă de săptămâna trecută.

— Ce-o să se întâmple cu mine acum? scânci Zwaantie. Domnişoara trufaşă o să-i spună să fiu biciuită de ofiţerul militar.

— Nimeni nu o să-şi ridice mâna asupra ta atâta timp cât eu sunt căpitanul acestui vas.

O prinse şi o aşează la el în poală.

— Nu-i aşa că-i cea mai frumoasă femeie de pe vas? le zise el celorlalţi bărbaţi care o mâncau din ochi. Puteţi s-o păstraţi voi pe căţeaua aia încrezută de van den Mylen. Îmi imaginez că s-o faci cu aia e ca şi când ţi-ai băga-o în zăpadă.

Ceilalţi beau şi-i dădeau dreptate, deşi ochii lor spuneau altceva.

— Nu va trebui să mai accepţi ordine de la căţeaua aia prea mult, i-a murmurat el în ureche.

Lucruri spuse de bărbaţi când sunt beţi, se gândi Zwaantie.

Îl lăsă s-o strângă de piept şi se prefăcu că-i place. Dar era îngrijorată. Leacul comerciantului nu funcţionase şi-şi dădea seama după sâni şi după oprirea sângerării că purta în pântece copilul căpitanului. Se întreba ce va zice el despre *asta* când va afla.

* * *

Era prima dată după săptămâni când se afla din nou pe punte. François se simţea îngrozitor de slăbit şi-i era aproape imposibil să păstreze mâncarea în stomac, iar aici pe punte zgomotul mării îl făcea să-i fie rău din nou. O sudoare rece îi acoperi fruntea, precum roua de pe iarbă. Dumnezeule!

Şi nici urmă de restul vaselor de escortă. Căpitanul zicea că s-au pierdut în furtună, la câteva zile după ce au plecat din golful Table. Acum scruta orizontul nevrând să se lase cuprins de teamă. Avea o avere pe vas, cincizeci şi opt de mii de guldeni în monede de argint. S-ar fi simţit mai în siguranţă pe *Buren* cu cele trei punţi pline de soldaţi de pe ea.

— Poate ne întâlnim cu ei la o latitudine mai mare, zise François.

— S-o crezi tu, mormăi căpitanul.

Coborî, nedorind ca vreunul din ei să vadă cât de rău se simţea.

* * *

Căpitanul, care era la pupa cu şeful echipajului, auzi o voce în spatele lui.

— Mă bucur să văd că domnul Pelsaert se simte aşa bine.

Se întoarse. Era acel filfizon, Jeronimus. Încă nu mi-am dat seama ce intenţii are ăsta. Nu ştiu ce a pus la cale şi nici nu am încredere în el. Dacă tot nu moare comandantul, ar fi mai bine să păstrez distanţa.

— L-am auzit spunând că s-a însănătoşit datorită doamnei van den Mylen. A fost foarte grijulie cât timp a fost bolnav.

— Ce vrei de fapt, comerciantule?

— Sunt la curent cu multe lucruri care se petrec în Marea Cabină. Am auzit că amanta ta e foarte posibil să fie legată de catargul principal şi biciuită de ofiţerul militar.

Îi venea greu să se abţină. Dumnezeule, fusese o călătorie blestemată!

— Şi unde-ai auzit asta?

— Doamna van den Mylen l-a rugat pe domnul Pelsaert să-i disciplineze servitoarea. Ce putea face?

Dacă ar fi fost să fii biciuit, tocmai pe un astfel de ticălos l-ar pune să-ţi pună sare pe rana vie. Unii păreau a fi bucuroşi să-l aibă de partea lor, dar el nu avea nici cea mai mică încredere în acesta.

— Câtă vreme voi fi căpitan, n-o s-o atingă nici măcar cu un deget, mormăi el.

— Sunt de partea ta, replică Jeronimus. Dar sunt tare curios cum ai să-l împiedici. Pare să se fi făcut o mare nedreptate în acest caz, mai ales dacă ceea ce se spune despre avansurile pe care i le face doamna van den Mylen e adevărat.

— Nu-i adevărat, mormăi căpitanul. I-a adus supă şi i-a citit din Biblie. Omul era pe moarte. Şi, în plus, fătălăului ăluia nu i se scoală nici într-un bordel.

Jeronimus zâmbi.

— Doar noi ştim asta, dar ceilalţi s-au mirat de indecenţa ei. Am văzut cum se uită predicatorul la ea. Adevărul nu contează,

contează doar ceea ce cred oamenii că-i adevărat.

— Ce vrei să spui, comerciante?

— Oamenii cred ce le-ai spus tu. Ar fi bine să te foloseşti de acest avantaj.

— Ce-mi pasă mie de părerile celorlalţi? zise căpitanul întorcându-se şi părăsind puntea.

Jan se uită la Jeronimus şi ridică din umeri. Era greu de crezut că Pelsaert îşi revenise. Se obişnuise cu ideea că nenorocitul era mort.

— Căţeaua aia de van den Mylen trebuie pusă la punct, zise Jan.

— Căpitanul îţi va fi recunoscător, sunt sigur. Dar cum poţi face aşa ceva?

— Nu ar fi prea greu, zise Jan.

— Imaginează-ţi cum ar fi să o ai, murmură Jeronimus, dar de fapt Jan nu se putea gândi la altceva, asta îşi tot imaginase timp de şapte luni de călătorie.

Jan tăcu. Atâta risipă pentru bătaia de inimă a unui om.

— Să sperăm că nu i se întâmplă nimic, zise Jeronimus. Nu cred că domnul comandant se mai poate impune. Cam asta-i atmosfera de pe vas, încât dacă cineva o ia pe neaşteptate, e posibil să rămână nepedepsit.

* * *

Jeronimus coborî, lăsându-l pe Jan Evertsz singur la pupa. Aşa cum spusese şi şeful de echipaj, era greu de crezut că un om ca Pelsaert a reuşit să scape cu viaţă. Acum erau toţi compromişi. Dacă s-ar fi aflat ceva când ajungeau în Batavia, toţi ar fi fost nişte oameni morţi. Şi ce moarte i-ar fi aşteptat!

Ofiţerul militar era îngrozit, vroia să se spele pe mâini, de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat. Şi n-avea nici cea mai vagă idee despre ceea ce gândea căpitanul.

Înainte ca Pelsaert să se îmbolnăvească, Jeronimus se pregătise să aştepte ca destinul să-i împlinească visele. Dar nu acum; nu acum când fusese atât de aproape să le îndeplinească.

Presupunea că va trebui să găsească o cale să aducă înapoi haosul de pe vas. O întoarcere la ordine nu era ceea ce se impunea. În haos era el cel mai bine servit. Era doar o problemă cum să-l reîntroneze.

VIII

Parfumul unei femei îl obseda în vis pe predicator, deşi o dispreţuia pentru senzaţiile pe care le stârnea în el. Marinarii, agitaţi în hamacele lor înghesuite, nu pot scăpa de mirosul ei în somn, comandantul încă se mai răsuceşte în patul lui ud de la febră. Căpitanul se gândeşte la ea, chiar cu Zwaantie Hendricks în braţe. Şi o urăşte pentru drăgălăşenia ei, aşa cum o urăsc toţi.

Ce-a făcut să atragă ura tuturor? Nu a făcut nimic. Nu e nevoie să facă nimic. Să pui o femeie frumoasă printre bărbaţi e ca şi cum ai arunca cu plumb topit unei mulţimi la poartă, iar restul este predestinat.

Ăsta este amestecul perfect, face abur şi clăbuci. Înţelegeţi acum de ce sunt aşa de fascinat de condiţia umană. Chiar şi când veţi şti, cum ştiu eu, ce se va întâmpla, amestecul unor astfel de elemente este la fel de necesar cum este inevitabilă arderea de la sfârşit.

45°27’ latitudine sudică, zorii zilei de cincisprezece mai, anul de graţie 1629

Şobolanii aleargă prin santină. Lucretia se trezeşte în semiîntuneric şi găseşte un gândac plimbându-se pe perna ei. Scârţâitul lemnelor, umbre ca nişte demoni pe pereţi; încearcă să adoarmă din nou, dar nervii îi sunt zdruncinaţi.

Cineva bate la uşă. Îşi pune o mantie pe ea şi deschide uşa. Coridorul este gol şi întunecat. Se aud paşi pe scări.

Strigă.

Poate că-i este rău din nou comandantului şi a trimis după ea.

E încă pe jumătate adormită şi nu-i vede până ce nu sunt deasupra ei. O mână îi acoperă gura, strivindu-i maxilarul. Nu poate respira. Simte un miros puternic de catran, crede că o să leşine. Cineva o prinde de păr, răsuceşte pumnul şi-i trage capul pe spate încât ochii i se umplu de lacrimi. Loveşte la întâmplare, speriată, dar alte mâini o apucă de picioare şi este târâtă înapoi în cabina ei. Mâna din gâtul ei îi taie respiraţia şi simte cum leşină.

* * *

Cât era realitate şi cât imaginaţie? O lume întunecată, degete dure o prinseseră de încheieturile mâinilor şi de glezne, o mână apăsată peste gura ei. Auzi cum cămaşa de noapte îi este sfâşiată, degete care o pipăiau, o durere ascuţită şi intensă. Apoi un om era deasupra ei, era conştientă de ce-i făcea, dar nu putea să creadă că se putea întâmpla acolo, pe vasul ăsta plin de oameni. O clipă, mâna care-i astupa gura îşi slăbi strânsoarea, iar ea muşcă cât de tare putu din acea palmă şi auzi un ţipăt de durere. Se pregătea să ţipe, dar până să reuşească simţi o lovitură în cap care o făcu din nou să-şi piardă simţurile.

Părea să continue la nesfârşit, câţi erau oare? Era imposibil să-şi amintească. Când au terminat i-a simţit mânjind-o cu murdărie pe corp, mirosea a marinar şi a excremente. La un moment dat, i-au îndesat o cârpă murdară în gură şi fiecare respiraţie urât mirositoare o făcea să se înece şi trebuia să se lupte să nu vomite, ştiind că va muri acolo în întuneric, înecată în propria fiere.

Auzi sunetul propriului bocet, iar apoi un alt pumn o izbi în cap şi când deschise ochii din nou, totul se terminase. Uşa scârţâia în timp ce vasul înainta printre valuri şi de fiecare dată când se deschidea, luna pătrundea treptat de-a lungul punţii.

Vru să se ridice. Mâinile-i tremurau aşa de tare încât i se păru dificil să-şi scoată căluşul din gură. Se aplecă la marginea patului şi vomită, fiecare spasm provocându-i o durere insuportabilă între picioare.

Nu trebuia s-o vadă nimeni aşa.

Bâjbâi prin întuneric după resturile cămăşii ei de noapte. Auzi un suspin înfiorător, ca sunetul pe care l-ar fi scos o femeie torturată încet şi-şi dădu seama că venea de la ea.

Zăcu pe podeaua cabinei ei până aproape de dimineaţă, când tremurând, când plângând, fiind prea slăbită pentru a putea şterge murdăria cu care o mânjiseră ei, lăsând-o să se usuce ca o crustă pe corpul ei rănit, sânge şi spermă prelingându-se pe podea, având un ochi umflat, închis şi spiritul zdrobit.

* * *

Febra îl făcuse pe François să se simtă slăbit şi-i venea greu să se concentreze. Stătea pe tronul din cabina sa, cu fruntea plină de sudoare, ascultându-l pe predicator şi nedorind decât să doarmă. Omul acesta imposibil, ca o cioară îngâmfată, îl făcea să se simtă rău.

— Pe vasul ăsta mulţi s-au comportat imoral, îi spunea predicatorul. Şeful echipajului şi căpitanul înjură la modul cel mai scandalos când sunt pe punte. Te rog să iei măsuri.

În timp ce François asculta discursul, îl apucă durerea de cap. Problema cu supuşii lui Dumnezeu era că vedeau viaţa în alb şi negru, pe când oamenii ca el înţelegeau că viaţa este gri, cu multe umbre.

— Ce-ai vrea să fac? spuse el.

— Compania pedepseşte un astfel de comportament, ştii?

Era adevărat, dacă era să urmeze strict litera legii. Una din legile Onorabilei Companii era că nici un om nu are voie să „strige cu voce tare sau să rostească plin de vanitate numele lui Dumnezeu.”

— Vrei să ordon ca Jacobsz să primească douăzeci de lovituri de bici?

— Aşa-i legea.

Legea.

Legea, i se părea lui, era legată de ceea ce era rezonabil pe un vas fără escortă, la jumătatea drumului dintre lumea cunoscută şi nişte colonii izolate, după nouă luni de navigat departe de Olanda. În ceea ce-l privea pe el, François se temea de Dumnezeu, deşi era catolic şi nu calvinist, cum era predicatorul. Dar câteodată se temea de propovăduitori înflăcăraţi ai Bibliei precum Gijsbert Bastaniez chiar mai mult. Îi puneau răbdarea la încercare. Poate că şi pe Dumnezeu Îl puneau puţin la încercare.

— Am să mă gândesc la ce ai spus, îi răspunse el.

— De asemenea vasul este în haos, îi spuse predicatorul, neînţelegând că i se dăduse de înţeles că poate să plece. Ar trebui să fii mai atent cu inferiorii.

— Ce vrei să spui? îl întrebă François care devenea din ce în ce mai iritat, citindu-i-se durerea în ochi.

— Mă refer la comerciantul Jeronimus Cornellisen. Ştiai că este discipolul lui Torrentius?

François se uită lung la el. Torrentius van den Beeks, un pictor

celebru, liderul unui grup ce-şi spuneau libertini spirituali şi care aveau la baza filosofiei lor scrierile scandaloase ale lui John din Leyden, Jan Matthys şi alţi anabaptişti din Olanda. S-a auzit despre orgii şi alte incidente scandaloase, iar Torrentius a fost în cele din urmă arestat şi torturat.

Refuza să creadă că un comerciant al nobilei companii putea fi aliat cu o comunitate de oameni aşa diabolici.

— Prostii, zise el.

— Ştiu din surse sigure.

— De unde?

— L-am auzit pe Coenraat van Huyssen când îi spunea unuia dintre prietenii lui *aristocraţi.*

— Bârfe!

— E lipsit de respect.

— Foarte bine, atunci am să-l pedepsesc, spuse el, dar predicatorul părea complet imun la ironie.

Apoi, calmându-se puţin:

— Ce te face să-l calomniezi pe Jeronimus Cornellisen?

— Zâmbeşte îngâmfat în timpul slujbei de duminică.

François i-ar fi râs în faţă dacă nu i-ar fi fost aşa rău. Hotărât, omul ăsta nu suporta să fii bine dispus.

— Mulţumesc că mi-ai adus la cunoştinţă aceste lucruri, am să văd ce pot face.

— Şi apoi mai e problema servitoarei doamnei van den Mylen.

Vocea lui era plăcută, dar mâinile lui albe erau încleştate pe braţele fotoliului.

— Cunosc problema. Am s-o rezolv. O zi bună, domnule Bastaniez.

— Este responsabilitatea dumitale, de comandant al flotei, să menţii ordinea morală pe acest vas.

— Mulţumesc că mi-aţi amintit de îndatoririle mele.

Predicatorul ar fi vrut să mai zică ceva, dar plecă bombănind şi comandantul fu fericit să-l vadă plecat. I-a trebuit toată stăpânirea din lume să se abţină să nu arunce cu călimara după el. Individ îngâmfat. Nu e de mirare că mulţi înjurau când lumea era plină de predicatori.

Mai târziu se duse şi se plimbă pe punte, privind valurile uriaşe îndreptându-se spre coastele îndepărtate ale Africii, un cer ca de plumb, totul părând înspăimântător în vastitatea sa.

Era uşor pentru predicator să-i ţină lecţii despre îndatoririle

lui. Dacă *Buren* ar fi fost în urma lor, iar *Assendelft* şi *Dordrecht* cu ei, ar fi fost mult mai uşor să-l disciplineze pe căpitan. Pentru prima oară recunoscu că-i e teamă.

Starea de spirit de pe vas se schimbase cât timp a fost el bolnav şi nu avea legătură cu blasfemiile sau cu înjurăturile. Avea legătură cu comportamentul căpitanului care-şi făcea de cap cu Zwaantie în galerie, presupunea el, dar mai era ceva sau cineva, era o nelinişte ce-i apăsa pe călători şi pe echipaj şi pe care nu o putea înţelege.

Căpitanul avea cea mai mare parte de vină, era sigur. Dar cu toate astea rămânea cel mai bun căpitan al flotei, ceea ce fără îndoială explica aroganţa lui. Nu o să-l certe doar pentru un fleac cum ar fi o înjurătură ocazională, iar aceasta era o decizie luată din convingere, nu din timiditate. Situaţia lui Zwaantie Hendricks era cu totul altceva.

* * *

Sunt locuri în care spiritul se retrage, ca un animal rănit care caută un loc întunecat pentru a-şi linge rănile. Lucretia rămase în cabina ei două nopţi şi două zile fără să mănânce nimic, de-abia ridicându-se din pat. Folosi apa din ulciorul de pe noptieră pentru a spăla murdăria de pe corpul ei cum putu mai bine. Îşi puse o cămaşă de noapte nouă, uitându-se la tavanul de scândură de deasupra capului ei, din când în când murmurând câteva cuvinte şi suspinând. Oricine ar fi văzut-o ar fi zis că a înnebunit.

François era îngrijorat, crezând că are rău de mare. O trimise pe servitoarea predicatorului la ea cu prune uscate şi apă, dar ea le trimisese înapoi. Raportul pe care-l primi de la femeie îl îngrijoră. Îl trimise pe maestrul Jansz s-o vadă, dar ea refuză să-l primească şi el se arătă uimit din cauza supărării ei.

François se plimba pe pupa, lovindu-şi coapsele cu mâna, gândindu-se îngrijorat şi cercetând faţa căpitanului să vadă dacă poate citi pe ea urme de plăcere privată. Tot nu au întâlnit vasele de escortă, iar starea de spirit de pe vas era întunecată.

* * *

— Unde-i vasul *Buren?* se răsti el.

Căpitanul îi zâmbi leneş, ceea ce-l înfurie foarte tare. Părea să

se bucure de neplăcerea lui.

— O să-l găsim în curând, e un ocean mare şi o navă mică.

— Ar fi trebuit să-o găsim până acum, zise el şi se întrebă pentru prima oară dacă nu cumva căpitanul a pierdut escorta în mod intenţionat.

Căpitanul se rezemă de parapet, cu ochii fixaţi în larg, cu faţa lui întunecată şi ridată, placidă faţă de agitaţia comandantului.

— Trebuie să discutăm ceva, îi zise François. E în legătură cu servitoarea doamnei van den Mylen.

De data asta reacţiona. Căpitanul se îndreptă şi părea fioros.

— Ce-i cu ea?

— Comportamentul dumitale faţă de ea a stârnit scandal pe vas.

— Pentru tine e o lege şi pentru restul alta, nu-i aşa?

François se uită la el.

— Ce vrei să spui cu asta?

— Toţi ştim ce faci tu cu domnişoara trufaşă.

Lui François nu-i veni a crede că Jacobsz a spus aşa ceva. Timp de o clipă fu prea şocat să zică ceva.

— Tot vasul ştie, adăugă căpitanul.

— Este o bârfă scandaloasă şi nu-i un grăunte de adevăr în ceea ce spui.

— Aş putea spune acelaşi lucru despre mine şi Zwaantie.

— Doar că în cazul tău, bârfa e adevărată. Să mă fac înţeles. Nu ai voie să mai vorbeşti cu femeia aia, nu ai voie să te mai apropii de ea, e clar?

Se uitau unul la altul. François simţi un fior de alarmă. Omul acesta era mai periculos sau mai prost decât a crezut el vreodată. I se părea că nu există o cale uşoară pentru a rezolva această problemă.

Când căpitanul o să-l sfideze, ce va face? Poate ar trebui să aştepte până vor ajunge în siguranţă în Batavia şi o să rezolve problema acolo. Se întoarse şi plecă, simţind că scapă de sub control vasul.

* * *

Au ajuns separat la cabinele de clasa a patra, vorbind în şoaptă, pândindu-i o moarte lentă pe fiecare din ei la castelul Batavia. O singură lumânare pâlpâia pe masă, lăsând să se vadă

nişte umbre înspăimântătoare pe pereţii de stejar gudronaţi ai cabinei.

Pelsaert se simţea din nou rău în Marea Cabină, avea febră, iar Lucretia van den Mylen era încă încuiată în cabina ei, refuzând să iasă.

— Ce-i de făcut acum? întrebă ofiţerul militar.

Doar Jeronimus nu părea preocupat de cursul pe care îl luaseră evenimentele. Dacă s-ar fi aflat...

— O să aşteptăm. O să se ivească şi pentru noi ocazia, în curând comandantul va fi nevoit să ia măsuri aspre împotriva căpitanului şi atunci vom risca.

— Cred că uităm ceva, zise Zeevanck. Nu mi-a păsat când am crezut că nenorocitul va muri. Dar acum e altceva.

— Nu văd cum am putea uita aşa ceva, răspunse Jan Evertsz. Deja am implicat nişte oameni, cum ne-a spus Jeronimus, dar acum ştiu prea mulţi. Or să apară discuţii când vom ajunge în Batavia.

— Nu o să vorbească nimeni, zise Derickxz. Ştiu ce-i aşteaptă dacă deschid gura.

Jeronimus zâmbi, un om stăpân pe sine, n-avea nici o grijă.

— Totul o să fie în regulă, aveţi încredere în mine, zise el.

Se uitară unii la alţi. Jan Evertsz, rozându-şi unghiile, David Zeevanck, prostălăul, arăta de parcă-i venea să plângă, Steenhower era cenuşiu precum un cadavru, până şi *aristocratul* şi grăsanul de Derickxz transpira. Mizerabilele lor vieţi deveniseră preţioase acum, iar promisiunea aurului şi a vieţii de plăcere le întinsese o cursă din care nu mai vedeau nici o ieşire. Un singur cuvânt scăpat şi toţi vor muri blestemându-şi mamele.

Jeronimus le zâmbea încă, cu ochii la fel de limpezi ca apa de izvor şi se mirau cum de aveau încredere oarbă în el.

43°12’ latitudine sudică, a şaptesprezecea zi din mai, anul de graţie 1629

— Lucretia, îi zise François, ce s-a întâmplat cu tine?

Se uita la ea de parcă era o fantomă. Se tot spălase mai să-şi ia pielea de pe ea, îşi dădea cu cele mai scumpe parfumuri, dar tot mai simţea mirosul acela de excremente în nări, iar amintirea a ceea ce i-au făcut acei oameni o făcea să se simtă pângărită şi umilită. De parcă ar fi însemnat-o pe frunte, ca pe un criminal.

Era sigură că toată lumea putea s-o vadă.

— Bărbierul zice că ţi-a fost rău.

Ea dădu din cap.

Îl chemă pe Reyndert, şeful chelnerilor, să-i aducă vin să se întremeze şi se aşeză pe scaun aşteptând ca ea să vorbească. Cât să-i spună, cât va ghici?

Reyndert se întoarse şi-i turnă vin într-o ceaşcă de alpaca pe care o duse la buze. Mâinile îi tremurau. Tremurase aşa două zile.

Puse ceaşca pe masă, nu se simţi în stare să bea.

François dădu dezaprobator din cap şi-l trimise pe Reyndert afară din cameră. Cel puţin aşa puteau fi singuri.

— Ai căzut în cabină? o întrebă François.

Ochiul ei stâng era umflat, mai mult decât fusese în ziua în care a fost atacată. Încă avea dureri de cap din cauza lui. Era conştientă de vânătăile pe care le avea pe gât.

— Am fost atacată, spuse ea aşa încet încât el nu o auzi. Am fost atacată, repetă ea.

El se îngălbeni. Mult timp nu spuse nimic. În cele din urmă zise:

— De către cine?

Ea dădu din cap.

— Când?

— Acum două nopţi.

El se ridică în picioare.

— Acum două nopţi?

Ea aprobă.

— Cine a fost? Am să-i fac să regrete că s-au născut!

— Nu ştiu, era prea întuneric.

El se aşeză din nou. Mult timp nu scoase o vorbă, simţindu-se poate copleşit. Era ceva ce un domn putea cu greu să-şi imagineze. În cele din urmă spuse:

— Este scandalos.

Pentru prima oară după două zile îi venea să râdă. Scandalos? Aşa era? Până acum i se părea că fusese aşa de obscen, de diavolesc şi de greu de spus, ceva mult prea îngrozitor pentru a fi spus cu voce tare.

— La ce oră s-a întâmplat?

— Nu ştiu, luna era deasupra catargului principal.

— Ce căutai la bord la ora aceea?

Nu intenţionase s-o acuze, dar îşi dădu seama într-un final că dacă ar fi povestit ce s-a întâmplat, la asta s-ar fi ajuns. Orice femeie violată e cumva vinovată, se gândi ea. Aşa stăteau lucrurile.

— A ciocănit cineva la uşă şi m-am dus să văd cine e. Am ieşit pe coridor. Era întuneric. M-am îndreptat spre scări. Am crezut că ţi-e rău din nou.

— Jacobsz, zise François în final, pomenind numele căpitanului.

Şi Lucretia se gândise la asta; răzbunarea lui Zwaantie, şoptită la urechile căpitanului, iar el şi-a trimis câinii să-i îndeplinească porunca, şi încă extrem de doritori. Chiar o rănise pe fată aşa de rău? Ei bine, a plătit preţul pentru vorbele dure, obrăznicătura a avut grijă de asta.

Plânsese. Acum suferinţa dispăruse, lăsând un gol în urma ei, precum pământul părăsit. Se simţea goală pe dinăuntru, nu simţea durere, nici speranţă, nici încredere. Se întreba dacă va mai simţi ceva vreodată. Deocamdată, nici că-i păsa.

— Ce s-a întâmplat? o întrebă François şovăitor, cel puţin aşa i se păru ei.

Iar ea îi povesti; doar jumătate din ce s-a întâmplat, cum au dezbrăcat-o şi au mânjit-o cu excremente şi au lăsat-o acolo, pe jumătate strangulată cu şiretul de păr. Ea nu-i spuse că au violat-o, dar el înţelese.

— Ştii cine au fost oamenii ăştia?

— Tot ce ştiu e că m-am luptat cât am putut şi că l-am muşcat pe unul din ei de mână. Nu ştiu dacă mai are rana.

O privea de parcă ar fi fost un prieten care avea ciumă, pe care l-ai plânge la nesfârşit, dar de care nu trebuia să te mai apropii.

— Sărmana mea femeie, zise el.

Urmă o tăcere lungă, dureroasă. Se întreba ce gândea el. Eu am venit la tine când erai bolnav, acum ai vreo vorbă bună pentru mine? O făcea furioasă şi-i era recunoscătoare, pentru că era probabil singura emoţie care o putea salva.

— Nu am nevoie de compasiune ta, îi zise ea. Vreau doar să-l găseşti, domnule comandant.

Ea se ridică în picioare.

— Lasă-mă să mă ocup eu de asta, îi zise el, dar ea deja ieşise.

* * *

— Ai auzit ce-a păţit doamna van den Mylen? şopti doamna Bottschieters. A fost atacată în afara cabinei. Se zice că cinci oameni i-au rupt hainele şi au făcut ce-au vrut cu ea.

Celelalte femei începură să bolborosească. Să se întâmple aşa ceva la bordul vasului meu! Era mai rău decât o crimă.

— O cerea, zise Anneken Hardens, pufăind din pipă.

— Cum poţi spune aşa ceva? îi zise Sussie. Violată de cinci bărbaţi! Cum să vrea o femeie aşa ceva?

— N-ai văzut cum se comporta? îi zise Anneken. Nu trebuie să întărâţi un bărbat.

Pe tine nu mi te pot imagina întărâtând un bărbat, se gândi Sussie, cu spatele tău ca de vacă şi cu un piept pe măsură. După tăcerea celorlalte femei îşi dădu seama că toate erau de acord cu Anneken.

— Nimeni nu mi-ar face mie aşa ceva, zise Bottschieters. Aş ţipa de s-ar auzi până-n Amsterdam.

— Ce măsuri o să ia comandantul? vru Tryntgen să afle.

— Cineva o să aibă de suferit, zise Mayken Cardoes.

— Şi nu-i decât vina vrăjitoarei ăleia! zise Claudine Patoys.

Lui Sussie îi venea să o plesnească. Tryntgen îi văzu expresia de pe faţă şi-i aruncă o privire spunându-i să tacă. Sussie trânti broderia şi fugi. Femei proaste! Era aşa de groaznic. Nimeni nu merita aşa ceva. Dacă cele de sexul ei nu înţelegeau asta, nu-i de mirare că bărbaţii făceau ce aveau chef.

* * *

Jos, pe puntea inferioară, era un amestec de fum de pipă, corpuri transpirate şi respiraţie urât mirositoare, iar hamacele erau puse unul lângă altul încât se loveau între ele când vasul se clătina. Un loc în care puţea a transpiraţie, întunecos, în care se auzeau sforăiturile şi strigătele ocazionale ale oamenilor care jucau zaruri sau dame, dar în dimineaţa aceea ei vorbeau în şoaptă, furioşi şi înspăimântaţi.

— Ştiam eu că vaca aia ne va aduce doar necazuri, zise Jan Egbertsz. O femeie nu are dreptul să fie aşa frumoasă pe un vas ca ăsta, suntem de opt luni pe mare şi trebuie s-o vedem în

fiecare zi. I-a servit drept lecţie.

— Se zvoneşte că a fost unul din noi, zise altul.

— Şeful de echipaj spune că cineva i-a dat nume comandantului. Unul dintre ele este al tău, Fasolică!

Tânărul sări din hamac.

— Eu n-am nici un amestec în aşa ceva!

— Ai fost de gardă, zise cineva.

— Am fost la arborele artimon cu Pieter şi Thomas!

— Cine o să ne creadă? zise altcineva. Ştii ce se zvoneşte despre comandant şi domnişoara trufaşă. El caută un ţap ispăşitor şi nu o să-i pese cine este.

Fasolică mai avea puţin şi izbucnea în lacrimi:

— Dar nu am făcut nimic, cine i-a dat numele meu?

— Asta mi-a spus şeful de echipaj, Fasolică, îi zise marinarul.

Fasolică îşi afundă capul în poală, cu faţa speriată ca a unui copil. În altă ocazie, expresia lui ar fi părut comică, cu părul lui încâlcit de la sare ridicat în sus, cu maxilarul lui ca un felinar şi înalt de peste doi metri. Numai că ei ştiau că nu e amuzant. În Batavia, violul era aspru pedepsit. Oamenii fuseseră condamnaţi şi pentru mai puţin. Se uitau la el cu compătimire, fiecare bucuros că nu se află în situaţia lui, întrebându-se dacă şi numele lor erau pe lista misterioasă.

La naiba cu Pelsaert ăsta. Dacă ar fi dispărut într-o noapte întunecată, ar fi fost vina lui.

* * *

— Ce-ai păţit la mână? îl întrebă François pe Jan Evertsz.

Ce privire avea omul! Teamă şi dispreţ amestecate laolaltă. Era chiar un specimen, cu cicatricea de la ochi şi de la colţul gurii. Rezultatul vreunei bătăi prin vreo cârciumă, fără îndoială. Stătea acolo la pupa, uitându-se la căpitan să-l salveze. Era exact confruntarea pe care François încerca s-o evite.

În jurul mâinii drepte a şefului de echipaj era înfăşurată o cârpă murdară.

— M-am lovit de cabestan, domnule comandant. A cedat frânghia. Atâta tot.

— Lasă-mă să văd.

Jan ezită. Apoi rupse bandajul murdar şi îl lăsă să-i examineze rana. Era umflată, infectată, un semn în formă de semilună

zimţat şi învineţit în palmă şi un altul pe dosul mâinii.

— Nu pare a fi din cauza unei frânghii rupte.

Căpitanul veni între ei.

— Chiar asta a fost. Eram acolo când s-a întâmplat.

— Ai fost, nu? zise François uitându-se în ochii albaştri glaciali ai căpitanului întrebându-se ce ştia.

Vasul se clătină din cauza unui val mare şi François întinse o mână să se echilibreze, căpitanul balansându-se uşor pe călcâie. O pantomima valabilă, se gândi François, pentru poziţiile noastre pe acest vas. Căpitanul se simte ca acasă pe vas, eu sunt cel care nu mă simt în largul meu.

— Întoarce-te la treaba ta, omule, zise căpitanul şi Jan plecă repede.

Cei doi bărbaţi se uitau unul la altul. François fu primul care-şi feri privirea.

— Vreau să vorbesc cu tine la mine în cabină, îi zise el.

* * *

Căpitanul stătea acolo uitându-se încruntat la cizmele lui de mare, cu braţele încrucişate, un munte de om uitându-se cu dispreţ la covoarele şi ceştile de alpaca, la Biblia deschisă de pe masă. François stătea în spatele scaunului lui, având din nou autoritate.

— Ai auzit de ticăloşia făcută doamnei van den Mylen, nu?

Căpitanul stătea cu mâinile în şold, cu o expresie impenetrabilă.

— Cred că Jan Evertsz este unul din făptaşi.

— Jan este unul din cei mai buni oameni ai mei.

François făcu un pas înapoi, privind această creatură dezagreabilă din faţa lui. La fel de periculos ca un urs şi la fel de imprevizibil. Se întreba, pentru a nu ştiu câta oară, dacă separarea de restul convoiului nu a fost făcută intenţionat.

— Trebuie să ştiu cine sunt vinovaţii acestui atac asupra unei femei nevinovate.

Căpitanul îşi drese vocea. François încerca să-şi ascundă nervozitatea.

— Sper că ştii ce faci, îi zise căpitanul. Nici unuia din oamenii mei nu-i place ce se întâmplă. Pe vas există sentimentul că tu cauţi un ţap ispăşitor.

Oare îl amenința?

— Nu ei reprezintă legea pe acest vas, ci eu.

Zâmbi ușor.

— Da, domnule comandant.

— Asta-i tot, îi zise François.

După ce plecă, François respiră ușurat. Se uită la mâinile lui. Îi tremurau. Omisese în mod intenționat numele lui Zwaantie Hendricks. Era sigur că și ea complotase, iar dacă era implicată, atunci era aproape sigur că în spatele acestui complot era căpitanul. Cel mai bine era să lase această problemă nerezolvată până ajungeau în Batavia.

Tot ce dorea era să găsească restul de escortă. Așa cum stăteau lucrurile, un om prudent nu ar trebui să acționeze pripit. Nu-i plăcea cum îl privea căpitanul, nici cum restul echipajului tăcea când trecea pe lângă ei. Va fi fericit când va vedea la distanță Southland știind că ce a fost mai rău din călătorie a trecut.

IX

Nu suport un om care ia decizii pripite sau un om cu principii. Nu-și vor trăda ideile pentru nimic în lume și vor acționa conform convingerilor lor, chiar dacă asta-i pune în pericol. Găsesc că astfel de oameni sunt respingători.

Dar suntem norocoși că aici nu avem astfel de oameni. Comandantul nostru este un om deștept, și nici că l-aș fi vrut altfel. Îmi este drag omul care se mândrește cu inteligența lui, pentru că poate justifica orice face în numele unui bine colectiv.

În mod sigur comandantul o să-și pună la bătaie inteligența pentru a rezolva problema pe care noi i-am încredințat-o.

Așteptăm. Ne mirăm. Aplaudăm.

32°6’ latitudine sudică, a douăzeci și șaptea zi din mai, anul de grație 1629

Trecuseră aproape două săptămâni și el nu rezolvase nimic. Îl lăsau să se zbată, dar nimic nu putea fi făcut. Dar ce putea face un om chibzuit? Dacă ar fi acționat prea repede, tot vasul s-ar fi întors împotriva lui, dacă nu făcea nimic, cu fiecare oră ce trecea își pierdea din autoritate. Era scandalos, de neimaginat că cineva

putea face aşa ceva şi să scape nepedepsit. Cel mai rău era că nu avea puterea să-i pedepsească.

Interogase tot echipajul şi nimeni nu-i spusese nimic, nu exista nici un om din paza de noapte care să fi auzit sau să fi văzut ceva neobişnuit, nici un membru al echipajului care să-l privească în ochi.

Până şi predicatorul avea tupeul s-o învinuiască pe Lucretia.

— Ce-ai aflat? întrebă el.

— Am investigat pe cont propriu echipajul, îi zise Jeronimus. Cred că aceşti oameni sunt făptaşii.

Împinse o hârtie pe birou. Era scrisă de Jeronimus. François citi lista de nume: şase nume, membri neimportanţi ai echipajului, indivizi oarecare precum Fasolică sau Jan Egbertsz; numele căpitanului sau al lui Zwaantie Hendricks sau Jan Evertsz nu erau printre ele.

— Cum ai aflat?

— Aceşti oameni au fost de gardă, dar nici unul dintre colegii lor nu-şi aminteşte să-i fi văzut pe punte la ora când a avut loc atacul.

— Toţi aceşti oameni pretind că au fost pe punte.

Jeronimus ridică din umeri. Ei bine, se gândi François, l-am rugat să cerceteze şi asta a făcut. Dar dacă am să-i condamn pe aceşti oameni, aş putea isca o revoltă generală printre membrii echipajului. Nu am nici o dovadă împotriva lor, nimeni nu a vorbit. Ce să fac?

— Mulţumesc, Jeronimus.

Se ridică să plece.

— Ce mai face doamna? întrebă el.

— Rănile nu i se mai observă. Dar sufletului îi va trebui mai mult până să se vindece.

— Vinovaţii trebuie găsiţi şi pedepsiţi.

François nu zise nimic. Jeronimus avea dreptate, desigur. Cineva trebuia pedepsit. Ar fi preferat totuşi să fie cei vinovaţi.

— Şi dumneavoastră, domnule comandant? îl întrebă Jeronimus. V-aţi însănătoşit?

François simţi cum îl năpădeşte transpiraţia pe frunte. Deşi nu mai avea febră, mai existau momente în care tremura, în care transpira. Se simţea prea bolnav să se ocupe de criza de pe vas. Dar trebuia să se ocupe.

— Da, m-am însănătoşit, mulţumesc, Jeronimus, îi spuse el.

Jeronimus părăsi Marea Cabină. În timp ce traversa Camera de Consiliu, David Zeevanck îşi ridică privirea de la birou şi ochii li se întâlniră. Era privirea unui conspirator.

Lui Jeronimus îi venea să moară de ciudă. Cum a putut Pelsaert să întârzie cu investigaţia aşa de mult? Părea imposibil să-l forţezi să acţioneze. Nu era un om curajos, în mod sigur, dar era unul deştept, pentru că, cu fiecare zi de întârziere, posibilitatea unei revolte scădea. Trebuia să se întâmple ceva care să-i forţeze mâna.

X

Ei bine, noi suntem oameni civilizaţi, tu şi eu, şi ne putem cerceta fără pasiune, nu-i aşa? Noi nu ne-am comporta ca ceilalţi, faţă de crima comisă împotriva acestei femei. Cu toţii ştim că nu putem fi aşa de neînduplecaţi.

Se zice că nu poţi pune aţă într-un ac ce se mişcă, dar noi nu putem repartiza o parte din vină pentru crimă victimei. Pentru că tu şi eu, noi suntem oameni inteligenţi şi civilizaţi.

Dar, deşi nu zice nimic, François Pelsaert se întreabă cum de a putut avea loc acest viol şi se întreabă dacă este posibil în vreun fel ca Lucretia să fie responsabilă pentru asta.

Din partea lui, ştia că pastorul nostru sfânt ştie că ea este vinovată, la fel cum ştie şi soţia lui.

Dar noi suntem oameni inteligenţi şi civilizaţi, şi noi nu am crede asta.

Noi nu am ţine-o la distanţă, de parcă ar avea lepră, izolând-o în cabina ei, cum făceau ceilalţi. Noi i-am arăta mai multă compasiune.

Cel puţin eu ştiu că aşa aş face.

29°23’ latitudine sudică, a treia zi din iunie, anul de graţie 1629

Jan Evertsz suferea în Iad pentru păcatele lui.

Căpitanul, încruntându-se şi mai mult, simţi ochii soldaţilor aţintiţi asupra sa în timp ce traversa puntea inferioară. Nici el nu mai scoase o vorbă din cauza mirosului. Erau înghesuiţi aici ca nişte porci.

Acolo unde domnul comandant îşi ţinea cuierele personale despre care onorabila companie nu trebuia să ştie erau puse la păstrare bogăţiile.

Ofiţerul militar găsi tambuchiul şi-l deschise cu cheile lui. Acolo era Jan, clipind în lumină, cu pielea încrustată de murdărie, plângându-se de dureri la încheieturi şi la picioare, unde lanţurile îl roseseră. Acesta era Iadul companiei, în care nu aveai loc să te întinzi sau să stai în picioare, te ghemuiai aici în propriile excremente şi vomă până când comandantul binevoia să-ţi dea voie să pleci. Şi fătălăul ăla a hotărât ca Jan să stea acolo până ajungeau în Batavia.

— Acum poţi să pleci, îi zise ofiţerului militar.

— Comandantul…

— Şterge-o, omule.

Ignorant nenorocit! Părea că vrea să-l provoace, dar în cele din urmă ridică din umeri şi plecă.

— N-o să fiu prea departe, îi spuse ofiţerul militar şi se duse înapoi pe puntea inferioară.

Săracul Jan. Uitaţi-vă la el, plângea, nenorocitul.

Vorbeau în şoaptă, ca nu cumva să-i audă de pe puntea inferioară.

— Nu pot.

Dădu înapoi când simţi mirosul. Era acolo de 5 zile deja. După părerea lui, nu mai rezista până în Java. Când fusese timonier inferior, văzuse un om care a stat în Iad timp de o lună; după ce l-au scos pe nenorocit afară, delira ca un nebun şi nici măcar nu mai putea sta în picioare.

— Scoate-mă de aici, te rog, căpitane.

Rana de la mâna lui Jan nu se vindecase, era încă umflată şi roşie. Ca o muşcătură de câine.

— Prostule! Ai lăsat-o să-ţi facă semn.

— Te rog…

Plânse din nou. Un bărbat nu trebuia să se comporte aşa, indiferent ce i s-ar fi făcut. Era mai bine dacă Jan ar fi înnebunit înainte să ajungă în Batavia, chiar şi această tortură i s-ar fi părut un paradis cu virgine doritoare în comparaţie cu ceea ce l-ar fi aşteptat în port.

— Spune-i comerciantului că trebuie să mă lase să ies de aici, altminteri o să spun ce m-a obligat să fac.

— Jeronimus?

— Zicea că şi tu eşti implicat. De ce l-ai lăsat să facă aşa ceva?

— N-am ştiut.

Pedeapsa lui Dumnezeu. Nu a vrut ca numele lui să fie târât în aşa ceva.

— Trebuie să mă ajuţi, căpitane.

— O să fac ce-mi stă în putinţă, zise el şi închise tambuchiul, ca şi când l-ar fi trântit peste un cuib de demoni. Simţi cum transpira peste tot. Să te faci că nu ai văzut ce i s-a întâmplat domnişoarei arogante era ceva, să fii numit ca făcând parte din conspiraţie era altceva.

Poate că ar fi fost mult mai bine pentru toţi dacă Jan ar fi murit aici. Aşa cum spusese şi predicatorul, unele suflete erau destinate să ajungă-n Iad.

* * *

Febra îi revenise, făcându-l să se simtă slab şi să aibă frisoane. Cuvintele scrise în jurnalul lui păreau să tremure şi să se topească. François clipea, încercând să se concentreze. Mantia de tăcere ce acoperea vasul îl făcea să se simtă slab, nu vroia decât ca febra să-i scadă din nou, să ştie că bunii olandezi se aflau din nou aproape. Până la urmă avea de păstrat o avere în monede de argint şi în taleri nemţeşti, şi autoritatea lui asupra acestor oameni era iluzorie. Când urca pe punte, oamenii erau prea posaci ca să-i mai certe, iar marinarii şi tunarii se uitau urât, ca nişte oameni care fuseseră prea mult pe mare cu propriile gânduri.

Bătu cineva la uşă. Era Jeronimus, ca o lumină în noaptea întunecată.

— Nu te simţi bine, comandante.

— Mă tem că e din cauza febrei.

— Eşti foarte palid.

— Ia loc, Jeronimus.

Întotdeauna l-a considerat pe comerciant un om de lume, învăţat, dar fără prea multă chemare pentru meseria lui. Îl judecase greşit. Tăria lui morală îi fusese alinare în aceste câteva săptămâni îngrozitoare. Dacă Jeronimus avea vreo vină, aceea era că era prea pripit. El l-ar fi făcut să-l ţină şi pe căpitan închis în Iad şi ar fi navigat doar cu timonierul superior la comanda

vasului.

Nu-l judeca prea aspru pe căpitan, după părerea lui. Jacobsz a trebuit însă să se explice. Era de gardă în noaptea în care Lucretia a fost atacată. Cum a fost posibil să nu vadă nimic? Şi unde era Zwaantie, servitoarea Lucretiei, când s-a întâmplat totul? Nu avea nici un dubiu că-şi făcea de cap cu căpitanul în cabina lui, ceea ce echivala cu nerespectarea obligaţiilor, cel puţin. Va da socoteală guvernatorului Coen, în Batavia.

Dar să încerci să-l pedepseşti, aici, pe vas, nu era prudent. Avea prea mulţi prieteni pe *Batavia* care ar putea fi aduşi la acţiuni necugetate. Unul din timonierii inferiori, Halfwaack, era rudă cu Jacobsz; căpitanul era de asemenea prieten cu Derickxz, ofiţerul militar al armelor.

Starea de spirit se schimbase cumva, cât timp el fusese bolnav, iar François bănuia că va avea nevoie de ajutorul lui Araien Jacobsz, mai mult decât avea căpitanul de al său.

Un om prudent acţiona cu grijă în astfel de timpuri.

În oricare din zilele astea, vor zări coasta Southland şi o vor lua la nord spre Java, navigând încă două săptămâni. Era mai înţelept să-l lase pe căpitan şi pe restul făptaşilor să dea socoteală judecătorilor din Batavia. În plus, orice nesupunere de pe vasul lui îl va pune pe el într-o lumină proastă. Deja fusese făcut destul rău.

François puse jurnalul deoparte şi tocul în suportul lui.

— Vreau să vorbeşti cu căpitanul. Aminteşte-i să pună gardă pe catargul de sus în seara asta, în concordanţă cu directivele guvernatorului general din Houtman Rocks.

— Căpitanul spune că suntem încă la şase sute de mile depărtare de Southland.

— Nu strică să-i reaminteşti.

— Încă mai cred că ar trebui să-l punem în lanţuri alături de şeful de echipaj, îi zise Jeronimus. Sunt încă multe la care trebuie să dea socoteală.

François ar fi vrut să fie la fel de convins precum comerciantul în această problemă. Omul dorea fără îndoială să acţioneze din simţ etic, dar judecata îi fusese întunecată de mânie.

— N-avem nici o dovadă împotriva lui, Jeronimus.

— Ai numele pe careţi le-am dat.

— Calomnii şi zvonuri, nimic mai mult. Iar el nu e implicat direct.

— Cu tot respectul, domnule Pelsaert, nu putem sta fără să luăm nici o măsură. Sărmana femeie. Prin ce trebuie să fi trecut.

— Nimeni nu-i mai interesat de situaţia ei decât mine, Jeronimus. Şi totuşi…

— Totuşi?

— Ai observat care-i atmosfera pe vas?

Jeronimus se uita la el fără să înţeleagă nimic. Ce pot să înţeleg din asta? se gândi François. Dacă *Buren* ar fi cu noi, nu aş ezita.

— Ai dreptate, murmură el. Şi eu cred că Jacobsz este implicat în această afacere.

— Atunci ar trebui să-l punem în lanţuri alături de ceilalţi. Dumnezeu şi legea sunt de partea noastră.

— Totul va fi făcut cum se cuvine, îi zise François.

Jeronimus păru dezamăgit.

— Cum doriţi, domnule comandant. Dar, orice aţi hotărî, fiţi sigur că vă susţin. Ceea ce s-a întâmplat aici este un delict major.

François îşi puse mâna pe frunte, care era plină de sudoare. Totuşi părea că măduva din oase îi îngheţase. Nu suporta să-i tremure picioarele aşa.

— Domnule Pelsaert?

— Cred că o să mă culc. Nu uita ce ţi-am spus. Vorbeşte cu căpitanul, te rog.

— Să-l chem pe bărbier? murmură Jeronimus François dădu din cap în semn că nu.

— O să-mi dea o licoare din ierburi. Mai bine mă bag în pat. Sper să mă simt mai bine dimineaţă.

— Da, este ceea ce şi noi dorim.

După ce plecă Jeronimus, François se băgă în pat, tremurând sub aşternuturi. Nu mai era Lucretia care să aibă grijă de el. Nu prea au mai vorbit de când a avut loc atacul, îşi lua masa la ea în cabină, rar venea pe punte.

Ar fi vrut să găsească o cale pentru a-i explica că a ales calea cea mai înţeleaptă. Îi era dor de ea mai mult decât putea exprima în cuvinte, iar asta era deja un păcat.

Sunt un viitor consilier al Indiilor, comandantul vasului, cu un viitor glorios şi un trecut faimos. Alţi oameni mă invidiază, dar eu zac aici, bolnav, speriat, îndrăgostit de o femeie pe care nu o pot avea. Dumnezeu are căile Lui de a-l chinui pe fiecare dintre noi.

Nu are nevoie de sărăcie sau de durere când are în schimb subtilităţile şi capriciile inimilor oamenilor pentru a face acest lucru.

* * *

Or să vadă coastele roşietice din Southland cât de curând, iar de acolo până în Java mai fac două săptămâni. Weibbe Hayes abia aştepta să scape din cocina asta. Viaţa lor banală nu era ca luxul unui prinţ. Să priveşti soarele răsărind dimineaţa şi apunând seara, să respiri aerul proaspăt, să te poţi plimba stând drept douăzeci de paşi fără să te împiedici de frânghii şi butoaie de biscuiţi. Şi apă proaspătă! În butoaie era murdărie verde şi trebuia să-ţi ţii respiraţia să bei apă. Mâncarea era proastă, carnea sărată putrezită, gărgăriţe în biscuiţi, toată lumea avea bube şi mâncărimi.

Vasul ăsta împuţit.

Zany Maftken avea scorbut. Respiraţia-i era urât mirositoare, ca a unui mormânt, îşi pierduse majoritatea dinţilor, gingiile-i erau precum carnea vie şi sângerau, ochii i se adânciseră în cap de părea un cadavru. Weibbe îi aduse puţin din raţia lui de apă într-o cană de tablă pe care o ţinea cu dinţii, încercând să-l facă să bea porţia lui împuţită! În halul în care era, nu mai rezista până în Java. Fiertura de plante pe care i-o dăduse bărbierul nu avusese nici un efect.

De undeva de pe puntea în care se afla armamentul se auzeau notele delicate ale unui flaut. Un cântec drăguţ pe care Zany putea muri. Nu avea rost să te plângi, era norocul tău din viaţă, nu aveai ce-i face, erai soldat şi trăiai atât de cinstit pe cât putea un om, cum era voia Domnului. Cum se va sfârşi totul, până la urmă, era ceva ce nu ţinea de el.

Apa se prelinse pe bărbia lui Zany. Săracul. Luptaseră împreună în Flandra, se cunoşteau de cinci ani de când erau tovarăşi de arme. Dar aşa a fost să fie. Weibbe se întoarse la hamacul lui, încercă să doarmă visând la Java, locuri exotice, femei uşoare şi salariul primit de la companie pe care-l va duce acasă în Olanda.

* * *

Căpitanul era într-o dispoziţie proastă, bând gin înainte de a intra în gardă, pălmuind-o fără motiv de fiecare dată când se apropia de el. Era preocupat fără îndoială de ceva. Probabil de domnişoara arogantă şi de prietenul său, Jan Evertsz, care era legat ca un vierme în mijlocul vasului. Buna doamnă se putea comporta ca o târfă cu domnul Pelsaert, dar când era tratată ca atare de către tot vasul, se isca un scandal imens. După părerea ei, trebuia ţinut cont de ceea ce ea a avut nevoie tot timpul.

Căpitanul arăta ca un câine turbat în seara asta, bând ginul ca pe apă, tăcut, gânditor şi mormăind în barbă.

Se întreba ce ar fi zis căpitanul despre mica surpriză pe care o ascundea sub fustă. A zis că va face din mine o doamnă.

Avea dreptate el că s-a ocupat de asta.

28°30’ latitudine sudică, a patra zi din iunie, anul de graţie 1629

Leul stacojiu al Olandei se cufunda printre valurile înalte, catargul superior era luminat de stele, zorii erau ca de fosfor, aerul rece şi dulce. Căpitanul se plimba încrezător pe punte, cu mantia sa şi cizmele înalte, pregătit să-şi înceapă garda. Se aplecă peste parapet şi scuipă în mare. Pupa sculptată strălucea în lumina lunii, iar de la ferestrele Marii Cabine unde stătea Pelsaert în pat, gemând ca un om slab ce era, se vedea o lumină gălbuie.

Marele Southland la orizont, iar Java pe acolo pe undeva, cam la două săptămâni de navigat distanţă. Nenorocita aia se va răzbuna, va încerca să-i spună guvernatorului general din Batavia. Sărmanul Jan va trebui să plătească. Prostul, cum s-a lăsat el implicat în jocurile comerciantului! Ofiţerul militar atinse cu bastonul lui catargul principal, pentru a marca tunul pentru gardă.

— Totul e în regulă!

Nu e totul în regulă. Mă întreb ce as mai are Jeronimus ascuns în mânecă. Duse telescopul la ochi şi cercetă orizontul. Să fie un val acolo? Îl strigă pe cel care stătea de pază care era aplecat peste bompres. Jan Carstensz îşi făcu apariţia, tremurând de frig şi spunând că era doar luna reflectată în apă.

Era o latitudine periculoasă, aceasta de 28°, dar graficele lui arătau că erau încă la şase sute de mile vest faţă de Marele

Southland, mergând în direcţia nord-vest faţă de vânt. Ziua următoare, probabil, sau peste două zile vor da de uscat. Nu aveau de ce să-şi facă probleme.

Pelsaert îi spusese să pună pază la catarg! Se credea a fi căpitanul acum. Nenorocit arogant! O să pună pază când va considera el, nu când dorea comandantul.

Ce era *asta?*

I se păru că aude un zgomot, ca un tunet îndepărtat. Nu, era doar vântul care bătea prin straiuri. Puse telescopul din nou la ochi. Norii se îngrămădeau pe cer. Nu era nimic.

Sau poate era?

Simţi cum îl trece un fior de-a lungul şirei spinării. Auzi din nou zgomotul acela, un tunet într-o noapte senină, lumina lunii care se revărsa în mare, iar ei erau acolo, navigând înainte cu toată viteza.

Oh, pentru numele lui Dumnezeu!

Aceea nu era lumina lunii.

O văzu la timp ca să reuşească să ajungă la pupa, gata de impact. Auzi scârţâitul vasului, îşi imagină cârma învârtindu-se cu violenţă în timp ce vasul se mişca prin apă cu un ţipăt ca al unui animal rănit. Sunetul îl deranja la urechi şi le-ar fi acoperit dacă nu ar fi trebuit să se ţină de parapet pentru a nu fi aruncat de la pupa pe puntea centrală. Auzi un ţipăt şi văzu un om căzând de pe verga de vintrea şi sărind pe punte, cu capul zdrobit.

Vasul se cutremură în timp ce prora se ridică din apă, iar apoi ieşi împrăştiind apă în toate părţile.

Dumnezeule, ce făcuse?

* * *

Aruncat din pat în întuneric, inima începu să-i bată cu putere, cu ochii deschişi tocmai trezit dintr-un coşmar. Degetele pipăiau instinctiv după un punct de sprijin în timp ce alunecă pe podeaua cabinei. Se lovi cu capul de ceva tare, apoi se trezi pe bastinaj. Cineva bolborosea cu voce tare şi-şi dădu seama că era de fapt el. Putea auzi chila cum scârţâia, iar brusc se făcu o linişte ca de mormânt, iar apoi vasul se înclină pe o parte, iar el ţipă din nou, crezând că sunt pe punctul de a se răsturna.

Auzi strigătele pasagerilor de pe puntea cu armament. *Batavia*

se clătină la primul val care se sparse peste prora.

Se ridică în picioare şi simţi ceva cald şi umed pe faţă, sânge de la locul în care se lovise de masa de scris. Era greu să stai în picioare, vasul se clătina. Avea nevoie de mâini pentru a se echilibra pe bastinaj în timp ce încerca să iasă din cabină şi să se ducă pe punte, încă în cămaşă de noapte.

Nu avea nevoie de nici un marinar să-i spună că erau pe un recif. Transpiră de teamă şi de febră, cuprins de panică în timp ce cobora pe scări. Nu dorea decât să-l strângă de gât pe Araien Jacobsz.

* * *

François se împletici până la pupa, în timp ce *Batavia* încerca să meargă drept. Era conştient de modul în care fluturau straiurile, care se legănau fără rost de la verga de vintrea. Încă un val se izbi de carenă, împroşcând cu apă puntea. Căpitanul zbiera de la pupa dând ordine, marinarii se strecurau prin tambuchi să-i ajute pe cei de gardă, sărind ca maimuţele pe grijea.

Se mai auzi un scârţâit îngrozitor, şi un alt val târî *Batavia* pe un recif neiertător.

François îl găsi pe căpitan stând sub un felinar, cocoşat sub mantaua lui, cu mâinile încleştate de parapet.

— Ce-ai făcut? ţipă la el.

— E doar un banc de nisip, mormăi căpitanul.

Cum putea fi aşa de calm? De parcă această catastrofă era doar un fleac, pentru care nu era răspunzător.

— Un banc de nisip?

Valurile mari din jurul lor se amestecau în noapte cu ţipetele oamenilor, care se îngrămădeau pe punte, şi cu înjurăturile şi blestemele marinarilor.

— Cum poate fi un banc de nisip? După calculele tale suntem la şase sute de mile distanţă de Southland!

— E vreun recif necunoscut. Suntem exact în vârful lui.

Îl împinse pe François şi începu să ţipe:

— De ce v-a luat aşa de mult ca să înfăşuraţi vela gabieră? Duceţi vitele alea înapoi pe puntea inferioară, cum oţi vrea ca echipajul să lucreze dacă ăştia stau în calea lor?

François îl prinse de umăr şi-l împinse:

— Te-am avertizat că se poate întâmpla aşa ceva! Ai pus pe cineva la pază, cum ţi-am spus?

Vasul se clătină din nou, zguduit de un alt val. François se împletici într-o parte, aproape căzând.

— Acum ce sfaturi mai dai? ţipă el.

— O să ne doboare. Nu e prima dată când sunt pe un vas care a atins pământul.

— Dacă mi-ai fi ascultat sfaturile, nu s-ar fi întâmplat nimic.

Căpitanul îi întoarse spatele, dispreţuitor. François îşi dădu seama că trebuie să arate ridicol, cum stătea acolo în cămaşa de noapte certându-se cu un om cu un cap mai înalt decât el. Mort de spaimă, coborî. Se va pregăti pentru următoarea lor confruntare, sperând că avea dreptate căpitanul şi nu era decât un banc de nisip.

Dumnezeu să-l ajute dacă se înşela.

* * *

Era prima dată după mult timp când Lucretia veni pe punte.

Din noaptea aceea îşi petrecuse aproape tot timpul încuiată în cabina ei, prea ruşinată, prea îngrozită să poată vorbi cu cineva. Izbitura aceea puternică o trânti din pat la podea. Dintr-un coşmar într-altul.

Zăcu acolo mult timp, nefiind conştientă de ce s-a întâmplat, încercând să înţeleagă de ce Dumnezeu o făcea să sufere iar. Auzi strigătele marinarilor de pe puntea de deasupra, ţipetele femeilor şi copiilor ce se îngrămădeau pe scări. Simţea că o să moară, ştia că ar trebui să-i fie frică, dar nu simţea nimic.

Aprinse lampa şi puse un halat pe ea. Dacă era să se înece, nu ar fi vrut să moară în cămaşă de noapte; destul fusese umilită.

* * *

Era greu să stai în picioare, vasul naviga contra vântului, pe puntea principală mulţimea de oameni îi sufoca pe cei care erau lângă parapet, toată lumea ţipa şi se împingea. François se ţinea după căpitan care dădea ordine echipajului, certându-l ca o soţie isterică. Ochii comandantului erau larg deschişi, privind speriat.

— O să dai socoteală pentru asta! ţipa el la Jacobsz, care-l ignora.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Lucretia agăţându-se de braţul lui.

De-abia îl mai recunoştea. Frica te schimbă, la fel ca moartea. O împinse dur, ca pe o străină.

Căpitanul, pe care îl ura ca pe orice bărbat în viaţă, îi câştigă admiraţia, pentru că era calm în faţa provocărilor comandantului, dând ordine oamenilor de pe grijea, vocea lui impunătoare care comanda făcându-te să te simţi în siguranţă. Era singurul om de pe vas care nu intrase în panică.

Pentru ea era clar că eşuaseră. Măreţia recifului îi înconjurase din toate părţile împroşcându-i cu apă, vasul scârţâind din toate încheieturile de fiecare dată când un val se izbea de el, dând impresia că va ceda în orice moment.

Îi privea pe oameni îmbulzindu-se ca vitele la abator, ştia că ar fi trebuit să-i pese mai mult de propria situaţie. În Amsterdam asistase la execuţii, văzuse oameni nenorociţi pe eşafod care înduraseră nişte torturi îngrozitoare în drum spre moarte şi se întreba cum suportaseră. Acum aflase adevărul; o dată ce a îndurat ce a fost mai greu, vine un moment în care nimic nu mai contează.

Câţiva marinari dezlegaseră frânghiile de la barca de pe puntea principală, dar o rafală de vânt luă barca mai mică şi o aruncă pe punte de parcă ar fi fost o cârpă. Auzi un om ţipând şi văzu pe cineva căzând în apă. Căpitanul dădea şi mai multe ordine în timp ce marinarii îmbulzindu-se încercau să salveze barca. Dar o luase vântul.

Coborâră barca, iar căpitanul şi câţiva marinari se îmbulziră în ea. Predicatorul crezu că abandonau vasul şi se năpusti după ei. Unul dintre ei îl trânti la pământ.

Ar trebui să-mi pese mai mult că am să mor, se gândea ea.

Ar trebui să-mi pese mai mult.

* * *

Stâncile Houtman, se gândi François.

Înainte de a pleca din Amsterdam primiseră o directivă din Batavia de la Jan Pieterszen Coen, prin care îi avertiza că la 28°3’ distanţă de Southland era un recif şi că nu trebuia să se apropie mai mult de o sută de mile înainte de a întoarce spre nord spre Java, iar căpitanul nu a luat în seamă. Beţivul ăla arogant îi

condusese drept în stânci. Se bazase pe calculele lui şi se înşelase.

Era voinţa Domnului, desigur, pedeapsă pentru viaţa lipsită de credinţă pe care o duceau oamenii pe acest vas, pentru crima săvârşită împotriva unei femei fără apărare, un verdict, de asemenea şi pentru el, pentru că nu a luat măsuri mai devreme. Ar fi trebuit să asculte de sfatul lui Jeronimus. Salvaseră barca cea mică pe care o trăgeau după ei pe lângă barca mare. Căpitanul se căţăra pe tachelaj şi-şi croi drum peste puntea aglomerată spre pupa, urmat de cel care făcea măsurătorile.

— Şase stânjeni la o aruncătură de flintă de la pupa. Ce ţi-am zis? Este un banc de nisip necunoscut. Am să arunc ancora peste pupa şi ne vom face vânt cu ajutorul cabestanului. Dacă ne aflăm la apă mică, ne va fi uşor doar cu fluxul.

— Ne-ai adus pe stâncile Houtman.

— Nu-i nici o stâncă Houtman. Cunoşti tu marea?

Luna se scufunda dincolo de mare. Cei doi, nas în nas, erau luminaţi ca nişte marionete în umbră de lumina care venea de la singurul felinar de la pupa. De pe puntea principală se auzeau vocile mamelor care-şi strigau copiii, a predicatorului care-şi conducea familia cântând pios un imn. Vasul continua să se clatine cu fiecare val ce trecea, cu carena aflată pe recif.

— Trebuie să aruncăm peste bord tunul, zise căpitanul.

— Compania o să-ţi mulţumească pentru asta.

— Compania ar prefera să piardă tunul decât vasul.

— Mai degrabă le-ar păstra pe amândouă.

— Nu am ce face. Îl vreau pe Evertsz. Este unul din cei mai experimentaţi oameni pe care îi am.

François ezită.

— Vrei să salvez vasul, comandante? Îl vreau pe şeful de echipaj.

François dădu din cap afirmativ către ofiţerul militar care părăsi puntea centrală la comanda lui. Era necesar, în situaţia de faţă. Cu toate astea, simţea că a fost forţat să facă asta.

Între timp şi el număra ofiţerii şi se întreba ce se întâmplase cu Jeronimus. Văzuse cum au picat câţiva în apă, dar nu avea cum să-i ajute. Spera că nu se afla şi comerciantul în aceeaşi situaţie.

Se ruga să aibă dreptate căpitanul şi să-i aducă pe linia de plutire, altfel ar fi trebuit să ia decizii grele, deoarece cele două

bărci nu erau suficiente pentru a-i salva pe toţi.

* * *

Puntea pe care se afla armamentul era cufundată în beznă, oamenii ţipau şi se călcau în picioare, o mulţime care intrase în panică, marinarii aflându-se printre ei şi împingându-i, îmbulzindu-se pe scări, spre punte. Sussie se agăţă cu braţele de ţeava unui tun, ţinându-se bine, simţi vasul zdruncinându-se puternic şi ţipă, închizând ochii.

Avea să moară.

Cineva o prinse şi o împinse violent într-o parte. În jurul ei tunarii ridicau piesele de bronz din monturi şi le împingeau prin hublou în mare. Ofiţerul militar grăsan care se ocupa de arme, Derickxz, ţinea o lampă şi-i îndemna pe oameni să facă treabă. Lacrimi îi curgeau pe obraz în timp ce privea tunul lui iubit dispărând în valuri, tot fierul acela de bună calitate şi piesele de bronz pe care el şi oamenii lui le lustruiau în fiecare dimineaţă de când plecaseră din Amsterdam până străluceau. Vopseaua roşie nu era încă uscată pe ţeava.

Era să se înece şi el mai avea timp să plângă după tun. Marea majoritate a oamenilor erau pe punte, acum auzea tropăitul a sute de picioare deasupra, de parcă trecea o cireada.

Făcându-şi curaj, se târî peste punte spre scară şi se caţără pe punte.

* * *

Ofiţerul militar îşi adunase câţiva soldaţi, ordonându-le să aducă cuierele cu aur şi să le ridice pe punte cu ajutorul cabestanului. Weibbe îl urmă pe scară prin întuneric. Vasul bubuia şi se zdruncina cu fiecare val, se înclinase aşa de mult la tribord încât nu mai puteau sta în picioare sau merge. Vasul trosnea din toate încheieturile de parcă mai avea puţin şi se făcea bucăţi.

Câţiva francezi se aflau deja acolo, spărseseră butoaiele cu vin şi se hotărâră să se îmbete. Asta da surpriză. Tipic pentru un consumator de usturoi, răspunsul lor la fiecare criză consta în băutură.

— Ce faceţi? ţipă la ei ofiţerul militar.

— Ne pregătim să murim!

— Ajutaţi-ne să aducem cuferele cu aur pe punte!

Unul din ei, Jean Thiriou, îşi lăsă pantalonii în vine şi-i arătă fundul ofiţerului militar. Weibbe ar fi dorit să aibă suliţa la îndemână. L-ar fi împuns ca pe un porc la frigare.

— Nu o să coborâm, zise altul, Pilman. Suntem toţi terminaţi.

— Îţi ordon să aduci aurul!

— Du-te dracului.

Ofiţerul militar scuipă şi plecă. Nu avea timp să se certe cu ei acum. Consumatorii de usturoi întotdeauna făceau propriile legi. Asta era problema cu mercenarii. Puteai să-l plăteşti oricât, de îndată ce-ţi luai cizma de pe gâtul lor, te înjunghiau pe la spate.

Dumnezeu să aibă milă de noi.

* * *

Luna era cufundată dincolo de marea cea neagră. Vasul gemea din nou, în timp ce chila era trasă de-a lungul recifului. Sussie se agăţă de parapet. Un val o udă toată şi ea scoase un sunet de uimire când simţi apa rece.

Ajută-mă, Doamne, să nu mor aşa, cu alge şi apă în gură.

Mulţimea se retrase spre puntea centrală, ca un animal gemând şi speriat, departe de apă şi de vânt îndreptându-se spre tribord.

Niciodată nu am crezut că o să mor fecioară.

Auzi vocea lui Tryntgen, care se împingea prin mulţime şi se aruncă în braţele surorii ei. Cel puţin nu va muri singură.

* * *

Vântul bătea tare dinspre sud-est, aducând cu el rafale de ploaie.

François adună consiliul vasului pe puntea centrală: căpitanul, cei trei timonieri, Jan Evertsz adus din Iad, cu ochii ca un câine turbat şi cocoşat, cu încheieturile încă sângerânde din cauza lanţurilor. La ce mai era el bun acum? se întrebă François. Părea o prezenţă malefică, ca un cocoşat de la porţile Harlemmerstraat-ului. Dar căpitanul insista că avea nevoie de priceperea lui, alta decât aceea de a dezbrăca şi a chinui femei fără apărare.

— Unde-i Jeronimus? îi întrebă François.

— Cine ştie, ridică din umeri căpitanul. Poate că s-a pierdut, zise scuipând pe punte. Are diavolul grijă de oamenii lui, adăugă el.

François nu avea nici o idee ce vroia să spună cu asta şi nu avea timp de făcut speculaţii.

Făcuseră numeroase măsurători, înainte şi înapoi. Era clar că se aflau la reflux. Să plece de pe recif nu va fi aşa uşor cum crezuse căpitanul. Chiar dacă au aruncat peste bord tunul, tot nu puteau ieşi din acest impas. Până la urmă, erau 38 de tone de piatră folosită drept balast, faţada pentru poarta maritimă a castelului din Batavia. În comparaţie cu asta, tunul nu era nimic.

Vasul se înclină şi mai mult la tribord, iar marea spumega în jurul lor, fiecare val ridicându-l şi trântindu-l înapoi pe recif, ameninţând să plimbe catargul principal prin chilă precum o unghie pe un lemn.

— Va trebui să ne descotorosim de catargul principal, zise căpitanul,

François era aşa de nervos încât de-abia putea vorbi. Incredibil! Prostul ăsta, idiotul ăsta l-a adus aici, împotriva tuturor avertismentelor lui.

— Cum mai putem ajunge în Java dacă dai jos catargul principal?

— Asta-i treaba mea.

— Treaba ta era să ne duci teferi în Batavia, şi uite în ce hal ai eşuat. Te voi face responsabil pentru acest dezastru faţă de companie!

— Fă ce vrei. Dar, dacă nu pierdem din greutate, nu te vei putea plânge decât peştilor.

Gerritsz, timonierul superior, aprobă:

— Nu avem nici o şansă dacă vrem s-o aducem pe linia de plutire.

Era o măsură mult prea drastică, Araien va trebui să dea prima lovitură cu toporul el însuşi. Era o lege a companiei.

Dar când porni de-a lungul punţii cu toporul în mână, pasagerii toţi gemură, chiar şi marinarii făcură la fel. Ştiau în ce situaţie dificilă se aflau.

* * *

Marinarii se puseră pe treabă cu topoarele. François nu suporta să se uite. În schimb îi aruncă o privire malefică lui Jacobsz.

Ar fi trebuit să te înlocuiesc la Cap, când am avut ocazia, se gândea el. Aroganţa ta a depăşit cu mult talentul tău marinăresc. Uite ce ni s-a întâmplat.

Închise ochii şi se rugă, dar nici un cuvânt nu-i ieşi din gură, tot ce putea auzi era sunetul scos de topoare, simţea cum tremură vasul, un tremur de parcă lemnul din care era făcut ar fi fost viu, iar situaţia în care se afla îl făcea să tremure. Toată raţiunea se lăsase pradă unor gânduri de autoînvinuire.

Nu ar fi trebuit să-l las să ne aducă în situaţia asta. Dacă aş putea da timpul înapoi cu câteva săptămâni!

O bubuitură ca o împuşcătură de tun îi întrerupse gândurile. Catargul scârţâia şi începuse să cadă. Dar în acel moment un val trecu pe sub vas şi rostogoli catargul făcându-l să se înfăşoare între funiile şi frânghiile arborelui trinchet. Un om ţipă, greutatea catargului ţintuindu-l în parapet, altul îşi pierdu degetele într-o frânghie udă şi răsucită. Vasul scârţâia aşa de tare încât părea să-ţi spargă timpanele, iar apoi se auzi un geamăt din mulţime când catargul ateriza de-a curmezişul punţii cu o grămadă de frânghii şi pânze. În loc să se ridice, se înclină şi mai tare în vânt. Căpitanul şi timonierul ţipau cât puteau, dar echipajul nu putea să o scoată la capăt, un val se prelinse peste punte, udându-le picioarele şi trântindu-i pe mai mulţi la pământ.

Dumnezeule mare!

— Nu poţi face nimic cum trebuie? ţipă François.

— Du-te naibii, fătălău nenorocit! ţipă la el căpitanul, dar cuvintele lui se pierdură în vânt.

* * *

Lui Sussie nu-i fusese niciodată aşa de frică, nu văzuse niciodată ce poate face frica din oameni. Or să moară, era sigură. Nu era nimic de făcut decât să te ghemuieşti aici plin de transpiraţie şi tremurând, încercând să te pregăteşti, nefericit şi neajutorat ca un copil. Se agăţă de Tryntgen, încercând să înlăture acest lucru teribil din calea ei, rugându-se încontinuu unui Dumnezeu nemilos. Te rog, opreşte asta, salvează-mă! O să fac orice!

Salvează-mă!

După această noapte, cea mai lungă, după aceste ore inimaginabile, apăru o lumină la orizont, zorii făcându-şi încet apariţia. La început Sussie crezu că pata aceea de la orizont nu e decât un alt val. Dar pe măsură ce lumina devenea mai puternică, siluetele neclare deveneau din ce în ce mai vizibile.

— Pământ! strigă ea.

O tăcere ciudată puse stăpânire pe vas, toată lumea întorcându-se să vadă, doar din când în când plânsetul vreunui copil mai rupea tăcerea.

— Să-I mulţumim lui Dumnezeu! ţipă predicatorul, iar ţipătul lui fu urmat de alte voci

Rugăciunile lor fuseseră ascultate. Bunul lor Dumnezeu calvinist le venise în ajutor.

XI

Întrebarea ce trebuie pusă este ce s-ar fi întâmplat cu aceşti oameni dacă nu ar fi găsit reciful.

Lucretia s-ar fi dus să se întâlnească cu soţul ei în Java, Pelsaert ar fi devenit guvernator pe la vreo frontieră de-a imperiului şi cu siguranţă ar fi făcut parte din Cei Şaptesprezece Atotputernici, căpitanul ar fi băut până ar fi murit sau şi-ar fi găsit sfârşitul prin vreo cârciumă din docuri.

Poate.

Alţii ar spune că Fortuna i-a adunat pe toţi pe *Batavia* şi Fortuna i-a adus pe stânci. Sau câţiva, precum pastorul, ar spune că totul a fost predestinat.

În ceea ce mă priveşte, mă îndoiesc că viitorul ar fi putut fi aşa de simplu pentru oricare dintre ei, chiar dacă Jacobsz ar fi găsit că trebuia să întoarcă spre nord înainte să ajungă pe stâncile Houtman. Cred, şi acesta este rezultatul îndelungatei mele experienţe, că fiecare poartă în el seminţele propriei distrugeri şi că aceste seminţe ar fi încolţit oriunde, dacă nu aici, cel puţin în altă parte. Dar această coliziune de destine era o afacere spectaculoasă şi sunt sigur că altfel nu am fi avut parte de ea.

Stâncile Houtman

O insulă înaltă se contura prin orizontul cenuşiu, mult prea departe pentru a le fi de vreun ajutor. Dar în apropiere era ceva ce aducea cu nişte recifuri mai apropiate şi François îl trimise pe căpitan cu barca să cerceteze. La întoarcere, căpitanul îl asigură că bancul de nisip nu va fi acoperit de flux, aşa că François hotărî să-i transporte pe călători acolo împreună cu banii şi comorile. Poate că Dumnezeu s-a gândit că e potrivit să-i pedepsească pentru lipsa lor de credinţă şi predicatorul avusese dreptate să-i avertizeze. Dar cel puţin pentru moment, Dumnezeu le dăduse o şansă să se salveze.

Coborî, fiind surprins să audă pe cineva cântând în cală. Erau cei din detaşamentul francez, care desfăcuseră un butoi de coniac şi se plimbau de colo până colo beţi. Ţipă la ei, să-i facă să-l asculte, dar ei râseră la el.

Îl găsi pe unul din ei, Thiriou, încercând să spargă unul din cuferele de bani cu un topor.

— Pleacă de acolo! ţipă el.

— Dobitocule! îi răspunse Thiriou în franceză.

Era de necrezut. François îl prinse de mână, luându-i cu forţa toporul din mână, aruncându-l la podea. Nebunul l-ar fi atacat cu mâinile goale şi François ar fi ridicat toporul să-l ameninţe, destul de enervat pentru a-l folosi.

— Am să pun să fii biciuit! urlă la el.

Merse înainte să ia cufărul pe care-l ascunsese în lucrurile lui personale, apoi se înapoie pe puntea cu armament. Ordonă unuia dintre dulgheri să repare la loc cufărul cu bani din cală.

Jos, oamenii se răzvrăteau. Cum ajunseseră în această stare? se întreba el.

* * *

Haos.

Căpitanul ordonase femeilor şi copiilor să se urce în bărcile de salvare, dar nimeni nu-l lua în seamă. Barca era trântită de carenă cu fiecare val ce venea, în timp ce mulţimea se bătea pentru un loc în barcă. Judick auzi un copil ţipând când fu desprins de mama lui şi fu aruncat peste vas, în marea agitată. Marinarii încercau să încarce butoaie cu apă şi biscuiţi în barcă, în acelaşi timp lovindu-i cu pumnii pe pasagerii speriaţi.

Judick se simţi purtată de această masă de oameni disperaţi, împinsă şi îmbrâncită de oameni care nu se gândeau decât la propria salvare. Îl văzu pe tatăl ei gesticulând agitat cu mâinile, împingând-o pe Anneken Hardens deoparte. Se împiedică şi era cât pe ce să fie călcată în picioare de mulţime.

— Trebuie să fiu alături de familia mea! ţipă el.

Toată lumea se împingea şi se lovea, marinarii înjurau şi blestemau, unii erau purtaţi către margine de către mulţimea înnebunită. Nu era nimic de făcut, cu toate înjurăturile căpitanului.

Tatăl ei fu unul din primii în barcă. Lui Dumnezeu i s-a părut potrivit să-l păstreze.

Dar apoi, se gândi ea, el Îl ajutase pe Dumnezeu enorm.

* * *

Lucretia a fost lăsată la pupa, uitată în haos. Îi privea pe căpitan şi pe Evertsz certându-se în legătură cu ce trebuia să facă. Se afundă în întuneric, nedorind să fie văzută de ei. Se spunea că Evertsz era unul dintre cei care o atacaseră. Se întreba dacă-i stătea în fire să-i amintească de ceea ce i-a făcut, poate împingându-l peste parapet.

— Ce să facem? ţipa Evertsz la căpitan. Eu nu am de gând să stau pe recifu l ăsta să mor de sete alături de mulţimea asta.

— Ştiu asta, mormăi căpitanul.

— Atunci ce să facem? repetă el

Căpitanul părea în transă. Pierduse un vas, chiar dacă nu-i păsa de pasageri sau de proprietari. Fiecare val îi rănea orgoliul.

— Trebuie să luăm barca, zise Jan Evertsz. Dumnezeule, uită-te la turma asta.

Pe punte, bărbaţii se luptau fără jenă cu femeile şi copiii, aproape călcându-i în picioare pentru a ajunge la bărci. *Batavia* se înclinase şi mai mult în direcţia de bătaie a vântului astfel încât valurile se spărgeau peste bord, făcând şi mai dificilă misiunea marinarilor de a evacua vasul.

Deodată François apăru acolo, apucând-o de mână şi târând-o.

— Treci în barcă, ţipă el.

Vru să-l avertizeze în legătură cu ce a auzit, dar deja era dusă de mulţime pe punte spre barcă.

— O să fie bine, fură ultimele lui cuvinte adresate ei.

Îl văzu întorcându-se şi îndreptându-se către pupa, unde stăteau Jacobsz şi Evertsz, peste parapetul poleit, cu planul făcut, gata de trădare.

* * *

Weibbe Hayes se uita prin lumina cenuşie către contururile neclare de pe uscat. Erau doar câteva fragmente de recif, poate nici măcar astea, când va veni fluxul. După părerea lui erau terminaţi. Ce era mai bine, să mori împuşcat de o flintă sau să mori cu gura plină de alge? Moartea era moarte, oricum ai fi privit-o, iar compania îţi plătea salariul oricum.

Privi mulţimea aceea luptându-se pentru un loc în barcă. Văzu un olandez cu frică de Dumnezeu împingând un copil peste parapet şi azvârlindu-l, încercând disperat să-şi salveze propria viaţă. Un alt copil, separat de mama lui, căzu peste bord în marea spumegândă. Oamenii ăştia nu aveau nici o jenă în faţa lui Dumnezeu, sperând să-şi ascundă păcatele în întuneric.

Predicatorul nu era uimit să vadă, se găsea pe barcă împreună cu copiii lui. Nu putea nici măcar un preot să aibă încredere în Dumnezeu ca restul oamenilor. Dar unde era Judick?

Hayes o văzu prinsă la mijloc în mulţimea care se lupta cu marinarii de lângă bastion. Din partea neînfricaţilor de lângă ea, putea să fie călcată în picioare sau să se înece, că tot nu le păsa.

Îşi făcu loc printre ei, luând-o de mână.

— Pe aici, spuse ei.

Lucrase ca muncitor pe la ferme şi de multe ori îşi făcuse drum printre vite, iar acum situaţia era aceeaşi. Îţi foloseai coatele, greutatea şi vocea aspră.

— Ia-o pe fata asta, strigă el la unul dintre marinari şi o ridică peste bord.

Sărăcuţul de el, era aşa de pricăjit, o cuprinse cu mâinile pe după talie.

Îi văzu puţin faţa în lumina palidă.

— Slavă Domnului, zise ea, cu mâinile întinse către el.

Apoi picioarele ei atinseră tachelajul şi nişte mâini puternice o ajutară să ajungă în barcă.

Slavă Domnului! Ce legătură avea El cu asta? Nu L-a văzut pe El făcându-şi loc prin mulţime după ea. Dumnezeu era la locul

lui, dar câteodată un bărbat trebuia să se încreadă în propriile arme pentru a ieşi din impas. Duminica el cânta imnurile la fel de tare ca ceilalţi, dar în timpul săptămânii Weibbe Hayes avea mai multă încredere în armele şi în pumnii lui.

* * *

Lucretia nu-şi dădea seama cum a ajuns în barcă. Un coşmar în sine, marinarii îşi luaseră sarcina de a o salva, făcându-şi drum prin mulţime şi împingând-o în jos pe tachelaj, în întuneric, degetele care-i tremurau încercând să se prindă de lemnul ud. Un val o trânti de carenă şi căzu ţipând, aşteptându-se să se trezească în apă, în schimb căzu în barcă. Nişte mâini i-au încetinit căderea, dar îşi scrânti glezna, făcând-o să simtă durerea în tot piciorul.

Se uită înapoi la contururile neclare ale *Bataviei.* Lumina cenuşie a dimineţii arăta adevărata proporţie a dezastrului. Trebuie să fi atins o apă mai adâncă, pentru că acum vasul imens se lăsa cu toată greutatea, cu catargul principal aruncat peste bord într-o îngrămădeală de frânghii şi pânze, cu marinari şi pasageri isterici care se târau peste el ca nişte furnici peste corpul unei bestii moarte.

Fusese salvată din ghearele morţii de pe *Batavia.* Dar salvată pentru ce?

Îşi acoperi faţa şi se ghemui în gaura pentru santină, udă până la piele şi tremurând, de-abia conştientă de oamenii din jurul său. Deposedată de tot, mândrie şi statut social, fusese redusă la asta, să se agaţe de viaţă din instinct, un reflex de supravieţuire şi nimic mai mult.

* * *

Sarcina care-i mai rămăsese era să se agaţe pe vas, care acum era mult prea înclinat, încât era imposibil să stai în picioare sau să mergi pe punţile ude şi alunecoase. În schimb trebuia să te caţeri ţinându-te de frânghii sau marginile de sus pentru a-ţi păstra echilibrul. François se târî pe scări în jos spre cabinele de clasa a patra, trecu pe lângă uşa camerei consiliului şi-l găsi acolo pe Salomon Deschamps care aduna documentele şi le băga într-un săculeţ de piele.

— Lasă astea, se răsti el, vino cu mine.

Avu nevoie de o putere pe care nu credea că o mai are ca să se caţere spre cabina lui. Hârtiile lui erau împrăştiate pe podea, până şi cufărul lui era înţepenit în parapetul de la tribord. Lumina cenuşie pătrundea prin ferestre.

Descuie sertarul biroului, găsi cutia şi i-o dădu lui Deschamps împreună cu cheia; îi încredinţă de asemenea şi lădiţa de lemn.

— Trebuie să păzeşti astea cu preţul vieţii tale, îi zise el. Sunt proprietatea companiei. Înfăşoară-le într-o pânză pentru ca nimeni să nu-şi dea seama ce sunt. În cazul în care păţesc ceva, asigură-te că vor ajunge în mâinile lui Jan Pieterszen Coen, generalul din Batavia.

Săracul Deschamps era mort de frică.

— Ne vedem pe barca următoare. Dumnezeu să te aibă în pază.

— Şi pe tine, comandante.

François simţea cum i se strânge inima. Îi era deja teamă pentru aur. Dacă mai pierdea şi bijuteriile, nu ar mai fi avut curajul să apară în Batavia, chiar dacă ar fi trăit.

* * *

Cineva deschise uşa cabinei. Jeronimus era la pândă în întuneric, simţind doar mirosul fricii pentru companie. Căci frica avea miros, Jeronimus descoperise asta, mirosul propriei transpiraţii reci îmbibându-ţi hainele, propria vomă pe podea la picioarele tale.

Căpitanul ridică lampa cu ulei şi se uită în cabina micuţă.

— Aici erai. Domnul Pelsaert te-a căutat peste tot.

Jeronimus încercă să-i răspundă, dar avea gâtlejul prea uscat.

— Ce faci? Dumnezeule, miroase ca-ntr-un WC dintr-o cârciumă aici.

— E de rău? reuşi el să întrebe.

— Desigur că e de rău. Suntem pe stâncile Houtman.

— Nu poţi s-o scoţi de aici?

— Ai înnebunit? Nu ai fost sus să vezi cu ochii tăi?

Jeronimus doar se holba la el.

— Vasul e terminat, catargu-i la pământ şi ne-am înfipt în stâncă. Mai multe şanse ai avea să faci să plutească o cărămidă.

— Chiar nu mai e nici o speranţă?

— O să rămână aici până o să crape. E terminat! Înţelegi, terminat!

— Dar cuferele cu bani?

Căpitanul făcu semn că nu ştie şi dispăru. Jeronimus auzi ţipetele de pe puntea principală, apa venind şuvoaie pe scări în timp ce un val îi lovi din plin. Încercă să se ridice şi să-l urmeze pe căpitan pe punte, dar picioarele îi erau prea moi ca să se mişte, aşa că rămase acolo, ascultând în noapte marea agitată.

XII

Îmi place să mă consider filosof. Nu sunt o persoană rea, sunt doar curios; curios să văd ce va face un om într-o anumită situaţie. Câteodată, sunt surprins, deşi, trebuie să mărturisesc, se întâmplă foarte rar.

De-a lungul experienţei mele am aflat că doar moartea face viaţa mai interesantă. Ce va face cineva pentru a-şi păstra viaţa? Este interesant de privit. Va renunţa el la propria soţie? Va renunţa el la propriul copil? Va renunţa la munca lui de-o viaţă?

Câteodată te gândeşti la astfel de lucruri.

Cel puţin eu ştiu că mă gândesc. Niciodată nu mă plictisesc să mă gândesc ce se va întâmpla când un bărbat sau o femeie trebuie să ia o astfel de decizie.

De fapt, dacă nu ar exista moartea, viaţa nu ar mai avea nici un farmec pentru mine.

Stâncile Houtman

Dimineaţa îşi urmă cursul firesc, *Batavia* zdruncinându-se şi gemând cu fiecare val care o izbea, marea revărsându-se peste puntea ei. Căpitanul privea ce se întâmplă la pupa, cu buzele albe de furie. Duseseră pe uscat peste o sută de pasageri, cu cea mai mare greutate, iar acum, după toate probabilităţile, se luptau unii cu alţii pe plajă pentru picătura de apă pe care o transportaseră pe insuliţă. Prostia acestor oameni era greu de înţeles.

Ce adunătură de neisprăviţi. Cei câţiva marinari ai lui mai curajoşi fuseseră împiedicaţi de fiecare dată în încercarea lor de a evacua vasul, pasagerii luptându-se cu echipajul şi ei între ei

de fiecare dată când barca se apropia. Iar soldaţii, dacă-i puteai numi soldaţi, erau doar câţiva care mai ascultau de ordinele sergentului încercând să păstreze ordinea. Restul, ei bine, pe restul îi puteai auzi cântând beţi prin cală unde spărseseră deja butoaiele cu vin şi coniac şi dispuneau de ele după bunul lor plac.

Pelsaert era preocupat doar de cuferele lui preţioase cu bani.

Pe restul să-i ia naiba.

Soarele se ridicase deasupra moviliţei de nisip cenuşiu unde ei evacuaseră încărcătura de croitori şi vânzători. Pentru unii, aceasta era salvarea, cu toate că lui i se părea doar un cimitir pustiu şi cenuşiu. Păsările or să le ciugulească carnea de pe oasele lor uscate peste câteva săptămâni, dacă nu se înşela prea rău.

Trebuiau luate decizii. Decizii de marinar. Pastorii şi preoţii care îţi ţineau predici despre onoare şi moralitate şi respectul faţă de celălalt nu se treziseră niciodată împotmoliţi în mijlocul oceanului cu o adunătură de laşi, beţivi şi femei. La o adică, aveai doar o viaţă, iar el nu era dispus s-o irosească pentru ei.

Singura lor şansă, i se părea lui, era să ia cea mai mare dintre bărci şi să plece în Java. Vor trece luni până când cei din Batavia îşi vor da seama că s-au împotmolit, alte luni până vor trimite vreun vas după ei, în cel mai bun caz. Mâncarea şi apa pe care o aveau de-abia le ajungea pentru câteva zile, fără să mai pună la socoteală lungile luni de aşteptare până vor veni după ei. Insuliţele astea jalnice nu păreau Edenul.

Comandantul va trebui convins, pentru că ei nu ar fi putut părăsi *Batavia* fără el. Trebuie de asemenea găsită o cale de a păstra provizii atât pentru ei, cât şi pentru barcă. Era clar că, dacă vor rămâne pe insulă cu ceilalţi, vor fi în pericol.

Ieşirea din această situaţie era limpede.

Valurile aduceau mesaje fiecărui marinar, care cunoştea limbajul amar al mării. Acum fiecare căuta să-şi salveze pielea.

Cimitirul Bataviei

Judick îşi imagina că aşa trebuie să arate un câmp de bătaie; rămăşiţe din *Batavia* zăceau pe plajă, aduse acolo de curenţii rapizi, vergile din catargul principal pluteau prin valuri precum steaguri de bătălie, o adunătură de lemne de pe corabie erau

întinse pe plaja în formă de semilună, în timp ce prin tufişuri, cei salvaţi erau împrăştiaţi şi gemeau în lumina cenuşie.

Avuseseră deja loc lupte pentru apa din cele câteva butoaie pe care le aduseseră cu ei de pe epavă. Protestele ofiţerului militar fuseseră ignorate. Tatăl ei fusese trântit la pământ în învălmăşeală, iar pălăria călcată în picioare.

Se ghemui sub mantie, având picioarele îngheţate. Vântul bătea de pe recif, pătrunzând-o, făcând-o să tremure din nou. *Batavia* stătea înclinată într-o parte. Privea infinitele valuri ale mării spărgându-se deasupra sa, fiecare val împroşcând-o puternic, fără milă sau răgaz.

Stâncile Houtman

François o împinsese prin mulţimea de oameni de pe puntea principală, care ţipau şi-l trăgeau de haine, cerând să fie salvaţi. Era ca o imagine din Iad. Oare ce trebuia să facă? Nu el îi adusese pe reciful ăsta blestemat. Iar ei presupuneau că el poate în vreun fel să-i salveze.

Aurul fusese în cele din urmă adus pe punte, opt cufere erau deja gata; ofiţerul militar îşi dăduse jos jacheta şi dădea instrucţiuni unui grup de soldaţi care trudeau de zor la un cabestan, încercând să ridice un altul. Dar în timp ce cobora pe scări, auzi cântece venind dinspre cală. După câte se părea, nu toţi oamenii erau loiali.

Îl recunoscu pe caporalul căruia ei îi ziceau Steenhower, care avea în jurul taliei o bucată de mătase pe care o furase din unul din cufere. Îşi unduia şoldurile precum concubina unui prinţ. Râse când îl văzu pe Pelsaert şi-i trimise o bezea

— Ce faci aici? urlă François. Pleacă imediat şi du-te pe punte!

— Priveşte-mă, sunt Lucretia, ţipa Steenhower cu mătasea înfăşurată în jurul umerilor de data aceasta, în timp ce ţopăia pe fundul vasului, legănându-şi posteriorul într-un mod scandalos, parodia frumuseţii cu faţa lui urâtă cu cicatrice pe ea.

Încă un val se sparse de vas şi-i răsturnă pe toţi. Îi făcea pe soldaţii beţi să râdă şi mai mult. Steenhower înjură când ulciorul cu coniac pe care îl ţinea în mână se sparse de bord.

— Ieşiţi de aici! urlă François, ducându-şi mâna la teaca săbiei.

Urmă un moment în care toţi stăteau nemişcaţi, iar râsetele

încetară. Câţiva dintre oameni duseră şi ei mâinile la arme. François se uită în jurul lui, îl văzu pe Derickxz, ofiţerul militar, care îi făcea semn din cap, avertizându-l. Aceşti oameni erau mercenari, plătiţi să ucidă pentru companie, dar, dacă erau nevoiţi, ucideau şi pentru ei. La cât de beţi erau şi gândindu-se şi că or să moară, nu se mai lăsau intimidaţi de regulile companiei şi de pedepse sau de comandantul care de-abia se dăduse jos din patul în care fusese bolnav.

François îşi dădu seama că ei numiseră asta „cacialma”. Se simţi ameţit, nu mai avea putere în picioare, febra îl terminase. Plecă de la locul înfruntării şi de-abia mai găsi forţa să se urce pe scară către punte. Se simţea foarte slăbit. Nu-şi dorea decât să se întindă şi să moară.

Pentru ce m-a adus căpitanul aici?

Cimitirul Bataviei

Cu toată predica ţinută de preot despre creştinii cu frica-n Dumnezeu, Lucretiei i se părea că oamenilor nu le trebuia mult să redevină animale. Deja majoritatea butoaielor cu apă fuseseră deschise şi mai rămăsese doar puţin din apa preţioasă. Începuseră cu înghiţituri suflete, asigurându-se, spuneau ei, că au suficient pentru femeile şi copiii lor, iar apoi alţii, care credeau că au fost păcăliţi, considerau că era justificat să-l ia cu asalt pe ofiţerul militar şi să ia oricâtă apă doreau. Nu trecu mult şi incursiunile la rezerva de apă deveneau un pretext pentru toţi oamenii care-şi îngrijeau ochii şi buzele care le ardeau.

Îl găsi pe ofiţerul militar cu nasul sângerând din cauza unui tâmplar care-i dăduse un pumn. Câţiva soldaţi veniseră pe insulă şi au format un cordon în jurul restului de apă din butoaie şi astfel s-a restabilit puţină ordine. Aveau suliţele şi săbiile pregătite.

— Te simţi bine, domnule ofiţer militar?

El aprobă, zguduit de evenimentele de peste zi, extenuat.

— V-aţi luat porţia de apă, doamnă?

Îl chemă pe unul din soldaţi să aducă o cană din preţioasa apă.

— După părerea mea, predicatorul a început asta, mă scuzaţi, doamnă. A încercat să mă convingă să-i dau porţii suplimentare şi, când am refuzat, m-a împins. Asta i-a stârnit pe ceilalţi.

— Câtă apă ne-a mai rămas?

Dădu din cap în semn că nu ştie, ceea ce constituia un răspuns.

Soldatul îi aduse apa. O privea, cu ochii însetaţi, la fel ca ofiţerul militar. Dar el insista ca ea s-o bea, acolo, în faţa lui. În ceea ce o privea pe ea, ei nu-i mai păsa, ar fi vrut s-o arunce. Dar asta ar fi fost o insultă adusă bunătăţii lor. Bău apa.

Veni noaptea; bătea un vânt rece, norii se adunau pe cer. Se pregătea de furtună. Era frig ca iarna aici şi nu era nici un adăpost printre rarele tufişuri şi pietre. Erau complet pierduţi, nu mai exista nici o speranţă nici pentru ea, nici pentru aceste suflete pe jumătate înecate. O cană cu apă nu mai conta acum.

Stâncile Houtman

Claas Gerritsz, timonierul superior, apăru de pe puntea de jos să raporteze că majoritatea calei se rupsese şi multe din butoaiele cu apă care mai rămăseseră au fost distruse de apa mării.

— Ar fi trebuit să le aducem înainte să aducem aurul, ţipă căpitanul.

François stătea aplecat peste parapet, neputându-se gândi la nimic, toată raţiunea lui fiind redusă la tăcere de către febră şi teamă. Nu se putea gândi decât la consecinţele îngrozitoare ale evenimentelor care au avut loc, la reacţia pe care o va avea compania când va auzi cât aur a pierdut. Deja se vedea prezentându-i situaţia guvernatorului Coen:

— L-am avertizat pe căpitan să pună oameni de pază la catarg.

Avea nevoie să se întindă şi să se odihnească. Ploaia cădea în timp ce el transpira şi ardea. Îşi şterse transpiraţia de pe ochi. Să-i ia cineva povara asta şi să-l lase să se odihnească, măcar pentru o clipă.

Barca se întorsese dinspre insuliţă. Toţi pasagerii au fost evacuaţi de pe vas. Halfwaack, care stătea în barcă, cu mâinile pâlnie la gură, ţipa ceva spre căpitan, care se agăţă de parapetul punţii centrale.

Căpitanul se întoarse şi anunţă:

— Oamenii se luptă pentru apă. Ofiţerul nu poate menţine ordinea.

François se uită lung la el.

— Trebuie să te duci pe ţărm să instaurezi ordinea. Aici oricum nu mai ai nimic de făcut.

— Nu pot părăsi vasul, zise François. Eu sunt răspunzător pentru aur.

— Şi ce e mai important, banul sau viaţa unui om?

— Du-te tu pe insulă, răspunse François.

— Nu mă vor asculta. Tu eşti comandantul.

Se simţea de parcă ar fi fost luat de flux, nu putea face nimic să controleze situaţia.

— Unde-i Jeronimus? întrebă el neajutorat.

Nu mai putea gândi, febra îi secase toate resursele, încă nu-i venea să creadă că aşa ceva se întâmplase, că ajunseseră pe aceste stânci din cauza căpitanului.

— Jeronimus s-a înecat! ţipă căpitanul.

Să fie adevărat? Chiar să se fi înecat?

— Trebuie să mergi cu noi pe insulă să instaurezi ordinea, îi spuse căpitanul. Fără apă suntem morţi.

Apele creşteau, cerul devenea mai cenuşiu, în larg, marea fremăta. Teama se interpuse între el şi munca lui. Căpitanul avea dreptate, avea o responsabilitate faţă de oameni. Se uită împrejur şi-l văzu pe van Huyssen, unul dintre *aristocraţi,* aplecat peste parapet, lângă el.

— Tu şi cadeţii tăi trebuie să păziţi lingourile.

— Ne lăsaţi aici pe vas?

— Nu am de ales. Trebuie să mă duc pe insulă să instaurez ordinea printre oameni. Mă întorc după voi în zori.

Se îndepărtă.

— Ne va lăsa aici, îi zise Coenraat căpitanului.

— Nu te teme, băieţaş, voi fi aici să te ţin de mână. Trebuie să păzim preţiosul aur al companiei.

* * *

Marea creştea, încă puţin şi va ajunge până la liniile de demarcaţie, în întuneric, aşteptând un moment de răgaz între valuri, pentru a intra în barcă. Nişte mâini îl apucară şi-l traseră în siguranţă la bord. Barca plutea periculos printre valuri, era imposibil să stai în picioare.

Se întoarse şi văzu doi oameni căţărându-se după el în barcă,

Jan Evertsz şi căpitanul. A ştiut atunci că a fost păcălit.

— Nu aţi rămas pe vas? întrebă el.

— Nu are nici un rost, zise căpitanul. Au nevoie de mine să pilotez barca.

— S-au descurcat bine până acum şi fără tine.

François se uită spre pupa întunecată şi văzu feţe aliniate la parapet, bărbaţi ce ţipau precum femeile, isterizaţi să-i vadă plecând.

— Nu vă abandonez! ţipă el la ei. Trebuie să-mi fac datoria. Mă întorc.

Cuvintele lui se pierdură în vânt. Barca se legănă din nou şi el aproape căzu în apa care spumega. Îl prinseră nişte mâini, văzu faţa căpitanului, care rânjea, de parcă ştia el ceva.

Lăsară vântul să-i ducă spre insule. François se uită înapoi la vasul rupt, pupa conturându-se încă la distanţă, precum o balenă pe ţărm, tristă şi neajutorată. Îl trecu un fior de teamă, de parcă ar fi avut untură rece în gât. Spera că a făcut alegerea potrivită.

Oamenii erau mai importanţi decât banii. Se întreba dacă guvernatorul Jan Pieterszen Coen va vedea lucrurile la fel.

* * *

Harman Nannings aruncă o mână de taleri de argint în capul unuia dintre tunari, Jaspersz.

— Poftim, ţi-am spus că într-o bună zi voi fi destul de bogat ca să arunc cu banii în stânga şi-n dreapta!

Râse de propria glumă înţeleaptă până i se făcu rău. Cala mirosea a abur de coniac.

Allert Jansz vru să ştie şi el cum e să te scalzi în bani. Pe punte erau mormane de argint dintr-un cufăr pe care îl furaseră, iar el se tăvăli prin monede precum un căţel în noroi.

Derickxz lăsă o mână de monede să-i scape printre degete precum nisipul.

— Mai mult decât am câştigat toată viaţa mea de la compania asta nenorocită, zise el luând încă o înghiţitură din coniacul cel mai bun al comandantului.

Coenraat îi privea din pragul uşii, cu fraţii van Welderen în spatele lui. Nu erau gata să intervină acum. Căpitanul îi abandonase pe toţi pe acest vas. Mincinos nenorocit! Şi domnul Pelsaert nu se comportase ca un lord, gândindu-se doar cum să-

şi salveze pielea.

Lasă-i să facă ce vor, oricum sunt cu toţii nişte oameni morţi. Şi s-o ia naiba de companie.

* * *

— Nu vom putea ajunge pe insulă, ţipă căpitanul.

Se întunecă repede acum, iar ei erau toţi uzi de la valurile care se spărgeau peste prora.

Era aproape imposibil să vezi insuliţa, se aflau aşa jos, iar valurile care se spărgeau peste stânci îi împiedicau să vadă. Dar François era sigur că vede siluete mişcându-se în întuneric.

— Dar ăsta e singurul motiv pentru care am acceptat. Să părăsesc vasul! Trebuie să mă duci la oameni!

— Mă tem că nu se poate! ţipă căpitanul luptându-se cu mânerul cârmei.

— Şi atunci ce ai de gând să faci?

— Ne îndreptăm către insula de acolo, zise el arătând cu degetul o fâşie de pământ nu cu mult mai mare decât *Batavia.*

François se uită peste apă la bucata de pământ pe care oamenii se luptau, dacă era să-l creadă pe căpitan. Întunericul se lăsa tot mai mult, aducând cu el nori de furtună, iar spre sud-vest era *Batavia,* cu catargele atârnând, mutilată pe un recif.

— Parcă ziceai că trebuie să ajungem la insulă! ţipă din nou François.

Căpitanul ridică din umeri. François îl prinse pe Jan Evertsz uitându-se la el, cu ochii negri ca de urs. Avea o privire plină de ură. Se uită prin barcă, întrebându-se câţi prieteni are acolo. Era singur.

Curenţii de apă veneau încă puternic dinspre sud-vest. În altă parte, fluxul revenise.

* * *

Cât despre Jeronimus, acesta se afla lăfăindu-se într-una din mantiile de mătase ale comandantului, legănându-se în scaunul sculptat din Marea Cabină, cu o sticlă din cel mai bun de vin de Burgundia din stocul personal al comandantului, cu beţivii speriaţi şi răsculaţi în jurul lui. O lume cu susul în jos, cu o punte alunecoasă, unde nimic nu avea echilibru, o lume în care doctorii

erau regi, iar marinarii obişnuiţi beau cele mai fine coniacuri şi vin de Burgundia.

Căpitanul a calculat greşit, se gândea Jeronimus. Fortăreaţa lor de stejar baltic era înţepenită pe recif, dar nu se simţea mai în pericol decât pe o fortăreaţă de pe o insulă. Din când în când, valuri înalte se prăbuşeau pe recif, iar câte un val se izbea de carena vasului, aducând spumă şi împroşcându-i cu apă, dar era bine fixată şi de-abia se mişca.

Jeronimus golise biroul domnului Atotputernic şi aruncase sertarele unui tunar pe nume Allert Jansz, care răsturnă conţinutul pe podeaua cabinei. Scrisorile erau ude, portretele de familie şi ştampilele companiei zăceau prin apă, împreună cu covoarele distruse. Lenart van Os îşi pusese unul din medalioanele comandantului în jurul gâtului şi cu o sticlă cu vin în mână îl imita pe domnul comandant.

— Hei, voi! ţipă el. Plecaţi de lângă cuferele alea sau am să vă acuz că v-aţi răsculat!

Mulţimea de marinari şi soldaţi se prăpădea de râs.

Îi deschiseseră cufărul personal şi un soldat slăbănog căruia i se zicea Fasolică îşi pusese tunica şi pălăria comandantului.

Jeronimus găsise tot ceea ce dorea şi bătu cu pumnul în masă, cerându-le să tacă.

— Am aici jurnalul comandantului, zise el cu un zâmbet înfloritor.

Oamenii fluierară şi chicotiră, după care se potoliră.

— Am să vă citesc un pasaj din martie, zise Jeronimus. *„La bord se află o femeie foarte frumoasă, pe nume Lucretia van den Mylen. Este o femeie foarte credincioasă şi inteligentă şi mi-a demonstrat prietenia ei...”*

— Pun pariu că i-a tras-o! ţipă van Luyck, iar ei toţi râseră.

„... este foarte interesată de peripeţiile mele din Orient”

— Asta înseamnă că a luat-o pe la spate! ţipă Zeevanck.

„... şi am încercat să-i împărtăşesc cunoştinţele mele despre curtea marelui prinţ, aşa cum era în realitate.”

— Ştiu eu ce i-a împărtăşit! zise Allert făcând o mişcare cu şoldurile

Mai erau câteva pasaje referitoare la Lucretia care au fost citite; după care trecu la un pasaj din 27 mai.

„Încă nu am progresat deloc în descoperirea celor vinovaţi de crima împotriva doamnei van den Mylen. Până acum, singurul

nume pe care-l am este cel al lui Jan Evertsz. Până şi Jeronimus, comerciantul, în ciuda căutării lui exhaustive, a făcut mai mult decât mine."

Se auziră aplauze, iar Jeronimus se uită în jurul sălii şi făcu o plecăciune cu capul

„Cu toate astea", continuă el să citească, *„bănuiesc că sunt câţiva dintre tunarii ofiţerului militar care nu sunt inocenţi, în special unul, Allert Jansz, un individ urât şi ursuz..."*

— Nenorocitul! ţipă Allert.

— Avea dreptate, totuşi, nu-i aşa? ţipă Fasolică.

— Da, dar de unde ştia el?

Şi toţi râseră din nou.

Toţi îi cerură să găsească pasajul din 15 mai, data la care a fost atacată Lucretia van den Mylen. De fapt primul pasaj referitor la acest incident nu apărea până la data de 17, când Lucretia i-a vorbit în sfârşit despre ceea ce se întâmplase. Oamenii râseră de neputinţa lui.

E bine să mori, gândi Allert. Niciodată nu m-am simţit aşa de liber.

* * *

După aceea, a pus jurnalul în mijlocul camerei şi cei care au simţit nevoia au urinat pe paginile deschise. Apoi Fasolică îl ridică, ud şi mirositor cum era, şi-l zvârli pe fereastră, în aplauzele oamenilor.

Apoi se apucară să fure din cuferele comandantului. La asta, Fasolică excela. Găsi un medalion din agată pe care era portretul guvernatorului, prinţul Frederick Henry, Dumnezeu ştie câte mii de guldeni valora, şi înainte ca cineva să-l poată opri, îl aruncă pe fereastră.

— Gata şi cu restul gunoiului, zise el, salutând, după care pică jos beat.

Jeronimus privea, zâmbind studiat.

Avea ceea ce-şi dorea. Dumnezeu le arătase calea spre regat, deşi drumul către el rămânea un mister. Nu aveau să moară, era sigur. Tocmai aveau să înceapă să trăiască.

Oamenii ăştia merseseră prea departe. Dacă lăsai o femeie însărcinată, nu avea încotro şi trebuia să îndure chinurile facerii.

Insula Verrader

Cam la o milă distanţă, François stătea ghemuit deasupra unui foc făcut din surcele verzi şi se uita spre recif. Un firicel subţire de fum se ridica din cabina de pe pupa, zburând în văzduhul negru.

Douăsprezece cufere cu aur şi taleri germani erau la bordul vasului. Mâine va trebui să se ducă acolo să-i salveze, la fel ca pe bunii ofiţeri care-i păzeau. Cât despre gloata de beţivi care l-au sfidat şi au făcut de râs compania, vor trebui să-şi ia adio, vor fi răsplătiţi pentru perfidia lor.

Vântul începu să bată, făcând jăratecul să se înviioreze. Pe recif se auzea un zgomot ca de lovitură de tun. Nu dormi deloc în noaptea aceea, îngrijorându-se din cauza furtunii, ca şi cum puterea voinţei ar fi putut potoli vremea. De fiecare dată când vântul bătea mai încet, se ruga să fie ultima rafală mai mare şi ca a doua zi când se va trezi, marea să fie albastră şi calmă, ca să poată recupera banii şi pe cei însărcinaţi să-i păzească, iar de-abia după aceea se putea gândi la propria salvare de aici, de pe stâncile astea blestemate.

Stâncile Houtman

Norii se îngrămădeau pe cer, umbrind luna, felinarele de pe pupa aruncând o lumină stranie peste puntea înclinată şi peste rămăşiţele de la catargul principal. Un alt val ridică vasul şi-l trânti la loc pe recif. Cornelis Dircx, Jaspersz, Lucas Gerritsz şi alţi câţiva mai încercau să salveze butoaiele cu biscuiţi de sub punte. Ofiţerul militar îi privea. Proştii, vasul era aşa de înclinat încât abia puteai sta pe punte, şi ce mai conta, căpitanul îi lăsase acolo, nu-i păsa decât de propria piele.

Dircx era acolo de capul lui, încercând să lege unul din butoaiele de biscuiţi de parapet. Ryckert îşi aminti că Dircx fusese cu ei atunci când i-au făcut felul vrăjitoarei de van den Mylen şi jurase să nu scoată o vorbă, dar cu unul ca Dircx cine putea fi sigur? Dircx l-a trişat o dată la cărţi, iar apoi mai era şi fata aia din Amsterdam pe care i-a suflat-o de sub nas. Niciodată nu s-a socotit cu el pentru asta.

Făcu câţiva paşi spre puntea alunecoasă şi cuţitul alunecă uşor între coaste, ca atunci când încercai carnea unui porc la

tăiat, îi dădu brânci şi căzu peste bord cât ai zice peşte. Clăti cuţitul în santină şi se întoarse jos, să mai ia câteva înghiţituri din coniacul comandantului. Poate că era un păcat ceea ce a făcut. În fond şi la urma urmei, era un păcătos. O să-l prindă din urmă în Iad pe Cornelis Dircx şi vor discuta atunci de ce l-a omorât.

* * *

— Crezi că se va întoarce? zise Coenraat.

În jurul mesei erau feţe neliniştite în seara aceea. Efectul vinului începea să dispară, iar câţiva începuseră să se gândească la supravieţuire. Speranţa e o bestie periculoasă. Vina şi coniacul îţi dădeau cea mai groaznică mahmureală. Numai fraţilor van Welderen nu părea să le pese, ordonându-i valetului comandantului să le mai aducă din cel mai bun coniac al companiei. Băiatul de serviciu se clătina pe puntea înclinată cu farfurii cu carne sărată rece de porc şi de vită.

Jeronimus se îmbrăcase pentru cină, punându-şi la gât unul din medalioanele de aur ale comandantului.

— Se va întoarce după noi, zise el.

— Marea se ridică, zise ofiţerul militar. Nu-mi place.

— Se spunea că e cel mai bun căpitan din toată flota, zise unul dintre *aristocraţi.* Şi uitaţi-vă unde ne-a adus: blocaţi pe un recif.

Prin uşile de stejar puteau auzi urletele soldaţilor beţi care erau încă în cală. Jeronimus se întreba ce se va întâmpla dacă se va întoarce comandantul. Oamenilor le va veni mai uşor să-l strângă de gât decât să dea socoteală pentru faptele lor, în asemenea împrejurări. Prin ferestre auzea zgomotul teribil făcut de valuri pe recif. În astfel de situaţii dificile, Diavolul îşi găseşte oameni.

Între cimitirul Bataviei şi stâncile Houtman, a cincisprezecea zi din iunie, anul de graţie 1629

A doua zi bătea un vânt puternic, însuşi Dumnezeu conspirând împotriva lui Pelsaert şi a Onorabilei Companii. François stătea pe plajă, privind epava.

Era un miracol cum *Batavia* rezistase aşa mult, înfiptă în recif, izbită de marea furioasă, câteodată invizibilă sub valurile uriaşe

care se spărgeau deasupra ei. Un testament pentru dulgherii din Amsterdam care au ridicat-o şi pentru stejarul baltic puternic din care era construită.

Faţa arsă de soare a căpitanului era plină de resentimente, de parcă vasul l-ar fi trădat. Nu vroia să se întoarcă acolo, se vedea, părea să gândească că e mai bine să se scufunde să se termine odată cu ea.

Marinarii erau şi ei de aceeaşi părere, cu feţele întunecate şi mormăind, nu doreau decât să-şi salveze propria piele.

Dar săriră înapoi în barcă, la ordinele lui, şi o scoaseră de pe recif, dar când se apropiară de epavă, un val mare îi împinse înapoi, nemaiputând să meargă înainte.

Valurile se spărgeau încontinuu peste bord; cu o seară în urmă, această scurtă călătorie, cu fluxul în creştere, durase mai puţin de o oră. Îi putea vedea pe oameni încă agăţaţi de parapet, privindu-i cum înaintau, ţipetele lor fiind purtate către ei din când în când. Dar păreau că nu se apropiau deloc.

În cele din urmă căpitanul ţipă:

— Trebuie să întoarcem!

— Oamenii tăi nu încearcă nimic! ţipă François la el, deşi putea vedea cu ochii lui cum muşchii de pe spate şi umeri erau încordaţi de la efort. Dimineaţa era pe sfârşite, iar vâslaşii erau extenuaţi doar încercând să-şi păstreze poziţia, la distanţă de o aruncătură de băţ de epavă.

— Du-te naibii, îi zise căpitanul, nu putem înainta fără vâsle lungi, zise el şi se întoarse.

Nu are rost să mă condamni pe mine, se gândi François, privind la vasul în agonie, deja sunt condamnat dacă nu aduc înapoi vasul. Nu ar fi trebuit să te las să mă convingi să-l părăsesc.

* * *

— Domnul comandant se întoarce! ţipă cineva şi oamenii se înghesuiră pe puntea alunecoasă, printre pânze şi frânghii.

Coenraat li se alătură, privind barca încercând să-şi croiască drum înainte împotriva valurilor ce se ridicau, agăţat de parapetul pupei, sperând într-o dimineaţă mai bună, mahmur şi având sentimente de vină şi regret. Se trezise acum, datorită vântului rece şi a unei crude realităţi. Nu era singurul confuz. Cei

care strâmbaseră dispreţuitori din nas în faţa morţii când erau beţi din cauza coniacului fin al comandantului, sunt mai puţin curajoşi în faţa acestor zori cenuşii, reci.

Se ruga ca barca să înainteze, cu teamă în suflet. În barca aceea era salvarea, dar sunt de asemenea şi ofiţeri VOC care vor căuta vinovaţii dacă se descoperă ce se întâmplase cu o seară în urmă. Cu puţin noroc, vor putea spune că furtuna a distrus cabina. Furia lui va fi rezervată pentru oameni ca Allert Jansz, tunarul, care i-a tăiat spatele servitorului lui cu o sabie când încerca să-l gonească de la butoaiele cu vin, şi pe francezul Thiriou, care a spart un cufăr cu bani cu un topor, şi pe soldaţii care l-au sfidat în dimineaţa naufragiului, îmbătându-se şi dezgolindu-şi fundurile păroase în faţa lui.

Dar mai întâi să scăpăm de coşciugul ăsta plutitor. Trebuie să ne salvăm întâi de mare, după aceea de companie, în plus, Pelsaert, care mai trăia acum doar datorită milei lui Dumnezeu, îi va duce pe uscat şi vor vedea ei dacă mai rezistă încă o noapte. Aceste suflete prietenoase îi vor fi recunoscătoare.

Vântul începu din nou să bată, făcând ca valuri imense să se spargă de carenă. Apele crescuseră în mod alarmant şi, înfometaţi cum erau, nimeni nu îndrăznea să se avânte în apele agitate din cală pentru a mai fura restul de butoaie cu vin.

Vechile răfuieli fuseseră încheiate cu o seara înainte. Recunoscuse privirile şirete de pe feţele oamenilor care au apărut brusc în sala de consiliu cu sânge pe mâneci, bând din sticle cu coniac, citindu-se pe chipul lor vina şi satisfacţia. Minutele treceau, orele se scurgeau, degetele îi îngheţau, valurile din ce în ce mai înalte se spărgeau peste pupa. Barca nu înainta deloc, în ciuda eforturilor lor de a vâsli. Tot ceea ce făceau era să se menţină pe linia de plutire.

În cele din urma îi privi cum ridică pânzele şi se retrag prin valuri. Plânse de frică, nasul îi curgea şi lacrimile i se prelingeau în barbă. Avea să moară.

Dumnezeu pronunţase sentinţa asupra tuturor.

Insula Verrader

De-a lungul zilei, Hollert şi Halfwaack au venit şi ei cu două dintre bărcile cele mai mici ale *Bataviei.* Fuseseră folosite pentru a transporta merinde şi oameni pe ţărm în prima zi, iar acum

aduceau o delegaţie de pe cealaltă insulă, inclusiv pe Pieter Jansz, ofiţerul militar. Îl informa cu răsuflarea tăiată că, deşi reuşise să instaureze liniştea, mai aveau puţină apă şi hrană deloc.

— Proviziile ne mai ajung vreo câteva zile, zise François, dar mai bine le păstram noi, în caz că se mai răzvrătesc oamenii. Mâine ne vom duce înapoi pe vas, să-i salvăm pe ceilalţi, iar după aceea, voi veni eu pe insulă să vă dau instrucţiuni. Până atunci trebuie să păstrezi ordinea cum poţi mai bine.

Jansz nu părea prea încântat de cele auzite, iar Halfwaack îi aruncă cumnatului priviri lungi, posomorâte, dar în cele din urmă se întoarseră pe insuliţă să păstreze liniştea printre supravieţuitori, aşa cum a ordonat el.

După ce au plecat, François bătea plaja în lung şi-n lat, nehotărât. Se uită spre canalul dinspre sud-est, la aproape o aruncătură de băţ, unde era insuliţa pe care aproape două sute de suflete erau îngrămădite în deznădejde cu gâturile uscate de sete. În lumina slabă putea încă distinge contururile corturilor ridicate de ei din stâlpi de catarg şi din pânze.

Trebuie să facă ceva pentru ei şi trebuie să păzească averea companiei. Dar ce să facă să fie bine?

* * *

Zwaantie stătea ghemuită pe plajă, cu genunchii strânşi la piept, tremurând de frig. Era sigură că aveau să moară de sete, din cauza vânturilor reci. Îl privea pe nebunul de Pelsaert plimbându-se în sus şi-n jos, tremurând şi vorbind de unul singur. Singura lor scăpare era căpitanul. Cel puţin el se comporta ca un bărbat. Era acolo, plimbându-se pe plajă, cu cizmele lui de mare tropăind pe bancurile de corali, cu mantia fluturându-i în vânt. Jan îl însoţea.

— Avem o problemă, îi zise el lui Pelsaert, pe un ton tăios.

— Avem mai multe.

— Sunt de acord. În primul rând trebuie să ne ocupăm de ce-i mai important. Trebuie să nu te mai gândeşti să te întorci înapoi pe vas.

— Să nu mă mai gândesc? Cum pot să uit un astfel de lucru? Avem o datorie să salvăm bunurile companiei.

— Avem o datorie faţă de noi înşine. Uită-te în jurul tău,

omule. Mai avem 80 de butoaie cu apă pentru 40 de oameni. Pe cealaltă insulă sunt o sută optzeci, sau cam aşa ceva, şi chiar au mai puţină apă decât avem noi. Dacă nu găsim în curând apă, suntem morţi.

— Mai sunt încă şaptezeci de oameni pe *Batavia...*

— Şi ei sunt morţi, dacă nu găsim apă.

— Prima noastră datorie este să luăm oamenii şi bunurile de pe *Batavia.*

Care o fi problema lui? se gândea Zwaantie. Cui îi pasă de aur la capătul lumii, am fi norocoşi să mai supravieţuim câteva zile. Să dea Domnul să-l convingă căpitanul pe prostul ăsta îngâmfat.

— Oamenii mei nu sunt de acord cu tine, zise căpitanul.

— Ce vrei sa spui cu asta? ţipă François.

— Oamenii mei nu vor sta aici pe stâncile astea aşteptând să moară!

Vocea lui se ridica în timp ce vorbea, astfel încât când termină, ţipa, tâmplele zbătându-i-se.

Sărmanul comandant părea şocat. Iar apoi Claas Gerritsz, timonierul superior, intră în discuţie susţinându-l pe căpitan.

— Are dreptate, zise Gerritsz. Oamenii cer să luăm barca şi să căutăm apă, acum cât mai suntem încă în putere.

— Vor face ce zic eu, ţipă François.

Căpitanul dezaprobă:

— Cel mai bun lucru pe care eu şi oamenii mei putem să-l facem este să căutăm apă pe insulele înalte pe care le vedem în vest.

— Nu-i putem abandona pe aceşti oameni!

— Nu-i abandonăm. Dar căutarea apei e mai importantă decât banii, chiar mai importantă decât oamenii de pe vas. Eu şi oamenii mei vom lipsi o zi, nu mai mult. Dacă vom putea găsi apă, ne vom asigura cel puţin că supravieţuim câteva zile.

Zwaantie ştia ce plănuia căpitanul. Nu se va întoarce după acest idiot, se gândi ea. În afara urii dintre ei, se gândeşte să-l salveze şi pe prietenul său, Jan.

În cele din urmă comandantul îşi dădu seama cât de precară era situaţia în care se află. Lăsă din umeri, resemnat.

— Foarte bine, zise el, dar vin cu voi.

Căpitanul părea dezamăgit. Dar dădu din umeri şi spuse:

— Cum vrei, apoi se întoarse, lăsându-l pe François Pelsaert singur pe plajă, singur la comandă, singur în toată lumea.

Dumnezeu să-l ajute pe căpitan, se gândi Zwaantie. Iar acum să avem grijă de propria salvare.

* * *

Sussie se ghemui pe pământul tare, tremurând de frig. Undeva, doi oameni se băteau pentru o porţie de biscuiţi. Aveau acum paznic la apă, dar în acea zi aveau o porţie jalnică, un strop de apă într-o cană de lemn. Sussie îşi linse buzele, deja crăpate şi sângerânde din cauza vântului, încercând să ignore chiorăitul maţelor. Se aflau acolo, blocaţi la capătul lumii, sub soarele care apunea deasupra lor; ce mod de a muri.

Nu aveau paturi. Cele câteva care fuseseră salvate de pe epavă fuseseră oprite de predicator pentru familia lui. Pusese stăpânire chiar şi pe nişte pânze pe care le spălase şi le folosea drept adăpost improvizat pentru el. Atâta sacrificiu în numele Domnului.

Claas făcea parte din echipajul de pe barca pe care Hollert o luase pentru a se duce pe cealaltă insulă. Nu se vor mai duce la epavă astăzi, se spunea că marea e prea agitată. Claas venise ud, speriat şi palid. Tryntgen îl ajută, toţi trei înghesuiţi şi deprimaţi printre tufişuri şi stânci, strânşi laolaltă pentru a se încălzi.

Strigătele însingurate ale pescăruşilor anunţau venirea serii. Vântul nemilos continua să bată cu putere.

— Ce se întâmplă acolo? îi şopti Tryntgen lui Claas.

— Li se dă apă şi biscuiţi, zise Claas, se descurcă destul de bine.

— Oare comandantul are vreun plan să supravieţuim?

Claas nu-i răspunse. Sussie avea presimţirea că prezenţa lui ar îmbunătăţi lucrurile. Chiar şi faptul că-l ştia undeva în apropiere o făcea să se simtă mai liniştită.

— De ce n-a venit comandantul pe insula noastră? şopti ea.

— După mine, se gândesc doar cum să-şi salveze pielea.

Sussie nu-şi putea crede urechilor. Era de neimaginat.

Tryntgen se gândea la acelaşi lucru.

— Nu şi domnul Pelsaert, zise ea.

— În căpitan nu am eu încredere, zise Claas. Are o expresie pe faţă de mi se face pielea găinii.

— Comandantul nu ne va părăsi, zise Tryntgen. El este cel

care dă ordine aici.

— Atunci de ce nu este cu noi? întrebă Sussie, dar Tryntgen nu ştiu ce să-i răspundă.

Se lăsa întunericul, iar vântul bătea mai tare, mai rece.

* * *

Cea mai groaznică noapte din viaţa lui.

Aprinseră focul cu ajutorul unei cutii: înăuntrul cutiei era o piatră, o bucată mică de oţel şi o cârpă impregnată cu praf de puşcă. Au pus câteva surcele unele peste altele, deasupra unor plante uscate şi au folosit piatra şi oţelul pentru a face o scânteie. Au suflat în flacăra micuţă până când s-a transformat într-un foc mic şi s-au adunat cu toţii în jurul lui, dar surcelele pe care le adunaseră ei nu arseră prea mult şi în curând fură transformate în cenuşă.

Extenuat, François căzu într-un somn adânc, dar se trezi în miezul nopţii, nisipul înţepându-i faţa şi tremurând din tot corpul. Neputând adormi din nou, asculta zgomotul făcut de valurile care se izbeau de recif. Furtuna venea, rugăciunile lui rămâneau fără răspuns. Vina îl copleşea.

Măcar de-aş fi rămas în Amsterdam, cum îmi propusesem.

* * *

Căpitanul se trezi cum mijiră zorii, dând ordine marinarilor, supraveghind cum restul de biscuiţi şi de apă era descărcat de pe barcă. Auzi cizme tropăind pe plaja de coral şi-l văzu pe comandant venind către el.

— Nu am ordonat aşa ceva! ţipă Pelsaert.

Căpitanul ridică din umeri. Nu-l interesa ce credea sau ordona comandantul în dimineaţa aceea.

— Scopul expediţiei noastre este să găsim apă. Trebuie să uşurăm barca şi să lăsăm proviziile pe plajă.

— Dacă vine furtuna şi vom fi blocaţi pe insulă fără apă sau mâncare, o să-mi mulţumeşti pentru ceea ce am făcut

Se făcu linişte din pricina vântului care sufla, în timp ce ei se uitau unul la altul.

— Cel puţin ar trebui să ne ducem să le spunem oamenilor ce avem de gând, zise comandantul.

Căpitanul se uită la cer, adulmecând aerul precum un animal sălbatic. Simţea că vine ploaia. Se lovi peste coapse, agitat:

— Nu avem timp pentru aşa ceva.

— Trebuie să le explic ce planuri avem, ca să nu creadă că i-am abandonat. Nu putem pleca aşa, fără să-i asigurăm de bunele noastre intenţii.

Bune intenţii. Unii dintre oameni se uitară la comandant, uimiţi de un sentiment aşa de superficial.

— Du-te tu acolo, mulţimea aia de nebuni va lua barca şi te va păstra cu ei.

— Nu-i pot abandona.

— Nu se vor lăsa conduşi nici de tine, nici de altcineva.

— Trebuie să le duc măcar un butoi cu apă.

— Nu avem timp de aşa ceva. Un butoi în plus sau în minus nu contează pentru ei. Dacă nu găsim apă bună şi multă, s-a zis cu noi, iar mustrările tale de conştiinţă nu mai au nici o importanţă pentru noi.

— Este un ordin!

Dumnezeule, vorbea serios. Se apropie de el, astfel încât se uita în jos la el.

— Nu-mi poţi da ordine acum! Suntem blocaţi la capătul lumii, iar eu sunt singura ta speranţă, aşa că nu mai face pe atotputernicul cu mine.

Spre surprinderea lui, Pelsaert îşi păstră poziţia:

— Neascultarea ordinelor este echivalentă cu răzvrătirea.

Căpitanul schimbă tactica, vorbind mai calm.

— Vom pleca doar o zi sau două.

— Nu. Nu-i pot părăsi fără o explicaţie.

Comandantul lăsă învins mâinile în jos şi plecă. Jan Evertsz privise cearta, ceilalţi stând neliniştiţi în spatele lui.

— Ce zice?

— Vrea să se ducă pe insulă cu un butoi cu apă şi să capete binecuvântarea lor pentru această călătorie.

— Hai să-i facem felul şi gata!

Două săptămâni în Iad îl făcuseră pe sărmanul om să nu mai judece clar. Nu puteai să-l omori pe un consilier al Indiilor când aveai 40 de martori, chiar dacă te aflai la capătul pământului. Îl luă pe Jan deoparte, arătându-i mulţimea de marinari care aşteptau lângă barcă.

— Ai încredere în ăştia că îşi vor ţine gura? Să zicem că se

întâmplă o minune şi putem pleca spre Batavia. Guvernatorul Coen va dori să ştie de ce comandantul nu e cu noi şi ne va ameninţa cu spânzurătoarea pentru dezertare. Iar unul dintre aceşti băieţi de acolo îi va spune că te-a văzut cum l-ai înjunghiat. Ce crezi că va face atunci?

— Nu vom merge spre Batavia. Să mergem spre Melaka. Dacă e cineva care ne poate duce acolo, atunci tu eşti acela. Cei din Specks ne vor ajuta, mai ales dacă vor crede că-i vom răsplăti cu ceva din aurul companiei.

— E mai bine să dispară mai târziu când nu se va mai da vina pe nimeni. Nu vrem să cadă totul pe noi.

Jan trase cu degetul pe obraz o urmă subţire. Ştie că am dreptate, se gândi el.

— Avem nevoie de toată apa, zise Jan. De ce să le-o dăm câinilor de pe insulă?

— Ne putem lipsi de un butoi.

— Să vedem dacă o să mai crezi acelaşi lucru şi când ne vom afla la distanţă de o săptămână faţă de Java şi o să-ţi iasă limba afară de un cot de sete!

— Fă ce zice, Jan. Fă ce zice el.

* * *

François stătea singur la pupa, privindu-i pe marinari în timp ce vâsleau spre insuliţă. Preţiosul butoi cu apă fusese plasat în mijlocul bărcii. Jan se uita la el de parcă ar fi fost un cufăr plin de guldeni de aur. Dar poate că era mai preţios decât o monedă acum. Unde ai fi putut să-ţi cheltuieşti banii pe insula aceasta uitată de Dumnezeu?

Vâsliră în tăcere tot drumul, vântul biciuind barca, iar apa udându-le hainele.

Când se apropiară, Evertsz se ridică la cârmă şi arătă cu degetul:

— Uită-te la proştii ăştia!

Oameni uitaţi de Dumnezeu erau adunaţi pe plajă, putea să le audă strigătele de la o milă distanţă, purtate de vânt. Cum se apropiau de ei, ei începură să înainteze spre barcă.

— Vor să ne captureze! zise Evertsz.

— Sunt disperaţi după apă, răspunse François.

— Întoarce!

Oamenii de la vâsle nu aveau nevoie de încurajare. Lăsară vâslele la o parte şi întinseră pânzele.

— Ce faceţi? ţipă François.

— Priveşte-i pe idioţii ăştia! Dacă ajung la barcă, ne vor face să ne scufundăm!

— Vă ordon să vâsliţi spre plajă, strigă François.

Marinarii ezitau, unii din ei privind către Evertsz. François înţelese că aici autoritatea sa asupra marinarilor dispăruse.

— E prea periculos, zise Evertsz.

— Vă ordon să întoarceţi barca spre insulă! ţipă François. Nu-i putem lăsa acolo!

— Nu aveţi încotro, domnule comandant, zise Evertsz, arătând către plajă. N-aveţi decât să muriţi cu ei dacă asta vă convine.

Asta era. Evertsz nu intenţionase să renunţe la apă. Mai mult, vroia ca Lucretia van den Mylen şi comandantul să moară, pentru ca el să nu-i mai dea socoteală guvernatorului general când ajungeau în Java.

Dar avea dreptate, aceasta era şansa lui. Putea rămâne cu oamenii, dacă asta era dorinţa lui. Apele erau mici aici şi ar fi putut să ajungă pe plajă cu uşurinţă. Dar, dacă nu rămânea cu Jacobsz şi cu adunătura lui de marinari, ce şanse erau ca ei să se întoarcă să le aducă apă, dacă ar fi găsit? Căpitanul şi oamenii lui îi priveau cu dispreţ pe pasageri, pe toţi. Salvarea oamenilor, cel puţin în această viaţă, depindea de modul în care François Pelsaert reuşea să-i păstreze pe aceşti marinari cinstiţi.

Fusese o clipă, înainte ca vântul să sufle în pânze, în care s-ar fi putut răzgândi şi sări în apa puţin adâncă, pentru a se putea îndrepta spre plajă. În schimb se răzgândi şi se aşeză la prora, privindu-l pe Evertsz întorcându-se pe unde a venit.

Se întoarse şi-i privi pe oamenii de pe insulă cum dispar în ceaţa care acoperea insulele acestea fermecate. Se uită după ei chiar şi după ce blestemele şi înjurăturile lor fură purtate de vântul nemilos, până când oamenii deveniră doar nişte puncte pe marea furioasă, cenuşie.

Cimitirul Bataviei

Lucretia era pe plajă şi privea cum barca făcu cale întoarsă îndreptându-se spre canal. Preţ de câteva minute ea îl zări pe François stând la prora, în jacheta lui roşie, elegantă. Toată

dimineaţa trecută l-au aşteptat să vină. Acum se întâmpla asta.

Câţiva loveau apa, alţii chiar au încercat să înoate după ei.

— Ce face? se plânse predicatorul. De ce nu se întoarce?

În timp ce barca traversa canalul, o linişte neobişnuită se lăsă pe insulă. Bărbaţi şi femei se uitau lung, uimiţi. Apoi câteva femei începură să plângă.

— Blestemat să fie! zise cineva.

Ea se întoarse. Era caporalul masiv, Steenhower.

Pe vas, aceste blesteme l-ar fi costat trei ture de chilă. În dimineaţa aceea, nici măcar predicatorul nu spuse nimic împotriva lui.

* * *

Fiu de târfă ţigancă! zicea Weibbe Hayes în gând. Nu că ar fi fost surprins. Înţelegea logica lui mai bine decât oricare dintre vânzătorii de aici. Pelsaert gândea ca un soldat, făcea o retragere tactică, îi sacrifica pe câţiva pentru victoria totală.

Şi ar fi fost în regulă dacă era o bătălie. Dar asta nu era o bătălie, iar în mintea lui, domnul Pelsaert avea o datorie morală faţă de ei. Presupunea că acea responsabilitate se pierduse în momentul în care *Batavia* rămăsese blocată pe recif.

De fapt, ce spera? Întotdeauna soldatul era cel care suferea când ceva nu mergea bine, fie în luptă, fie la un naufragiu. Ofiţerii întotdeauna fugeau primii şi-i lăsau să sufere pe cei de rând, care-i urmau cu credinţă. Dar dacă luai moneda celuilalt, te puteai face vinovat de trădare. Erai ca o sabie pe care o cumpărai, prin natura ta puteai fi înlocuit.

Oare nu era François Pelsaert un nenorocit, dar nu cel mai mare dintre ei, pentru că el avea pretenţia că e mai bun decât restul lumii?

Insula Verrader

Ordonase ca ei să nu meargă mai departe de insulele înalte, dar cum porniră din insuliţă la prima lumină a dimineţii François observă că nu fusese nimic lăsat pe plajă, toate proviziile fuseseră luate cu ei, deşi insulele erau, după calculele lui, la câteva ore de navigat distanţă. Luaseră şi femeile cu ei, pe târfa de Zwaantie Hendricks şi pe soţia unui tunar cu copilul ei.

În dimineaţa aceea marinarii nici măcar nu se prefăceau că sunt ruşinaţi.

În timp ce treceau prin apele nu prea adânci, se gândea: ar trebui să le cer socoteală pentru asta. În schimb se aşează la prora tăcut.

Febra îi revenise şi se simţea slăbit de foame. Îi era frig, îngheţase de frig. Încerca să se încălzească suflându-şi în mâini. Nu se prefigura nici o schimbare a vremii, nici o soluţie simplă pentru a ieşi din impas.

Poate că are dreptate căpitanul, se gândi el. Cu ce-i ajută pe oameni dacă stau şi mor acolo cu ei? După ce vom salva oamenii, ne vom gândi cum să salvăm proprietatea companiei.

Dacă găsim apă, restul ne va fi iertat de către Dumnezeu.

* * *

Înaintau încet, duşi de curent, cu pânzele strânse, în timp ce căpitanul încerca să desluşească labirintul recifului care despărţea aceste insule înalte de lagună. Zwaantie stătea jos la prora. Puicuţa nu se oprea din plâns, ar fi vrut să dea ortul popii. Toţi erau tăcuţi, le era frică de acest loc, de curenţii puternici şi de păsările ce scoteau sunete ciudate, ascuţite.

Când se apropiară, văzură că nu este doar o singură insulă, ci două, cea mai înaltă nu era mai mare decât dunele de la Texel, probabil, iar cea din sud avea cam două-trei mile lungime.

Trecură de stânci ciudate, în formă de ciupercă, pline cu excremente de păsări, având la bază calcar şi fiind înconjurate de dune de nisip şi întinderi de noroi. O focă se încălzea la soare, dar când îi văzu, deschise un ochi şi apoi adormi la loc.

Căpitanul dădu un ordin oamenilor de la vâsle şi ei o porniră prin apa puţin adâncă spre plaja lungă şi albă, mai albă decât văzuse Zwaantie vreodată. Câţiva dintre oameni săriră din barcă în picioarele goale, să tragă barca la mal, dar imediat unul din ei urlă de durere şi trebui să fie tras înapoi în barcă, sângele curgându-i şuvoi din picior. La câteva minute după aceea, un alt om păţi acelaşi lucru. Noroiul gros de pe fund era plin de scoici ascuţite ca un briceag care tăiau bucăţi mari de carne din talpă.

Pe când cei doi oameni se văitau în santină, căpitanul scuipă în apă şi zise:

— Locul ăsta-i blestemat.

* * *

Şi-au petrecut ziua căutând apă, deşi i se părea lui Zwaantie că nici unul nu căuta prea mult, pentru că nimeni nu avea chef să se depărteze prea mult de barcă, şi cine-l putea învinovăţi?

Insulele nu erau mai primitoare decât insuliţele pe care le lăsaseră în urmă, erau doar ceva mai multe dealuri nisipoase acoperite cu tufişuri. Una avea o plajă albă, aşa de diferită de insula pe care tocmai o părăsiseră, care era toată din coral. Locul acesta părea să fie locuit în principal de păsări, stoluri uriaşe care întunecau cerul când zburau: pescăruşi, cormorani şi pitulici, în timp ce pietroşei albi şi bâtlani ciuguleau şi treceau prin noroiul puţin adânc. Zwaantie văzu un cuib uriaş de vulturi înălţându-se pe unul din promontorii.

Imediat după ce coborâră au auzit strigăte de pe plajă, unii dintre marinari descoperiseră bălţi cu apă de ploaie printre stâncile de granit, dar apa fusese infestată cu apă sărată de mare şi nu era potabilă. Căpitanul ordonă oamenilor să sape gropi în diverse locuri, dar nu găsiră decât nisip alb sau calcar.

Nu încercau decât pe jumătate. Ca şi ea, tot ceea ce doreau era ca dulgherii să termine de pus scândurile de apărare pe barcă, scânduri care erau necesare bărcii pentru a rezista unei călătorii mai lungi.

Văzu privirile secrete pe care Jansz şi căpitanul şi le aruncau. Ştia ce gândeau, nu doreau decât să plece cât mai repede din acest loc. În ceea ce o privea, îi mulţumea lui Dumnezeu că existau oameni cu muşchi şi creier suficient pentru a-l folosi. Dacă ar fi fost lăsaţi pe mâna fătălăului de Pelsaert, nu ar fi rezistat nici măcar o săptămână.

XIII

Întreabă pe oricine, şi îţi va explica cât de nevinovat e.

Întrebaţi-l pe cumnatul căpitanului, pe Halfwaack. Când el şi colegul lui, timonierul inferior, Hollert, l-au văzut pe comandant depărtându-se de insula din apropiere, s-au hotărât să-i caute. Nu intenţionaseră să-i abandoneze pe oameni. Fusese decizia comandantului.

Întrebaţi-l pe Claas Jansz, soţul lui Tryntgen Fredericx.

Se întoarse cu spatele la cârmă, crezând că s-au dus să caute apă pe insulele înalte. Nu a fost intenţia lui să-şi părăsească soţia; Hollert şi Halfwaack au hotărât să nu se mai întoarcă.

Erau nevinovaţi în greşeala lor, cum toţi oamenii sunt nevinovaţi. Nu am întâlnit încă un om vinovat în lunga mea experienţă de păcătos.

Dacă un astfel de om există, nu era acolo în dimineaţa aceea.

Insula înaltă din vest

Mai târziu în după-amiaza acelei zile barca apăru din nou, oamenii se strânseră pe plajă să o privească cum se apropie, târâindu-şi picioarele prin nisip, vina făcându-i să se simtă agresivi. Căpitanul îşi ţinea mâinile în şold, cu o expresie impenetrabilă. Toţi stăteau acolo în tăcere, privind cum vâsleau. Era barca cea mică.

În timp ce se apropia, căpitanul îl recunoscu pe Halfwaack, nenorocitul de cumnat al lui. Nu mai vorbiseră unul cu altul de când el se luase de Zwaantie. Niciodată nu-i plăcuse să plece într-o călătorie mai lungă pe ocean cu vreun membru al familiei, ce credeau ei, că o să trăiască precum un călugăr? Nu dorise ca el să facă parte din echipaj, el şi Pelsaert pe acelaşi vas, erau condamnaţi de la început.

Halfwaack îşi croi drum prin apă, cu buzele albe de mânie. Probabil nenorocitul credea că-i datorează ceva.

— Ce faci aici?

— Acelaşi lucru voiam să te întreb şi eu pe tine, căpitane.

Se uită la ceilalţi. Mai erau şi Hollert, timonierul inferior, Claas Jansz, trompetistul şi încă vreo câţiva.

— Căutăm apă, zise François.

— Oamenii cred că i-ai abandonat, domnule comandant.

— Dacă nu găsim apă, o să murim cu toţii, îi zise căpitanul. Dar nu ne-ai spus ce *cauţi* tu aici.

Se auziră mai multe picioare târşite, mai multe replici bombănite.

— Oamenii ne-au trimis după voi. Vor să ştie ce planuri aveţi ca să supravieţuim.

La naiba cu ei, se gândi căpitanul. Hollert şi Halfwaack erau oamenii companiei, trompetistul la fel; dacă se hotăra să aplice

planul lui Jan şi să fugă la Melaka dezertând la cei din Specks, va trebui să se mulţumească cu nenorociţii ăştia şi cu Pelsaert. Asta complica lucrurile.

— Ne-am gândit că intenţionaţi să ne lăsaţi aici cu ceilalţi, în timp ce voi vă îndreptaţi spre Java, zise Halfwaack.

Căpitanul râse în barbă:

— Nu asta a fost intenţia noastră.

Toţi râseră nervoşi. Nimeni nu se privea în ochi.

* * *

Şi aşa, strânşi în jurul focului de pe plajă, luară o hotărâre.

— Aici nu e apă, zise căpitanul. Dacă rămânem aici, o să murim cu toţii.

— E doar prima zi de căutare, protestă François, poate doar asta stă între oameni şi moarte. Nu putem renunţa aşa uşor.

— Vremea se înrăutăţeşte. Dacă vine vreo furtună, nu vom mai reuşi să plecăm de aici.

— Asta ar putea fi în favoarea noastră. O furtună aduce ploaie.

— Cu doar douăzeci de galoni de apă rămaşi nu ne putem permite să aflăm.

Se auziră murmure de aprobare de la marinarii care erau destul de aproape pentru a auzi.

— Dacă plouă, vor supravieţui, se auzi o voce din spatele lui. Dacă nu, vor muri.

Se întoarse. Era Claas Gerritsz:

— Nu are sens nici să murim şi noi cu ei.

— Tragi concluzii pripite, ţipă François, sperând ca măcar un marinar să-l sprijine. Când vasul se va distruge pe recif, mai multe butoaie cu apă vor pluti spre ţărm.

— Apa din butoaiele s-a amestecat cu apa de mare, în ziua naufragiului.

— Nu-i putem părăsi pe oameni!

— Nu le datorăm nimic, zise Jan Evertsz.

Căpitanul îi făcu semn din priviri să tacă. Dar atunci vorbi Hollert:

— Este adevărat, zise el. Aţi văzut cu toţii cum s-au comportat când încercam să încărcăm bărcile de salvare. Şi-ar fi călcat în picioare propria mamă să ajungă pe ţărm. S-au răsculat împotriva ofiţerului militar când a încercat să păzească butoaiele

cu apă. Dacă nu mai au apă, a cui e vina?

Era clar că Hollert şi Halfwaack vorbiseră deja cu căpitanul şi nu intenţionau să se întoarcă la oamenii de pe insulă.

— Am o responsabilitate faţă de ei, zise François.

Căpitanul arătă cu degetul marinarii adunaţi în jurul bărcii pentru a se încălzi puţin şi zise:

— Iar eu am o responsabilitate faţă de ei. Dacă nu găsim apă, vom muri cu toţii.

— Are dreptate, zise Claas Gerritsz.

— Propun să ne îndreptăm către insula principală. Nu cred că suntem la mai mult de patruzeci-cincizeci de mile spre vest.

A recunoscut acum, se gândi François. Tot timpul a susţinut că au lovit vreun banc necunoscut de nisip. Cu această afirmaţie a admis că ştia că se aflau pe stâncile Houtman.

— Nu. Nu putem abandona oamenii.

— Dacă găsim apă, pe insulele din sud sau pe oricare din insulele din apropiere, o vom aduce înapoi pentru oamenii de pe insulă. Nu-i abandonăm, dimpotrivă suntem singura lor salvare.

François se gândea care ar fi cel mai bun lucru de făcut. Avea o obligaţie să meargă cu acei oameni, să se asigure că-şi îndeplinesc datoria, că ei caută cu simţ de răspundere apă şi că nu se îndreaptă direct spre Batavia raportând că ceilalţi s-au pierdut. Dar era de asemenea consilierul Indiilor şi era normal să păzească bunurile companiei. Dar oamenii? Nu era dator şi faţă de ei, să se asigure că menţin ordinea şi că nu-şi pierd speranţa?

François dezaprobă:

— Trebuie să mă gândesc mai bine.

— Nu avem timp de gândit, spuse căpitanul, iar dispreţul din vocea lui era evident.

Acum îmi pune la îndoială judecata şi capacitatea de a lua decizii de faţă cu toată lumea, se gândi François. E uşor să iei decizii când nu te interesează decât cum să-ţi salvezi pielea.

Căpitanul mai răsuci o surcea în focul mic.

— Pot să vă spun ceva în particular? întrebă el.

Merseră puţin mai departe de foc, să nu audă şi ceilalţi. Au stat acolo mult timp, vântul biciuindu-le faţa, încercând să-i doboare la pământ. Douăsprezece cufere cu bani, banii companiei. Îi venea să plângă. Ce se întâmplase cu el? Ar fi trebuit să rămână în Olanda, cum plănuise. Căpitanul stătea aproape de el, aplecat.

— Ne-ai sacrifica pe toţi, doar ca să ai conştiinţa mai împăcată?

— Problema nu este conştiinţa mea.

— Chiar aşa? Trebuie luate decizii dure, domnule comandant.

François nu avea chef să audă asta, nu voia ca bruta asta să-i sporească temerile. Trebuia să-şi facă datoria, nu să încerce să scape mai uşor.

Se uită la cer. Nu erau stele, acelaşi cer acoperit de nori ca în seara în care au ajuns pe stânci. De ce nu plouă?

— Bine, zise el, dar numai până la Southland. Găsim acolo apă şi ne întoarcem după oameni.

— În regulă. Cred că ştii că altă alternativă nu există.

François se simţea de parcă ar fi ratificat o decizie care fusese deja luată. Acum era purtat de ea, dar, când se va termina, se întrebă cine îşi va asuma responsabilitatea dezastrului.

A şasea zi din iunie, anul de graţie 1629

François se trezi înţepenit de frig şi-l apucă depresia pe loc când îşi aminti unde era şi cum ajunsese în acest loc pustiu şi rece. Puse picioarele pe pământ şi-şi croi drum spre plajă, unde de-abia putea zări silueta bărcii.

În ziua judecăţii de apoi voi da socoteală pentru ziua asta.

* * *

Şi aşa porniră, în total patruzeci de suflete, dintre care două femei şi un copil de trei ani, cu barca cea mică legată în spate de barca mare. În zorii zilei cenuşii, *Batavia* nu părea mai mare decât un punct. François se lăsă moale pe prora. Se simţea de parcă ar fi înghiţit pietre.

Căpitanul dădea ordine de la mânerul cârmei, călăuzindu-i spre larg prin labirintul crestat de recif şi insule adăpostite.

Am făcut tot ce am putut, se gândea François, am căutat peste tot apă, chiar am cerut să mă întorc şi să mor alături de ei. Ce pot să fac eu dacă ceilalţi nu au puterea de a-şi îndeplini datoria când eu nu sunt de faţă?

Dar totuşi o voce nu-i dădea pace, era conştiinţa lui nemiloasă. Nu va şti niciodată dacă a făcut ce trebuia dintr-un motiv greşit.

Strigătele pescăruşilor se asemănau cu ironia unei mulţimi. I se deschisese o portiţă de scăpare, dar îşi dădu seama că nu mai dorea cu orice preţ să trăiască, era ca atunci când moartea părea mult mai sigură. Sălbăticia urâtelor păsări de mare şi a şobolanilor i se părea aşa de străină, precum lumea cealaltă, ca regiunile întunecoase şi necunoscute ale propriului suflet.

Cimitirul Bataviei

Ce gloată, se gândea Weibbe. Beau toată apa din prima zi, iar apoi stau aici urlând, aşteptând să-i salveze cineva şi blestemându-i pe Pelsaert şi pe căpitan. De parcă ar fi vina altcuiva că ei au băut toată apa.

Oricum, nu cred că mai are vreo importanţă acum. Oricum o să murim toţi aici, într-un fel sau altul, fie că am fi avut porţii de apă sau nu. Totuşi, aşa cum învăţase în bătălii, nu ştiai niciodată când lucrurile se întorceau în favoarea ta, când credeai că vei muri apărea ceva şi te salva. Trebuia să mergi înainte, prin asta dovedea un bărbat curajul lui. Priviţi-l pe Steenhower, era cât o moară de vânt, dar deja renunţase.

Îi găsi pe predicator şi pe familia lui adăpostiţi după o stâncă, copilul cel mai mic plângând în poala mamei lui, iar predicatorul în genunchi, rugându-se cu voce tare la Dumnezeu. S-ar putea să aibă efect. Din experienţa lui, Dumnezeu era imprevizibil.

Predicatorul deschise ochii când văzu umbra lui Weibbe. Probabil că aştepta să apară unul din îngerii lui Dumnezeu, dar nici pe departe. Când îl văzu pe Weibbe, faţa lui căpătă o expresie ciudată, speranţa şi suspiciunea amestecându-se în privirea lui.

— Lucrurile devin disperate, părinte, zise Weibbe. Predicatorul nu putea vorbi, buzele-i erau uscate de sete şi vânt. Vrei să trăieşti, omule?

— Totul… e în mâinile… lui Dumnezeu.

— Dumnezeu îi ajută pe cei ce se ajută, zise Weibbe. Unde elimini apa?

Predicatorul se ridică, deşi fusese un efort cam mare.

— Ce tot spui acolo?

— Tot ce trebuie să faci este să bei aceeaşi apă de două ori, înţelegi ce vreau să spun?

— Ce prostii spui tu acolo?

— Dacă închizi ochii nu-i mai rea decât berea pe care ne-o dădea pe vas.

— Dar aşa fac animalele, mormăi predicatorul.

— Când suntem reduşi la condiţia unor animale, nu mai există altă cale.

— Mai bine mor decât să mă înjosesc în faţa lui Dumnezeu, zise el căzând înapoi pe nisip.

— Vremea se schimbă aici cât ai clipi din ochi. Puţină ploaie şi vom scăpa.

Weibbe se uită la cer. Era acoperit de nori, acelaşi vânt bătea dinspre nord-vest, aruncându-le bucăţi de coral în faţă. Nici un strop de ploaie.

— Un om nu poate bea propria urină.

— Nu o bei pe a mea, zise Weibbe, neputându-se abţine să glumească.

Când urma să mori, predicatorii şi preşedinţii flotei nu mai aveau aceeaşi putere asupra ta.

— Haide, omule, catolicii beau sângele lui Iisus. O să reuşeşti şi tu să bei urina lui Gijsbert.

— Piei din calea mea, diavole.

— Atunci mori. Nu mă interesează.

— Am încredere în rugăciunile mele.

Poate că avea dreptate. Ce rost avea să încerci să supravieţuieşti? Comandantului şi lui Jacobsz le va lua cel puţin două luni să ajungă în Batavia şi încă o lună să se întoarcă, dacă reuşeau.

Într-o zi, maxim două, vor muri cu toţii de sete. Predicatorul îşi continuă rugăciunile faţă de Cel Atotputernic. Weibbe îl asculta recitându-şi rugăciunile în noaptea adâncă, până când vocea lui uscată nu mai putu să articuleze nici un cuvânt.

Stâncile Houtman

Jeronimus se aşezase în scaunul sculptat al comandantului, examinând Marea Cabină, plimbându-şi mâinile pe spătarul de lemn ale fotoliului, imaginându-şi că este consilier al Indiilor şi comandantul flotei. Era nevoie de imaginaţie, bineînţeles, deoarece conţinutul cuferelor comandantului era împrăştiat pe podeaua cabinei, plutind într-o baltă de apă de mare la tribord. Era imposibil să stai în picioare în cabină, pentru că *Batavia* era

şi mai înclinată, iar mobila grea din cabină apăsa pe bastion.

— Adu-mi nişte vin, şi repede, ţipă el la un servitor imaginar care se grăbi să-i îndeplinească porunca.

Schiţă un desen pe braţul fotoliului cu degetele de la mâna stângă.

— Într-adevăr, doamnă van den Mylen, am văzut multe minunăţii în Indii şi ar trebui să fii cuprinsă de frică în faţa unor lucruri pe care le-am văzut eu.

Examina conţinutul sertarului, găsi o scrisoare a lui Pelsaert, cu scrisul lui meticulos ce conţinea un inventar al cumpărăturilor pentru asigurarea proviziilor, ce data de la coborârea lor în golful Table.

— Fă o copie a acestei scrisori, dle Vries! comandă el.

Un val mare se izbi de vas, care se cutremură în urma impactului. Jeronimus scoase un sunet ascuţit şi se îndreptă spre uşă.

— Dumnezeu nu ar suporta un sfârşit aşa de umilitor pentru mine! ţipă el.

Se întuneca. Mulţumit că vasul era din nou stabil, se împletici prin cabina alunecoasă până la patul lui Pelsaert şi se aşeză acolo, ghemuindu-se pe o parte. Îşi puse o cuvertură peste cap şi stătu acolo, tremurând, neavând somn, ţipând furios la demonii mării care-l chinuiau în noaptea lungă.

Cimitirul Bataviei

Tryntgen Fredericx stătea pe rocile albe de granit, valurile legănând uşor coralii de la picioarele ei. Un pescăruş se rotea pe deasupra, urmărind valurile mici de-a lungul fâşiei de nisip.

Stătea cu capul pe genunchi şi nu-şi ridică privirea când auzi paşii lui Sussie pe stâncă şi când sora ei îi puse o mână pe umăr.

— Tryntgen, draga mea.

Plângea, fără să scoată un sunet, deşi Sussie vedea cum pieptul i se ridica cu greu. Nu aveai ce să-i zici, nici o consolare nu era suficientă.

Aşteptai anumite lucruri de la un bărbat, presupunea ea. Cel mult, aşteptai să-ţi fie credincios, dar, aşa cum erau bărbaţii, zicea Tryntgen, asta nu era întotdeauna posibil. Dar şi asta putea fi iertat. În cel mai rău caz, te aşteptai să te iubească cum puteau ei mai bine, în felul lor.

Era prea mult să-i ceri unui bărbat să nu se furişeze în miezul nopţii să-şi salveze propria piele în timp ce tu mureai de sete într-un loc uitat de Dumnezeu? Dacă s-ar fi dus în docuri şi şi-ar fi încercat norocul cu târfa cea mai proastă, în cel mai ieftin bordel, ar fi fost o trădare, dar ai fi putut înţelege că-i doar un bărbat şi că uneori este foarte greu să reziste tentaţiei.

Dar asta era o trădare ce nu mai ţinea de păcatul cărnii. Ce puteai să-i spui? Cel puţin durerea şi umilinţa nu vor dura mult, dar ar fi un gust amar cu care să mori. Şi ce trădare, să faci o femeie să plângă aşa, când ar fi avut nevoie de lacrimi, peste o zi sau două, când ar fi dat tot ce avea pentru un strop de rouă.

XIV

Pentru un om care moare de curiozitate ar fi interesant, cred, să vadă cum ar trăi Claas restul vieţii, dacă ar reuşi să ajungă în Java. Viaţa este scurtă şi el credea că a mai câştigat câteva ore. Mă întreb cum se va bucura el de scurtul timp care-i mai rămâne, cât de plăcut va fi.

Remuşcările fac un om să fie bun. Dacă nu are remuşcări, poate face ce vrea, fără să privească înapoi. Dar un om poate fi bun şi în acelaşi timp face lucruri rele, şi eu pe astfel de oameni îi consider extrem de interesanţi.

Dacă aveţi imaginaţie, poate puteţi să scrieţi o poveste despre Claas Jansz, să priviţi în viitor şi să vedeţi ce-i rezervă. Cred că ne-am înţeles că este un om bun care a făcut un lucru monstruos, şi ceea ce şi-a cumpărat el cu un singur gest nu e viaţa, ci o viaţă în Iad.

Cimitirul Bataviei, a zecea zi din iunie, anul de graţie 1629

Cioc-cioc-cioc…

Sunetul se auzea neîncetat, înnebunindu-te. Cineva răsturnase butoiul de apă cu susul în jos şi numai picioarele îi rămăseseră afară, se târâse înăuntrul lui şi zgâria cu o cană de metal fundul butoiului pentru o picătură de apă.

Cerul era de culoarea perlei răspândind o lumină ce făcea să te doară ochii. Judick avea gâtul şi limba atât de uscate încât nu putea vorbi.

La marginea apei, un copil băuse apă de mare şi se tăvălea de durere prin apă. În curând se va îneca şi va muri. Nimeni nu avea destulă forţă să se ducă acolo şi să-l salveze.

Tatăl ei, care nu se putea ridica din genunchi, se ruga la Dumnezeu pentru izbăvire. Unul din fraţii ei plângea suspinând aşa tare că se întreba cum de mai are puterea să ţipe.

Un corp umflat plutea pe ţărm, mirosind îngrozitor; murise înecat încercând să ajungă la ţărm de pe navă. Cel puţin murise repede, îi spusese mama ei.

Judick închise ochi, gândindu-se cum ar fi fost să fie căsătorită. Apoi se pregăti să moară, cum putea ea mai bine.

* * *

Butoaiele cu apă nu mai erau păzite, nu mai era nici un strop de apă în ele. Corturile soldaţilor, deşi improvizate din pânză şi lemnul scăpat de pe vas, fuseseră aliniate în ordine. Mureau în mod disciplinat. Weibbe Hayes, cu buzele crăpate şi sângerându-i, stătea sub o marchiză de pânză, fiind prea slăbit să se mai poată mişca, luptându-se cu fantome ce aveau ceşti cu apă rece şi care nu-i dădeau pace.

Îl privi pe unul dintre tinerii recruţi, Mattys Beer, picurând urină într-o cană de tablă şi ridicând-o la buze cu mâinile tremurând. Mărul lui Adam îi tremura în timp ce ducea cana la gură, dar nu putea s-o facă. Vărsă lichidul şi azvârli cana, prăbuşindu-se la pământ, plângând.

Steenhower cel masiv se târâse până la jumătatea plajei către marginea apei, delirând, iar acum zăcea prăbuşit pe plaja de coral, aproape mort, presupunea Weibbe. Erau atâtea moduri de a muri pentru un bărbat: să se înece, să moară de sete sau de febră, sau de frig, să fie zdrobit de o roată, sau să moară într-o bătălie răpus de o flintă, îndurând atâtea chinuri ca un criminal de rând. Orice ar fi spus predicatorul, nu avea nici un sens.

Luai totul aşa cum era, erai un prost să opui rezistenţă, pentru că în final oricum nu aveai nici o şansă.

Lucretia stătea sub pânze, prea slăbită pentru a se mai mişca, bântuită de umbrele morţii. Membrele i se contractau nervos la zgomotul pe care-l făceau crabii pe plaja de coral, umbra unei păsări care se rotea deasupra căzu peste faţa ei, amintindu-i de alte umbre ce se mişcau pe coridorul de pe *Batavia,*

rememorând totul cuprinsă de panică. În delirul ei, se agita încercând să se ferească de mirosul urât al respiraţiei lor, de mâinile lor dure şi murdare.

— Doamnă van den Mylen, se auzi o voce.

Cine era? O voce blândă, şi brusc se trezi în Amsterdam, unde un servitor o trezea din patul ei din casa de pe Herenstraat.

— Doamnă van den Mylen, zise vocea din nou, v-am adus puţină apă.

În sfârşit simţea preţiosul lichid pe limbă. Se năpusti asupra lui, sorbindu-l până la ultima picătură din cana de tablă. Se uită lung la faţa celui aplecat deasupra ei, se încruntă, încercând să-şi amintească.

— Sunt Andries, spuse el.

Numele nu-i spunea nimic. Îşi linse buzele, amintindu-şi de gustul bun al apei, ceva de care fusese privată în ultimele zile. El îi aşează capul înapoi pe pământ şi brusc se trezi în întuneric, încercând să se împotrivească violului.

Andries o părăsi şi se târî să-şi găsească un loc retras să moară şi el.

25°36’ latitudine sudică

După câte se părea, Dumnezeu era hotărât să-l zdrobească pe François Pelsaert. Era greu pentru un om să nu ia tot ce se întâmpla ca pe o cruciadă personală îndreptată împotriva lui.

O jumătate din lună îşi făcu apariţia printre norii cenuşii. Marea crescuse, iar un vânt puternic bătea dinspre nord-vest, iscând valuri ce se spărgeau peste prora micuţului lor vas, udându-i până la piele. Vântul era prea puternic pentru a întinde pânzele, în schimb căpitanul îndreptă barca spre mare sperând să o pornească în larg.

François tremura violent în mantia lui având puţin timp să reflecteze la nenorocirea ce i se întâmplase. Barca lua apă la bord, marinarii încercând s-o scoată cu ceşti, castroane, chiar şi cu mâinile goale. François li se alătură, pentru că acum rangul nu mai conta, dacă barca se scufunda vor muri cu toţii. Arunca apa cu o ceaşcă de tablă, dar tremura aşa de tare de frig şi de spaimă încât vărsa aproape toată apa înapoi în barcă. În jurul lor, marea şi cerul de culoarea plumbului se contopeau într-un singur duşman.

Barca pe care o trăseseră după ei de la stâncile Houtman se umpluse cu apă şi atârna de parcă ar fi fost o ancoră.

— Dezlegaţi-o! ţipă căpitanul prin vântul care sufla puternic.

Halfwaack şovăia să îndeplinească ordinul.

— Taie frânghia! ţipă căpitanul la el. Taie-o sau ne vom îneca cu toţii!

Halfwaack tăie frânghia cu cuţitul. Barca se pierdu în întuneric.

Degeaba. Erau prea mulţi. Indiferent cât de multă apă ar fi scos, santina se ridica şi François îşi dădu seama că urmau să se ducă la fund.

— Butoaiele! ţipă căpitanul.

— Ce?

— Trebuie s-o golim! Şi pâinea trebuie aruncată! Trebuie aruncat totul peste bord sau suntem terminaţi!

De data aceasta oamenii erau prea înspăimântaţi să se mai împotrivească.

Apoi începu să plouă cu găleata, udându-i până la piele. Poate că ploaia va ajunge şi la oameni, se gândea François. De fiecare dată când se gândea la ei, simţea o durere în stomac. Ar fi trebuit să stau cu ei.

Moartea nu mai părea aşa înfricoşătoare, era sigur că vor muri, dacă nu în noaptea asta, atunci cealaltă. Doar căpitanul părea nezdruncinat, de neclintit, stând ca o statuie de granit, cu faţa spre valuri, păstrând barca în direcţia vântului. Părea că nu-i e teamă deloc. François îl admiră pentru o clipă. Era un porc, un prost, dar avea curaj. Încă credea că poate învinge marea. Chiar şi acum, după ce adusese nava cea mai mare a companiei pe un recif, încrederea lui rămăsese intactă.

Îmi închipui că, dacă va supravieţui, va da vina pe altcineva pentru dezastru.

Noaptea se lăsase, marea vuia în jurul lor, iar el era obosit, obosit până-n măduva oaselor. Poate că avea din nou febră, dar nu-i mai păsa ce i se întâmpla. Azvârli cana de metal şi simţi cum alunecă în gaura pentru scurgere. Nu voia decât să doarmă şi poate va visa cum se îneacă şi se va trezi dimineaţa în Rai sau în Iad. Să continue să lupte Araian Jacobsz dacă vrea, eu nu mai pot.

Cimitirul Bataviei

La început Judick crezu că era stropită de apa mării; apoi un strop mare căzu pe obrajii ei şi deschise ochii, uitându-se la cerul plumburiu, neîndrăznind să spere. Apoi căzură mai mulţi stropi şi se trezi grohăind ca un animal. Urmă o rafală de vânt rece, apoi veni ploaia.

Toţi bărbaţii şi femeile din jurul ei ţipau, cu feţele îndreptate către cer. Era un miracol, aşa cum promisese tatăl ei. Erau iertaţi şi li se făceau favoruri.

* * *

Ploua cu găleata, rafale de ploaie îndreptându-se către ei, dinspre ocean, formând bălţi pe lespezile de coral. Morţii păreau că se ridicaseră din morminte, oameni care în urmă cu o clipă stăteau nemişcaţi, se ridicară în picioare şi întindeau mâinile pentru preţioasa apă. Soldaţii reacţionară cel mai bine, instalând pânzele pentru a putea aduna mai bine apa, iar apoi s-o răstoarne în butoaie, strângând-o în orice cutie aveau.

Judick alerga de colo până colo, ca un animal mort de sete, căutând bălţi de apă, stând în patru labe şi lingând apa ca un căţel. O văzu pe mama ei făcând acelaşi lucru. Tatăl ei în genunchi, cu mantia lui neagră udă, ridica mâinile în semn de mulţumire, spre cer.

Judick îşi scoase boneta şi o folosi pentru a strânge mai multă apă, după care o duse fericită la gură. Începu să plângă. Viaţa putea fi atât de preţioasă; dar niciodată atât de preţioasă cum era atunci când părea că îţi va fi luată.

Stâncile Houtman

Jeronimus se retrăsese în magazie, sub prora, în timp ce vântul lovea epava ca o mulţime violentă, un alt val izbindu-se de carena crăpată. Se piti după o pânză, îşi puse palmele peste urechi, încercând să nu mai audă zgomotul. Mirosul mării de sare şi alge era mult prea puternic.

Timp de câteva zile a tot văzut cum oamenii dispăreau printre valurile cenuşii, îndreptându-se spre insulă. Cel puţin jumătate din ei au dispărut sub apă încă înainte de a se afla la o aruncătură de băţ. Îşi aduse aminte cum a auzit strigătele

ofiţerului militar, grăsanul pierzându-şi puterea la nici zece paşi de epavă şi nemaiputându-se întoarce.

Coenraat şi alt *aristocrat,* van Os, săriseră împreună peste bord. Restul oamenilor îi urmară, câte unul, câte doi, agăţându-se de bucăţi de stâlpi şi de lemne din corabie; nu mai aveau apă şi era evident că Pelsaert şi căpitanul nu se vor mai întoarce după ei.

Jeronimus nu avusese niciodată încredere în nenorocitul ăla de Jacobsz, dar nu-l învinovăţea pe el. Până acum probabil că-i tăiase deja gâtul lui Pelsaert şi se îndrepta spre Melaka.

Cel puţin el asta ar fi făcut.

Vântul vuia ca o adunătură de diavoli lovind în rămăşiţele de straiuri. Jeronimus se imagina dus de valuri, rămas singur în oceanul imens şi suspină prin întuneric.

XV

Am mai spus şi înainte: nu se poate pune mare preţ pe credinţă.

Un om poate crede, de exemplu, într-un Dumnezeu iubitor şi măreţ care-l va primi cu braţele deschise într-un paradis plin cu îngeri la sfârşitul vieţii lui, dar în momentul morţii, când se luptă să mai trăiască un minut în plus, suferinţa îi este atât de mare încât toată voinţa lui îi este încătuşată.

Un om poate crede în destinul lui, dar poate da înapoi în momentul în care i se întâmplă ceva. Sărmanul Jeronimus, chiar crede că-l voi abandona acum, când a ajuns aşa departe, când mai are atâtea de îndeplinit?

Stâncile Houtman

Marea era astăzi atât de albastră, făcând un zgomot de parcă ar fi fost lăsată să curgă pentru baie. Jeronimus ieşi din sanctuarul lui de la prora, în patru labe, ud şi tremurând ca un câine speriat. Puntea era plină de pânze şi frânghii, mizena se rupsese, iar una dintre vergile de vintre se mişca uşor în bătaia brizei de dimineaţă, corabia scârţâind din toate încheieturile la fiecare mişcare uşoară. Un pescăruş plutea prin văzduh.

Nu era nici ţipenie de om.

— E cineva aici? ţipă el. Sunt Jeronimus! Sunt singur?

Nu chiar singur. Un marinar zăcea cu faţa în jos, cu corpul zdrobit sub catargul principal căzut, cu capul spart şi cu picioarele strâmbe, ca o marionetă cu corzile rupte. Jeronimus se agăţă de parapetul din direcţia vântului, căţărându-se pe puntea aplecată de parcă escalada o stâncă. Auzi ceva făcând zgomot pe punte: erau crabi care se retrăgeau de la masă, după ce se hrăniseră cu creierii şi ochii cadavrelor de pe punte.

Jeronimus simţi că i se întoarce stomacul pe dos, dar nu avea nimic în stomac, doar puţină fiere i se scurse pe bărbie.

Cuierele cu bani erau încă legate de punte, nerevendicate, răscumpărare pentru peşti.

Pe o pernă de pânză era o baltă de apă. Introduse cu grijă un deget în ea, după care îl duse la gură. Apă de ploaie. Se aplecă asupra ei şi o bău pe toată, până la ultima picătură, fiind aşa de recunoscător încât începu să plângă,

Se uită spre ţărm, insula cea mai apropiată ridicându-se din mare ca o ciupercă otrăvitoare, uriaşă, răsturnată. Vrăjitorie. Era sigur acum că se aflau pe vreo insulă fermecată necunoscută.

Privi un butoi care căzuse printr-o gaură din *Batavia* şi care plutea dus de curenţi spre insulele îndepărtate. Ar trebui să-mi încerc norocul acum, cât timp vremea mai e bună, îşi zise el. În curând mă voi trezi şi eu alături de ceilalţi pe insulele acelea fermecate, se gândea el, dar picioarele nu îl ascultau.

Ştia că dacă nu acţionează va muri, dar nu-şi putea descleşta degetele. Se agăţă de vasul distrus: el, alesul lui Dumnezeu, singur printre morţi şi crabi.

Cimitirul Bataviei

Ce loc, se gândea Judick.

Blocată pe o insulă nu cu mult mai mare decât biserica tatălui ei, pe un banc de corali pe care se aflau câţiva copaci noduroşi, care erau casă pentru păsări. La flux, linia ţărmului părea doar o fâşie plată de coral care atârna deasupra mării ca un tăpşan zimţat. Cineva deja îi pusese numele Batavia Kerkhof — cimitirul Bataviei.

În jur erau alte insule, mai mari, de cealaltă parte a canalului ce curgea rapid. Spre nord era o insulă mai mică de unde căpitanul şi comandantul plecaseră cu barca. Un alt deştept o

botezase Verraders Eylandt — Insula Trădătorului.

În anumite momente ale zilei, insula căpăta o formă ciudată de ciupercă, de parcă cineva ţinea o oglindă spre ţărm, făcând-o să pară cu susul în jos, de două ori mai mare. Anneken Hardens spusese că locul era vrăjit.

Ploaia îi salvase şi pentru moment era destulă apă pentru fiecare. Câţiva oameni începură să se pregătească să supravieţuiască: construiră adăposturi din plăci de coral, tufişuri şi obiecte aduse de valuri, în timp ce femeile confecţionau o marchiză din pânze pentru a-i apăra de soare şi ploaie. Dulgherii corăbiei erau la lucru pe plajă, alţi oameni aduceau la mal plute subţiri, salvau butoaiele care pluteau cu carne de porc sărată şi vin, precum şi bucăţi de lemn.

Ofiţerul militar pusese să fie păzite butoaiele care fuseseră umplute cu apă de ploaie. Chiar dacă nu ar mai fi plouat, le ajungea la fiecare să bea cam trei căni pe zi, timp de câteva săptămâni. Aveau şi mâncare, biscuiţi tari care erau imposibil de mestecat, dar dacă turnai apă peste ei şi-i ţineai aşa, puteau fi transformaţi într-un fel de terci, dacă îi amestecai cu ceva. Mâncai mizeria asta dintr-un substitut de farfurie, făcut din coral, o puteai chiar încălzi puţin, dacă o puneai în cenuşa rămasă de la foc. Nu era chiar ceea ce li se servea pe *Batavia,* în Camera de Consiliu, dar era suficient să-i ţină în viaţă.

Insula era locuită de nişte păsări negre, ciudate, care îşi făceau cuibul în nisip. Soldaţii le vânau noaptea când erau orbite şi speriate de torţe. Dacă le ardeai penele în foc, erai recompensat cu o carne aţoasă, cu gust de peşte, adesea însoţită de câte o bucată de cărbune. Dar după o perioadă aşa de lungă în care nu au pus gura pe carne, acesta era un ospăţ regesc. Mai erau şi un fel de chire prin tufişuri. Carnea lor nu era comestibilă, dar ouăle lor constituiau un mic dejun delicios.

Cât va mai dura până când toate păsările de pe insulă vor dispărea, era uşor de ghicit. Pentru moment era suficient că aveau apă şi mâncare.

Tatăl ei îi învăţase pe oameni să fie fideli şi să creadă în Dumnezeu.

„Iar apoi ei se rugară lui Dumnezeu să-i scoată din necaz,
Iar El le-a ascultat ruga,
Pentru că El era cel care comanda şi care

Stârnise vântul ce isca valurile.”

Le reamintea că bravura şi sacrificiul erau cheia supravieţuirii, dar ea observă că ei aveau cele mai bune adăposturi de pe insulă, în timp ce bolnavii sau răniţii gemeau prin tufişuri, expuşi vântului şi frigului. Ar fi vrut să aibă puterea să-l înfrunte, să-i aducă aminte de îndatoririle lor creştineşti. Întotdeauna i s-a părut un om cu principii rigide, puternice, dar gândurile pe care şi le-a făcut despre el de când au naufragiat o înspăimântau şi o făceau confuză.

Tremura în bătaia vântului, adulmecând mirosul fumului de la nişte surcele verzi puse pe foc. Câţiva soldaţi frigeau un peşte mic la foc, maţele chiorăindu-i doar gândindu-se la acest ospăţ insuficient. Părea că-i era tot timpul foame, sete şi frig. Dar, slavă Domnului, era în viaţă.

În ziua de după naufragiu privea valurile imense ce se rostogoleau dinspre ocean împroşcând cu apă reciful, dar astăzi nu era decât o spumă subţire în ocean, iar vântul de-abia adia. Nu mai aveau nici un semn despre *Batavia.* În fiecare dimineaţă se vedea din ce în ce mai puţin din ea pe suprafaţa mării, dar în această dimineaţă dispăruse complet.

— Judick, strigă o voce.

Se întoarse. Era Coenraat.

Aristocratul nu mai părea aşa impunător acum, avea urme de sare pe haină, iar părul îi fusese decolorat de la apa de mare şi soare. Avea băşici pe pielea aceea a lui fină, deschisă la culoare. Dar felul în care stătea şi zâmbea tot îl făcea să pară de viţă nobilă.

Supravieţuise.

— Mă simt uşurat să văd că eşti teafără şi nevătămată, zise el.

Simţi cum roşeşte:

— Şi eu pentru tine.

Păru încântat să audă aşa ceva. Veni şi se apropie de ea. Ea se întreba cum ar fi dacă şi-ar pune braţele pe după talia ei, cât de în siguranţă s-ar simţi.

— Ce loc, zise el.

Ea observă tăieturile de coral de pe mâna lui. Erau roşii şi umflate. Îl credea cam moale, cândva, dar să înoate de la epavă până aici cerea mult curaj şi putere, şi multă hotărâre. Din cei optzeci de oameni lăsaţi pe vas după naufragiu, doar jumătate

au reuşit să ajungă pe insulă.

— Eram sigură că o să mor aici, zise ea. Câţiva au murit de sete, înainte să plouă. O minune de la Dumnezeu ne-a salvat.

— Dacă Dumnezeu ar fi făcut ca minunea să se întâmple cu o zi înainte, am fi supravieţuit toţi, zise Coenraat. Poate că au murit doar păcătoşii.

Râdea de ea. O şocă profund să-l audă spunând aşa ceva. Dacă tatăl ei ar fi auzit o asemenea blasfemie, i-ar fi cerut ofiţerului militar să-l biciuiască pe loc.

— Tatăl meu crede că puterea rugăciunii ne-a salvat, zise ea.

— Bineînţeles că asta crede, zise el, dar era imposibil să ştii ce gândea cu adevărat. Ar trebui să se roage în continuare, pentru că aici nu suntem în sânul lui Avram. Este un loc atât de pustiu cum nu mi-am putut imagina că există.

— Tata are încredere că vom fi salvaţi în curând.

Ridică din umeri.

— Sau poate vor veni după noi în final. Pe recif sunt douăsprezece butoaie de arginţi, aşa că vor veni în mod sigur. Trebuie doar să ne asigurăm că vor rămâne câţiva dintre noi în viaţă să apuce acea zi fericită.

Câţiva. Nu toţi.

— Trebuie să avem încredere în Dumnezeu.

— Ne-am bazat pe El cam mult, nu crezi? Cred că de acum depinde de noi, zise el rânjindu-i obraznic.

Sunt sigură că tata ar face apoplexie dacă te-ar auzi vorbind aşa, se gândea ea. Dar îi zâmbi şi ea, la rândul ei. Avea ceva indiscret care o atrăgea.

Până la urmă avea dreptate. Câteodată şi ea se gândea că tatăl ei se baza prea mult pe bunăvoinţa Domnului.

* * *

Lucretia nu prea dormise în seara aceea, se trezea de fiecare dată când simţea că alunecă. De fapt, nu mai dormise mai mult de câteva ore de când fusese atacată. La început făcuse un efort conştient pentru a dormi puţin, înspăimântată fiind de coşmarurile care îi invadau somnul. Rememora tot timpul noaptea aceea de pe *Batavia,* ce i-au făcut acei oameni şi cum ar fi putut împiedica totul. Chiar şi acolo, în briza sărată, mai simţea încă în nări putoarea aceea, mirosul respiraţiei lor, al trupurilor

lor, mizeria cu care i-au acoperit corpul după ce au terminat.

Poziţia şi situaţia ei o făcuseră deosebită faţă de restul pasagerilor chiar înainte de a începe călătoria; acum ceea ce i-au făcut a izolat-o complet. Era marcată, de milă sau de dispreţ, nu conta de care. Îi era teamă să se uite la oameni, teamă de ceea ce ar putea vedea în ochii lor. Fiecare marinar sau soldat sau tunar putea fi unul din *ei.*

Cât timp trecuse de la naufragiu? Deja pierduse şirul zilelor, petrecându-şi fiecare zi visând. Nu-şi mai amintea de când mâncase mâncare adevărată sau când a avut chef să mănânce. Bea apă când una din femei îi oferea, servitoarea predicatorului sau poate soţia ofiţerului militar. Părea că se uită la o piesă de teatru, iar ea era unul din personajele dramei, de care ţi se făcea milă de la distanţă.

Se întreba dacă va mai simţi vreodată ceva.

Insula asta blestemată. I se părea că singurele lucruri care creşteau aici erau margaretele acelea micuţe albe, care tocmai erau înflorite. Se aşeză pe plajă, ţinând una în mână, căreia îi rupse petalele înainte să-şi dea seama ce a făcut.

Nu mai era nimic frumos în această lume. Absolut nimic.

24°3’ latitudine sudică

La distanţă se contura silueta insulei Southland. François simţi inima sărindu-i din piept, poate că mai exista o ieşire din această situaţie. Dacă ar găsi apă, s-ar putea întoarce pe epavă şi i-ar putea salva şi pe cei de pe insulă.

— Nu sunt cu mai mult de douăzeci de mile la est faţă de epavă, zise Halfwaack, uitându-se la căpitan.

François se uită la el.

— Ai zis că suntem la şase sute de mile distanţă faţă de Southland.

Căpitanul dădu din cap, ca şi când l-ar fi ignorat.

— Aşa că *erau* Stâncile Houtman.

— Nu erau, zâmbi ironic căpitanul.

— Care a fost ultima noastră poziţie? îl întrebă François pe Gerritsz.

Gerritsz ridică din umeri şi se uită la Halfwaack.

— 30°, răspunse el, îndreptându-ne către nord de la nord-est.

Ultimele instrucţiuni pe care le-au primit de la Coen avertizau

că distanţa dintre Cap şi Southland ar fi putut fi calculată greşit cu până la 800 de mile. Spunea că navele nu ar trebui să meargă mai mult de 1000 de mile spre est, înainte de a întoarce la nord spre Java.

— Erau sigur Stâncile Houtman, insistă François.

— Nu am nevoie de predici despre navigaţie de la tine.

— Ai ignorat avertismentul guvernatorului Coen.

— Când o să existe un mod de a calcula distanţa de la est la vest la fel de bun ca acela de a calcula distanţa de la nord la sud, chiar şi unul ca tine va fi în stare să ne ducă în Java. Până atunci cred că ar fi mai bine să-ţi păstrezi părerile pentru tine.

O tăcere stânjenitoare se lăsă în barcă. Copilul plângea din nou.

— Fă-l pe plodul ăla să tacă! ţipă căpitanul.

Zwaantie Hendricks încercă să se sprijine de piciorul lui, pentru a-l consola probabil, dar el o goni ca pe un câine care te deranjează. Îmi imaginez că acum nu mai pare o sirenă, se gândi François.

În ce necazuri se bagă unii bărbaţi pentru o femeie.

* * *

Problema cu femeile e că, dacă le tăvăleşti o dată, cred că le aparţii, se gândea căpitanul. Uită-te la ea acum, nu mai era târfuliţa atrăgătoare de dinainte de naufragiu, cu părul despletit pe umeri, cu faţa roşie şi plină de băşici de la sare şi vânt, mirosind îngrozitor din cauza faptului că vomase pe ea după naufragiu.

Ar fi fost jenant să apară cu ea în Batavia, aşa agăţată de el. Dar, după cum stăteau lucrurile, nu avea nici un rost să facă 100 de mile cum spusese Jan Pieterszen Coen. În primul rând trebuia să ajungă teferi în Java, ceea ce era o certitudine. De acolo va trebui să navigheze spre Melaka. Pentru moment, îl va ţine pe comandant, să se asigure, dar diavoliţa asta mică care atârna de piciorul lui s-ar putea să dea ortul popii dacă se dovedea o pacoste.

* * *

În timpul zilei se apropiară mai mult de ţărm, iar căpitanul

căută un loc unde să tragă barca la mal. Stânci imense de culoare ocru se conturau sub apă unde se spărgeau valurile mari ce se izbeau de roci păzite de recifuri în formă de fagure. Căutară toată ziua şi François simţi cum îi creşte frustrarea. Era imposibil să cobori aici, printre toate valurile acelea. Dumnezeu iar râdea de eforturile lui.

Măcar dacă ar mai fi avut şi cealaltă barcă cu ei.

În ziua următoare, vântul îşi schimbă direcţia către nord-vest, aducând furtună dinspre ocean; iar în timp ce ploaia cădea, ei adunau apă în cănile de tablă şi în pânze. Stâncile roşii apărură din nou, sub un curcubeu, şi căpitanul încercă din nou să tragă barca la mal, dar nu găsi decât roci ce cădeau perpendicular pe valuri.

La amurg, căpitanul porni din nou în larg, prudent din cauza vântului. O pânză fusese întinsă la prora pentru adăpost, iar câţiva dintre marinari li se alăturară femeilor sub ea şi dormeau extenuaţi. După un timp François li se alătură şi adormi, rugându-se ca ziua următoare să găsească unde să se adăpostească şi apă, ca să termine odată cu chinurile prin care treceau.

Cimitirul Bataviei

Salvarea butoaielor cu vin din lagună fusese o binecuvântare amestecată. În seara aceea marinarii s-au servit cu cât au dorit, iar ofiţerul militar nu a putut să facă nimic, aşa părea. Lucretia zăcea în adăpostul pe care îl construiseră ei, înfăşurată în pături, ascultând cum sufla vântul în pânze. Râsetele oamenilor o speriau. Niciodată nu puteai avea încredere într-un om cu sticla în mână. Puţin vin îl făcea pe un bărbat să se creadă Dumnezeu, nu mai asculta de ofiţerul militar sau de predicator când judecătorii duri din Batavia erau aşa departe.

Un grup de beţivi era adunat în jurul unui foc la cam zece paşi de unde era ea. Auzea fiecare cuvânt pe care îl spuneau, deşi încerca să se prefacă surdă. Erau ca nişte animale, nu vorbeau decât de împerecheat şi de bătaie. Şi de stomacurile lor, bineînţeles. Unul dintre oameni suspina, vinul îl făcuse sentimental.

— … atât de multe pentru marele Araien Jacobsz. O să-l scuip în faţă când l-oi mai vedea…

— Taci, Ryckert. Şi tu ai fi făcut la fel dacă erai în locul lui.

— Aş fi fost gata să mor pentru el. Jan spunea că suntem toţi implicaţi.

— Taci! se auzi o voce răguşită, pe care o recunoscu ca fiind a lui Zeevanck.

— Nu-mi spune tu mie să tac, eşti doar un amărât de funcţionar.

Omul bolborosea cuvintele, fiind beat. Era probabil mult prea beat, ajunsese în starea aceea în care oamenii vorbesc prea mult despre cum au fost ei maltrataţi. Vroia ca toată lumea să ştie ce credea el despre ce i-a făcut căpitanul.

— Ne-a lăsat să putrezim aici, eram prietenii lui până la moarte, zise Jan, iar el a fugit cu fătălăul de comandant, cel pe care trebuia să-l ucidem, nu-i aşa? Hrană pentru rechini? Acum, la cel mai mic necaz, ofiţerii se apără unii pe alţii, ca întotdeauna.

Lucretia de-abia îndrăznea să respire, încercând să audă ce vorbeau. Nu putea crede ce auzea, dar apoi se întreba de ce o mira. Oameni care i-au făcut ce i-au făcut ei nu se dau în lături de la o rebeliune.

Camarazii celui care vorbea erau agitaţi, încercau să-l facă să-şi ţină gura. Dar, oricine ar fi fost, era mult prea beat pentru a putea tăcea din gură.

— Să-l ia naiba, la fel pe tine, Zeevanck! O să murim cu toţii aici, cui îi pasă de ce ştiu eu?

— Ia-i sticla aia din mână, zise altcineva.

— Dispari de lângă mine, nenorocitule. Crezi că greşesc?

— Căpitanul s-a dus să aducă ajutoare. Dacă e cineva care poate face asta, atunci el e acea persoană.

— Nu se mai întoarce după noi. O să-l omoare pe Pelsaert, iar apoi o să se îndrepte spre Melaka, nenorocitul. Mi-am băgat capul în ştreang pentru el şi asta primesc în schimb. O să murim cu toţii în locul ăsta uitat de Dumnezeu.

— Taci odată, Ryckert!

— Să vă ia naiba pe toţi, spuse cel căruia i se spunea Ryckert, iar ea îl auzi îndepărtându-se de ceilalţi, apoi apa curgând pe pământ în timp ce el se uşura, la nu mai mult de trei sau patru paşi de unde stătea ea.

Stătea acolo, cu ochii deschişi, îi auzi pe tovarăşii lui vorbind între ei cu voce joasă, apoi îndepărtându-se spre plajă, lăsându-l

pe Ryckert în urmă. Puţin mai târziu, auzi sforăituri şi decise că era Ryckert, care căzuse beat mort la câţiva paşi de adăpostul ei.

Stătea acolo înţepenită de frică, uitându-se în întuneric, ascultând cum valurile se spărgeau de recif. Să fi fost doar aiureli spuse la beţie sau mai era o intenţie ascunsă în spatele atacului ei din seara aceea?

Se gândi la ceea ce ştia ea despre Araien Jacobsz şi îşi dete seama cum stăteau lucrurile. Câţi alţii ar mai fi servit împreună cu căpitanul drept hrană pentru rechini? Nu avea rost să facă astfel de speculaţii acum, nu avea rost să mai spere că vor supravieţui, pentru că, dacă ceea ce spusese Ryckert era adevărat, François Pelsaert nu se va mai întoarce. Diavolul se juca cu ei acolo ca o pisică cu un şoarece.

Şi aşa stătea acolo trează în noapte, fiecare crab care trecea sau pasăre care ţipa făcând-o să-i sară inima din piept. Câţi din cei care au supravieţuit erau *turnători?* În cine putea avea încredere?

A doua zi când se duse să-l caute pe Ryckert, descoperi că acesta dispăruse. David Zeevanck a sugerat că s-a îmbătat şi poate s-a înecat.

Orice s-a întâmplat cu el, ea nu l-a mai văzut niciodată.

Stâncile Houtman

Pe recif, un vas mare trece prin agonia ultimelor momente.

După furtună a mai rămas doar puţin din *Batavia* deasupra mării; un corp plutea luat de curent, umflat de gaze; lângă el, o sticlă cu oţet şi câteva lemne rupte. Doar teuga mai este încă deasupra apei, fiecare val ameninţând să o prăbuşească în adâncuri.

Pescăruşii, care se roteau ţipând în jurul ei, văd o creatură ciudată agăţată printre straiurile rupte şi pânzele încurcate, ca o şopârlă care încerca să se camufleze. Era Jeronimus, nenorocit şi delirând de frică. Era o privelişte extraordinară. Părul şi barba îi sunt ţepene din cauza apei mării, hainele îmbâcsite de murdărie; arată ca un nebun dintr-o temniţă ce se fereşte de lumină.

În momentul în care vasul chiar cedează, este lăsat agăţat de o porţiune de bompres lovind şi ţipând, încercând să respire. Se îneacă în timp ce capul îi dispare sub apă, dar se agaţă mai bine

de bompres şi se ţine bine, în timp ce e luat de curent. Este inconştient acum, ca o insectă care se chinuie să supravieţuiască, singura lui grijă fiind cum să scape de moarte.

Cimitirul Bataviei

În seara aceea, Weibbe ieşise cu Mattys Beer să vâneze păsări. Noaptea erau uşor de prins, erau nişte creaturi proaste care-şi construiau cuibul pe pământ. Lumina torţelor lor le orbea şi zburau de colo până colo panicate precum găinile şi erau uşor de prins. Soldaţii lucrau câte doi, unul ţinea torţa, iar celălalt lua păsările şi le rupea gâtul, înainte de a le băga în sac.

Nu era o muncă dificilă, dar câteodată era dureroasă, pentru că pământul nu era întotdeauna sigur şi, dacă te împiedicai de un cuib în întuneric, te puteai afunda până la genunchi.

— Ce crezi despre ce se spune de Ryckert Woutersz? îi zise Weibbe tovarăşului lui.

— Cred că-s doar zvonuri.

— Totuşi nu-mi place. Crezi că a fost implicat în atacul asupra doamnei van den Mylen?

Pantofii lui Mattys Beer scârţâiră pe bancul de corali. Nu spuse nimic.

— Mi s-a părut că vorbea despre răzvrătire.

— Ryckert băuse prea mult. Am auzit că s-a dus în apă şi s-a înecat.

Weibbe clătină din cap:

— Mi-e greu să cred.

— Totuşi, răzvrătire, Weibbe. Nu am auzit pe nimeni vorbind despre aşa ceva. Ştii ce le fac *trădătorilor.*

Chiar atunci auziră ceva mişcându-se în faţa lor, o pasăre zbură de pe pământ, aripile prinzându-i-se în tufiş. Fuseseră ocupaţi să-şi prindă cina şi toată discuţia despre *trădători* fu uitată.

* * *

Soldatul cu părul blond stătea acolo cu două păsări în mâna dreaptă, căutând cu disperare carnea înnegrită de fum, de-abia dacă era o înghiţitură pe fiecare. Dar mirosul de carne friptă îi făcu maţele să chiorăie şi-i lăsă gura apă. Încerca să nu se uite fix la mâncare.

— Ţi-am adus ceva să mănânci, zise Weibbe.

Sussie o împinse pe Tryntgen, dar ea nu mai părea interesată de nimic.

Sussie luă păsările şi-şi înfipse imediat dinţii în cea care era a ei, fără nici un pic de demnitate. Nu-i mai fusese niciodată aşa foame; te făcea să nu mai fi tu însuţi, aşa încât nu te mai gândeai la nimic altceva, te făcea să uiţi cum trebuie să se comporte o femeie creştină.

Tryntgen de-abia ciugulea din ea. Sărmana Tryntgen, fusese aşa de calmă în noaptea naufragiului, dar de când Claas a dispărut, părea să-şi fi pierdut tot cheful de viaţă peste noapte.

Sussie era conştientă că soldatul se uita la ea în timp ce înfuleca din pasărea friptă, rupându-i oasele cu mâna, desprinzând fiecare bucăţică de carne de pe os şi lingând zeama de pe degete. Cu greu putea fi numită masă, deoarece orice o făcea să-i fie şi mai foame.

El se uita lung la ea, iar ea se ruşină.

— Mulţumesc pentru hrană, zise ea.

El ridică din umeri de parcă nu ar fi fost nimic.

— Cu greu te poţi sătura doar din asta.

— Pentru două femei flămânde, două jumătăţi de porc ar ajunge.

— Sunteţi bine?

Ea aprobă. De ce să-i spună lui ofurile ei? Erau cu toţii în acelaşi impas.

El se uită în jur:

— Bărbaţii vă creează probleme?

Dădu din cap în semn că nu, apoi îşi dădu seama ce vrea să spună. Se gândea la ceea ce i s-a întâmplat doamnei van den Mylen pe vas, poate că aceiaşi oameni erau acum aici pe insulă. Fără Claas, Tryntgen era fără protecţie. Dar îşi dădu seama că se referise şi la ea şi simţi un fior pervers gândindu-se că Weibbe o considera un obiect al tentaţiilor sexuale pentru bărbaţi.

— Dacă vă face cineva probleme, veniţi la mine, zise el. Am să mă asigur eu că sunteţi protejate.

El se uita la Tryntgen, care ciugulea din bucata de pasăre fără prea mult interes. Sussie ar fi dorit să termine mai repede, să nu mai poftească atât.

— Suportă foarte greu, zise el.

— Cum altfel ai vrea să fie? Aş fi înţeles dacă ar fi luat-o pe ea

şi m-ar fi lăsat pe mine aici. Aş fi suportat asta. Dar ea e soţia lui.

— Bărbaţii fac lucruri îngrozitoare când le e frică, zise el.

— Tu ai fi făcut ceea ce a făcut Claas?

Ar fi fost uşor pentru Weibbe să-l facă pe celălalt bărbat laş. În schimb, ridică din umeri şi spuse:

— Nici un om nu ştie cum ar reacţiona decât când este pus în situaţia respectivă.

— Aş vrea să cred că aş prefera să mor alături de soţul meu decât să-l părăsesc, dacă aş fi pusă într-o astfel de situaţie.

El zâmbi:

— Cred că aşa ai face, Sussie Fredericx.

Şi se uită la ea cum a tot sperat ea că o va privi un bărbat. Ca şi când ar fi văzut-o pentru prima dată şi ar fi apreciat caracterul ei şi forma şoldurilor.

— Aminteşte-ţi ce ţi-am spus. Dacă îţi creează cineva probleme, spune-mi să-mi dea mie socoteală.

Suna ca o promisiune, se gândea ea. Nu-i displăcea, chiar deloc.

* * *

Se auzi un strigăt de pe plajă.

Judick alergă când auzi glasul tatălui ei. Trei oameni intraseră în apa mică îndreptându-se spre ceea ce părea un obiect adus de valuri de pe epavă. Îi văzu scoţând ceva din apă şi trăgând pe plajă.

Era un om. După atâta timp, cineva a reuşit să se salveze de pe *Batavia.*

— Este comerciantul! ţipă unul dintre salvatori, Aldersz, dogarul.

— Domnul fie lăudat, îl auzi ea pe tatăl ei spunând. Cineva care să aibă grijă de noi!

L-au dus pe plajă şi au stat pe lângă el. Răsufla cu greu, vărsând apă pe gură şi pe nări, ochii dându-i-se peste cap. Era aproape mort, sărmanul. Steenhower şi un alt soldat, Mattys Beer, stăteau să vadă când se mişcă. Nu puteai citi expresia de pe faţa lor. Erau, desigur, uimiţi şi poate amuzaţi.

— Diavolul are grijă de propriii oameni, zise Steenhower.

Oare ce a vrut să zică cu asta? se întrebă ea.

Comerciantul respiră şi se întoarse pe burtă, vomând apă de

mare şi fiere.

— Domnul fie lăudat, zise tatăl ei, trăieşte.

22°42’ latitudine sudică, a cincisprezecea zi din iunie, anul de graţie 1629

Locul cel mai pustiu din lume.

Zwaantie se lăsă în genunchi pe plajă. Gura-i era uscată, pielea plină de cruste de sare. Rochia ei, udată în timpul furtunii, se uscase la vânt şi era ţeapănă precum o scoarţă de copac. Ce n-aş da pentru apa aia împuţită din butoaie, se gândi ea, pentru patul meu de pe *Batavia* şi puţin din fiertura bucătarului. Îşi dorea să nu fi plecat din Olanda.

Se uită în jurul ei. Linia plajei se întindea la distanţă şi nu se vedea nici un oraş, nici un sat, nici o persoană sau un animal. O pustietate întinsă, care-ţi îngheţa sufletul.

După cum spunea căpitanul, nici un alb nu pusese piciorul pe aceste nisipuri, de parcă ar fi fost o chestiune de mândrie. Marea insulă Southland, se zicea, era pustie, sau cel puţin aşa părea de la distanţă, dar din apropiere nu era pustie deloc.

Era plină de muşte. În momentul în care au pus piciorul pe plajă, roiuri s-au năpustit asupra lor, ca nişte nori, şi nu erau de neluat în seamă. În câteva minute te înnebuneau. Nu erau ca muştele din Olanda, grase şi puturoase; te atacau precum albinele, intrându-ţi prin nas, ochi şi urechi. Dacă stăteai cu gura deschisă, intrau, lăsându-te să te sufoci.

Nu era nici strop de apă. În spatele dealurilor de nisip tot ce puteau vedea erau întinderi nesfârşite de uscat de culoare ruginie. Răspândite pe aceste câmpii erau ceea ce crezuseră ei a fi colibele băştinaşilor dar, când se apropiară, văzură că nu sunt decât imense muşuroaie de furnici, la fel de tari precum lemnul.

Se întoarseră pe plajă şi comandantul ordonă oamenilor să sape gropi în pământ, dar la fund apa era sărată şi oamenii o scuipară şi-L blestemară pe Dumnezeu.

Brusc se auzi un strigăt. La baza stâncilor de calcar, în josul plajei, câţiva marinari descoperiseră câteva bălţi de apă proaspătă. Zwaantie se ridică în picioare şi se luă după ceilalţi în goana lor după apă. Se duse după apă, umăr la umăr cu soldaţii; apa avea un gust atât de dulce şi bun încât se întreba de ce se gândise vreodată să bea vin.

* * *

Cu o zi în urmă văzură un grup de negri în timp ce se apropiau de coastă, iar acum găsiră cenuşa unui foc de tabără, împrăştiată printre oase de crab. Scrumul era încă cald, iar marinarii au reaprins focul şi au prăjit peştii prinşi cu beţele dincolo de recif. De-abia aveau fiecare o îmbucătură, suficient pentru a le face maţele să chiorăie şi pentru a-i chinui foamea. Ar da orice acum pentru nişte biscuiţi tari, simpli şi neîndulciţi.

Căpitanul dăduse fiecăruia o raţie de jumătate de cană de apă de când ajunseseră pe insulă. Ea se gândise că va primi mai mult, pentru simplul fapt că era amanta lui şi că era femeie, dar nimic. De fapt, acum că erau departe de *Batavia* o trata ca pe un câine.

Umpluseră optzeci de sticle cu apă, aproape tot cât avuseseră când au plecat de pe Stâncile Houtman, în urmă cu o săptămână.

Pelsaert se tot gândea să se întoarcă la epavă, de parcă l-ar fi lăsat căpitanul.

— Trebuie să fie apă pe undeva pe aici, prin apropiere, îl auzi ea spunând. Comerciantul menţionează acest lucru în jurnalul lui de bord…

— Nu-i nici un strop de apă în locul ăsta blestemat, zise căpitanul scuipând. E ca şi când am căuta să ne tăvălim puţin într-o mănăstire.

Obscenitatea îi făcu pe ceilalţi marinari să zâmbească. Sărmanul Pelsaert nu putea decât să caşte ochii mari la el, sensibilitatea lui fiind rănită de grosolănia căpitanului.

— Trebuie să găsim apă, dacă nu, oamenii sunt condamnaţi.

— Crezi că mai e vreunul în viaţă din gloata aia? zise căpitanul. Ne pierdem timpul cu aşa ceva.

— Dacă furtuna care ne-a prins pe noi s-a abătut şi spre stânci, înseamnă că mai au apă care să le ajungă câteva săptămâni.

— Dacă este adevărat, suntem singura lor salvare şi le va fi mai bine dacă ne îndreptăm spre Batavia acum. Vântul bate dinspre nord-est şi ne va duce rapid spre Java. După calculele mele, putem ajunge acolo în zece zile, dacă timpul nu se schimbă.

— Avem o datorie faţă de bunurile companiei şi faţă de oameni, insistă Pelsaert.

— Cum vrei să ne întoarcem acolo? Nu pot naviga contra vântului ăsta puternic. Ar trebui să aşteptăm pe plajă până se va schimba vremea şi asta ar putea dura zile, dacă nu săptămâni. Trebuie să ne îndreptăm spre Batavia.

Spune-i, se gândi ea. Cineva trebuie să-i bage minţile în cap prostului ăsta.

Pelsaert se trânti pe coapse şi-şi prinse capul în mâini. Părea un câine biciuit. Nu-i venea să creadă că supravieţuise aşa de mult. Nu spusese domnişoara trufaşă acum câteva săptămâni că-l căuta moartea pe la uşă?

Cimitirul Bataviei

Jeronimus ridică privirea când văzu două umbre ce ieşeau din beznă şi s-au aşezat lângă el; erau *aristocratul* van Huyssen şi funcţionarul masiv, Zeevanck. Aveau cu ei o sticlă cu vin de Burgundia pe care o furaseră de la servitorul comandantului. I-o pasară lui, iar el bău din ea recunoscător.

— Sperăm că ţi-ai revenit din suferinţă, Jeronimus, zise Coenraat.

— Noi chiar te-am crezut mort, spuse Zeevanck.

— Sunt bine, slavă lui Dumnezeu. Nu ar fi suportat un final aşa de jalnic pentru Jeronimus Cornellisen.

— Se pare că nu, zise Coenraat.

— Ceea ce face să mă doară este argintul ăla care zace pe fundul recifului.

— Ni s-a părut nouă că nu vrei să-l laşi, zise Zeevanck.

— Dacă nu ar fi intervenit Fortuna şi nu am fi avut un căpitan idiot, am fi putut naviga spre o viaţă de plăcere şi bogăţie acum.

— Acum avem probleme mai importante de rezolvat.

— Crezi că situaţia în care ne aflăm nu-i gravă?

Zeevanck răscoli tăciunii cu vârful cuţitului, zicând:

— Planurile noastre nu mai sunt secrete.

Jeronimus simţi cum i se usucă gura:

— Cum aşa? întrebă el.

— Prostul ăla de Ryckert, tunarul, s-a îmbătat ca un porc. Şi s-a trezit vorbind în gura mare, vântul ducând vorbele mai departe. Aşa că acum toată lumea ştie de conspiraţie.

— Ryckert nu ştia nimic.

— Ştia destul, iar restul l-a ghicit. Ofiţerul militar trebuie să-i fi spus că şi căpitanul făcea parte din planul nostru, pentru că era foarte dur când vorbea despre el.

— A zis vreun nume?

— Nu, măcar cu asta am avut noroc.

Lui Jeronimus nu-i venea să creadă. Fusese atent să nu fie implicaţi prea mulţi în treburile lui.

— Ce s-a întâmplat cu el?

— Un accident, în aceeaşi seară, zise Coenraat. Am fost acolo când s-a întâmplat. O tragedie.

— Am hotărât de atunci că trebuie să aflăm cine e cu noi, iar pe restul să-i omoram, zise Zeevanck.

Jeronimus îşi lăsă capul pe spate şi pufni în râs, uimindu-i pe cei doi. Ce cuţitari însetaţi de sânge mai alege şi compania drept funcţionari zilele astea! Unui om îi era teamă să dicteze o scrisoare, de teamă de a nu fi murdărit de cerneală! Dar, fără îndoială, Zeevanck vorbea serios. Cât despre tânărul *aristocrat,* nu încăpea nici un dubiu, era un sadic nenorocit pe care merita să-l ai în preajmă.

— Ce-i aşa amuzant, comerciantule? zise Zeevanck. Vrei să păstrăm în viaţă toată gloata asta să ne mănânce mâncarea şi să ne bea apa, aşa încât nici un om care merită să nu supravieţuiască până vine un vas să-l salveze?

— N-am nici o problemă cu raţionamentul tău, zise Jeronimus. Într-adevăr, consider că necinstita voastră companie nu are nici un motiv să vă demobilizeze. Fără căpitan şi comandant, suntem stăpânii propriului destin.

— Cu cât începem mai repede să selecţionăm, cu atât raţiile ne vor ajunge mai mult. Cei care nu sunt cu noi sunt împotriva noastră şi vor simţi gustul săbiei mele.

— Cu excepţia femeilor. Pe ele le putem imobiliza cu o altfel de armă.

Râse de propria glumă, dar nu avea mai mult umor decât o vacă.

— Lăsaţi-mă să reflectez la acest lucru, zise Jeronimus.

— Ce e de reflectat?

— Priveşte în jurul tău, Zeevanck! Sunt o grămadă de soldaţi şi de linguşitori ai companiei, care ne bat de două ori, oricât ai vrea tu ca lucrurile să stea altfel.

— Trebuie să existe o cale.

— Tu eşti funcţionar, zise Coenraat. Ce sugerezi? Să le scriem o scrisoare?

— Când vine vorba de săbii, ai să vezi că ştiu foarte bine cum să mânuiesc una, zise Zeevanck.

Jeronimus le ordonă să tacă. Voci auzite în întuneric erau un motiv suficient pentru ca un soldat să-şi ducă mâna la sabie.

— Trebuie să umblăm cu grijă pe aici. Lăsaţi totul în seama mea, o să găsesc eu un plan care să ne salveze.

Coenraat aprobă. Şi Zeevanck, dar mai încet.

— Păstraţi-vă sfaturile şi nu faceţi nimic care să dea de bănuit. M-aţi înţeles?

— Să nu ne faci să aşteptăm prea mult, mormăi Zeevanck.

Luă sticla de la Jeronimus şi o dădu pe gât.

— Voi, băieţi, nu păreţi să suferiţi prea mult din cauza raţiei, le zise Jeronimus.

Coenraat râse. Îi trase un pumn în braţ funcţionarului şi se împleticiră prin întuneric pentru a-şi găsi corturile şi a scăpa de efectele vinului furat.

* * *

Jeronimus rămase gândindu-se lângă foc. Dumnezeu acţiona pe căi nebănuite. Se gândise că-i va găsi pe supravieţuitori într-o situaţie disperată; în prima zi i se raportase că s-au luat la bătaie pentru apă. Se părea că ofiţerul militar şi soldaţii reuşiseră să menţină ordinea, o patrulă era pusă să păzească proviziile, consiliul de pe vas reuşise chiar să facă treabă. Stabiliseră o raţie, pe care Deschamps o nota cu grijă într-un registru mare, ca un bun funcţionar ce era.

De când plecase comandantul, fuseseră mai multe furtuni, care au umplut butoaiele cu apă; butoaie cu biscuiţi şi vin şi chiar nişte carne sărată de porc fuseseră duse pe plajă şi salvate din apele puţin adânci cu ajutorul plutelor subţiri confecţionate de către dulgheri din obiectele adunate din valuri şi duse pe plajă. Din fericire, catargul principal s-a prăbuşit în aceeaşi furtună care a distrus partea din spate a *Bataviei,* oferindu-le astfel destule pânze şi lemne pentru ca aproape oricine să improvizeze nişte corturi şi adăposturi.

Exista o varietate de hrană naturală, dar cât vor mai rezista

era o altă întrebare. Păsările le oferiseră la început puţină carne, pentru că nu erau copaci în care să se adăpostească şi erau uşor de prins noaptea. Unii din marinari prindeau raci cu mâna în timp ce alţii adunau stridii de pe recif când era reflux sau trăgeau cu ajutorul unor beţe peşte din canal. Era delicios de mâncat, dar prea puţin pentru toate gurile ce trebuia hrănite. Era suficient cât să te facă să salivezi şi să-ţi facă stomacul să mai ceară.

Erau mai mult de două sute de oameni îngrămădiţi pe insula aceasta, iar păsările se cam terminaseră, iar el se gândea că în curând vor suferi de foame iar. Dacă ar fi fost mai puţin numeroşi, ar fi putut trăi ca regii în belşug timp de câteva luni.

Jeronimus îşi făcuse deja calculele. Dintre cei care gândeau ca el erau poate douăzeci; majoritatea *aristocraţilor* era de partea lor, după spusele lui Coenraat, şi poate câţiva din soldaţii lui Steenhower. Împotriva lor erau cam vreo o sută cincizeci, dintre care vreo patruzeci erau soldaţi loiali Onorabilei Companii. La prima vedere, nu aveau nici o şansă. Dar majoritatea celor douăzeci de oameni ai lui erau *aristocraţi* şi ofiţeri VOC, bine educaţi şi de familii bune. Majoritatea oamenilor, croitori, dulgheri, tâmplari şi vânzători, se va lua după ei, precum o cireada de vaci care-l urmează pe fermier în adăposturi pentru a fi mulse sau duse la abator.

Era dezamăgit că din mercenari, ale căror abilităţi le-ar fi fost de mare ajutor pentru planurile lor, doar câţiva erau consideraţi ca fiind de partea lor de către Steenhower. Numise doar câţiva dintre ei: Mattys Beer, Jan Hendricx, Wouter Looes.

Cei care-l îngrijorau pe Jeronimus erau veteranii, unii dintre ei englezi, alţii flamanzi, iar câţiva francezi. Se depărtaseră de restul gloatei privindu-o cu dispreţ. Corturile lor ordonate, focurile aprinse cu grijă, armele lor depozitate sub formă de piramidă contrastau puternic cu dezordinea din rândul civililor. Oamenii aceştia erau profesionişti, obişnuiţi cu condiţii grele de viaţă şi cu lupte dure, care i-ar fi bătut pe neloialii şi nemulţumiţii servitori ai companiei care-i urmau, chiar dacă Zeevanck şi Huyssen credeau altceva.

Trebuia să scape de ei cumva.

Acum, când căpitanul şi comandantul nu mai erau, el era cel care trebuia să preia comanda asupra oamenilor şi a consiliului, prin autoritatea investită de Onorabila Companie. Oricine nu-l asculta era un *trădător.*

Dacă Jacobsz ajungea în Java, se îndoia că Pelsaert va mai fi în viaţă să se bucure de sosirea acasă. Era de asemenea improbabil ca Onorabila Companie să trimită pe altcineva în afară de Araien Jacobsz să-i caute. Când corabia va sosi, ei o vor prelua, cu sau fără ajutorul căpitanului, şi vor porni cu ea în larg.

Lucrurile nu se întâmplaseră cum a plănuit el, ci cum dorise. Şi, până la urmă, Dumnezeu era cel care-i pusese aceste dorinţe în inimă. Şi orice dorea Dumnezeu trebuia înfăptuit, pentru că nimic din ceea ce El dorea nu putea fi greşit.

* * *

Să pleci în noapte.

Nu era mare lucru, Lucretia îşi imaginase odată să plece de la lumină şi să se ducă în întuneric. Numai că acum avea nevoie de toată puterea şi determinarea. Îşi spunea că nu are de ce să se teamă. Nu era ca în zilele acelea întunecate de la început când se reglaseră conturile între marinari şi soldaţi, când oamenii au dispărut în noapte şi nu s-a mai spus nimic despre ei.

Acum predicatorul ţinea în fiecare dimineaţă predici despre bine şi rău, iar oamenii jucau *dame,* ca pe vas, vorbind despre salvare şi calculând câte zile i-ar lua unui vas să se întoarcă să-i salveze.

Vocea ofiţerului care-i chema pe toţi în noapte era ca un balsam pentru cei care tresăreau de fiecare dată când auzeau vreo pasăre cântând.

Acum împărţea cortul cu alte femei, dacă puteai numi asta cort, câteva bucăţi de pânză legate cu frânghie de câteva şipci de pe epavă. Erau în total douăsprezece femei care dormeau învelite cu pături pe pământul tare. Nu-i păsa de aceste privaţiuni, tot ce dorea era să doarmă, ascunsă de lume şi de privirile bărbaţilor, departe de amintiri.

Dar în seara aceea a ieşit în întuneric să-şi dovedească sieşi că încă mai poate. Stătea acolo sfidându-şi teama, cerându-şi sufletul înapoi diavolilor care i-l furaseră. Lăsă noaptea să o învăluie şi ştiu că şi-a recăpătat o parte din ea, că cel mai rău lucru care s-ar fi putut întâmpla se întâmplase şi nu o distrusese. Îşi recapătă puterea şi se hotărî să supravieţuiască.

22°42’ latitudine sudică

Jan Evertsz pipăi cuţitul de la centura de la brâu. Hai, fătălău nenorocit. Vino aici, peste dealurile de nisip. Îndepărtează-te puţin de ceilalţi, am să bag cuţitul în tine, te acopăr cu puţin nisip, şi gata. Căpitanul nu te va căuta mai mult de câteva ore, vor crede că te-ai dus să cauţi apă şi te-ai rătăcit, nu va mai fi nimic de făcut.

Dacă-l omor în barcă, cineva poate vorbi, nu am încredere în cumnatul căpitanului, nici măcar în căpitan nu mai pot avea încredere. Dacă omori un comandant, te spânzură pentru asta. Trebuie s-o fac pe ascuns, iar asta-i cea mai bună ocazie. Trebuie doar să-l aştept să fie singur, să-l prind cu pantalonii în vine, da, mi-ar plăcea asta, ar fi sfârşitul perfect pentru el.

Venea spre plajă. Doar câţiva paşi şi putea duce la bun sfârşit planul, putea uita de doamna trufaşă.

Doar o clipă în care să nu mai fie la vedere…

Cimitirul Bataviei

Copilul nu se oprea din plâns. Fusese născut pe vas, la câteva zile după ce plecaseră de la Cap şi nu era prea sănătos. Mayken Cardoes tremura încontinuu, nu-şi revenea şi se temea că-l va pierde. Încercă din nou să-l alăpteze în acea dimineaţă, dar copilul se zbătea, se fâţâia şi nu stătea locului. Aşa petrecură toată noaptea şi nici unul nu dormi.

Lucretia le privea pe celelalte femei agitându-se în jurul ei; Gertje Willemsz, văduva, avea o droaie de copii şi părea că se pricepe la astfel de lucruri. Cât despre Lucretia, ea se simţea neajutorată în faţa copiilor, nu avea experienţă, dar trebuia să facă ceva.

— Poate vă pot ajuta cu ceva, zise ea.

O văzu pe doamna Willemsz aruncându-i o privire: ce crezi că poţi tu face şi eu nu? Până la urmă, gândi Lucretia, am trăit izolată de ei opt luni, am fost un pasager privilegiat. Trebuie să mă urască pentru asta. Şi ceea ce mi s-a întâmplat în noaptea aceea, după privirile lor e clar că se gândesc că am meritat-o.

— Are crampe, zise Gertje.

— Poate are comerciantul vreo licoare care vă poate ajuta, zise Lucretia. Se zvoneşte că odată a fost farmacist în Haarlem.

— Bărbierii şi farmaciştii nu ştiu cum să ajute o femeie cu

lucruri de genul ăsta, zise Gertje.

— Nu strică dacă-l întrebi, zise Lucretia.

Gertje se încruntă, dar Mayken aprobă. Sărmana femeie era disperată din cauza fiului ei.

Lucretia îşi ridică fustele şi se grăbi spre uşa adăpostului. Sussie Fredericx o strigă, luându-se după ea.

— Doamnă, zise Sussie. Dacă vorbiţi cu comerciantul, poate îl întrebaţi şi despre zvonuri.

— Ce zvonuri, Sussie?

— Despre Ryckert.

— Ce-ai auzit?

— Că printre noi sunt *trădători.* Acum, că nu mai e comandantul… câţiva dintre noi ne temem că ar putea păţi ceva rău dacă nu e avertizat

— Am să vorbesc cu el.

Sussie zâmbi uşor:

— Mulţumesc, doamnă.

Cel puţin o femeie mai avea încredere în ea. Era o consolare.

* * *

Jeronimus părea că-şi revenise după suferinţa lui de pe epavă. Zâmbi când o văzu, blândeţea zâmbetului lui fiind pentru ea o uşurare şi o binecuvântare; trecuse atâta timp de când cineva nu se mai uita la ea fără să se încrunte sau să-şi ferească privirea când se apropia.

— Lucretia, zise el.

— Domnule comerciant.

— Ce plăcere să văd că ai supravieţuit acestui dezastru. Radiezi, în ciuda lipsurilor.

— Mulţumim lui Dumnezeu că te-a scăpat din dezastrul de pe epavă. Am crezut că ai murit.

— Era normal ca eu să fiu ultimul care părăseşte vasul. Am vrut să protejez cumva bunurile companiei, dar nu a fost să fie.

Arătă spre un ulcior de argint aşezat pe o masă de lemn în colţul cortului lui:

— Un pahar cu vin?

Ea refuză şi-l privi cum îşi toarnă o porţie serioasă într-o cană de tablă. Se încruntă când văzu cât de indulgent este. Jeronimus ar face bine să-şi amintească că apa şi vinul se dădeau cu porţia.

— Am nevoie de ajutorul tău, zise ea.

— Sunt ca întotdeauna la dispoziţia ta, doamnă.

— Femeia asta, Mayken Cardoes, are un prunc cu ea care e bolnav. Am auzit că ai fost farmacist. M-am gândit că poate...

— Din păcate toate cărţile şi medicamentele mele au rămas pe recif. Ai vorbit cu maestrul Jansz?

Dădu din cap în semn că nu. Din ceea ce văzuse ea pe *Batavia,* se îndoia că remediile lui o vor putea ajuta pe Mayken sau pe pruncul ei.

— Îmi pare rău, doamnă, repetă Jeronimus.

— Aş mai vrea să discut ceva cu dumneata. Ceva ce s-a întâmplat înainte să fii salvat de pe epavă. Poate că ofiţerul militar ţi-a spus deja ceea ce am auzit eu.

Faţa lui se schimbă, preţ de o secundă, ca şi cum un nor ar fi trecut peste faţa lui.

— Trebuie să-mi spui dumneata.

— Îţi aduci aminte de un marinar pe nume Ryckert?

Jeronimus se încruntă.

— Nu chiar.

— Într-o noapte, chiar după ce comandantul ne-a părăsit, l-am auzit vorbind. Spunea despre un plan de a-l ucide pe comandant, pe *Batavia;* a mai zis că în spatele acestui plan era căpitanul. A doua zi a dispărut.

— Un prost beat. Mai mult ca sigur că s-a înecat.

— Sau poate că ceea ce a spus era adevărat şi de aceea a dispărut.

Zâmbi din nou, dar de data aceasta simţi că era puţin agitat.

— Crezi că pe insulă pot fi răsculaţi?

— Desigur.

— Desigur, repetă el.

Se întoarse, uitându-se spre mare, gândindu-se:

— A menţionat vreun nume? întrebă el.

Dădu din cap în semn că nu.

— Dar mi s-a părut că recunosc vocea lui Zeevanck.

— Asta-i tot?

— Nu-i suficient? Ryckert părea convins că nu o să-l mai vedem pe căpitan.

— Sunt sigur că Jacobsz se va întoarce.

Ea se întreba de ce era aşa de sigur.

— Lasă totul în seama mea, Lucretia. Ai încredere în mine,

atâta timp cât trăiesc eu, nimic nu ţi se va întâmpla.

Plecă, dar nu era liniştită. Nu venise la el să-i promită că ei nu i se va întâmpla nimic. Se întreba de ce nu părea şocat de ce îi spusese, dar pentru moment nu avea nici un răspuns.

* * *

Micuţa Hilletje Hardens alerga printre tufişuri, culegând floricelele albe ce înfloriseră în iarna aceasta din sud. Erau nişte flori ciudate, care în loc de petale aveau fire lungi, albe, ca un ciucure.

Singurul lucru frumos care creşte aici, se gândi Sussie.

— Spui că soţul lui Tryntgen s-a furişat şi a lăsat-o singură? întrebă Anneken.

Sussie aprobă:

— Nu sufla o vorbă.

Se uita la Hilletje cum se juca. Copiii acceptau orice, se gândea ea. Chiar şi acolo, blocaţi la capătul pământului, cei mici tot găseau un joc pe care să-l joace sau ceva care să-i intereseze, cum ar fi să vâneze mici crabi pe sub stânci sau să gonească pescăruşii de pe plajă.

— Aşa sunt bărbaţii, zise Anneken.

— Hans nu *te-a* abandonat.

— Poate că nu a avut ocazia, zise Anneken.

Se ridicară şi merseră înapoi spre plajă. Îi văzu pe câţiva *aristocraţi* privindu-le; Sussie îi recunoscu pe fraţii van Welderen, Lenart van Os şi pe cel mai în vârstă, van Luyck. În timp ce se apropiau, ea simţi un fior de spaimă, ceea ce nu mai simţise niciodată în preajma bărbaţilor. Expresia de pe chipul lor!

Până şi Anneken, femeie măritată şi mamă, păru să simtă. O strigă pe Hilletje şi o apucă strâns de mână când veni. *Aristocraţii* făcură un pas înapoi în silă pentru a le lăsa să treacă.

Sussie simţi cum îi bate inima. Îşi lăsă ochii în jos.

Când trecu pe lângă ei, unul din bărbaţi îi smulse florile din mână. Se întoarse pentru a le cere înapoi, dar el le piti la spate, rânjind la ea. Anneken o trase de mână.

Îl auzi pe unul dintre ei strigând după ea:

— Cum te simţi în nopţile astea reci, micuţă Sussie Fredericx? Să vin eu diseară să-ţi ţin de cald?

Nici una nu scoase nici un cuvânt până nu ajunseră pe plajă.

Apoi Anneken zise:

— Nu te teme. Aşa se comportă tinerii ăştia.

Sussie aprobă, dar nu-i răspunse, nu avea încredere în vocea ei. Se gândi la Weibbe Hayes. Brusc era bucuroasă că soldatul acela cu părul blond era pe insulă să aibă grijă de ea. Era oare în regulă ca celelalte femei să zică că Lucretia a cerut-o, pentru felul în care se comporta cu comandantul? Dar dacă se întâmpla din nou, de data asta ei sau lui Anneken sau lui Tryntgen? Şi noi o cerem?

* * *

Judick nu-l contrazisese pe tatăl ei niciodată. Toată viaţa fusese ascultătoare, nu l-a făcut niciodată să se simtă ruşinat sau să-i reproşeze ceva. Întotdeauna l-a respectat, pentru că poziţia lui în societate era de neatins, nu i se putea reproşa nimic din punct de vedere al moralităţii.

Până acum.

Vederea celor bolnavi care zăceau acolo pe plajă fără ca nimeni să se ocupe de ei o mânia până în străfundul inimii. Dar nu ştia dacă putea să-l contrazică pe tatăl ei, nu ştia dacă avea curajul.

În dimineaţa aceea era acolo, flatându-l pe unul din tinerii ofiţeri, van Huyssen, în interiorul cortului improvizat pe care tâmplarii i l-au construit dintr-una din verge şi pânză. Era cel mai sofisticat dintre toate corturile de pe insulă şi suficient de încăpător pentru a intra în el toată familia; chiar luase pentru uzul personal covorul mare care stătuse cândva pe parchetul Camerei de Consiliu şi care fusese cumva salvat de pe epavă.

Duminicile le spunea oamenilor că suferinţa îi va înălţa. De ce atunci suferinţele noastre să fie mai mici decât ale lor? De ce să avem noi cel mai mare adăpost, porţie dublă de mâncare şi apă şi mai multe pături?

Se hotărî să-i vorbească.

Acum stătea în uşa cortului, ascultându-l cum îi explica lui Coenraat cum comportamentul lipsit de credinţă al oamenilor de pe vas a abătut această catastrofă asupra lor. El îl prevenise pe domnul Pelsaert, dar comandantul a refuzat să asculte. Acum Dumnezeu îşi exprima dezaprobarea faţă de modul nedemn în care unii oameni au trăit pe *Batavia.*

— Tată, spuse ea.

Se întoarse şi se uită la ea, uimit de îndrăzneala ei.

— Vorbesc cu domnul Huyssen. Nu vezi că nu vreau să fiu întrerupt?

— Tată, nu suportă amânare, se trezi spunând, uimită de propria îndrăzneală.

Amândoi bărbaţii se uitau la ea acum. Coenraat zâmbi.

— Trebuie să facem ceva, continuă ea. Nu vezi că sunt pe plajă oameni bolnavi care nu au adăpost?

— O să mă rog pentru ei, zise el şi vru să se întoarcă.

— Poate că ar prefera, tată, să le dăm lor adăpostul nostru.

Rămaseră cu gura căscată de uimire.

— Fiica ta are curaj, zise Coenraat.

— Să nu vorbeşti aşa cu mine!

— Au nevoie de apă şi de adăpost. Nu e oare moral ca noi, care avem şi una, şi alta, să le oferim lor? Nu aşa scrie în Biblie?

— Nu-mi ţine tu predici despre Biblie! ţipă el la ea, sărind în picioare.

Respiră adânc.

— Nu e creştinesc, zise ea.

— Nu e creştinesc să nu-ţi respecţi tatăl, *fata mea,* şi vei face cum spun eu, altfel am să pun băţul pe tine, chiar dacă mi se rupe sufletul.

— Cei bolnavi au nevoie de apă, insistă ea.

Coenraat dădu dezaprobator din cap.

— Să dai apă unui om pe moarte e ca şi când ai arunca-o.

Părea uimit de îngrijorarea ei.

Dar tatăl ei nu era uimit deloc, era de-a dreptul furios:

— Am să vorbesc cu ofiţerul militar, zise el. Acum pleacă, am alte lucruri de discutat.

Apoi adăugă ca un avertisment:

— Mai vorbim noi despre asta!

Judick părăsi cortul şi se duse în mod special la cortul asistentului. Îşi luă porţia ei de apă de la Deschamps, i se consemnă numele în registru şi o duse cu grijă pe plajă. Îl găsi pe Jan Pinten zăcând printre tufişuri, neîngrijit, cu un bandaj murdar legat la mâna stângă. Gemea şi se foia, cu faţa roşie de febră. Fusese rănit în noaptea naufragiului, îşi rupsese braţul încercând să se ferească de barca pe care încerca să o tragă la mal, iar rana deschisă se infectase acum.

Judick îi ţinu cana la buze, iar binecuvântarea lui murmurată era mai preţioasă pentru ea decât oricare binecuvântare primită de la tatăl ei.

XVI

Un om poate fi bun şi credincios toată viaţa dacă nu i se dă şansa să fie altfel. Din pricina aceasta oamenii mi se par aşa de fascinanţi. Vedeţi, o viaţă fără păcate este ceva ce un om poate avea din întâmplare sau din lipsă de ocazii şi mă doare să văd cum aşa de mulţi cred că cerul le este rezervat, când singura lor virtute este mulţumirea de sine şi o viaţă ştearsă.

Ceea ce ne duce la ispită, cum îi este drag unui creştin să zică.

Dar dacă tentăm un om? De-abia acum devine interesantă viaţa lui. Ce se întâmplă dacă-l amăgim cu promisiunea aurului şi nimeni nu-l împiedică să-l bage în buzunar, sau să-l lăsăm singur cu o femeie frumoasă, atunci ce va face?

Dar tu ce ai face? Te-ai afla printre aceşti *trădători?* V-aş oferi putere, aur şi oricare dintre femei. Restricţiile voastre sunt mult prea îndepărtate, iar pe mine lăsaţi-mă să mă ocup de pastor, dacă vă deranjează. Ce aţi face?

Nu e nimeni care să vă împiedice să faceţi ceea ce vreţi.

Mai aveţi virtute acum?

Cimitirul Bataviei

Insula aceasta era ca o închisoare fără pereţi. Având supravieţuirea asigurată pe termen scurt, nu aveau altceva de făcut decât să se uite la valurile infinite care veneau şi plecau de pe ţărm, la pescăruşii care stăteau pe plajă cu capetele întoarse în bătaia vântului.

Ea încerca să înţeleagă cum a putut un om precum comandantul să-i abandoneze. Ofiţerul militar era un om bun, dar nu avea autoritatea necesară să menţină ordinea în primele ore după naufragiu, iar, dacă lucrurile ar fi redevenit disperate, se întreba ce se va întâmpla cu ei.

Predicatorul încă le mai vorbea despre sacrificiul de sine, în timp ce se asigura că propria familie e bine aprovizionată. Probabil că din această cauză unul dintre *aristocraţi,* van

Huyssen, petrecea mai mult timp în compania lui decât ar fi trebuit. Era uimită de unele prietenii care se legaseră aici pe insulă. Funcţionarul David Zeevanck şi caporalul cel masiv erau văzuţi adesea vorbind în secret. Se întreba ce poate avea în comun o brută de mercenar cu un funcţionar al companiei. Suferinţa făcea tovarăşi ciudaţi.

Vremea frumoasă nu dură. Curând după salvarea miraculoasă a lui Jeronimus, dimineaţa cerul era cenuşiu şi se auzeau tunete pe recif. Un val mare veni în timpul nopţii, iar insulele înalte dinspre vest dispărură sub un val de ceaţă.

Cu toate acestea, au profitat din plin de zilele cu vreme frumoasă; tâmplarii au construit două plute cu care se puteau deplasa prin lagună, iar marinarii se duseseră de câteva ori la epavă, de fiecare dată întorcându-se cu pânze, vergi şi lemne, salvaseră chiar căni de tablă, oale de gătit şi ustensile, precum şi câteva butoaie cu apă, vin şi oţet.

Să hrăneşti peste două sute de suflete era o preocupare neîncetată. Peştii înotau prin apele puţin adânci şi muşcau lacomi din momeală, dar erau doar peşti mici, până când marinarii au salvat ce au putut de pe epavă şi s-au putut duce cu plutele în ape mai adânci să pescuiască. Câteva ore cu o vergă mai solidă aducea suficient peşte pentru a hrăni pe toată lumea, iar într-o zi s-au dus pe o insulă vecină şi au vânat foci şi în seara aceea au mâncat cu adevărat bine după săptămâni de lipsuri.

Totuşi, în fiecare zi erau făcute plângeri despre raţie şi erau constant preocupaţi de apă. Cu greu se mai găseau păsări sau stridii pe insulă. Jeronimus instalase o disciplină strictă pentru raţie şi proviziile de apă, iar vinul şi biscuiţii erau păziţi în permanenţă.

Lucretia nu avea nici o problemă cu acest lucru, deşi slăbea văzând cu ochii în fiecare zi. Disciplina era necesară. Văzuse cu ochii ei ce se putea întâmpla dacă nu era o mână fermă la conducere. Era recunoscătoare că Jeronimus părea să ţină situaţia sub control.

* * *

Era o noapte perfectă pentru conspiratori. Jeronimus ştia că vorbele lor vor fi purtate de vânt. Cana cu băutură era pasată dintr-o mână în alta, în timp ce stăteau în jurul unui foc mic. Nu

emana destulă căldură, nici suficientă lumină.

— Sunt prea mulţi soldaţi împotriva noastră, zise Jeronimus. Trebuie să-i trimitem de pe insulă, ca norocul să fie de partea noastră.

Ochii luceau în lumina focului: David Zeevanck, Coenraat van Huyssen, fraţii van Welderen, Steenhower.

— Cum să facem asta? întrebă Coenraat.

Jeronimus se întoarse spre Zeevanck:

— Ai fost astăzi pe insula dinspre vest, nu-i aşa?

Zeevanck aprobă. Au prins şi au jupuit altă focă.

— Sunt precum mieii de blânzi, zise Zeevanck rânjind. E la fel de uşor ca şi când ai lovi-o pe bunică-ta care stă în balansoar.

— Şi cum e acolo?

— E o bucată de stâncă, fără nimic pe ea, decât păsări şi tufişuri. Îţi tai picioarele în bucăţi de coral când te dai jos din barcă şi nu există nici un strop de apă în afară de propria sudoare şi propria urină.

— Propun să îi iei pe câţiva dintre băieţii lui Coenraat şi să vă duceţi înapoi acolo, spunând că vă duceţi să căutaţi apă. Când vă întoarceţi, spuneţi că aţi găsit destulă apă pentru a ajunge la toţi. Steenhower ne va da numele tuturor celor care nu sunt de partea noastră şi-i vom trimite pe insulă cu toate butoaiele goale dându-le sarcina de a le umple. Apoi îi vom lăsa acolo şi natura va face selecţia pentru noi.

Coenraat aprobă, impresionat. Farmacistul ştia ce are de făcut.

— Dar dacă găsim apă acolo? întrebă Zeevanck.

Jeronimus făcu o faţă care-i făcu pe toţi să râdă:

— Vrei să spui că bunul nostru comandant a plecat şi ne-a lăsat aici fără vreun motiv solid?

— De îndată ce vom scăpa de aceşti soldaţi în care nu putem avea încredere, zise Coenraat, nimeni nu ne va mai sta împotrivă. Vom conduce pe baza unor reguli şi la nevoie vom folosi armele pentru a ne face ascultaţi.

— Iar apoi ne vom ocupa de lucruri după placul nostru, le zise Jeronimus. Mâncare pentru burţile noastre, apă pentru toată lumea şi femei după plac.

Acest ultim gând îi făcu pe toţi să tresară. Fiecare dintre ei vroia să vadă pe nisip sânge şi spermă. Să se comporte ca bărbaţi adevăraţi, să facă ce doreau, ceea ce au visat

dintotdeauna.

Da, vor fi regi.

* * *

Weibbe îl văzu pe ofiţerul militar, Pieter Jansz, vorbind cu Jeronimus în afara cortului comerciantului. Se certau în legătură cu ceva, dar, când l-au văzut s-au oprit, iar Jeronimus s-a întors şi a plecat. Auzi strigătul furios al pescăruşilor de deasupra, se uită în sus, văzu un stol ce zbura în direcţia vântului, scoţând sunete ascuţite şi plimbându-se după bunul lor plac. Păsările astea blestemate îl călcau pe nervi. Ar fi vrut să aibă o flintă să le împuşte pe toate.

— Ce se întâmplă? îl întrebă Weibbe pe Jansz..

— Domnul Cornellisen vrea să vă duceţi pe insula cea lungă să aduceţi apă. Zeevanck a căutat pe acolo şi spune că ar fi apă suficientă pentru fiecare. Trebuie să luaţi toate butoaiele goale şi să le încărcaţi pe bărci.

Jansz zâmbi forţat:

— Vedeţi dacă puteţi găsi şi nişte vin în timp ce sunteţi acolo. Mi-ar prinde bine o băutură ca lumea.

— Tu nu vii cu noi?

Puse mâna pe mânerul săbiei.

— Jeronimus vrea să stau aici, să-l ajut să ţină lucrurile sub control.

Weibbe mormăi. Părea să fie o treabă grea, dar cel puţin aveau cu ce să-şi ocupe timpul, în loc să se uite în larg după pânze.

— Vă puteţi lua cuţitele şi topoarele ca să tăiaţi lemne, dar trebuie să vă lăsaţi toate flintele şi săbiile aici.

Weibbe şuieră printre dinţi. Nu-i plăcea cum suna. La ce era bun un soldat fără arme?

— Nu văd de ce trebuie să ne lăsăm armele aici, mormăi el. Suntem soldaţi, omule!

— Astea-s ordinele comerciantului. Îi e frică ca nu cumva voi şi cu francezii să vă luaţi la bătaie imediat ce nu mai sunteţi sub control.

— Ne-am înţeles foarte bine înainte să vină el.

Ofiţerul militar ridică din umeri:

— Nici mie nu-mi place, dar asta vrea. Nu te poţi împotrivi

companiei, omule.

— Cine va da ordine soldaţilor aici?

— Caporalul vostru, Gabriel, şi Steenhower.

Weibbe se încruntă. Caporalul era un om bun, cinstit şi sensibil. Dar Steenhower? N-ar avea încredere să lase pe mâna lui pe mamă-sa, soră-sa sau vaca familiei.

Nici lui Jansz nu-i plăcea cum stăteau lucrurile, se vedea pe faţa lui.

— Mai bine ar veni Steenhower cu mine, să pot fi cu ochii pe el.

— Aşa aş fi preferat şi eu, dar asta vrea comerciantul. Acum la lucru, soldat.

Weibbe se întoarse şi plecă. Mai bine mă duc să văd ce fac micuţa Sussie Fredericx şi celelalte femei înainte să plec, să mă asigur că totul e în ordine.

* * *

Sussie îl văzu pe Weibbe venind spre ea pe plajă. Era ca un animal. Se întreba de ce nu-i e frică de el, aşa cum îi era frică de van Huyssen. Până la urmă van Huyssen era doar un băiat, pe când el era ca o moară de vânt şi avea şi cicatrici pe mâini.

— Mă duc până pe insula cea lungă, zise el. Este apă acolo, suficientă pentru toţi, zice Jeronimus. Nu voi sta mai mult de câteva zile.

Sussie îşi muşcă buza. Nu-i plăcea să-l ştie plecat mai mult de câteva ore. Lucrurile se schimbaseră cumva, de când Jeronimus preluase conducerea, într-un mod pe care nu-l putea explica.

— Cine mai merge cu tine? întrebă ea.

— Câţiva băieţi şi nişte francezi. Toţi au nevoie de braţe puternice, iar tâmplarii sunt ocupaţi cu bărcile. Noi nu avem prea multe de făcut aici să ajutăm.

Se trezi uitându-se lung la el. Dacă ar fi să-mi aleg un soţ, se gândi ea, aş alege unul ca el, aşa, mai dur, simplu şi cu frică de Dumnezeu. Aşa, ca tata. Mă întreb dacă aşa ceva se poate.

— Vreau să faci ceva pentru mine, zise el.

Stătea aproape de ea şi brusc dori ca el s-o ia în braţe. M-aş simţi în siguranţă în braţele lui, ca şi când nimic nu m-ar putea răni.

— Îl cunoşti pe Jan Pinten, englezul? E prietenul meu. E încă

bolnav şi nu o duce prea bine. Ai putea să ai grijă de el, cât lipsesc eu? Să te asiguri că-şi primeşte porţia, poate-i mai pui câte o compresă din când în când.

Sussie era mulţumită că el avea încredere în ea. Se crease o legătură între ei.

Ezită o clipă, părând încurcat.

— Eşti o drăguţă, Sussie. Mi-ar fi plăcut să te sărut măcar o dată.

Apoi se întoarse şi plecă de-a lungul plajei. Dacă nu s-ar fi uitat toată insula la ei, ar fi fugit după el şi l-ar fi obligat s-o facă.

XVII

Este greşit, ştiu, să te amuzi pe seama celor care sunt aşa de surprinşi în faţa ticăloşiei.

Cred că au găsit monştri când recunosc nebunia, după sângele dintre dinţi şi privirile de nebuni de pe faţa lor.

Ticăloşii zâmbesc şi te fac să râzi, simţindu-te în largul tău.

Ticăloşii lucrează ca funcţionari sau stau în saloanele caselor elegante, tineri răsfăţaţi cu maniere delicate şi mâini moi sau care aşteaptă la o masă cu ochii plecaţi în timp ce mintea le zboară la cuţite şi violuri. Ticăloşia reuşeşte să se deghizeze cel mai bine, iar ceea ce o face şi mai fascinantă este această vărsare de sânge, această posesiune a femeilor şi acest furt al aurului.

Insula cea lungă

Îşi croiră drum printre apele puţin adânci, înjurând de fiecare dată când se împiedicau de corali. Trebuiră să-şi păstreze în picioare bocancii, altfel şi-ar fi tăiat tălpile. Plaja nu era mai largă decât galeria de pe *Batavia* şi avea aceeaşi formă ciudată de ciupercă albă precum cimitirul Bataviei. Dar insula era mult mai mare, cam de o milă lungime.

Au descărcat butoaiele şi le-au aşezat pe plajă. *Aristocratul* van Huyssen îi privea de sus, plimbându-se de colo până colo cu o pană la pălărie. Uită-te la el, se crede general, se gândea Weibbe.

Zeevanck ţipă la ei de pe plută:

— Este un lac, la sud-est de insulă.

Van Huyssen îşi puse mâinile în şold şi-i zise:

— Când terminaţi, faceţi un foc şi transmiteţi un semnal de fum. Vom veni să vă luăm.

— Voi nu staţi cu noi? îl întrebă Weibbe.

— Comerciantul mi-a ordonat mie şi lui Zeevanck să ne întoarcem cu pluta pe insulă.

Weibbe se uită la ceilalţi. Jansz nu-i spusese nimic despre acest lucru. Nu că ar fi vrut să fie în compania lor, dar ar fi preferat să ştie că pluta era acolo, pe plajă.

Dacă asta vroia comerciantul, asta vroia compania, iar compania le plătea salariile. Totuşi nu-i plăcea cum stăteau lucrurile. Ar fi preferat ca scandalagiii de Wouter Looes, Mattys Beer şi Steenhower să fie cu ei, să se asigure că nu fac nimic rău.

Dar nu mai era nimic de făcut. Van Huyssen mergea deja cu grijă prin apă către plută, unde-l aştepta Zeevanck.

— Ne vedem peste câteva zile, ţipă Zeevanck.

Dar dacă nu se mai întorc după noi? se gândi Weibbe, dar imediat consideră că era absurd. Normal că or să se întoarcă, aveau nevoie de apă.

* * *

Pe *Batavia,* afacerile vasului erau hotărâte de către consiliu, comandantul şi căpitanul îl prezidau, asistaţi de către comerciant, şeful de echipaj, ofiţerul militar şi predicator. După naufragiu, ofiţerul militar a restabilit consiliul, înlocuindu-l pe căpitan şi pe şeful de echipaj cu Zeevanck şi Salomon Deschamps. Jeronimus şi-a reluat automat locul în consiliu, după miraculoasa lui supravieţuire de pe epavă.

Mulţi oameni participau la întrunirile lor, ascultând ce se discuta, dar nimeni în afara membrilor consiliului nu avea vreun cuvânt de spus. Nu se mai discuta ca în Camera de Consiliu de pe *Batavia,* adunaţi în jurul mesei mari, cu pahare de vin la îndemână. Aici, cei cinci oameni trebuiau să stea pe vine în mizeria din faţa cortului lui Jeronimus.

Predicatorul sosi la întâlnire ţanţoş, ca de obicei, în mantia lui lungă, cu Biblia în mâna dreaptă, cu faţa aceea impunătoare a lui. Cât îi dispreţuiesc pe predicatorii aceştia cu aerele lor de

ipocriţi, se gândea Jeronimus. Şi-l imagina stând la judecată în faţa lui Torrentius ordonându-i să-l interogheze, cu minţile lor închise faţă de idealurile înalte ale lui Dumnezeu. Tot timpul spuneau că-L slujesc pe Dumnezeu, când minţile lor erau mult mai potrivite pentru nişte funcţionari. Da, erau mai mult nişte contabili care umblau de colo până colo cu regulamentele şi cărţile lor de reguli sfinte.

Jeronimus chemă consiliul, să se apuce imediat de treabă. Insula era prea aglomerată pentru ca toţi să trăiască în pace şi armonie, spunea el. Decise că sosise timpul să-i împrăştie pe insule.

Uită-te la ei cum se agită ca nişte precupeţe pe chei, se gândea el. Oamenii deja se obişnuiseră cu rutina şi se simţeau bine unde stăteau şi se înţelegeau cu vecinii lor. Cât de repede devin rigizi şi se opun schimbării, oricât de cumplită ar fi situaţia.

— Este chiar absolut necesar? întrebă ofiţerul militar.

— Stăm cam prost cu igiena aici, zise Jeronimus. Deja trebuie să aducem hrană şi lemne de foc de pe celelalte insule. E mai bine să dividem comunitatea pentru a ne putea gospodari mai bine resursele.

— Ce intenţionezi? întrebă predicatorul.

— Pieter Jansz, ofiţerul militar, va duce o duzină de oameni pe insula Verraders şi vom mai duce probabil încă patruzeci pe insula cu foci.

Predicatorul aprobă:

— Cred că e un plan bun, zise el zâmbind mieros în direcţia lui Jeronimus. Aveţi întreg sprijinul meu.

Jeronimus se întoarse şi-i zâmbi: prostule, se gândi el.

Doar ofiţerul militar, Jansz, nu părea prea convins. Avea el bănuielile lui, se gândea Jeronimus. Dar ce putea face? Nu-i putea submina autoritatea. În plus, este ceea ce Pelsaert ar fi făcut, dacă ar fi fost aici.

— Mai mult, mi s-a raportat că au avut loc vărsări de sânge înainte ca eu să vin pe insulă, spuse Jeronimus.

Se uită spre ceilalţi:

— Este adevărat?

Ofiţerul militar se simţi ruşinat că nu a putut păstra ordinea în acele zile.

Nu va îndrăzni să mi se împotrivească, se gândi Jeronimus.

— E adevărat că au fost nişte nelegiuiri atunci, aprobă

predicatorul.

Jeronimus dădu aprobator din cap.

— Atunci toate armele îmi vor fi predate şi depozitate la mine, în cufărul din cortul meu. Astfel nu se va mai repeta violenţa.

Era o măsură drastică. Cei câţiva soldaţi care nu plecaseră cu Weibbe Hayes pe insula cea lungă se uitau nervoşi unul la altul, dar să nu-l asculte pe comerciant ar fi fost echivalent cu o răzvrătire. Chiar şi ofiţerul militar păru zguduit de o astfel de măsură, dar Jeronimus nu era dispus să negocieze.

— Este consiliul de acord?

Toţi ridicară mâinile.

— Bine. O să punem în aplicare aceste măsuri imediat. Trebuie să ne asigurăm că atunci când comandantul se va întoarce, ne va găsi puternici şi sănătoşi. Nu-şi va crede ochilor când ne va vedea aici stabiliţi de parcă am fi în Amsterdam! Acum să-l rugăm pe pastor să ne conducă la rugăciune.

* * *

Tatăl ei se întoarse de la întrunire bine dispus. Judick se miră de schimbare. Ereticul comerciant găsise o cale de a reintra în graţiile tatălui ei.

— Totul va fi bine acum, vei vedea, le spuse el. Suntem pe mâini bune. Slavă Domnului că l-a salvat pe bunul comerciant!

14°10’ latitudine sudică, a douăzeci şi treia zi din iunie, anul de graţie 1629

Chiar aşa arăt? se gândi François, uitându-se în jurul lui la tovarăşii lui care supravieţuiseră, în lumina ceţoasă a zorilor. Oamenii zăceau unii peste alţi, precum cadavrele pe câmpul de luptă, cu părul încurcat şi lipit, alţii cu ochii roşii, delirând, cu răni pline de puroi pe picioare. Unul dintre marinari înnebunise, fusese prins bând apă de mare şi fuseseră nevoiţi să-l lege şi să-l arunce în gaura pentru scurgerea apei unde ţipa necontenit după apă, pe jumătate scufundat în santină. François înţelegea mai bine acum cât de greu îi venea unui om să nu bea apă de mare; mintea îi era obsedată de imagini cu vin dulce şi carne friptă încât câteodată se trezea întinzând mâna după ele, de parcă delirul lui ar fi fost real. Până şi marea putea lua forma

unui lac de munte, proaspăt şi răcoritor. Doar efortul voinţei mai separa nebunia de această crudă realitate.

Acest deşert de apă, acest tărâm al pieirii, albastru închis şi jalnic.

Chiar şi acum făcea eforturi pentru a menţine demnitatea cu care era privit de către ofiţeri, chinuindu-se să păstreze pălăria de fetru negru de comandant chiar şi pe vânturile puternice pe care le-au întâlnit după ce au plecat de pe insulă şi, deşi gulerul lui era rigid din cauza sării şi gri din cauza murdăriei, îl deosebea de marinarii de rând cu care era nevoit să-şi împartă viaţa.

Jan Evertsz deschise ochii, ameţit de oboseală:

— Unde suntem, căpitane? întrebă el mormăind.

Jacobsz era la mânerul cârmei, cu o figură la fel de dură precum stâncile din bătaia vântului şi a ploii. Era aproape inuman ceea ce el putea îndura, niciodată nu părea să obosească sau să-i fie sete.

— O să vedem în curând uscatul, mormăi el.

— Ai zis acelaşi lucru şi ieri, bombăni cineva. Şi alaltăieri.

Căpitanul zâmbi dispreţuitor, pentru a le arăta cât preţ punea el pe părerea unui marinar de rând.

— A trecut o săptămână de când am plecat din Southland, zise altcineva.

— Nu ştii unde ne aflăm, nu-i aşa?

Era Halfwaack.

— Du-te naibii! ţipă căpitanul la el.

— Dacă nu ai fi fost aşa de ocupat s-o acoperi pe târfa aia mică, zise Halfwaack, arătând spre Zwaantie, care sforăia ca un porc la picioarele căpitanului, am fi fost încă pe *Batavia.*

Obrajii căpitanului se făcură roşii. Nu prea mai arăta ca o fată pentru care merita să rişti aşa de mult acum, se gândea François, trântită ca o şa de pe un cal.

— Nu ai vrut să mă asculţi, zise Halfwaack, nu ai vrut s-o laşi în pace.

Brusc apăru un cuţit în mâinile căpitanului.

— Poate te vor asculta pe tine peştii, idiotule.

— Cred că ar trebui să-l lăsăm pe căpitan să-şi vadă de treaba lui, zise François calm, toţi ochii îndreptându-se spre el. Doar în cazul în care cineva consideră că se poate descurca mai bine.

Spusele lui îi calmară. Se întoarse şi se uită la căpitan. Acesta păruse că s-a răzgândit, punând cuţitul înapoi la curea.

François se uită în jur la restul oamenilor.

— E în stare cineva de aici să ne ducă în siguranţă în Java?

Oamenii îşi plecară ochii, lăsând a se înţelege, că într-adevăr, căpitanul era singura lor speranţă de pe marea aceea pustie. Momentul periculos trecuse.

François se mai uită încă o dată în ochii căpitanului, care dădu aproape imperceptibil din cap în semn de aprobare. Era singurul răspuns de mulţumire pe care îl va primi vreodată de la un om ca Araien Jacobsz. Pentru prima dată după nouă luni de călătorie erau probabil de aceeaşi parte a baricadei.

Cimitirul Bataviei

Jeronimus ceruse consiliului de pe insulă să se adune de urgenţă. Lucretia era printre spectatori în acea dimineaţă, pentru că Andries de Vries o anunţase deja că s-ar putea să fie probleme.

Cu o noapte în urmă, unul dintre soldaţii însărcinaţi să păzească butoaiele cu vin a furat unul şi s-a îmbătat. Îi dăduse din vinul furat unuia din colegii lui de pază. Delictul fu descoperit rapid a doua zi dimineaţă pentru că idioţii au băut până au leşinat lângă butoaie, unde au fost găsiţi de către cei ce urmau la schimb.

Jeronimus îi ţinu pe cei din consiliu să aştepte o oră în soare până apăru. Avea un guler nou, cu şiret, pe care îl furase, dacă era să i se dea crezare lui Andries, din cufărul pe care comandantul îl trimisese la mal cu Deschamps. Mai purta o pălărie albă de fetru, cu un lanţ de aur în jurul borului, un alt trofeu din lucrurile personale ale lui Pelsaert. Printre toţi oamenii aceia cu hainele bătţoase de la sare, părea extrem de ridicol. Ar fi râs dacă privirea de pe faţa lui nu ar fi deranjat-o aşa de tare.

Îl văzuse întotdeauna zâmbind, dar în dimineaţa aceea părea nervos, agitat. Ochii îi erau nespus de mari, iar privirea lui contrasta puternic cu hainele de dandy.

Nu se aşeză alături de ceilalţi, ci se uita la ei, cu mâinile în şold, de parcă furatul unui butoi cu vin ar fi fost vreo crimă. Doar Zeevanck nu părea să fie deranjat de atitudinea ofiţerului şef.

Ce o fi păţit? se gândea Lucretia. Care o fi scopul acestei atitudini? Bănuia că joacă teatru, nu era sigură de ce simţea asta, dar, dacă într-adevăr asta era, atunci juca chiar bine.

— Ei bine, zise el. Ştiţi cu toţii de ce am chemat consiliul.

— Domnule comerciant, zise predicatorul, calmaţi-vă şi să discutăm problema cu calm.

Îl ignoră.

— Aceşti doi oameni au sfidat cu desăvârşire legile pe care eu le-am stabilit pentru a putea supravieţui. Merită să moară negreşit.

Moarte… Consilierii se uitară unul la altul, îngroziţi. Spectatorii înlemniră.

Ofiţerul militar se încruntă.

— Domnule comerciant, sunt de acord că soldatul Abraham a nesocotit legea şi va fi aspru pedepsit. Dar celălalt, Araiensz, nu se face vinovat decât de a fi acceptat ceea ce i s-a oferit. Se poate să nici nu ştie ce a făcut prietenul lui.

— Crezi că nu ştia că vinul e furat?

— Cred că păcatul lui nu-i la fel de mare ca al colegului său.

— De ce nu mă asculţi? ţipă Jeronimus cu vocea ascuţită ca o femeie. Nu voi accepta să mă sfidaţi în această problemă!

Se făcu o linişte înspăimântătoare.

Ofiţerul militar încercă din nou:

— Nu te sfidăm, domnule comerciant. Dar o astfel de decizie trebuie luată de întreg consiliul. E vorba de viaţa unui om.

— Dacă permitem oamenilor să fure fără a fi pedepsiţi, ce şanse mai avem să supravieţuim până vin să ne salveze?

— Atunci să-l pedepsim pe soldatul Abraham din Delft, zise predicatorul. Dar sunt de acord cu ofiţerul militar, celălalt nu are de ce să moară.

— Veţi vota ca amândoi să fie înecaţi!

O urmă de salivă îi apăru în colţul gurii.

Lucretia îi privi pe predicator şi pe ofiţerul militar cum vorbeau între ei, în mod evident speriaţi de ceea ce se petrecea. Comerciantul era vocea companiei şi nu era uşor de sfidat. Zeevanck nu participă la deliberarea lor, părând să fie deja hotărât. Deschamps se uita în pământ şi nu spunea nimic.

Văzu faţa lui Andries printre mulţimea palidă, speriată de spectatori. Nu v-am spus că asta se va întâmpla? părea el să spună.

Jeronimus deveni neliniştit:

— Cer pedeapsa cu moartea pentru soldatul Abraham Hendrickx din Delft şi tunarul Araien Araiensz. Ce spuneţi?

Doar Zeevanck singur ridică mâna. Deschamps refuză să se uite în ochii comerciantului.

Jeronimus respira prea repede. Crezu că o să leşine.

— Cum puteţi lăsa să se întâmple aşa ceva? ţipă el la ceilalţi trei oameni. Ei bine, veţi regreta asta!

Se îndepărtă ca o furtună. Zeevanck se ridică şi se luă după el. Lucretia îi privi cum se îndepărtează, uimită. Nervozitatea comerciantului era aşa de caraghioasă încât trebui să-şi înăbuşe un râs nervos cu mâna. Dar ceilalţi membri ai consiliului sau spectatori nu păreau deloc amuzaţi.

Unul câte unul se îndreptară spre corturile lor. Un fel de presimţire neagră puse stăpânire pe micuţa colonie aglomerată, în timp ce aşteptau repercusiunile evenimentelor din acea dimineaţă.

* * *

Îl găsi pe Andries de Vries tolănit pe plajă. Era singur, cu faţa lui prelungă mai preocupată decât de obicei.

Când o văzu, sări în picioare, făcând o reverenţă.

— Doamnă, spuse el.

Lucretia aproape că tresări când fu tratată cu atâta respect. Îşi imagina că nu prea mai arăta ca o mare doamnă acum. Tivul rochiei i se descususe, iar catifeaua era plină de sare. Unghiile i se rupseseră şi erau murdare, părul îi era încâlcit ca lâna. Zwaantie ar fi fost încântată s-o vadă aşa. Nu mai era domnişoara trufaşă.

— Ce se întâmplă, Andries?

— Consiliul s-a terminat. Jeronimus l-a înlocuit pe Deschamps cu van Huyssen, iar locul predicatorului a fost luat de caporal.

— Steenhower? Prostul ăla? În consiliu?

El aprobă.

— Şi ofiţerul militar a aprobat?

Ridică din umeri.

— Ce putea face? În plus, toţi soldaţii care l-ar fi putut susţine sunt pe insula cea lungă să aducă apă. Nu poate face nimic până nu se întorc ei. Apoi, mâine îi va duce pe cei ce s-au oferit voluntari pe insula Verrader.

Ea se aşeză, iar el i se alătură, la o distanţă respectabilă.

— Era o chestiune de timp, oricum, zise el.

— Ce vrei să spui cu asta?

— Sunt nişte lucruri pe care majoritatea oamenilor de aici nu le ştiu.

— Ce lucruri?

Andries luă o bucată de coral şi o înfipse în apa puţin adâncă.

— Ştii câte butoaie cu apă sau vin avem?

Dădu din cap în semn că nu.

— Nu ştie nici unul dintre noi, în afară de Jeronimus, asistentul lui evreu şi de Reyndert, majordomul. Dar vă spun ceva. Avem mai mult decât zic ei. Cine ia ce rămâne?

— Ne minte?

— Abraham Hendrickx a furat vinul *lui.* Acum ştiţi de ce era aşa de supărat.

Lucretia era şocată. Avusese încredere în Jeronimus, până la urmă era ofiţer cu vechime al companiei. În ultimul timp comportamentul lui a fost puţin cam forţat, dar se purtase tot timpul respectuos cu ea, iar ea niciodată nu se gândise la el decât ca la un funcţionar onest şi loial al companiei.

— Aţi fost în cortul lui în ultimul timp? o întrebă Andries.

Dădu din cap în semn că nu.

— Doar cei câţiva care sunt în graţiile lui au voie să intre. Şi ştiţi de ce? Nu vrea să vadă nimeni cum trăieşte. Şi-a însuşit scaunul mare sculptat al comandantului, pe care l-au salvat de pe epavă, împreună cu un covor persan, pe care le-a uscat şi le-a adus în cortul său. Mai are şi cufărul personal al comandantului, pe care Deschamps l-a adus la mal, sfeşnicele lui de argint, călimările lui, tot ce era de valoare îi aparţine lui acum.

— El este comandantul nostru.

— Dar se poartă cu lucrurile astea de parcă ar fi ale lui, nu ale companiei. De ce ar avea un om nevoie aici de atâta lux?

— Ai mai spus altcuiva despre asta?

— Doar predicatorului. Când i-a cerut socoteală lui Jeronimus, comerciantul s-a înfuriat.

— Poate vrea doar să aibă grijă de lucrurile comandantului.

El zâmbi amar.

— Nu-l cunoaşteţi la fel de bine ca mine.

O trecu un fior când îl auzi spunând aşa ceva.

O umbră îşi făcu apariţia pe plajă. Jeronimus se uita la ei de pe tăpşanul de calcar, cu mâinile în şold. Andries tresări, de parcă

ar fi fost prins cu mâna în poşeta altcuiva.

— Andries, nu ar trebui să-l ajuţi pe Salomon la treabă?

Andries sări în picioare şi se îndreptă spre corturi.

Lucretia se uită la Jeronimus. Acesta era cu spatele la soare, iar ea trebui să-şi ducă mâna la ochi. Era o diferenţă aşa de mare faţă de dimineaţă, zâmbetul îi revenise la loc. Era greu să nu-ţi placă un om care zâmbea aşa deschis, fără să se ruşineze.

— Tot ce vor să facă este să stea aici degeaba, îi zise Jeronimus ei, pe un ton blând. Mâinile care stau degeaba fac năzbâtii.

Îi făcu cu mâna şi se îndreptă către cortul lui, după Andries de Vries.

11°30’ latitudine sudică, a douăzeci şi cincea zi din iunie, anul de graţie 1629

Cerul era de culoarea plumbului, aerul cald, iar marea fără nici un val. Căpitanul fu cel care văzu *alge* printre stânci. Trebuia să fie în apropiere de pământ.

— Vezi, omule, ce ţi-am zis? zise el rânjind la Halfwaack. Au trecut opt zile de când am plecat din Southland.

* * *

Două zile mai târziu, spre seară, zăriră Java. Văzură un munte la distanţă, pe care la început îl confundară cu un nor, iar apoi un cap verde ce ieşea la vedere dintr-un val de ploaie. În faţa lor se întindea o insulă, păzită de un recif, iar marea era plină de spumă. Zăriră un sat, dar continuară să navigheze, neavând convingerea că sătenii vor fi prea prietenoşi. Până la urmă se putea foarte bine să fie regatul celor din Mataram, cu care cei din VOC erau în război.

În schimb ancorară după coastă, sub un pătrar de lună, încinşi şi însetaţi. Valurile mari şi vântul rece de la Stâncile Houtman nu mai erau decât o amintire îndepărtată.

Căpitanul stătea aşezat la mânerul cârmei, lângă Pelsaert. Dădea pe gât porţia lui de apă. Era prea cald să poţi dormi, aveai prea mult timp să cugeţi, în timp ce priveai stelele mişcându-se pe cer. Asculta cum valurile se izbeau uşor de carenă, sforăiturile marinarilor, plânsetele neîntrerupte ale pruncului, bolborosirea

indescifrabilă a celui ce băuse apă de mare. Încă o zi şi nu vor mai fi nevoiţi să-l mai asculte delirând.

Se aplecă lângă Pelsaert şi-i şopti la ureche:

— Ce se va întâmpla când ajungem în Batavia?

— Vom găsi un vas care să ne ducă imediat la locul naufragiului.

— Mă referеam la ceea ce s-a întâmplat între tine şi mine.

— Ce vrei să spui, Jacobsz?

— Adică ce vei spune guvernatorului general despre ceea ce s-a întâmplat pe *Batavia.*

Nu răspunse imediat. În final zise:

— Va trebui să-i spun cum ne-ai salvat la toţi viaţa şi cum ai reuşit să aduci barca asta în Java, în ciuda tuturor nenorocirilor.

— Îi vei spune că din vina mea *Batavia* a ajuns pe stânci?

— Va trebui să dai socoteală generalului despre naufragiul *Bataviei.* Aceasta este o problemă pe care nu eu trebuie să o judec.

— Dar despre golful Table?

— M-a cam lăsat memoria în ultimele zile. Nu-mi amintesc decât ultimele săptămâni, şi cum ne-ai salvat viaţa.

— Dar Jan?

— Te referi la atacul asupra doamnei van den Mylen? Asta nu pot uita aşa uşor. Va trebui să dea socoteală pentru ceea ce a făcut.

— Cred că va încerca să spună că eu am fost în spatele acelui atac. Aşa m-a ameninţat.

Aşteptă să vadă ce are comandantul de spus la aşa ceva. Oricât m-ar urî, şi el se află într-o situaţie dificilă. Are nevoie de mine să-l sprijin când va da socoteală guvernatorului Coen. Nimeni nu va găsi epava pentru el, iar dacă nu o găseşte, el va fi responsabil de pierderea argintului companiei. Va fi sfârşitul carierei lui.

— De ce ar da vina pe tine?

— Ca să mă tragă la fund. De ciudă.

— Ai fost şi tu implicat? Dacă da, nu pot face nimic dacă eşti vinovat de o asemenea crimă.

— Jur pe sufletul meu nemuritor că nu am avut nimic de-a face cu asta.

Avusese dreptate în privinţa lui Pelsaert. Nu era prost deloc, înţelesese în ce situaţie era şi se hotărâse pentru moment să-şi

deschidă sufletul faţă de el.

— Lasă-mă să-ţi spun ceva, ca de la bărbat la bărbat. Amândoi suntem într-o situaţie dificilă. Tu ai pierdut vasul, eu sunt responsabil de averea care se află pe el, şi chiar dacă am scăpa cu bine din asta, cred că guvernatorul va avea multe să ne spună. Ne putem ajuta reciproc. Şi trebuie să recunosc, Araien — era prima oară când îi spunea pe nume şi nu cred că dorea să fie aşa familiar unul cu celălalt, în ciuda situaţiei lor — trebuie să recunosc că în ciuda divergenţelor dintre noi din trecut, mi-ai dovedit de ce eşti în stare. Nu mă pot gândi la altcineva în care să am încredere că va găsi *Batavia* şi va salva argintul.

Căpitanul zâmbi. Aşa vedea şi el lucrurile.

Desigur îţi voi lua gâtul dacă voi avea ocazia, dar deocamdată am nevoie de tine, cum şi tu ai nevoie de mine.

— Până la urmă nu eşti un om rău, nu-i aşa, François?

Era uşurat că au ajuns la o înţelegere. Oricum ar fi luat-o, şansa era de partea lui Araien Jacobsz. Să decidă soarta dacă se va întoarce pe Stâncile Houtman cu un vas portughez sau unul olandez. Dacă vântul bătea dinspre sud, se va îndrepta către Melaka şi-l va lăsa pe Jan să-i facă felul. Dacă va bate dinspre nord, vor da probabil peste o navă a companiei în strâmtoare şi va trebui să accepte laudele comandantului în faţa guvernatorului Coen. Se uită la Jan, care era adormit sub pânzele de la prora. Era ca un câine urât, credincios în felul lui, dar, după ce nu-i mai era de folos, trebuia să-şi amintească faptul, că era doar un câine.

Adormi. Briza uşoară aducea cu ea mirosul de fructe coapte şi promisiunea vieţii.

Cimitirul Bataviei

Era încă singură pe plajă când o găsi Jeronimus. Părea încântat de ceva. Îi puse o bucată de hârtie în mână.

Hârtia era pătată de sare şi noroi. Recunoscu scrisul îngrijit al lui François, dar scrisul era înghesuit, greu lizibil, pentru că cerneala fusese ştearsă de picăturile de ploaie.

Citi:

CĂTRE PAS... ERII ŞI ECH... AJUL VAS... BATAV...
De când a avut loc pră... irea vasului Bata... apă proaspătă nu

e de găsit, iar să men... oamenii care s-au salvat, eu... o expediţie ar trebui... insulele înalte să vedem dacă... cu voia lui Dumnezeu dacă apă proaspătă... care trebuie dusă oamenilor... a ne asigura că au provizii suficiente... între timp cineva ar trebui... în Batavia... să anunţe pe guvernator şi cons... lui de dezastr... nostru şi să... ajutoare. Prin urmare, noi... facem tot posibilul să ne facem datoria... sărmanilor noştri fraţi la ananghie. În... adevărului... semnat... propria mână.

FRANÇOIS PELSAERT

Îl putea simţi pe Jeronimus cum o privea intenţionat în timp ce citea scrisoarea. I-o înapoie, cu faţa la fel de nemişcată ca şi când ar fi pozat, nedorind ca el să vadă durerea pe care i-a pricinuit-o scrisoarea.

— De unde ai asta? îl întrebă ea.

— Ofiţerul militar a găsit-o pe insula Verrader, zise el.

Insula Trădătorilor. Ura numele ăsta.

— Am avut dreptate. Drăguţul tău a fugit şi a părăsit pe toată lumea.

O sorbea din ochi. De când devenise comandantul Pelsaert „drăguţul ei”? Ce fel de om era comerciantul ăsta?

— Intenţia lui reiese din scrisoare, îi reaminti ea.

— Mi se pare mie sau el nu a avut intenţia să se întoarcă nici după tine, nici după altcineva?

— Am crezut că scrisoarea v-a dovedit exact contrariul, zise ea adunându-şi fusta plină de sare şi întorcându-i spatele.

Nu era greu de ghicit de ce găsea comerciantul atâta plăcere în dezvăluirea perfidiei comandantului. Greşise când îl judecase. Era un parazit, în ciuda hainelor lui fine şi a manierelor lui impecabile.

6°48’ latitudine sudică, a douăzeci şi şasea zi din iunie, anul de graţie 1629

A doua zi, în sfârşit păşeau pe uscat, un lucru pe care mulţi dintre ei nu credeau că o să-l mai facă vreodată. Se împiedicară prin apă şi căzură în genunchi, unii dintre ei îmbrăţişând şi sărutând pământul negru de parcă ar fi fost soţiile lor lăsate în Olanda. Alţii, cei care fuseseră în Indii şi-i cunoşteau secretele, se repeziră cu cuţitele la nucile de cocos căzute, lăsându-şi

capetele pe spate şi sorbind sucul dulce.

Apoi îl auziră pe căpitan strigând. Găsise un izvor cu apă. Alergară că nişte copii de-a lungul primului şir de palmieri, aruncându-se în apa rece şi clară, bând apă până îşi umflară pântecele ca nişte femei gravide şi stăteau pe spate, cu burta la soare, în umbra ferigilor. François îşi dădu seama că îi era încă sete, deşi stomacul îi era întins şi ştia că nu mai avea unde să-i încapă. Îşi trecu limba peste buzele crăpate, bucurându-se de gustul dulce pe care nu-l mai simţise de multe zile. În jurul lui câţiva plângeau şi până şi blasfemiatori şi îndrăciţi precum căpitanul şi Zwaantie îl slăveau pe Dumnezeu pentru că le-a salvat sufletele chinuite.

* * *

Jan Evertsz bea şi el, dar în timp ce bea îl privea pe comandant, care cu faţa spre marginea bălţii lipăia ca un câine însetat. Nu a crezut niciodată că fătălăul ăsta nenorocit ar putea supravieţui în barcă aşa mult, el, cu frigurile lui, şi pielea lui palidă şi gulerul lui cu şiret, să poată rezista. Căpitanul spunea că e slab, dar el nu avea întotdeauna dreptate, căci, dacă ar fi avut, nu ar fi ajuns aici, în barca asta împuţită.

Acum căpitanul îi salvase, aşa că era timpul să se gândească la propria piele.

Jan stătuse cu ochii pe căpitan toată dimineaţa, în timp ce râdea cu ceilalţi când spărgeau câteva nuci de cocos şi-i ajuta să ducă butoaiele cu apă înapoi la barcă. Şi în final, ocazia mult-aşteptată se ivi când Pelsaert se duse în tufişuri, lăsându-şi pantalonii în vine pentru a răspunde chemărilor naturii. Era pentru prima oară când era singur în ultima lună, fără să fie supravegheat de ceilalţi.

Îşi scoase cuţitul şi-l urmă.

Se uită peste umăr. Nu se uita nimeni, tufişul era verde şi plin de insecte. Câţiva paşi în această junglă şi un om devenea aproape invizibil, nu era decât luciul apei care să-ţi arate drumul înapoi către plajă.

Şi acolo era domnul comandant cu spatele lui alb, aplecat, uşurându-se, el şi câţiva, după sunetele care se auzeau. Nu va trebui să se mai preocupe de zgomot, după ce voi termina eu cu el.

Brusc, o mână îl prinse de gură şi braţul îi fu răsucit la spate, umărul durându-l îngrozitor, iar cuţitul îi căzu din mână fără ca măcar să-şi dea seama. Auzi vocea căpitanului în ureche:

— Ţi-am spus eu să faci asta, Jan?

* * *

Navigară printre insulele Princen, văzură la nord strălucind vulcanul Krakatoa ce făcea cerul să pară portocaliu în amurgul ceţos. De îndată ce ajunseră în strâmtoarea Sunda vântul încetă şi timp de vreo două zile fură purtaţi de curent.

La Dwers in den Wegh dădură peste o briză care-i purtă pe lângă plajele albe şi insulele cu palmieri, dar apoi încetă la apus şi fură purtaţi înapoi de unde au venit. Căpitanul ordonă echipajului obosit să treacă la vâsle din nou şi se luptară împotriva curentului sub razele lunii.

Ancorară la Topper’s Hat şi oamenii extenuaţi adormiră la vâsle, cu spatele prăjindu-se la soare, implorând să bată vântul. Deja doi oameni zăceau în santină, cu limbile negre atârnându-le afară din gură. Nebunul murise în timpul nopţii şi fusese aruncat peste bord, fiind lăsat pradă rechinilor.

La apus zăriră în spate nişte pânze, catargul abia fiind vizibil printre palmierii din Dwers in den Wegh. Căpitanul aruncase ancora într-o parte liniştită a insulei, unde nu bătea vântul, să aştepte să vină dimineaţa.

Căpitanul se hotărâse. Fie ca Fortuna să decidă mâine. Dacă era un vas englezesc sau unul al celor din Specks, ştia cum să se târguiască cu ei. Acestor oameni nu le păsa, nu doreau decât ca suferinţa să ia sfârşit mai repede; atâta timp cât aveau burţile pline, făceau tot ce vroia el.

Dar trecuse mult timp de când cei din Specks se apropiaseră aşa de mult de englezii din Bantam sau de Compania din Batavia. Sau puteau fi piraţii din Java, în care caz aveau ghinion, toţi vor fi morţi.

Dacă ar fi fost olandez, ceea ce părea, probabil, atunci ar fi fost asigurat cu comandantul şi orice întorsătură ar fi luat lucrurile, pentru Araien Jacobsz tot ar fi fost bine.

Cimitirul Bataviei

François întotdeauna spusese că e un om fermecător şi erudit, întotdeauna l-a găsit un tovarăş amuzant. Prevedea un viitor mare pentru el în companie.

Lucretia se întreba ce ar fi zis acum comandantul dacă l-ar fi văzut mergând mândru ca un păun în hainele lui, cu sacoul stacojiu tricotat şi cămaşa albă cu guler. Şi medalionul de aur de unde-l avea?

În dimineaţa aceea apăru neanunţat în cortul femeilor. Adăpostul lor fusese aşezat separat de celelalte, după cum se cuvenea, dar el intră direct, de parcă ar fi avut dreptul de a intra.

— Doamna mea, îi zise el ei, privind-o din cap până în picioare de parcă ar fi fost o târfă din docuri şi el îi controla poşeta. Ai tot ce-ţi trebuie aici?

— Tot, zise ea. Muşte de nisip, o sete continuă şi nici un moment de intimitate. Ce altceva mi-aş mai dori?

— Încerc să te scap de aceste greutăţi. Ai puţină răbdare şi sunt sigur că-ţi pot oferi confort.

— Toate avem de suferit, zise Lucretia.

— Nu am să te las să suferi deloc. Aş vrea să ştii că te-am luat sub protecţia mea.

— Faţă de ce? întrebă ea.

Un zâmbet care ar fi putut însemna orice:

— Îţi place aici? o întrebă el, uitându-se în jur de parcă ar fi fost oaspete într-o cârciumă şi ar fi fost pe punctul de a-i cere proprietarului o cameră mai bună.

— Aş prefera un pat cu perne mici şi cu un foc în mijlocul camerei, dacă se poate.

— Nu o să mai dormi cu femeile astea.

— Sper că nu mă veţi pune să dorm cu soldaţii.

Această remarcă indecentă nu-l amuză.

— Am să încerc să fac ceva.

— Cu toţii suferim, domnule comerciant, eu mă simt norocoasă pentru că sunt în viaţă.

— Dar ţi-am spus, nu ai de ce te teme, acum că sunt eu aici, spuse, după care ieşi.

Ea o văzu pe una din femei, căreia i se spunea Bottschieters, aruncându-i o privire.

Aşadar, domnişoara trufaşă va fi tratată altfel, din nou.

Încă o dată era singură. Frumuseţea şi poziţia erau un privilegiu, dar şi un blestem.

5°50’ latitudine sudică, a treia zi din iulie, anul de graţie 1629

La răsărit, vasul se îndrepta către ei, din locul protejat, unde nu bătea vântul şi oamenii se ridicară în picioare, fluturând din mâini ca disperaţii, aproape răsturnând barca. Căpitanul îi aruncă o privire lui Jan care era legat ca un porc la prora. Nu văzuse niciodată atâta ură în ochii unui om. Poţi să faci ce vrei, Jan, băiete, dar acum sunt legat de comandant aşa că nu-mi poţi face rău. Îmi pare rău de întorsătura pe care au luat-o lucrurile, dar şi tu ai fi făcut la fel dacă ai fi fost în situaţia mea. Erau trei vase, toate aparţinând companiei. *Zandaam* era în frunte. Ăsta da noroc. Îi promisese lui Pelsaert că va merge cu restul flotei până la cea mai nordică latitudine. Nu puteai să te duci mai la nord de atât.

* * *

François stătea pe puntea vasului *Frederick Hendrick,* simţind cum marinarii se holbau la el în timp ce era întâmpinat la bord de către comandantul uimit şi se grăbi spre el. Domnul Cryn Raemburch era consilier al Indiilor, avea acelaşi rang ca Pelsaert, dar în acel moment François se simţea ca un cerşetor în faţa unui lord. Raemburch era cu cămaşa apretată, cu părul şi barba aranjate, un medalion de aur îi strălucea la gât, iar el mirosea urât, părul îi stătea ţeapăn din cauza sării, barba şi mustaţa erau în dezordine, tivurile hainelor rupte, slab ca un schelet. Pălăria de fetru pe care o păstrase atâtea luni de chin nu făcea decât să-i mărească depresia.

— Ce s-a întâmplat, omule? îl întrebă Raemburch când rămaseră singuri în cabina lui.

François se uită în jurul lui. Nu era la fel de mare ca cea pe care o pierduse, dar era o Biblie pe masă, un prosop deasupra patului, iar într-un colţ erau cuierele de alamă şi stejar ale lui Raemburch, simbolul rangului lui, toate acele obiecte familiare cu care se obişnuise de-a lungul vieţii şi pe care credea că le-a pierdut pentru totdeauna.

Majordomul îi puse în faţă un pahar cu vin de Burgundia, într-un pahar de sticlă de Veneţia.

Începu să spună povestea, discursul pe care-l pregătise în

minte pentru guvernatorul Coen. *Mi-am făcut datoria faţă de oameni şi de companie în singurul mod cu putinţă. Nu m-am gândit nici măcar o dată la propria salvare.* Dar spre propria mirare, ca şi a lui Raemburch, nu putu termina. Părea să se înece, gura i se închisese şi începu să tremure. Şi pentru prima oară de când era copil, începu să plângă.

Insula cea lungă

Vântul sufla cu putere pe suprafaţa lagunei, făcând valurile să se ridice. Un pescăruş, cu aripile smotocite de vânt, se plimba ţanţoş pe ţărm, lăsând urme încrucişate pe crusta de sare. La o distanţă de douăzeci de paşi, o focă stătea în iarba înaltă, uitându-se la Weibbe cu ochii ei ca de catifea.

Aşadar, ăsta era paradisul lui Zeevanck, grădina lui de apă. O depresiune de sare cu apă stătătoare, plină de muşchi şi stufăriş, înconjurată de nisip şi corali şi arbuşti pitici pe o distanţă de o milă, la fel de uscată şi de pustie ca insuliţa de pe care veniseră ei.

Căutaseră pe insulă apă timp de două zile, crezând că dacă un funcţionar ca Zeevanck a găsit apă, trebuia să curgă în pârâuri adânci de o milă. Dar nu era nici strop de apă. Parcurseseră fiecare bucăţică de pământ de pe insulă şi nu găsiră nici un strop de apă, aşa cum le spusese Zeevanck.

Nu avea nici o logică.

Weibbe se alătură celorlalţi de pe plajă, din care mulţi se trântiseră pe jos, epuizaţi şi însetaţi.

— Nenorocitul ăla de funcţionar nu a găsit nici o apă, zise Teunis. Ce urmărea?

— Nu înţeleg, zise Weibbe.

— Niciodată să nu ai încredere într-un om care are cerneală pe degete, zise Jan Bottschieters şi scuipă pe nisip.

— În locul tău nu aş fi făcut asta, îi zise unul dintre francezi, Reynou. S-ar putea să ai nevoie de acel scuipat mai târziu.

— Jeronimus zice că nu prea mai avem apă, spuse Weibbe. Dacă ne întoarcem cu mâna goală, o să avem necazuri.

— Steenhower era cu Zeevanck, zise Teunis. Şi el a spus că este apă. Înţeleg că un funcţionar poate încurca lucrurile, dar Steenhower e soldat. Ce se întâmplă?

— Nu ştiu, admise Weibbe.

Zeevanck şi Steenhower l-au minţit pe comerciant. Îi făcu să se gândească la ceea ce a spus Ryckert în noaptea în care a dispărut. Simţi cum îl trece un fior de spaimă. Mai bine aprindem un foc, să-i aducem pe nemernicii ăia aici, zise el. Dacă mai stăm mult aici, vom muri.

Brusc dori ca un foc să fie aprins, şi repede. Vroia să vadă o barcă îndreptându-se către ei să-i ia, să-şi dovedească astfel că suspiciunile lui nu erau fondate.

Cimitirul Bataviei

Jeronimus se uita la dâra de fum de deasupra insulelor dinspre vest. Puse jos binoclul şi zâmbi. Deja au intrat în panică. Să închinăm pentru aceşti băieţi curajoşi cu limbile înnegrite şi gâtlejurile uscate de sete, care îşi jertfesc viaţa pentru ca alţii să poată trăi. Un comportament eroic.

Beau pentru asta.

* * *

Bandajul pe care bărbierul i-l pusese la mână mirosea îngrozitor, iar rana se infectase. Un os rupt îi ieşise prin piele; maestrul Jan încercă să-l fixeze la loc, dar braţul era încă strâmb şi rana se infectase. Sussie şterse lichidul gălbui ce curgea din umflătura roşie. Faţa lui Jan era roşie de la febră, iar ochii îi luminau într-un mod nefiresc.

Îi făcuse noi bandaje din fâşii de haine pe care le furase din bunurile companiei cu ajutorul lui Judick. Îi înfăşură braţul cum putu mai bine în timp ce Judick înmuie o cârpă într-un castron cu apă de mare rece şi-i şterse fruntea cu ea.

Mirosea urât, aici, în cortul bolnavului, dacă puteai să-l numeşti cort. Doar câteva fâşii de pânză cu o deschizătură prin care să intre soarele, susţinute de câteva vergi rupte şi două-trei lemne. Erau vreo doisprezece oameni care stăteau aici pe pături subţiri, bâzâiţi de muşte, unii bolnavi de febră, alţii încă răniţi din noaptea naufragiului. Maestrul Fransz a făcut tot ce a putut pentru ei, dar îşi pierduse ustensilele şi licorile după naufragiu, şi chiar şi cu acestea, se gândea ea, rezultatele nu ar fi fost cu mult mai bune.

Jan îşi deschise ochii:

— Mulţumesc, spuse el.

— Te doare rău? îl întrebă Sussie.

El nu răspunse, dar se vedea în ochii lui.

— Weibbe s-a dus pe insula lungă, şopti ea. Era îngrijorat din cauza ta. Ar fi vrut ca el să fie aici. Poate că el ar fi ştiut ce să facă cu Jeronimus şi cu prietenii lui.

— Tu eşti Sussie Fredericx, zise el. Tot timpul vorbea despre tine, pe vas.

— Vorbea despre mine?

— Spunea că atunci când o să creşti, cu o fată ca tine ar vrea să se căsătorească.

Când va creşte.

Îi atinse fruntea. Ardea.

— I-am spus că e nebun.

După un timp, începu să delireze, în engleză, nu mai putea face nimic pentru el, aşa că ea şi Judick îi dădură o mână de ajutor maestrului Fransz. Când îi ajuta pe alţii, nu se mai gândea la propria nefericire; sufletele acestea chinuite, sărmanul copil cu picioarele făcute bucăţi de când a picat din barcă, marinarul cu piciorul infectat din cauza coralului, care ardea la fel ca Jan Pinten, cu piciorul la fel de mare ca o ghiulea.

Spunea că atunci când vei creşte, cu o fată ca tine s-ar căsători. I se părea că deja crescuse foarte mult de când plecaseră din Amsterdam. Se întreba cât va mai creşte până când vor da cu ochii de coastele cu palmieri din Batavia. Dacă va mai apuca vreodată ziua aceea.

* * *

Judick îl găsi pe Coenraat bând şi jucând zaruri cu ceilalţi băieţi, deşi era încă dimineaţă. Credea că vinul trebuia să se dea cu porţia. Avea un zâmbet îngâmfat pe faţă; era prea arogant, prea răsfăţat. Se întreba de ce-l considerase aşa special.

— Pot să vorbesc cu tine? îl întrebă ea.

Se ridică şi-i făcu o reverenţă cu pălăria, de dragul prietenilor lui, fără îndoială.

— Doamna mea, spuse el.

— Am nevoie de ajutorul tău, spuse ea.

Păru încântat să audă aşa ceva.

— Ce doreşti? Mâncare? Mai multă apă?

— Maestrul Fransz are nevoie de mai multe bandaje pentru cei bolnavi.

Se uită lung la ea.

— Dar oricum or să moară.

Când erau pe *Batavia* îl considera aşa de fermecător, sau poate hainele, rangul lui o fermecaseră?

— Am nevoie doar de câteva fâşii de pânză.

Se prefăcu şocat.

— Vrei să fur de la companie? Jeronimus nu va fi încântat.

Nu are decât să râdă de ea, dacă ăsta era preţul.

— Te rog.

— Nişte mătase să înfăşoare puroiul în ea, asta vrei?

— Jeronimus are suluri de pânză în cuierele din cortul lui, aşa mi-a spus doamna van den Mylen.

Zâmbi când auzi numele ei.

— Ai devenit foarte familiară cu unele femei. Cea cu care te-am văzut vorbind dimineaţă nu era Sussie Fredericx?

— Sussie Fredericx e o fată bună.

El ridică din sprânceană.

— Te rog, repetă ea.

Avu obrăznicia de a întinde mâna şi de a o mângâia pe păr; nu din afecţiune, ci mai degrabă dintr-un simţ al proprietăţii.

— Am să văd ce pot face, zise el.

— Mulţumesc, zise ea cu câtă demnitate putu şi se întoarse în cortul bolnavilor.

Aerul de acolo era mai bun.

* * *

Sussie nu-l băgase prea mult în seamă pe trompetistul inferior cât fuseseră pe *Batavia.* Era un bărbat masiv, cu o înfăţişare comună şi cu o barbă mare, neagră, doar mărimea lui îl făcea să fie diferit de colegii lui. De aproape ea observă pentru prima oară tatuajul de pe braţul lui, o imagine prost desenată a unei femei goale sub un palmier, care-i fusese făcut probabil în urma unui dezmăţ prin vreun bar din Amsterdam. Îl ţinuse ascuns pe *Batavia.*

De când Weibbe şi ceilalţi plecaseră pe insula cea lungă, el o tot privea. Ochii lui negri o înspăimântau, credea că ştie la ce se gândea şi se ruga ca Weibbe şi colegii lui să se întoarcă mai

repede.

Într-adevăr, de când soldaţii plecaseră, pe insulă era foarte linişte. Caporalul lui Weibbe, Gabriel, fusese destituit după ce Jeronimus a dat vina pe el că nu i-a supravegheat pe cei doi care furaseră vinul. Îl înlocuise cu subcaporalul Steenhower. Armele pe care soldaţii le-au cedat înainte de a pleca nu erau păzite, cum promisese Jeronimus, în schimb fuseseră distribuite cadeţilor şi preferaţilor lui Steenhower.

Cei doi care furaseră vinul dispăruseră în mod miraculos, la fel ca Ryckert, şi nimeni nu ştia ce se întâmplase cu ei. Oamenii vorbeau în şoaptă şi tresăreau la strigătele pescăruşilor.

Văzură fumul ridicându-se dinspre insula cea lungă şi văzură pe *aristocraţi* şi pe băieţii lui Steenhower antrenându-se cu noile lor arme pe plajă şi se întrebau ce însemna acest lucru.

* * *

Se întâmplă într-o seară, la amurg. Sussie era singură pe plajă, aducea un vas cu apă de mare rece, pentru a le pune comprese celor care aveau febră. Se uită în jur şi păru surprinsă şi amuzată în acelaşi timp să vadă că nu mai era nimeni pe plajă. Era greu să te trezeşti singur chiar şi pentru o clipă pe o insuliţă ca aceasta. Apoi îl văzu pe Groenewald, la marginea apei, şi-şi dădu seama că tocmai această ocazie o aştepta.

Respiră adânc, gata să ţipe dacă mai făcea vreun pas spre ea.

— Nu te speria, îi zise el, vorbind aşa de încet încât de-abia îl auzea. Nu vreau să mă vadă vreunul dintre *aristocraţi* aici.

Ea doar se uita la el, încercând să-şi dea seama ce vroia să zică. Groenewald părea agitat şi nervos, ca un om care se confrunta cu un asediu dificil.

— Tu şi cu sora ta aţi face mai bine să plecaţi de pe insula asta, îi spuse el.

— Toţi am vrea să plecăm, zise ea căpătându-şi din nou calmul.

— Îi trimit pe caporal şi pe câţiva alţii pe insula cu foci. Ar trebui să încerci să pleci cu ei.

Se gândi la Jan Pinten şi la promisiunea făcută lui Weibbe.

— Nu pot, spuse ea.

— Se întâmplă nişte lucruri despre care tu nu ai habar. Am încercat să-i spun predicatorului. Nu vrea să mă asculte.

— Ce fel de lucruri?

Câţiva oameni apărură pe plajă. Până la urmă nu puteai fi prea mult singur pe insula asta. Era subcaporalul, Steenhower, şi cu umbra lui, Mattys Beer, şi tunarul Allert Jansz. Groenewald îi văzu şi imediat se întoarse şi plecă, fără să mai scoată o vorbă. Sussie se uită lung după el.

Soarele se cufunda în marea cenuşie. Vântul era mai rece şi ea auzi de undeva un fluieraş ce părea să scoată sunete de jale, de pe undeva dinspre apele puţin adânci.

XVIII

Ştiu din proprie experienţă că un om poate justifica orice, numai în propria conştiinţă, nu. Asta-i cel mai rău. Pentru că orice ar face, un om are înăuntrul lui o conştiinţă ca un preot care-i aminteşte şi-i înregistrează toate păcatele.

Doar atunci când un om nu are conştiinţă poate trăi cu adevărat liber. Poate că asta vrea Jeronimus să spună când susţine că nu există nici un diavol şi nici un Iad. Ca să nu ai conştiinţă trebuie să fii o brută ca Steenhower, la fel de periculos ca un urs şi cu o putere de reflecţie similară; sau trebuie să ai un intelect care să depăşească omenescul. Trebuie să te consideri deosebit faţă de ceilalţi şi mai ales, este esenţial să crezi că ai o legătură specială cu Creatorul.

Cei din această lume ca Steenhower nu mă interesează. Un om poate fi victima unui copac care cade sau a unui câine turbat.

Omul care crede că înţelege ce este în mintea lui Dumnezeu este cel care are într-adevăr puterea de a face rău. Acesta este omul care mă interesează.

Cimitirul Bataviei

În dimineaţa aceea, ofiţerul militar cu soţia şi copilul şi încă câţiva, marea majoritate marinari, au fost transportaţi pe insula Verrader, la dorinţa comerciantului. În aceeaşi zi, toate lucrurile Lucretiei fuseseră scoase din cortul femeilor fără aprobarea ei şi duse în cortul ofiţerului militar. Când văzu ce se întâmplă, protestă, dar fu dată la o parte, spunându-i-se că erau ordinele

comerciantului.

Simţi că leşină. Pe vas, de-abia dacă adresase câteva vorbe unor fete simple ca Sussie Fredericx, Annie Bottschieters sau Mayken Cardoes. În ultimele săptămâni, faptul că au stat sub acelaşi acoperiş a ajutat-o să suporte mai uşor toate lipsurile; pentru prima dată după opt luni nu se simţea singură. Acum Jeronimus îi fura acest scurt moment de camaraderie şi o izola din nou.

Se uită uimită la noua ei locuinţă. Era o masă de lemn, şi chiar un pat din lemnul salvat de pe corabie, pe care tâmplarii îl făcuseră pe plajă. Patul era acoperit cu mătase fină şi perne de catifea, furate din bunurile companiei. Jeronimus îl pusese pe unul dintre croitori să-i facă o rochie nouă din catifea albastră brodată cu pasmanterie de aur, care era aşezată pe pat. Era chiar şi un ulcior de argint umplut cu apă proaspătă; un lucru atât de obişnuit, dar aici, pe insula aceasta uscată, părea un vin rar într-o cupă aurită.

— Îţi place?

Se întoarse; Jeronimus stătea acolo, în faţa şopronului, cu o privire de mulţumire de sine întipărită pe faţă.

— Ce-înseamnă asta? întrebă ea.

— Tu eşti o doamnă delicată, obişnuită cu un anume confort, pe când celelalte femei ce să ştie?

— De ce faci asta?

— Pentru protecţia ta. Nu ţi-am mai spus? O femeie frumoasă ca tine, singură printre atâţia bărbaţi. Nu mi-aş îndeplini datoria dacă n-aş face tot ce-mi stă în putinţă pentru a te proteja.

Închise ochii şi parcă simţi din nou mâinile acelea nemiloase pe faţa ei, se simţi din nou târâtă în cabina întunecoasă. Era din nou neajutorată, ruşinată, în timp ce monştri cu unghii negre de murdărie o violau.

Poate că Jeronimus avea dreptate. Nu era aşa de proastă sau de naivă încât să creadă că nu se putea întâmpla din nou.

* * *

— Ce-a fost asta?

Judick se trezi găsindu-l pe Daniel, fratele ei mai mic, aplecat peste ea, cu mâna pe umărul ei, cu părul lui lung, drept căzându-i pe faţă şi gâdilându-i obrajii.

— Ai auzit? şopti el. Judick stătea nemişcată.

— O fi vreun pescăruş sau vreo pasăre, spuse ea.

— S-a auzit din nou!

De data asta auzi şi ea. Era un plânset, ca un strigăt, care fu purtat repede de vânt. Erau câţiva oameni care ţipau la celălalt capăt al insulei. Dar brusc se făcu linişte, singurul zgomot care se mai auzea era vântul care bătea printre pânzele acoperişului cortului lor.

Hilletgie o prinse de mână, strângând-o tare.

— Nu-i nimic, îi zise Judick.

Auzi paşi grei de bocanci tropăind pe corali, aproape de cort, şi făcu pe ea de frică. Îşi ţinu respiraţia, dar, oricine o fi fost, trecu de cortul lor şi se făcu linişte din nou.

— Ce-a fost asta, Judick? şopti Daniel.

— Doar o pasăre, spuse ea.

Era adevărat, câteodată păsările de noapte scoteau sunete ce erau asemănătoare cu ţipetele unui om. Îl luă pe frăţiorul ei în braţe şi-l ţinu strâns, simţindu-l cum se cuibăreşte la pieptul ei ca un căţeluş.

— Şşşşş! murmură ea, totul e în regulă.

Stătu trează mult timp, uitându-se în întuneric, trăgând cu urechea la cel mai mic zgomot. Nu erau decât crabii care treceau pe lângă cort şi vuietul neîncetat al vântului.

Se rugă să se facă ziuă, gândindu-se că era mai în siguranţă la lumina soarelui.

XIX

A ucide un om. Sunt pe lume două feluri de oameni, cei cărora le place să ucidă şi cei cărora nu le place. Distincţia a devenit evidentă când s-au dus să vâneze focile de pe insulă. Erau cei care îşi luaseră tot ce aveau nevoie, dar îţi puteai da seama după expresia feţei lor că era doar o muncă, nimic mai mult, nu aveau nici o satisfacţie, dar mai erau şi cei care nu ştiau când trebuie să se oprească, care erau dezamăgiţi când caporalul hotăra că a fost suficient pentru ziua aceea. Carnea era doar o scuză. Când vedeau sânge de focă pe stânci, doreau să vadă şi mai mult.

Aceeaşi expresie a feţei o vezi şi pe câmpul de luptă, dacă aţi

fost vreodată la război; eu unul am fost, şi chiar la multe. Anumiţi oameni au o anumită expresie; oricât de blânzi ar fi când sunt departe de steaguri şi suliţe, nu mai au nici un pic de milă după ce au omorât primul om. Cauza pentru care luptă este doar o scuză, până la urmă tot ce-i interesează este bucuria vânătorii şi sângele.

Cimitirul Bataviei

Toată viaţa ei fusese fata unui predicator, cea mai mare dintre fraţi, născută şi crescută în rugăciune şi credinţă. Ştia care era locul ei în ochii lui Dumnezeu şi se chinuise să fie o femeie bună, ştiind că El îi cunoaşte fiecare faptă, îi ghiceşte fiecare gând. De fapt, câteodată îi era foarte greu să păşească în biserica tatălui ei, ştiind că este aşa de păcătoasă. Tatăl ei întotdeauna îi spusese că e la fel de rău să păcătuieşti cu gândul, ca şi cu fapta; se gândea că, dacă avea dreptate, atunci mai bine ar fi să fii un bou sau o oaie, să nu mai gândeşti deloc.

Dar în ultimul timp i se părea că nici tatăl său nu se mai află la înălţimea standardelor impuse de el. Nu mai avea răbdare cu ei şi-i critica, iar acest lucru o îngrijora şi mai tare, deoarece ştia că Dumnezeu dorea ca ea să-l respecte şi să-l onoreze. Era un om al lui Dumnezeu şi pe deasupra şi tatăl ei, aşa că merita de două ori respectul ei.

Cu toate acestea, îi veni să-şi muşte limba a doua zi când îl găsi în genunchi, implorându-L pe Dumnezeu să-i salveze. Ar fi vrut ca el să se folosească de autoritatea pe care Dumnezeu i-o oferise şi să facă ceva cu ea, în loc să aştepte ca Dumnezeu să facă totul în locul lui.

Dar aşteptă ca o fată ascultătoare ca el să-şi termine rugăciunea şi-şi şterse nisipul de pe pantaloni, înainte să-i vorbească.

— Ce este, *fiica mea?*

— Ai dormit bine?

Îşi dădu seama după momentul de ezitare pe care-l avu că şi el se trezise în miezul nopţii.

— Pe cât de bine poate dormi un om care-i binecuvântat de Dumnezeu.

— Atunci ai auzit ţipătul acela?

— Bineînţeles că nu, zise el fără a se uita în ochii ei. Probabil

că ai auzit un pescăruş.

— Nu era un pescăruş, tată.

— Poate ai visat urât.

— Şi Willemyntgie, şi Daniel l-au auzit.

— Te înşeli, zise el. Acum am treabă.

Şi plecă.

* * *

Judick se uită prin tabără în dimineaţa aceea şi inventarie feţele; Deschamps, de Vries, maestrul Jansz, erau toţi. Nu mai era un trompetist masiv, Groenewald. Întrebă pe soldaţi despre el, dar drept răspuns nu primi decât indiferenţă din partea unora, iar alţii se uitară urât la ea.

Acum era convinsă. I se întâmplase ceva lui Groenewald, la fel ca lui Ryckert.

Îl căută pe toată insula, dar dispăruse. Nu era printre tâmplarii care lucrau pe plajă, nici printre cei care pescuiau şi cu siguranţă nici cu comerciantul şi membrii consiliului lui, care fumau pipă şi treceau din mână în mână sticle cu vin în faţa unuia din corturi, glumind.

Găsi cortul lui Groenewald, îl strigă, dar nu primi nici un răspuns. Tocmai se pregătea să plece, când zări ceva pe pământ şi se aplecă să cerceteze. Era sânge, o cantitate mare, închegat ca o budincă maro. Şi mai erau urme recente pe lângă arbuşti, de parcă ceva ar fi fost târât prin tufişuri în apă. Atunci avusese dreptate, ceea ce auzise ea cu o seară înainte nu era o pasăre.

O umbră se văzu în soare. Ridică ochii: Zeevanck.

— Ce cauţi aici? întrebă el.

— Îl căutam pe Groenewald.

— Trompetistul? Ce treabă ai cu el? S-a dus pe insula cu foci cu caporalul şi cu restul oamenilor.

— Nu s-a dus. L-am văzut eu ieri.

— Predicatorul ştie că umbli pe la corturile soldaţilor?

Se apropie, dar ea fugi de el. Era ciudat cum de nu-şi amintea de el de pe *Batavia;* era doar un simplu funcţionar, atunci, nu era prea important. Dar acum se credea important.

— Ce i-ai făcut?

— Hai, pleacă de aici.

Plecă, deşi picioarele ei ar fi vrut să se întoarcă. Era evident că

se întâmpla ceva, iar Zeevanck era la curent.

Cui putea să-i spună? Cu siguranţă, nu tatălui ei. Ce era de făcut? Soldaţii nu se întorseseră, iar ofiţerul militar era pe insula Verrader. Şi oricum, Zeevanck era prieten cu Jeronimus, făcea parte din consiliu. Dacă Zeevanck ştia ceva, cu siguranţă şi Jeronimus ştia.

Mai rămânea Lucretia. Nu ştia ce ar putea face doamna, dar trebuia să vorbească cu cineva.

* * *

Era prima dată când Lucretia intra în cortul comerciantului de când intrase ultima oară acum câteva săptămâni să-i spună despre Ryckert. Cum se schimbase totul; zvonurile erau adevărate, Jeronimus se credea un fel de lord printre ei. Printre cocioabele şi şoproanele lor, locuinţa lui părea un palat. Un covor persan era întins pe jos, rigid din cauza sării, dar la fel de atrăgător ca un mozaic. Mai erau şi sfeşnice de argint pe o masă de lemn, pe care era aşezată o faţă de masă italienească, vase de argint şi de alpaca umplute cu biscuiţi. Una dintre cele mai fine tapiserii ale comandantului era folosită pentru a nu intra vântul. Patul lui Jeronimus era acoperit de un brocart roşu.

Păru încântat să o vadă, de parcă ar fi fost vizita neaşteptată a vreunui vechi prieten. Îi trimise pe Zeevanck şi pe Coenraat la plimbare şi o rugă pe Lucretia să ia loc pe un scaun pe care tâmplarii îl făcuseră pentru el. Era acoperit cu o catifea roşie, împrumutată fără îndoială din lucrurile companiei.

— Puţin vin? întrebă el luând un ulcior de argint de pe masă.

Ea refuză.

Păru dezamăgit, dar îşi turnă lui o cană. Observă că avea un inel nou cu rubin pe deget unde înainte fusese unul cu granate. Naufragiul îi convenise foarte mult.

— Te-ai bucurat de micul dejun, doamnă?

Mic dejun. Câţiva oameni fripseseră câteva păsări slăbănoage pe un foc făcut din cărbuni. Acum că ceilalţi fuseseră mutaţi pe celelalte insule aveau porţii mai mari, dar ea nu avea poftă de mâncare. Nu putea să uite ce-i spusese Judick, se dusese chiar ea să vadă petele de sânge de lângă cortul lui Groenewaldt.

Într-un mod pervers, se consolase puţin. Existau şi lucruri mai rele decât violul. Cel puţin ea era în viaţă, nu mai era singura

victimă a unei forţe rele fără nume care-i ameninţa pe toţi.

— Ce se întâmplă, eşti palidă. Eşti bolnavă?

Dădu din cap că nu.

— Ai dormit bine? Îţi place noua ta locuinţă?

— Ce se petrece aici, domnule comerciant?

Păru surprins.

— Una dintre femei a găsit sânge lângă cortul trompetistului.

Se aştepta ca el să nege. În schimb, faţa lui luă o expresie îndurerată.

— Ce neplăcut. Îmi pare rău că a trebuit să afli în felul ăsta. Nu ştiu de ce unii oameni se comportă aşa.

Aştepta o explicaţie, dar una care să o scutească de părerile lui de rău şi de modul în care se trăgea de barbă.

— Ce s-a întâmplat cu el?

— Îmi pare rău să te informez că am descoperit că Groenewald era hoţ. A furat din bunurile companiei. În calitate de comandant, în absenţa domnului Pelsaert, am fost nevoit să iau măsuri, pentru binele tuturor. Nu te teme, zise el, şi surprinzător, puse mâna peste a ei, nu voi lăsa să ţi se întâmple nimic.

Îşi trase mâna.

— Ce i-ai făcut?

Părea jignit că ea, o femeie măritată nu-l lăsa să o atingă.

— Am fost nevoit să-l disciplinez.

— L-ai omorât?

— Dacă eu ordon ceva, asta nu e crimă. Uiţi, probabil, că eu reprezint compania pe această insulă şi am puterea să-i pedepsesc pe oameni cu preţul vieţii lor, dacă e necesar. Dar, ca să-ţi răspund la întrebare, Groenewald trăieşte totuşi. Nu sunt chiar aşa de rău.

— Dar este sânge lângă cortul lui.

— L-am trimis pe Zeevanck şi pe subcaporalul Pietereszen să-l percheziţioneze şi să ia înapoi ce a furat. A scos sabia la ei.

Luă o înghiţitură de vin şi o studie pe deasupra paharului de alpaca, cu ochii lui verzi-căprui, încât ea trebui să-şi ferească privirea.

— După ce a fost supus, l-am trimis pe insula cu foci, să aibă caporalul grijă de el.

— Noi de ce nu am fost informaţi de acest lucru?

Se opri, zâmbind.

— Nu ştiam că avem o femeie în consiliu. De când simţi nevoia să fii informată despre aceste lucruri?

— Nu mă refeream la mine. Mi s-a spus că nici predicatorul nu ştie nimic despre acest lucru.

— Eu sunt comandantul aici, nu predicatorul sau vreun alt negustor de pe aici. Zâmbi din nou. E spre binele tuturor, spuse el.

Încercă să se apropie, dar ea se ridică şi se duse la uşă.

— Spune-mi adevărul. L-a ucis Zeevanck?

— David Zeevanck este un funcţionar angajat de Onorabila Companie, îi spuse el răspicat, de parcă ar fi fost o nebună. Ţi-am mai spus, trompetistul este pe insula cu foci.

Fără îndoială, putea fi convingător, pentru o clipă chiar îşi imagină că toată afirmaţia ei era nefondată. Poate că o lua razna. Din acea noapte de pe *Batavia* simţea că nu mai poate avea încredere în gândurile ei, îşi imagina răufăcători peste tot. Dar sângele de pe coral era adevărat.

— Nu are de ce să-ţi fie teamă, Lucretia, îi spuse Jeronimus. Poţi avea încredere în mine. Nimeni nu-ţi va face rău.

Încredere. Cum putea să mai aibă ea încredere în cineva? Simţi un nod în piept. Coşmarul revenea, aceeaşi violenţă o urmase de la naufragiu până pe insula asta cenuşie şi bătută de vânt. Nu avea cum să scape de acest coşmar.

* * *

Zeevanck o aştepta în afara cortului. Rânji la ea când o văzu.

— A pus ochii pe tine ăsta, zise el arătând spre cortul lui Jeronimus.

— Sunt femeie măritată!

— Spune-i asta comandantului!

— Ce vrei să spui?

— Ştim ce ai făcut pe *Batavia,* domnişoară trufaşă, aşa că nu mă lua pe mine cu d-astea.

— Aminteşte-ţi de locul care ţi se cuvine, zise Lucretia.

Zeevanck îşi apropie faţa de a ei, avea o răsuflare ca de urs, mirosul te intimida mai mult decât fizicul lui.

— Nici unul dintre noi nu mai are un loc, îi zise el. Suntem doar nişte păsări de nisip.

Ea realiză că are dreptate. Rangul şi poziţia aparţineau

celeilalte lumi. Aici, erau în regatul lui Jeronimus.

Se întoarse şi plecă repede.

* * *

Două zile mai târziu, Tryntgen, Sussie şi Bottschieters erau afară, căutând hrană. Anneken găsise un şorţ plin de ouă de chiră într-un cuib ce nu era păzit, în timp ce Sussie era pe stânci, căutând crabi. Tryntgen îşi ridicase fusta până la genunchi şi aduna stridii de pe stânci.

Sussie fu cea care îl văzu prima şi ţipă, speriată, arătând cu degetul.

Tryntgen crezu că e un sac sau vreo bucată de trunchi care venea de pe epavă. Plutea dus de curent, era gras precum o larvă şi umflat cu apă de mare. Vru să-l apuce, dar când văzu ce e îşi îndepărtă mâinile.

Era un cadavru, cadavrul unui bărbat; nu mai avea ochi, fuseseră probabil mâncaţi de crabi sau de păduchii de mare, care se ospătaseră alături de peşti şi cu urechile şi buzele lui. Corpul era în stare de putrefacţie, fusese muşcat de ceva ce părea să fi avut colţi ascuţiţi, iar intestinele pluteau pe lângă el, verzi-cenuşii, precum un sac oribil pe care omul l-ar fi purtat pe umăr. Nu-l recunoscu după trăsături, dar îl ştia după haine, după uniforma şi tatuajul de pe braţ. Ochii ei fură atraşi de braţele lui, pentru că erau legate la spate cu o frânghie.

Era Groenewald.

Corpul fu luat de curent. Trebuie să fi stat pe fundul oceanului sau poate se prinsese de vreo rocă, înainte ca gazul din interiorul lui să-l facă să plutească la suprafaţă. Acum se clătina uşor pe suprafaţa apei strălucitoare, curentul purtându-l spre canal unde va fi o masă delicioasă pentru rechini.

Tryntgen se duse înapoi în apă. Îşi puse mâinile pe genunchi, se aplecă şi vomită în apă.

Fortul Batavia, Java, a şaptea zi din iulie, anul de graţie 1629

François stătea la pupa vasului *Zandaam,* privind pantele verzui din Gunung Gedeh cum se ridicau în spatele fortului. Simţi cum îi vine să vomite şi înghiţi la loc propria vomă. Frica îl făcuse să uite că era un om al companiei, îl făcuse să se vadă gol în faţa

unei oglinzi, iar ceea ce văzu acolo era un lucru palid şi urât. Toată noaptea aceea şi-a repetat discursul în faţa guvernatorului, dar în căldura înăbuşitoare a acelei seri, argumentele care pe el îl convinseseră când era pe recif păreau nesemnificative.

În port se întâlniră cu o barcă ce venea de la ţărm, iar el coborî pe tachet pentru a-i întâmpina, urmat de domnul Raemburch şi de ofiţerii săi. Băştinaşi negri se aplecau peste vâsle, iar lângă ei erau alţi indieni din port sau de dincolo de zidurile interzise ale castelului. Pe pereţi erau beţe ascuţite de lemn, tunurile de pe parapet erau îndreptate spre jungla verde şi spre un duşman nevăzut. Castelul era încă sub asediul sultanului din Mataram. Soldaţii pe care el i-a abandonat pe recif veneau aici să ajute în acest război. Încă o achiziţie extravagantă a companiei.

Au trecut de intrarea de la Waterpoort, alunecând de-a lungul canalului care despărţea oraşul de fortăreaţă, trecură de casa paznicilor şi de cea a negustorilor cu frontonul ei alb olandez, apoi de curtea triunghiulară, mai departe de depozite, muniţie, armament şi biserică. Ajunseră pe treptele unde trebuia să coboare, la apus zidurile castelului erau negre şi neprimitoare.

Întunericul se lăsa repede aici.

Sclavi băştinaşi le arătau drumul ţinând torţe în mâini. François văzu siluetele câtorva cadavre ce atârnau din spânzurători, iar mirosul lor îi rămase în nări în timp ce intră în castel.

Încă o dată înghiţi propria vomă. Una era să supravieţuieşti, alta era să ţii capul sus faţă de oameni care ar spune că ei ar fi reacţionat diferit, oameni care niciodată nu vor trebui să răspundă aceloraşi întrebări ca el.

Cimitirul Bataviei

— Salomon, zise Jeronimus.

Priviţi-l pe acest om cum se teme, cum nu mai are nici un pic de sânge în obraji, cum îi tremură mâinile. Micul evreu nu era în stare să ţină un secret, dacă viaţa lui ar fi depins de asta; ceea ce în mare măsură era adevărat.

— Salomon, trebuie să vorbim.

Jeronimus stătea pe scăunelul pe care evreul îl confecţionase

pentru el.

— Stai jos, zise el, iar Deschamps ezită, apoi se trânti ascultător pe pământ.

— Dă-mi-l, zise Jeronimus.

Deschamps se sforţa să pară uimit, dar nu reuşi:

— Ce doreşti, domnule comerciant?

— Ştii foarte bine ce vreau.

— Ba nu.

— Vrei să-l trimit pe David Zeevanck şi pe Steenhower să caute aici bunuri furate ale companiei? Zeevanck nu te-a plăcut niciodată, Salomon. Ştii asta.

— Dar… domnul Pelsaert a spus că…

— Domnul comandant Pelsaert nu e aici. Sunt cel mai vechi dintre ofiţerii VOC şi eu sunt răspunzător pentru bunurile companiei. Dacă li se întâmplă ceva, eu sunt răspunzător, aşa că eu cred că e mai bine să-mi dai mie cufărul.

Deschamps se ridică în picioare, care-i tremurau aşa de tare încât de-abia putea sta în picioare. Intră în micul lui cort şi câteva minute mai târziu ieşi cu un cufăr sculptat în lemn. I-l înmână lui Jeronimus.

— Cheia, zise Jeronimus întinzând mâna.

Deschamps o scoase din haină şi i-o dădu. Jeronimus o puse în buzunar.

— Nu ştiu… zise Jeronimus, clătinând din cap.

— Domnule comerciant?

— Nu ştiu dacă mai am nevoie de tine, zise el părând nemulţumit, apoi se ridică şi plecă, lăsându-l pe Deschamps să nu mai doarmă noaptea, iar ziua să moară de frică.

Fortul Batavia

François stătea cu amiralul Raemburch la fereastra apartamentului guvernatorului, ţinând în mână un pahar cu coniac fin franţuzesc, privind la cei ce transportau marfa ca nişte gândaci de mare printre indienii de lângă depozit. Poarta neterminată ducea exact dedesubt, o amintire dureroasă a eşecului lui. Marele portal pe care pietrarii din Amsterdam îl sculptaseră pentru poartă zăcea pe undeva prin valurile ce băteau pe lângă Stâncile Houtman.

Bârfe despre dezastru au circulat repede prin mica colonie.

Vechii prieteni care l-au întâmpinat cu simpatie şi l-au felicitat atunci, în prima noapte, acum se purtau cu el mult mai circumspect. Nu-l tratau cu dispreţ, dar comportamentul lor faţă de el era rece. Făceau asta din raţionamente morale, sau era doar integritate profesională, aşteptând să vadă ce va spune guvernatorul înainte ca ei să ia o poziţie fermă?

François petrecea fiecare oră de aşteptare într-o agonie în care nu făcea altceva decât să se examineze. Simţea cum sănătatea lui devine tot mai precară. Săptămânile de febră de pe vas şi lipsurile călătoriei de la naufragiu se combinaseră acum şi cu anorexia pe care o căpătase încă din primele zile ale salvării lor. Nu putea digera mâncărurile consistente şi vinurile oferite după atâtea săptămâni în care nu mâncase decât biscuiţi tari şi băuse doar apă. Obrajii îi erau supţi, nu mai avea nici un pic de vitalitate; se uită în oglindă şi văzu un schelet gălbui, grotesc în comportamentul lui ţanţoş, în eleganţa lui împrumutată.

Erau momente în care camera se învârtea cu el şi era nevoit să se agaţe de mobilă să nu cadă. Dar nu voia ca ceilalţi să vadă cât e de bolnav. Deşi o parte din el era înspăimântată la perspectiva unei lungi călătorii pe mare, teama lui neîncetată era aceea de a nu-i fi refuzată de către Coen posibilitatea de a comanda vasul de salvare care să se ducă să caute *Batavia.* Ştia că izbăvirea lui era pe Stâncile Houtman.

În fiecare seară stătea epuizat în pat, fără a putea însă dormi, întrebându-se neîncetat acelaşi lucru: Ar fi trebuit să acţionez altfel?

— Apropo, François, zise Raemburch rupând tăcerea. Cred că o anume doamnă pe nume Lucretia van den Mylen era printre călătorii de pe *Batavia.*

Simţi o durere în piept când auzi numele ei.

— Da, aşa e.

— A supravieţuit naufragiului?

— Eu însumi am dus-o pe barcă, spuse el.

Nu era tocmai adevărat, dar nici pe departe de adevăr. Încercă să-l facă pe Raemburch să nu-şi dea seama că interesul lui brusc pentru Lucretia l-a tulburat. Nu era o clipă în care să nu se gândească la ea cu dor, dar şi cu vină.

— Venea să-şi întâlnească soţul, adăugă el.

— Ce ironie!

— Excelenţă?

— El a murit. Tocmai am aflat astăzi. A murit de friguri, acum două luni, în timp ce tu tocmai plecaseşi din golful Table.

Simţi un pumnal în inimă. Dacă nu ar fi fost Jacobsz şi prostia lui, ar fi ajuns în Batavia văduvă, iar el ar fi fost liber să o curteze. Ar fi putut fi a lui. *A lui.* Viaţa era o tortură sublimă, când credeai că nu mai poţi suporta, îţi găsea adevărata slăbiciune, altă durere insuportabilă se adăuga la celelalte suferinţe pe care le aveai şi te făcea să ţipi din nou.

— Eşti palid. Te simţi rău?

— Arh doar puţină febră. Nu-i nimic grav.

— Poate ar trebui să te bagi în pat.

— Ai dreptate. Ar trebui să mă culc devreme. Mâine dimineaţă o să mă simt mai bine. Noapte bună, excelenţă.

Îşi termină coniacul şi părăsi camera. Se întoarse în apartamentul lui, dar nu dormi. Se uită pe fereastră, la cer, întrebându-se dacă mai era încă în viaţă, uitându-se la aceeaşi lună îndepărtată, aşteptând să se întoarcă.

XX

Şi acum o ghicitoare.

Dumnezeu a creat omul după chipul şi asemănarea Lui, aşa îţi va spune pastorul. Este atunci Dumnezeu ca un om?

Îmi place să reflectez la asta câteodată, pentru că, dacă este adevărat, atunci Dumnezeu trebuie să fie imprevizibil, când milos, când meschin, curajos şi fricos, cu simţul umorului şi plicticos, Din tot ce spun oamenii despre El, trebuie să fie un individ cu care te înţelegi cu greu, pentru că-i recompensează pe unii cu talent sau cu bogăţie şi îi pedepseşte pe cei cu un caracter mai bun cu tot felul de boli şi ghinion. Niciodată nu L-am înţeles.

Dacă i-ai auzi pe oameni vorbind despre El, ai zice că este drept, înţelept şi bun. Dar poate că la o cercetare mai atentă este doar capricios, arbitrar şi duşmănos. Sau poate, şi asta e părerea mea personală, oamenii nu ştiu prea multe despre spirit şi doar şi-au imaginat un Dumnezeu care să le corecteze lor toate lipsurile.

Fortul Batavia, Java

Faptul că într-un timp aşa de scurt compania olandeză East India reuşise să deschidă un imperiu comercial în Orient se datora în mare parte omului care stătea acum la birou.

Guvernatorul Jan Pieterszen Coen arăta foarte bine în dimineaţa aceea, cu barba lui neagră aranjată cu grijă, purta un guler de ceremonie şi un lanţ gros de aur ce atârna pe jacheta de catifea neagră. Era o legendă în companie, având o reputaţie de administrator nemilos, un om religios, ce ţine strict la disciplină. Ochii lui semiînchişi îl cercetau cu o privire dură pe François; nu avea nici un pic de milă faţă de situaţia în care se afla acest schelet pe jumătate mort de foame şi cu febră care venise fără scrisorile de recomandare de la VOC şi care-i adusese numai veşti proaste.

Îl privea dintr-un scaun imens, sculptat, cu corpul la fel de ţeapăn ca şi când ar fi pozat. O tapiţerie de culoare închisă atârna pe peretele din spatele lui. Exact cum prietenul lui, Rubens, şi l-ar fi imaginat pe Atotputernicul la masa lui, se gândi François.

— Aşadar, ai pierdut vasul şi i-ai părăsit pe oameni.

François nu putu decât să caşte gura la el. Era judecat până să poată deschide gura să spună un cuvânt.

— Naufragiul vasului… nu a fost vina mea, se bâlbâi el.

— Ai cercetat cu instrumentele?

— Dar domnule guvernator, pe insulă unde am…

— Care a fost poziţia?

— Ultima noastră poziţie, cu o zi înaintea dezastrului, a fost la 30° de la N spre E,

— Stâncile Houtman sunt la 28° 3’, lucru despre care toţi căpitanii au fost informaţi în directiva pe care trebuie s-o fi primit de la mine înainte să pleci din Amsterdam, nu-i aşa?

— L-am avertizat pe căpitan…

— L-ai avertizat?

— M-am certat cu el. El spunea că suntem încă la 600 de mile distanţă de Southland. Eu am fost bolnav şi…

Coen întrerupse această conversaţie cu un semn din mână:

— Am stabilit că *Batavia* e pierdută pentru noi. Dar celelalte bunuri ale companiei care ţi s-au încredinţat?

— Nu am putut salva cuierele. Sunt încă la bordul navei.

— Ai părăsit vasul fără să salvezi întâi banii?

— Am vrut doar să restabilesc ordinea printre pasagerii de la bord. Dar apoi a bătut vântul şi nu am mai putut...

— Şi bijuteriile?

— Sunt în grija asistentului meu, Deschamps.

Coen se juca cu rubinul masiv de pe inelul pus pe primul deget. Expresia lui părea sculptată în granit.

— Înţeleg, zise el în final.

— Cu permisiunea dumneavoastră, vă implor să-mi daţi un vas să mă pot întoarce cât mai repede la locul naufragiului pentru a-i salva pe oamenii rămaşi acolo.

— Ah, da, oamenii.

— Îmi e teamă pentru ei.

— Cum e şi normal.

François vru să-i spună: *dar nu aşa au stat lucrurile. Am avut motivele mele pentru care am făcut ceea ce am făcut.* Dar privirea lui Coen l-a calmat. François nu vroia decât să plece de aici, să se întoarcă la epavă cât mai repede posibil. Era evident că în privirea lui Jan Pieterszen Coen nu va găsi izbăvirea.

— Ştii că prima ta datorie era să asiguri bunurile companiei?

— Nu a fost intenţia mea să le părăsesc. Iar apoi am făcut tot posibilul să le iau înapoi.

— Şi oamenii. Ce te-a apucat să-i părăseşti şi să-i laşi acolo fără un conducător?

— După naufragiu, nu am avut încredere în căpitan, Araien Jacobsz, că o să se întoarcă, aşa cum a promis, aşa că...

— Ai avut încredere în el să vă ducă pe Stâncile Houtman.

François se agăţă de marginea biroului, tapiţeria închisă şi lumânările din sfeşnic învârtindu-se cu el. Era de parcă tot corpul i-ar fi fost cufundat în untură rece. Epuizare, insomnie, febră, simţea că se năruie. Îi trebui un moment să-şi revină.

— Mai este şi problema atacului asupra unei femei, zise François.

— Au fost cam multe întâmplări nedorite pe *Batavia,* nu-i aşa, comandante?

— Din păcate, nu am avut cum să le împiedic.

— Aşa spui tu.

Se uită la documentele din faţa lui.

— Şeful echipajului, Jan Evertsz, va fi cercetat şi vom descoperi adevărul din toată povestea asta. Femeia...

— Doamna van den Mylen, zise François, iar când îi pronunţă

numele se simţi ca şi când ar fi înghiţit o piatră.

— Cum zici tu. Soţul ei era Boudewyn. Te simţi bine, comandante?

— Nu prea, domnule guvernator.

— Îndrăznesc să spun că aventurile prin care ai trecut te-au epuizat. Să sperăm că nu au şi falimentat compania. O să cercetăm mai cu atenţie problema. Între timp vom face tot posibilul să te simţi confortabil.

François auzi ecoul făcut de propriile cizme pe podeaua din afara biroului guvernatorului. Ar fi trebuit să se gândească la guldenii pierduţi, dar nu se putea gândi decât la Lucretia van den Mylen, care probabil acum era doar piele şi os pe Stâncile Houtman.

* * *

Castelul Batavia era foarte departe de Europa, dar nu-i lipseau rafinamentul şi lucrurile sofisticate care se găseau în orice oraş de acolo, cel puţin asta gândea Jan Evertsz.

Strappato, de exemplu, era o invenţie a Sfintei Inchiziţii. Pentru a afla adevărul, creştinii legau mâinile celui pedepsit la spate şi treceau o frânghie trasă de un scripete printre ele. Apoi legau o piatră grea de picioarele nefericitei victime.

Exact aşa fusese ridicat de la pământ şeful de echipaj, până când capul lui a ajuns la aceeaşi înălţime cu scripetele. Era ţinut aşa, cu greutatea atârnată de glezne, ceea ce provoca o suferinţă inimaginabilă. În această poziţie, cei care-l torturau l-au întrebat despre atacul asupra Lucretiei van den Mylen.

Le-a spus imediat numele complicilor lui şi motivul atacului; Zwaantie Hendricks, servitoarea Lucretiei, îl convinsese pe iubitul ei, căpitanul, s-o facă. Căpitanul a fost cel care i-a recrutat.

Cei care-l interogau nu au fost complet satisfăcuţi neştiind dacă era totul adevărat, aşa că l-au mai ţinut aşa câteva ore, timp în care el a leşinat de trei ori şi a trebuit să fie ridicat. Dar continua să spună acelaşi lucru, aşa că ei l-au ameninţat că vor da drumul la frânghie şi va cădea la pământ. Şocul, i-au spus ei, în mod sigur îi va disloca umerii şi picioarele.

Dar Jan insista asupra versiunii lui. Căpitanul, spuse el, era vinovat de tot. Din nou ei ameninţară că slăbesc frânghia şi din

nou el negă că ar fi fost vorba de o conspiraţie, aşa cum îl acuzase François.

Aşa că, frustraţi, în cele din urmă o făcură.

Insula cea lungă

Plouase de două ori de când erau acolo, dar de-abia strânseseră câteva degete de apă pe fundul butoaielor, iar situaţia devenea disperată acum. Au aprins focuri, dar nimeni nu a venit să-i ia. Weibbe se întreba ce nu-i în regulă. Poate că izbucnise vreo molimă în cimitirul Bataviei. Era o variantă mult prea generoasă. Probabil ştia ce făcuseră nenorociţii ăia; Jeronimus se gândise că se poate lipsi de soldaţi. Marea majoritate erau mercenari, iar unii nici măcar nu erau olandezi. Aşa că se hotărî să scape de ei pentru a economisi apa.

Nenorociţii!

Oricare ar fi fost adevărul, va trebui să găsim o cale să ne salvăm, se gândi Weibbe. Pe o insulă de mărimea asta, trebuie să fie apă pe undeva.

Soarele se cufunda în ocean, atârnând deasupra lui ca o minge mare de cupru, ţărmul părea roz şi gri, iar crabii morţi de pe plajă formau stive de oase mici. Păsările zburau înapoi spre ţărm o dată cu apusul soarelui, trecând pe deasupra capetelor lor.

Weibbe le privi. Păsările, ca şi omul, aveau nevoie de apă. Ele de unde beau apa?

Privi una din păsări cum se lasă jos şi dispare într-o gaură deasupra unei stânci mici de calcar. Se ridică şi se luă după ea. Observă o gaură în stâncă, nu mai mare decât pumnul unui om.

De-abia îndrăznea să spere.

Pipăi roca ce nu era foarte bine fixată, cu degetele dădu la o parte resturile de coral făcând o gaură destul de largă pentru a putea introduce o mână. Pasărea ieşi ţipând şi când ieşi auzi cum o bucată de coral cade în apă.

Văzuse o astfel de gaură într-una din zile, văzu chiar apă în ea, dar aşa de aproape de plajă se gândi că era apă de mare, acolo unde valurile au săpat un tunel pe sub stâncă. Poate că se înşela. Mâine dimineaţă va mări gaura, se va târî acolo să vadă mai bine. Pasărea le-ar fi putut salva viaţa.

Fortul Batavia, Java

Pare aşa de sigur pe el, în dimineaţa asta, se gândi François, păşind ţanţoş în cizmele lui şi cu cămaşa curată, albă, cu barba aranjată. Era cât un munte, iar când se aplecă deasupra guvernatorului i se păru lipsă de respect. Privirea rece a lui Coen îl studia pe căpitan precum un om care-şi cântărea şansele de a îmblânzi un câine mare şi neprietenos.

Căpitanul dădu uşor din cap când îl văzu pe François, care era deja aşezat într-un scaun, în spatele guvernatorului, nemaifiind sub privirea scrutătoare a acestuia.

Guvernatorul fu direct:

— Investigaţiile preliminare în ceea ce priveşte naufragiul *Bataviei* s-au încheiat, îi zise el lui Jacobsz. Consiliul va trebui să conducă o investigaţie mai serioasă în ceea ce priveşte comportamentul tău.

Un muşchi se încorda pe faţa căpitanului:

— După calculele mele eram încă la…

— Calculele tale au fost greşite.

Ei bine, la asemenea vorbe nu mai avea ce argumente să aducă.

— Îţi dai seama ce pagube a produs neglijenţa ta?

— Când ne vom întoarce, vom salva bunurile companiei, aveţi cuvântul meu.

— Nu vei face parte din misiunea de salvare, căpitane. Comandantul Pelsaert se va întoarce pe *Zandaam,* iar vasul are deja un căpitan.

Era prima dată când François văzu cum încrederea căpitanului era spulberată. Păru surprins că guvernatorul general putea lua o astfel de măsură.

— Corcitura aia nu era în stare să găsească W.C.-ul ziua în amiaza mare! spuse el şi păru gata să lovească cu pumnul în masa guvernatorului general, dar se gândi mai bine. Sunt singurul căpitan din întreaga companie care ar putea găsi epava din nou, zise el şi continuă cu o voce mai calmă: întreabă-l pe comandant despre abilităţile mele de navigaţie! şi se lăsă pe spătar, aşteptând ca François să repete ce a spus în noaptea aceea în barcă.

— L-am întrebat deja pe comandantul Pelsaert despre comportamentul tău pe parcursul călătoriei din Olanda. Mi-a

raportat cu lux de amănunte despre un incident petrecut în golful Table, iar acest lucru a fost recunoscut şi de căpitanul de pe *Zandaam.*

François văzu privirea din ochii căpitanului şi în sfârşit avu fericirea de a-l vedea înspăimântat.

— Mi-a spus de asemenea de conduita ta imorală pe care ai avut-o pe vas, când te-ai încurcat cu servitoarea doamnei van den Mylen.

Ce privire avea! Dacă ar fi fost în altă parte, căpitanul i-ar fi luat gâtul. Dar în prezenţa guvernatorului general, cu gărzile din cameră, cu săbiile lor, nu putea decât să stea jos, o venă pulsându-i la tâmplă.

— De asemenea, l-am interogat pe şeful echipajului. A mărturisit că tu ai fost în spatele scandalosului atac asupra doamnei van den Mylen.

— Normal că idiotul ăla a dat vina pe mine!

Coen tăcu o clipă; era o tăcere ca de moarte.

— Uiţi cu cine stai de vorbă, căpitane!

Mărul lui Adam al căpitanului se ridică ca un dop.

— Dacă vrei să-ţi recapeţi banii, va trebui să mă trimiţi înapoi pe *Zandaam.*

Arătă cu degetul spre François:

— Doar nu crezi că el îi va găsi?

— Domnul Pelsaert îi va găsi. Nu are încotro.

Coen se sprijini de spătar, interogatoriul se terminase. Trei gărzi ieşiră din umbra din capătul camerei şi înconjurară scaunul căpitanului.

— Căpitane Araien Jacobsz, te arestez sub acuzaţia de neglijenţă majoră ce a dus la scufundarea navei *Batavia.* Luaţi-l.

Căpitanul sări de pe scaun, cu ochii fixaţi la François, dar nu ajunse prea departe. Gărzile îl ţinură şi îl traseră înapoi în timp ce el se zbătea şi urla când ieşeau din birou.

Ei bine, se terminase.

Chiar aşa prost mă credea? se întrebă François. Că mă voi ridica în acest birou fără să mă folosesc de nici o şmecherie? Chiar credea că nu mi-am dat seama ce a plănuit după naufragiu, că admiraţia mea pentru abilităţile lui de marinar mă va orbi într-atât încât să mă coste propria viaţă, mai ales cu pungaşul de Evertsz în aceeaşi barcă?

Credea el că un om poate deveni comandant al Onorabilei

Companii fără să aibă dorinţa şi cunoştinţele necesare pentru a face faţă competiţiei?

Dar când Coen se întoarse, zâmbetul lui dispăru. François avea o înfăţişare gravă, cum se potrivea situaţiei.

Cimitirul Bataviei

Îi omorâseră pe cei care mai erau pe insulă şi care nu erau de partea lor. Cei mai puternici trebuiau daţi deoparte; acei soldaţi de a căror loialitate Steenhower nu era sigur, o mână de marinari şi tunari pe care nu te puteai baza. Câţiva fuseseră ucişi pe ascuns noaptea, înjunghiaţi când ieşeau din şoproanele lor pentru a se uşura în tufişuri, iar corpurile lor erau târâte în apele puţin adânci să fie găsite de rechini şi peşti. Alţii aveau accidente la pescuit sau la vânătoare.

Unii au fugit noaptea, bănuind că ei urmau, riscând împotriva rechinilor şi peştilor şi curenţilor de apă, să ajungă pe insula cu foci sau pe insula cea lungă.

Nu-i va ajuta prea mult, chiar dacă ar fi reuşit, se gândea Jeronimus.

Astăzi, un alt semnal de foc se ridica pe cer dinspre insula cea lungă, a treia zi la rând. Era o insultă. Ca şi când nenorociţii şi-ar fi fluturat fundurile în faţa lor.

— Ai spus că nu e apă acolo, îi spuse Coenraat lui Zeevanck.

Omul masiv ridică din umeri. Asta mai lipsea, ca începătorul ăsta să-i ţină o lecţie de morală.

— Steenhower nu ar recunoaşte apa nici dacă s-ar îneca în ea, zise unul dintre soldaţi, Wouter Looes.

Steenhower vru să-l bată, dar Jeronimus ridică o mână şi-i spuse să stea jos liniştit.

Steenhower se uită urât la Wouter Looes, dar făcu ce-i ordonă Jeronimus.

— Ar fi trebuit să ne ocupăm de ei când am avut ocazia, murmură Zeevanck.

Asta da îndrăzneală, se gândi Jeronimus. Acum se crede împovărat de atâtea fapte rele încât mă poate critica.

— Te târguieşti precum femeile la piaţă, îi zise el.

Se uită peste umărul lui. Ceilalţi îi priveau, întrebându-se ce era cu adunarea aceea de pe plajă, ce tot şuşoteau acolo.

— Putem să-i vânăm ca pe păsări oricând dorim, le spuse el.

Nu e nici o diferenţă.

Îşi plecară ochii, iar expresiile de pe feţele lor spuneau totul. Furia, mânia şi alte dorinţe se strânseseră în ei de prea mult timp. Era timpul să-i lase să facă ce vor, cum le promisese.

— Ne vom ocupa de soldaţi mai târziu. Cel puţin ei nu beau din preţioasa noastră apă, dacă o au pe a lor.

— Începem? întrebă Steenhower.

Jeronimus aprobă:

— Începem, spuse el.

* * *

Mattys Beer, Steenhower şi câţiva alţi *aristocraţi* porniră în după-amiaza aceea spunându-le tuturor că se duc la vânătoare pe insula cu foci. Lucretia îi privi cum pleacă. Nu fu surprinsă să vadă că atunci când s-au întors, mai pe seară, nu aveau deloc carne. Totuşi aveau toţi o privire de parcă s-ar fi întors de la bordel; erau satisfăcuţi. Pentru ea era clar ce se întâmplase. Nu aveai nevoie de atâtea săbii şi bâte pentru a omorî câteva foci.

Insula cea lungă

Weibbe se trezi brusc, i se păru că a auzit un strigăt. Se ridică transpirat, cu răsuflarea accelerată. Fusese doar strigătul unui pescăruş.

Nu mai putea dormi, aşa că se ridică şi se duse pe plajă. Gărzile îl înconjurară, auzindu-i paşii. Era bine că erau treji şi pe fază.

Se relaxară când îi auziră vocea.

O lună plină se ridica pe cer printre nori. Vântul bătea uşor, valurile înalte se loveau de recif. Se uită peste laguna argintie, în cimitirul Bataviei, dar nu se vedea nimic în întuneric.

Jeronimus a calculat greşit. Credea că ne-a trimis în pustiu, dar acesta era un paradis în comparaţie cu ce aveau ei acolo. Erau nişte animale ciudate, ca nişte pisici mai mari care ţopăiau şi aveau picioarele din spate foarte mari şi purtau puii în nişte buzunare pe care le aveau la stomac. Un om le putea doborî cu uşurinţă, iar fripte pe cărbuni aveau gust de pui. Refluxul lăsase numeroase scoici pe plajă, iar o mulţime de foci cenuşii, blânde ca nişte miei, stăteau moţăind la apus pe stânci în fiecare zi,

putând fi ucise cu uşurinţă cu săbii sau bâte. Doar două erau suficiente pentru o cină pentru toata tabăra.

Apa pe care au găsit-o era suficientă pentru moment; au scos-o la suprafaţă cu ajutorul unor scoici imense şi au depozitat-o în butoaiele pe care le-au găsit pe plajă. Era apă bună, proaspătă şi curată, dar nu ar fi ajuns la 200 de oameni. Ironia era că el şi mercenarii ar supravieţui mai mult decât Jeronimus şi gloata lui de croitori şi neguţători, chiar dacă Pelsaert s-ar fi dus înapoi în Amsterdam după ajutor.

Dar era neliniştit. Restul oamenilor au acceptat explicaţia lui despre ceea ce s-a întâmplat, şi anume că Jeronimus s-a hotărât să-i sacrifice pe ei pentru a-i salva pe ceilalţi. Nu le-a plăcut, dar au înţeles. Totuşi Weibbe se tot gândea la Ryckert şi la lucrurile care se presupunea că le-a spus şi se întreba dacă nu cumva era mai mult decât rezolvarea situaţiei.

Nu era nici o lumină pe cimitirul Bataviei. Păsările bântuiau precum fantomele în lumina lunii, iar strigătele lor ascuţite îi făceau pe soldaţii din gardă să tresară. Luna se ascunsese după nori, iar umbre se mişcau pe plajă.

Cimitirul Bataviei

Erau adunaţi în jurul focului; Lucretia nu le putea distinge feţele în întuneric, dar îi cunoştea după voce; *aristocratul* van Huyssen; soldatul cu maxilarul pătrat, Jan Hendricks; fraţii van Welderen, chiar şi băiatul de serviciu, Pelgrom, cu vocea la fel de ascuţită şi emoţionată ca a unei fete.

— … Ar fi trebuit să-l auzi, spunea Jan Hendricks, plângea ca un copil, ca o femeie. De fiecare dată când vroiam să-l lovesc, se târa în genunchi şi mă implora să n-o fac.

— La ce te-ai fi aşteptat? zise Coenraat. Era doar un tâmplar.

— Ar trebui să aibă mai mult respect de sine, zise unul din fraţii Welderen. Să înveţe să moară ca un bărbat.

— Cuţitul a intrat în el ca în unt. Nu mi-am imaginat niciodată că ar putea fi aşa uşor.

— La al meu, zise Pelgrom, i-am sfărâmat creierii, i-am văzut pe bâta mea, i-am zburat creierii, iar el încă mai ţipa. Vocea lui părea uimită. Nu aş fi crezut niciodată. A trebuit să-l mai lovesc de trei ori până a tăcut.

— Ai văzut cum fac toţi pe ei înainte să moară? întrebă van

Huyssen.

Chiar atunci au văzut-o, umbra ei proiectată de lună. Tăcură toţi. Apoi Coenraat se ridică şi se duse spre ea.

Nu avu timp să reacţioneze, nu se gândi să fugă, pentru că nu avea unde. Se întrebă dacă van Huyssen o va omorî şi pe ea, dar în schimb el o târî înapoi la cortul ei şi puse o gardă s-o păzească.

Mai târziu, Jeronimus veni la ea şi-i spuse că din acel moment îi era interzis să mai vorbească cu cineva de pe insulă fără permisiunea lui. Era furios pe ea, pe van Huyssen şi prietenii lui, cine ştia?

Zăcu în patul ei, având febră. Nu auzise niciodată, nici nu-şi putea imagina ceva mai îngrozitor decât ceea ce tocmai auzise. Adormi tresărind, iar coşmarurile din seara aceea au fost îngrozitoare, oameni fără feţe o trăgeau într-o cabină întunecată. Lumea era un loc întunecat şi înfiorător.

XXI

Pastorul spune că nu orice om poate fi salvat şi sunt de acord cu el. Un creştin îţi va spune că fiecare are un suflet nemuritor, dar un catolic îţi va spune să mănânci peşte vinerea şi că anafura pe care o ţine între dinţi este corpul lui Iisus, ceea ce-ţi va spune cât valorează părerile unui romano-catolic.

Dar nu cei fără suflet ne interesează pe noi aici. Un om fără suflet e neinteresant, deşi ne poate fi folositor. Dar el nu se zvârcoleşte, chinuit de conştiinţă, nu stă treaz noaptea, regretând ce a făcut, chiar dacă se bucură de rezultat.

Nu mă fascinează la fel ca un om „cenuşiu”, cel care este bun, dar totuşi face lucruri îngrozitoare.

Cimitirul Bataviei

Jeronimus era furios, bolborosea, plimbându-se de colo până colo, cu barba udă de scuipat. Chiar şi Steenhower ţinea capul plecat în faţa acestui acces de furie din partea unui om mai scund. Era fericit că nu era el vinovat de ceea ce se întâmplase.

— Cum aţi putut permite să ne fure plutele? întrebă Jeronimus.

— A fost vina lui Zeevanck, spuse Steenhower. L-am lăsat pe el să aibă grijă.

Zeevanck era posomorât, răzuia nisipul cu pantofii lui cu cataramă.

— Ei bine? zise Jeronimus.

— Erau în cortul femeilor, spuse Wouter Looes.

— Şi aţi lăsat bărcile nepăzite?

Se întoarse dezgustat:

— Ştim cine a fost?

— Bărbierul a dispărut, zise Fasolică.

— A fost Andries, zise Allert. L-am tăiat cu sabia. Am crezut că era mort. M-am dus să-i alertez pe ceilalţi, iar când m-am întors, dispăruse.

Aşa deci, se gândi Jeronimus. De dragul tăvălelii au pierdut una din cele trei plute. Totul fusese aşa de uşor până acum; asta complica lucrurile. Soldaţii lui Weibbe Hayes nu vor fi la fel de uşor de doborât precum câţiva băieţi speriaţi de pe insula cu foci.

* * *

— Este o monstruozitate în faţa lui Dumnezeu. Jeronimus şi aşa-zisul lui consiliu se comportă ca nişte sălbatici. Felul cum îi tratează pe oameni este strigător la cer!

Predicatorul străbătea ţărmul în lung şi-n lat, palid, tremurând. Judick şi restul familiei priveau, gândindu-se îngroziţi la rezultatul acestei situaţii. Mama şi servitoarea, Wybrecht, îi ţineau pe copii; Judick şi Willemyntgie stăteau împreună.

Lui Judick i se părea uimitor cum tatăl ei ignorase crimele şi dispariţiile ce erau atât de evidente pentru restul lumii. El insista asupra minciunilor lui Jeronimus, care spunea că oamenii au fost mutaţi pe alte insule sau s-au înecat din greşeală.

Dar violul asupra lui Tryntgen Fredericx şi Marretgie Louys de către Mattys Beer şi David Zeevanck nu putea fi explicat de nici un creştin.

— Mi-e teamă, Gijsbert, spuse mama ei.

Se uita lung la ea, cu ochii mari, plini de un fel de furie mesianică.

— Satana umblă printre noi! Trebuie să-l înfrunt!

— Poate ar trebui să ne rugăm, spuse mama ei.

— Nu ne-am rugat neîncetat de la naufragiu? Dumnezeu ne testează răbdarea. Trebuie să luăm măsuri rapide în faţa lui Satana, cum am fi făcut şi în Olanda!

În Olanda, soldaţii guvernatorului sprijineau înţelepciunea Domnului, se gândi Judick. Mi-e teamă că te-ai trezit cam târziu să iei poziţie împotriva Satanei.

Se uită în jos spre plajă, către cortul lui Jeronimus. Un grup de *aristocraţi* era adunat în faţa lui, iar Judick îi putea auzi cum râdeau. Sunt doar nişte băieţi, se gândea ea, cu puţin mai mari decât ea. Cum puteau face lucruri atât de îngrozitoare?

Tatăl ei păru să se îmbărbăteze, apoi porni, pantofii tropăindu-i pe corali. Judick îl urmă.

* * *

Jeronimus stătea în faţa cortului, cu mâinile în şold, privindu-i venind spre ei. Probabil părem ciudaţi, se gândi ea; tatăl ei, cu haina lui lungă fâlfâind în vânt ca o cioară, eu împiedicându-mă în urma lui în saboţii de lemn.

Jeronimus se întoarse şi le spuse ceva celorlalţi; Coenraat van Huyssen, fraţii van Welderen şi David Zeevanck erau acolo, cu el. Îi auzi râzând.

Ea încercă să alerge mai repede, pentru a ţine pasul. Inima-i bătea ca un ciocan.

— Bine, bine, strigă Jeronimus. Dumnezeu ne-a trimis un mesager. Ce mai zise Domnul în dimineaţa asta, predicatorule?

Tatăl ei se opri să-şi tragă răsuflarea, ţinând Biblia în mâna dreaptă:

— Nu cunoşti această Carte?

Jeronimus i-o luă din mână. Răsfoi paginile, de parcă nu ar mai fi văzut o Biblie până atunci, apoi cu o mişcare bruscă rupse câteva pagini, lăsându-le în voia vântului.

Gijsbert rămase mut de uimire şi încercă s-o ia din mâinile lui Jeronimus, dar el nu-i dădea drumul. Ceilalţi râseră de acest joc.

— Dumnezeu te va pedepsi pentru asta! ţipă Gijsbert.

Jeronimus se uită în sus la cer, părând uimit; era un cer albastru deschis, fără nici un nor.

— Când? zise el, părând uimit.

— Dumnezeu a zis…

Zeevanck îl apucă pe predicator şi-l trânti la pământ. Judick

alergă în faţa lui, pentru a-l proteja.

— Nu-i face rău! ţipă ea la el.

Jeronimus îi aruncă Biblia, care ateriză cu o pleoscăială în apă.

— Aici nu se va mai vorbi de Dumnezeu. Domnul a făcut ca vasul să naufragieze, pentru ca adevăratele vorbe să se răspândească printre oameni, iar eu sunt instrumentul lui. Nu vor mai fi slujbe de duminică, pastore. De acum înainte, vei veni la mine ca să cunoşti legile Domnului!

Tatăl ei scoase un sunet ascuţit, ca de animal rănit. Se ridică în picioare şi fugi. Judick alergă după el, împiedicându-se de pietre, pescăruşii ridicându-se de pe plaja din faţa lor, ţipând ca batalioanele diavolului.

Insula cea lungă

Weibbe Hayes, cu mâinile în şold, se uita peste laguna care separa insula cea lungă de cea cu foci şi de cimitirul Bataviei. Restul soldaţilor erau adunaţi pe plaja din jurul lui, cu feţele cenuşii.

Era o poveste care sfida orice credinţă. Weibbe nu era un om cu prea multă frică în Dumnezeu, dar nu putea gândi că printre creştini se puteau petrece astfel de lucruri. Dar privindu-i pe cei doi supravieţuitori care tremurau acolo, pe plajă, nu se îndoia că spuneau adevărul.

Unul dintre oameni avea o tăietură de sabie pe spate, gaura ajungându-i până la os; ar fi trebuit să moară până acum. Cămaşa îi era plină de sânge care încă-i curgea şuvoaie pe spinare. Celălalt avea o rană la cap, era unul dintre tunari, cel căruia i se spunea Jaspersz.

Oamenii veniseră din cimitirul Bataviei, spuneau ei, pe plute, şi oamenii lui Jeronimus i-au atacat cu săbii şi tesle, alergându-i pe insulă şi tăindu-i ca pe păsări. I-au recunoscut pe Steenhower, Allert Jansz şi pe fermierul ăla mare, Jan Hendricks, printre ei. Chiar şi băiatul de serviciu, Pelgrom, i-a crăpat capul unuia cu o bâtă. Aceştia doi s-au salvat fugind în apă şi înotând în lagună, ţinându-se de bucăţi de lemn. Alţii, se gândeau ei, au căzut pradă rechinilor din canal.

Amândoi tremurau de frig şi de frică, oroarea chinului prin care au trecut oglindindu-se pe chipul lor. Era imposibil de crezut, totuşi rănile lor erau reale.

Ce puteau să înţeleagă din asta?

Se punea la cale o revoltă, asta trebuia să fie. Nu putea crede că Jeronimus, un comerciant al Onorabilei Companii, putea avea de-a face cu măcelărirea oamenilor neînarmaţi şi a copiilor, deşi aceşti oameni aveau altă părere.

Dar mai târziu în cursul acelei zile fu obligat să-şi schimbe părerea. Zăriră o plută ce-şi făcea drum către ei, de-a lungul lagunei. La început Weibbe se gândi că trebuie să fie *trădătorii* pregătiţi să-i atace, dar când pluta se apropie îşi dădu seama că nu-i decât un om pe ea. Soldaţii lui se duseseră să-l întâmpine şi se întoarseră cu bărbierul, Aris Jansz. Avea o tăietură de sabie, ca şi colegul lui Jaspersz şi povesti cum David Zeevanck şi Allert Jansz l-au vânat cu un iatagan după ce el a încercat să împiedice un atac asupra uneia dintre surorile Fredericks. L-au lăsat în apă, crezând că e mort. A furat una din plute pe întuneric şi a lăsat-o să fie dusă de curenţi de-a lungul lagunei.

Nu era nici o răsculare în afară de faptul că era îndreptată împotriva Onorabilei Companii. Jeronimus conducea insula de parcă ar fi fost propriul regat, spuse el. Toţi, împreună cu el, păreau cuprinşi de nebunie.

Oamenii se uitară unul la altul, tresărind. Deasupra cimitirului Bataviei se ridica un fuior de fum lung, iar pe cer apăreau primele stele. Până la Amsterdam era drum lung, iar ei se aflau aici. Era de parcă ar fi navigat la capătul lumii şi ar fi coborât în Infern. Era numai o chestiune de timp până adunătura aia de funcţionari ucigaşi şi băieţi capricioşi vor veni după ei.

Fortul Batavia, Java

François stătea la birou ferit de faţa necruţătoare a guvernatorului general Jan Pieterszen Coen, agitându-se în căldura dimineţii. Era o linişte apăsătoare în timp ce guvernatorul general revizuia copiile raportului lui Pelsaert, de parcă nu le-ar fi studiat cu atenţie până atunci. Era îmbrăcat în negru, cu un singur lanţ de aur la guler.

În cele din urmă puse rapoartele jos şi-l privi pe François în josul imensului lui nas.

— Am citit raportul nefericitelor evenimente petrecute pe *Batavia* şi trebuie să-ţi mărturisesc că nu sunt la fel de impresionat ca oamenii din Amsterdam de abilităţile tale.

O judecată ce te condamnă, dar nu oficial, îşi reaminti François, nu încă. Mai era încă timp să se salveze.

— Acţiunile tale vor fi examinate mai pe îndelete mai târziu.

François aprobă cu stoicism. Orice ar fi spus acum, nu i-ar fi schimbat părerea lui Coen despre el. Tăcerea îl avantaja mai mult.

— Cel mai important lucru acum e să te întorci la locul naufragiului cât mai repede şi să salvezi bunurile companiei şi oamenii care încă mai trăiesc. Ţi se va încredinţa vasul *Zandaam* şi te vei întoarce acolo cu timonierul de pe *Batavia.* Sunteţi însărcinaţi amândoi să localizaţi reciful unde s-a scufundat *Batavia.*

Îi aruncă raportul pe birou.

— Vei porni mâine, cu voia Domnului, şi te vei grăbi pe cât posibil pentru a ajunge cât mai repede la locul în care dezastrul a lovit compania şi oamenii.

François ascultă ordinele şi plecă fără să mai spună o vorbă.

* * *

Zwaantie nu-şi mai văzuse căpitanul de când ajunseseră în Batavia. Fusese ţinută prizonieră într-un loc care puţea, chinuită de căldură ziua, iar noaptea de neîncetatele hoarde de ţânţari. Căpitanul ar face apoplexie dacă ar şti cum s-au purtat cu ea.

Când temnicerii veniră la ea de dimineaţă, ţipă la ei, convinsă că va fi eliberată. Nu-i veni să creadă când fu târâtă în fundul fortului într-o altă celulă. Când recunoscu roata de tortură cu frânghiile şi scripetele, începu să ţipe isteric şi fu nevoie de patru oameni s-o ţină.

Un om cu un guler alb elegant ieşi din umbră şi le făcu semn nerăbdător gărzilor să înceapă. Se strâmbă când ea vomită înainte chiar să fie legată.

Îi văzu faţa conturându-i-se neclar în pivniţa înnegrită de fumul unei torţe.

— Zwaantie Hendricks, ai fost adusă aici să mărturiseşti despre atacul asupra doamnei van den Mylen, ce a avut loc pe *Batavia,* la data de 15 mai. Sper că ai să-ţi uşurezi situaţia.

Zwaantie vomită din nou. Unde era căpitanul? De ce lăsase să i se întâmple asta?

* * *

În acel moment, *Zandaam* era pe punctul de a pleca şi de a naviga spre vest încă o dată, spre Strâmtoarea Sunda şi misterioasa insulă Southland. François Pelsaert stătea la pupa, cu ochii înfundaţi în cap şi palid de febră, ca un schelet în mantie şi guler plisat. Răgazul fusese scurt, dacă acela putea fi numit răgaz.

În mintea lui era un haos de învinuire şi ultraj, într-un moment se învinuia pentru lucrurile pe care le-a făcut şi cele pe care nu le-a făcut, în următorul moment murea de furie în faţa nedreptăţilor ce i se făceau. Ceea ce-l făcea să se simtă satisfăcut în dimineaţa aceea era cadavrul înnegrit în lanţuri din faţa castelului. Jan Evertsz, şeful echipajului de pe *Batavia,* plătise în sfârşit pentru ceea ce i-a făcut unei soţii credincioase olandeze.

Cimitirul Bataviei

Jeronimus se plimba ţanţoş ca un păun, ca un prinţ. Era cu anturajul său: Coenraat van Huyssen, David Zeevanck şi băieţii mătăhăloşi, Allert Jansz şi Mattys Beer. Judick îl văzu pe tatăl ei stând de vorbă cu ei, dar tot ce era spus era purtat de vânt. Mama ei privea şi ea, stând în faţa cortului, iar copiii se ţineau de fusta ei.

— Ce se întâmplă? o întrebă Judick.

— O să fie bine. Tatăl tău va rezolva problema.

Jeronimus trecu mai departe cu alaiul său. Doar Coenraat se opri, pentru a-i arunca un zâmbet ciudat lui Judick. Apoi îi urmă pe ceilalţi.

Gijsbert îşi croi drum către cortul lor, haina lui neagră fluturându-i pe la genunchi.

— Ce-a vrut? îl întrebă Judick.

— Cred că totul va fi în ordine, acum.

— Ce-aţi vorbit?

— Vrea ca în seara aceasta să luăm cina cu el, în cortul tinerilor *aristocraţi.*

— Toţi?

— Doar tu şi eu.

Maria Bastaniez prinse mâna soţului său:

— Nu ştii ce vor?

— Am încredere în Domnul.

Judick, care nu era chiar un mieluşel cum credea tatăl ei, înţelese socoteala pe care-o făcuseră. Ei bine, de asta era nevoie să rămână în viaţă. Odată, chiar ar fi visat la o astfel de partidă.

— Nu sunt chiar aşa răi, spuse predicatorul. Trebuie să fie fermi cu hoţii. Dacă vrem să supravieţuim, avem nevoie de disciplină.

— Dar surorile Fredericx? îl întrebă ea.

Îşi întoarse privirea:

— O să fie bine, spuse el. O să vezi.

Se uită spre insula cea lungă. Fumul de la un foc se înălţa pe cerul albastru, rece. Weibbe Hayes şi soldaţii lui erau acolo, încă în viaţă, dar prea departe pentru a-i putea ajuta.

* * *

Un vânt rece ce venea dinspre sud acoperi plaja. Era întuneric beznă în seara asta, scântei din focurile de tabără erau purtate de vânt, împreună cu râsetele soldaţilor lui Steenhower şi ale prietenilor lui *aristocraţi* şi clinchetele halbelor de alpaca din care beau. Predicatorul îşi făcu drum prin tufişuri, cu Biblia lui ponosită pe care tocmai o salvase din mare, sub braţ. Judick îl urma.

— O să-i facem să se căiască, îi spuse tatăl. Ai încredere în mine, căci ştiu ce fac.

— Ştii ce vrea Coenraat… nu să se căiască.

— Vom respecta legile.

Ce dispus era să facă troc cu ea pentru puţină mâncare, puţin respect. De-abia aştepta să încheie învoiala.

— Domnul van Huyssen vine dintr-o familie cu frica lui Dumnezeu, zise el.

— Nu avem nici o scăpare faţă de ceea ce trebuie să se întâmple, tată. Hai să-i punem capăt aici.

Coenraat stătea în faţa cortului, părul lui auriu fluturând în vânt. Haina lui, observase ea, era brodată cu *pasmanterie.* Croitorul lui Jeronimus fusese din nou pus la treabă. Coenraat îi pofti înăuntru, de parcă i-ar fi poftit într-un palat aurit.

Se gândea că în comparaţie cu adăpostul lor, chiar era un palat. Draperii de catifea furate dintr-un cufăr al companiei

străluceau în lumina unor lămpi ce atârnau din vergile încrucişate.

Şi mai era şi un munte de mâncare şi băutură. Era o metodă inteligentă de seducţie, pentru că ea, oricât s-ar fi chinuit, nu-şi putea lua ochii de la cozile de homar şi păsările fripte şi stridiile aranjate cu măiestrie pe masa de lemn.

— Aşa multă mâncare, murmură ea.

În timp ce restul oamenilor mor de foame.

— Mănâncă ce pofteşti, îi şopti Coenraat. Aruncăm ceea ce nu putem mânca azi.

Spusese asta cu un zâmbet şiret. Mâncarea ca putere; presupunea că aşa e în lume, chiar acolo unde era din belşug, niciodată nu va fi suficientă. Unii trebuie mereu să mănânce mai bine decât alţii, altfel care ar mai fi folosul prestigiului şi poziţiei sociale?

Coenraat ridică o ceaşcă de alpaca.

— Vin? întrebă el şi turnă o cană cu cel mai bun vin de Burgundia al lui Pelsaert, depozitat într-un ulcior de argint.

În acel moment intră Jeronimus, impunător în *haina* lui roşie, cu un medalion de aur la gât, haina fiind decorată cu multă *pasmanterie.* Coenraat făcu o plecăciune în faţa lui, adresându-i-se cu *căpitane-general,* un titlu pe care nu-l mai auzise până atunci.

Se aşezară, şi băiatul, Pelgrom, puse masa, aducându-le vin, peşte proaspăt fript, pesmeţi cu bucăţi de brânză Gouda. În seara aceea, se părea că vor putea uita că mureau de foame. În seara aceea vor cina cu prinţii.

* * *

Judick îl privi pe tatăl ei sfâşiind mâncarea cu dinţii. La început, nu vorbi prea mult, înfulecând stridii şi cozi de homar, în timp ce Jeronimus povesti despre planul lui de a împărţi iar oamenii, pentru a le ajunge mâncarea şi băutura şi pentru a putea preveni fărădelegile.

— Mă simt foarte uşurat să te aud vorbind aşa, spuse într-un final Gijsbert. Mi-ar plăcea să am ocazia de a vorbi cu oamenii să-i asigur că nu ne-am abătut de la legile Domnului.

Jeronimus păru amuzat.

— Are Dumnezeu legi?

Întrebarea păru să-l tulbure.

— Desigur.

Tatăl ei păruse întotdeauna atât de rigid, de inflexibil. Toată viaţa îl auzise criticând diavolul şi ticăloşiile lui din amvon. Iar acum se afla aici, faţă în faţă cu diavolul, şi era la fel de blând şi docil ca un miel.

Judick nu putu păstra tăcerea:

— Tata vrea să spună, interveni ea, că modul în care se comportă oamenii cu frică-n Dumnezeu pare a fi ignorat aici pe insulă.

— Oamenii nu ar trebui să se teamă de Dumnezeu, ar trebui să-L îmbrăţişeze.

Tatăl ei râse nervos:

— Cuprinde-I dragostea, negreşit, spuse el, dar nu te teme că El va aduce dezastrul.

Jeronimus zâmbi, şi tot cortul păru iluminat de zâmbetul lui.

— Nu mă tem de El, predicatorule, deoarece m-a salvat din dezastru. M-a salvat de pe epavă şi m-a adus aici pe insulă, unde am mâncare şi vin şi toate hainele fine ale comandantului. Într-adevăr m-a protejat în timp ce oamenii din jurul meu au trecut prin tot felul de nenorociri. Te-am auzit vorbind despre oamenii aleşi, dar stau şi mă gândesc dacă El te alege, sau tu te agăţi de haina Lui ca un lacheu de un stăpân bogat.

Gijsbert păli. Era o blasfemie, desigur, se gândi Judick, blasfemie de cea mai rea calitate. Cândva, l-ar fi mustrat rău, ar fi cerut să fie biciuit sau mai rău, dar acum doar stătea acolo, cu buza de jos tremurându-i, fără să zică nimic.

— Nu vorbi aşa, se răsti Judick, tatăl meu L-a servit cu credinţă pe Dumnezeu toată viaţa lui!

Jeronimus se uită la ea şi, pentru o clipă, crezu că o va lovi. Apoi dădu capul pe spate şi izbucni în râs:

— Ţi-ai ales o fetişcană curajoasă, îi zise lui Coenraat. Ar trebui să dormi cu un pumnal sub pernă.

Gijsbert mai luă o înghiţitură de homar.

Jeronimus zâmbea la ea.

— Ce zici, Judick? Băiatul ăsta de aici te vrea de nevastă.

Băiatul acesta fin; un tinerel fără barbă, care nu e în stare de nimic în afară să sperie oamenii şi să bea, un om care a avut totul de-a gata, toată viaţa, unul care nu a ştiut ce-i suferinţa. Până să ajungem pe recif, trebuie să-şi fi petrecut viaţa ca oficial

junior al companiei, datorită rangului lui, iar acum se crede măreţ, deoarece Jeronimus îi spune „prieten” şi-i laudă faptele rele.

Acest tânăr rafinat…

Dar este şi singura şansă a familiei mele de a supravieţui în acest cuib de scorpioni.

Înainte de a putea da vreun răspuns, tatăl ei zise:

— Trebuie procedat conform legii.

— Judick, repetă Jeronimus, asta îţi doreşti?

Nu putea deschide gura pentru a pronunţa cuvintele. Aprobă din cap.

— În ceea ce mă priveşte, zise Jeronimus, consider că femeile ar trebui să fie proprietatea comună a tuturor bărbaţilor. Până la urmă, poftele bărbaţilor sunt normale, vin de la Dumnezeu.

— Vin de la diavol, îl auzi ea pe tatăl ei spunând.

Cât de repede se schimbă dispoziţia lui Jeronimus. Relaxat şi în largul lui, cu un pahar de argint plin cu vin de Burgundia într-o mână şi o coadă de homar în cealaltă, puteai să juri că era la masa comandantului. Brusc se ridică în picioare şi ţipă, bucăţile de mâncare din gura lui sărind pe masă.

— Nu există nici un diavol! Este invenţia unor preoţi ca tine, pentru a-i ţine pe oameni înlănţuiţi. Toate lucrurile vin de la Dumnezeu. Dacă Dumnezeu pune dorinţă în inima unui om, cum poate acea dorinţă să fie rea?

Era erezie anabaptista, învăţăturile lui Torrentius. De câte ori nu-l auzise pe tatăl ei criticând această sectă, în biserica lui din Amsterdam.

Dar Gijsbert nu spuse nimic.

Jeronimus se aşeză, iar într-o clipă buna dispoziţie îi reveni.

— De ce ai faţa asta lungă, predicatorule? Nu ţi-a plăcut cina?

— Mâncarea a fost delicioasă.

— Am sperat că putem fi prieteni. Între noi există o neînţelegere de prea mult timp, nu eşti de acord?

Judick îşi dădu imediat seama ce avea de gând. Privi faţa tatălui ei. Va trăda idealurile lui doar pentru puţină mâncare?

— Desigur, este cea mai mare dorinţă a mea. Nu numai că accept, dar sunt şi recunoscător.

— Poate ar trebui să ne gândim să faci iar parte din consiliu.

— Aş fi mai mult decât onorat.

Jeronimus îl chemă pe Pelgrom să le mai aducă vin.

— Va trebui să mă mai gândesc.
— Depinde mult de fiica ta, zise Coenraat.
— Sunt sigur că vei găsi că e foarte ascultătoare.
— Bine, spuse Jeronimus zâmbind la Coenraat, bine.

* * *

— Nu-i chiar aşa rău pentru noi, zise Gijsbert în timp ce se întorceau de la cortul lui Coenraat.

Torţa pe care o ţinea în mână făcea ca umbrele lor să danseze deasupra tufişurilor, fiind singura lumină din noapte.

Judick nu spuse nimic. Înăuntru se simţea moartă. Discernământul tatălui ei între bine şi rău a ghidat-o toată viaţa. Acum ştia că nu e decât ceva fals.

— Necesită să fie instruit, atâta tot. Când voi face parte din nou din consiliu, o să fiu capabil să manevrez mai bine lucrurile.

— Este un eretic, tată.

— Ce ştii tu despre astfel de lucruri?

Vorbi mai încet, de parcă ar fi fost o conspiraţie:

— *Fiica mea,* nu ne-ar ajuta cu nimic să-i contrazicem pe aceşti oameni. E nevoie de o mână subtilă. Eşti prea tânără să înţelegi.

Merseră în tăcere. Judick crezu că a auzit un ţipăt şi tresări. Dar era doar o pasăre.

— Vrei să mă mărit cu domnul van Huyssen. Asta-ţi doreşti pentru mine?

— Poate e mai bine ca legal să aparţii unui bărbat, decât să fii folosită de mai mulţi, cum s-a întâmplat cu altele.

Îi dădu dreptate. Auzise deja că unele femei, ca Bottschieters şi Marretgie Louys, ofereau plată în natură pentru mâncare. Era uşor să le condamni, până nu aflai ce înseamnă să-ţi fie foame.

În ceea ce o privea, ce era de făcut? Era ciudat cum cândva visase să se căsătorească cu un *aristocrat* chipeş precum van Huyssen. Acum visele ei erau pe cale de a se împlini.

— Ar putea fi şi mai rău, Judick. Este probabil ciudat, în această situaţie, dar va fi făcut după lege.

O rafală de vânt suflă aşa de puternic încât era gata să o doboare.

— Ei cred că m-au păcălit, spuse el. Diavolul e viclean, dar vor vedea că şi eu pot fi.

Intrară în cortul lor. Era gol. Lampa care atârna de vergă era făcută praf. Pe suportul de lemn erau lăsate urme adânci, ca de iatagan sau topor. Totul era răsturnat, cufărul pe care îl salvaseră şi-l foloseau drept pat, masa de lemn făcută pentru ei de dulgher. Erau picături mari de sânge peste tot, pământul era acoperit de sânge.

Se putea vedea chiar şi unde au fost târâte corpurile.

Gijsbert Bastaniez căzu în genunchi şi ţipă.

XXII

Ne grăbim cu toţii să-i judecăm pe ceilalţi.

Când nu suntem într-o situaţie-limită, ne spunem calmi din pat sau fotoliu: Nu ar trebui să fac aşa ceva.

Dar când ne-am asigurat că vedem răsăritul, când avem stomacul plin, nu mai există anticiparea agoniei şi a uitării care să ne ascută simţurile despre ce e bine şi ce e rău. După cercetările mele făcute asupra bărbaţilor şi femeilor, am ajuns la concluzia că nimeni nu ştie cum va reacţiona până când nu este pus în situaţia respectivă.

Sper că nu v-am făcut să aveţi dubii.

Apoi, să-i fac pe oameni să aibă dubii este un obicei de-al meu şi nu-mi cer scuze pentru asta.

Cimitirul Bataviei

O dimineaţă în care vântul sufla, ropote de ploaie erau purtate de vântul neîncetat, pescăruşii ţipau, valurile se izbeau furioase de recif. Predicatorul stătea cu cartea de rugăciuni în mână şi citi rugăciunea de nuntă adunării îmbrăcate pestriţ; Judick, cu ochii roşii şi faţa palidă ca un cadavru, Jeronimus, căpitanul general, într-o mantie roşie cu *pasmanterie,* cu numeroase lanţuri de aur pe umăr, locotenenţii lui, Steenhower, David Zeevanck, Mattys Beer, Allert Jansz. Şi mirele, Coenraat van Huyssen, cu o pană nouă la pălărie, cataramele lui de argint de la pantofi lustruite de unul din lacheii lui.

Steenhower puse un inel solid cu smarald pe cartea de rugăciune, piatra fusese cândva a unui împărat roman. Judick aruncă o privire unghiilor caporalului în timp ce el puse inelul pe

carte. Nici măcar nu se deranjase să-şi cureţe sângele de sub unghii.

Se întreba dacă era al lui Willemyntgie.

Tatăl ei rosti cuvintele de ceremonie, vocea lui fiind aspră. Cum principiile legii fură respectate, spre fericirea tatălui miresei, Judick deveni soţia lui Coenraat van Huyssen, locotenent al regatului.

* * *

Coenraat îşi lingea buzele, gândindu-se. Privirea de pe faţa lui îi amintea lui Judick de a unui pescar care nu prinsese vreodată vreun peşte, întrebându-se cum să-l taie.

— Ai mai fost cu vreun bărbat până acum?

Se spunea că dacă ardeai carnea până la os, puteai cerceta rana chiar şi cu un deget, iar victima nu simţea nimic. Probabil că era valabil şi pentru inimă. Se întreba de ce nu simte nimic, inima şi mintea fiindu-i amorţite. Chiar şi cea mai simplă întrebare trebuie gândită cu atenţie şi interpretată.

Mai fusese cu vreun bărbat până atunci?

Pe faţa lui apăru un zâmbet larg:

— Eşti tare drăguţă, nu-i aşa? întinse mâna şi-i mângâie obrazul. Ai petrecut mult timp pe vas cu soldatul ăla, spuse el.

Soldatul ăla. La ce soldat se referea? Încercă să-şi amintească, dar nu se putea gândi decât la sângele gros precum gelatina de pe nisipul din cortul lor.

— Tatălui tău îi place, nu-i aşa, ca fiica lui să se mărite cu un nobil. A avansat mult pe scara socială.

— Tata e omul lui Dumnezeu, spuse ea ca o rugăciune.

— Eu nu. Sper că nu o să te comporţi cum scrie în Biblie în patul conjugal, micuţă Judick.

Îşi trecu degetele prin părul ei. Se simţi în mod ciudat desprinsă de corp, de parcă ar fi plutit prin aer, undeva deasupra. Vedea buzele lui Coenraat mişcându-se, dar nu auzea ce spunea, de parcă ar fi stat în depărtare, şi nu pe pat, lângă ea.

Coenraat se ridică şi-i puse nişte vin într-o ceaşcă. Ea o luă şi la îndemnul lui luă o înghiţitură, dar mâinile îi tremurau aşa de tare încât vărsă din vin pe rochie. Îi luă ceaşca din mână şi o puse pe pământ.

— Ce se întâmplă, Judick? Pari aşa de posomorâtă.

— Ştiai ce or să facă?

— Bineînţeles că nu!

— Ne-ai adus în cortul tău în timp ce…

— N-am ştiut! Drept cine mă iei? Crezi că aş putea face aşa ceva?

— Cum e posibil să nu fi ştiut?

— Crezi că Jeronimus mi-ar spune mie că a plănuit aşa ceva?

Ochii lui erau limpezi şi sinceri. Vru să-l creadă, simţind nevoia unui prieten, a cuiva a cărui situaţie să o reflecte pe a ei. O victimă a unor împrejurări îngrozitoare, un inocent ca şi ea. Dacă e nevoie, o să-l transform în ce e nevoie.

— Fac ceea ce trebuie să fac pentru a supravieţui, ca şi tine. De asta te-ai măritat cu mine, nu?

— Dar tata? Ce o să se întâmple cu el?

— De ce crezi că mai e în viaţă? Doar datorită mie. Dacă nu aş fi intervenit eu, Jeronimus l-ar fi omorât de mult.

Ea vru să-l creadă.

— Nu-ţi voi face rău, şopti el. Niciodată.

O sărută pe buze. Era prima dată când o sărutase vreun bărbat, dar nu simţea nimic. Corpul ei nu-i mai aparţinea. Îşi imagină că, dacă el ar vrea, ar putea lua un cuţit să i-l înfigă în sân, tot nu-i va fi păsat, nici măcar nu ar fi scos vreun strigăt de durere.

Începu să-i desfacă rochia, lăsând ca partea de deasupra să-i alunece în jos pe umeri. O împinse pe pat. Stătea acolo, lăsându-l să facă ce vrea.

Stinse lampa. Simţea marginea de lemn a patului cum o incomoda la umăr, îl auzi pe Steenhower şi pe cel căruia îi spuneau Fasolică vorbind şi râzând în afara cortului lor. Dar aceste percepţii îi veneau încet, iar ea căuta disperată prin emoţiile ei un răspuns, o durere, o teamă, o furie, ca o femeie care caută cu disperare într-un cufăr o amintire păstrată cu grijă din trecut.

Dar nu era nimic. Era goală pe dinăuntru.

Coenraat îşi scoase pantofii cu cataramă, îşi dete tunica jos şi se întinse lângă ea. Începu din nou s-o sărute, alintând-o, în timp ce simţea cum mâinile lui începeau o explorare lentă a corpului ei. Dorm cu călăul familiei mele, se gândi ea, încercând să-şi creeze o reacţie de dezgust, dar nu simţi nimic. Ar fi putut la fel

de bine să-l privească cum face acelaşi lucru cu alte femei.

În seara asta, se gândi ea, nu devin doar femeie, dar şi soţia unui *aristocrat,* o doamnă a unui lord stăpân pe 400 de hectare de nisip. Mă culc cu criminali şi mincinoşi, sufletul meu este pierdut, iar mie nu-mi pasă. Să afle Dumnezeu adevărul despre mine; voi trăda chiar şi amintirea familiei mele să mă simt o clipă iubită şi în siguranţă.

Fata predicatorului, într-adevăr.

* * *

Era dimineaţă, pescăruşii ţipau şi plonjau în canal după hrană ca o scrumbie într-un banc de peşti mai mici. Vântul mirosea a ploaie. Crabii fugeau speriaţi pe plaja tare.

Un strigăt alarmat de pe plajă o făcu pe Lucretia să iasă din cortul ei. O plută venind dinspre insula Verrader îşi croi drum spre ei, de-a lungul lagunei, de unde Jeronimus îi trimisese pe ofiţerul militar şi alţi oameni acum câteva săptămâni. Trebuie să-şi fi construit singuri propria plută din obiectele aduse din valuri şi din vergile şi lemnele propriilor adăposturi. Încercau să ajungă pe insula cu foci. Jeronimus era deja pe plajă şi striga furios locotenenţilor lui să-i oprească.

Fasolică, Jan Hendricks şi alţii împingeau propriile plute în apă. O porniră spre lagună, vâslind cât de repede puteau. Lucretia realiză imediat că aceia ce veneau de pe insulă nu aveau nici o şansă să scape, nefiind mai mult de şase înghesuiţi pe plută, iar curentul fiind împotriva lor.

Lucretia îşi acoperi ochii de lumina soarelui de dimineaţă şi spuse în gând o rugăciune pentru cei de pe plută. Era greu de văzut ce se petrecea acolo, dar destul de uşor de bănuit după strigătele femeilor şi copiilor Văzu una din plute răsturnată, corpuri alunecând în apă.

Unii reuşiră să ajungă în apele puţin adânci, ţipând în timp ce atingeau cu picioarele coralii ascuţiţi, fluturând din mâini disperaţi în timp ce plonjau şi mergeau pe rând, prin apă.

Jeronimus îi privea, cu mâinile în şolduri, dezgustat. Ţipau după ajutor.

— Nu poţi face asta, îi spuse Lucretia.

El o ignoră.

Se repezi asupra lui, dar Zeevanck o prinse şi o aruncă la

pământ.

Ţipau din apă, le putea auzi vocile distinct:

— Domnule comerciant! Domnule Cornellisen! Ajutaţi-ne!

— *Omoară-i,* îi spuse el lui Zeevanck.

Se aflau destul de aproape pentru a-l recunoaşte pe bătrânul şef de echipaj, Pauwels Barentsz. Mai erau încă doi cu el. Wouter Looes, unul din soldaţii lui Steenhower, înainta prin apă cu o suliţă în mâini. Bătrânul marinar nu avea unde să fugă, se târî prin apă, implorând să-i fie cruţată viaţa. Looes îi înfipse suliţa în gât, iar Barentsz se duse la fund zbătându-se şi făcând clăbuci.

Altcineva îl urmă pe Looes în apă — era un lăcătuş, pentru numele lui Dumnezeu — şi i se alătură, ciopârţindu-i pe tovarăşii lui Pauwes cu lovituri sălbatice de iatagan. După aceea se uită la Jeronimus, pentru aprobare.

— Preţul trădării, murmură Jeronimus.

Părea calm, ca un om când se roagă. Să asişti la moartea cuiva era o experienţă religioasă. Părea să savureze momentul ca pe o prăjitură, cu ochii închişi, încercând să memoreze imaginile şi sunetele. Apoi se duse în cortul lui, cu ochii strălucindu-i.

Nu era nimic mai plăcut decât să omori pe cineva dimineaţa, ca să te binedispui.

* * *

Voi supravieţui, îşi promise Sussie. Nu voi accepta ca viaţa mea să se termine aici. Voi rezista, pot rezista, mă voi gândi la Weibbe şi la barca ce va veni după noi şi la nimic altceva.

Voi privi pescăruşii cum planează deasupra insulei, cormoranii din canal, mă voi bucura de crabii care aleargă pe sub roci, de gustul de peşte fript pe cărbuni, de vocea surorii mele, de atingerea ei. De aceste lucruri mă voi agăţa.

Voi supravieţui pentru că nu accept ca viaţa mea să fie definită prin violenţă şi lucruri urâte. Mă voi agăţa de promisiunile frumoase pe care mi le-am făcut pentru viitor şi voi supravieţui.

XXIII

Explicaţi-mi, vă rog, cum e cu religiozitatea din viaţa unui om.

Niciodată nu am înţeles; cum poate un om să fie făcut să sufere de către ceilalţi oameni, să treacă prin tot felul de agonii şi, chiar dacă pledează să fie lăsat liber, să i se ceară să îndure, de parcă viaţa pe care o păstrează ar fi moneda stăpânului.

Totuşi, în timpul unor abateri minore, i se porunceşte, nu i se cere, să ia şi să renunţe la viaţă la fel ca atunci când ar da nişte bănuţi unui cerşetor. Oamenii vorbesc cu uşurinţă de voinţa Domnului, dar cu toate astea acceptă să li se întâmple lor aşa ceva, decizând în mod arbitrar când viaţa este sfântă şi când nu.

Înţelegeţi de ce un om ca mine poate deveni confuz din cauza acestor legi, câteodată. Pledez pentru cazul omului de rând; viaţa trebuie păstrată cât timp e frumoasă şi luată altora când se iveşte ocazia.

Cimitirul Bataviei

Sussie ridică privirea şi-l văzu pe Andries de Vries stând la intrarea cortului bolnavilor. Monstrul de Pelgrom şi unul dintre *aristocraţi,* Lennart van Os erau în spatele lui. Andries avea o aşa expresie pe faţă, încât ea sări imediat în picioare, ştiind că ceva rău o să se întâmple chiar şi înainte de a vedea cuţitul din mâna lui. Se uită la maestrul Fransz, bărbierul, crezu că trebuie să facă ceva să oprească ceea ce urma, dar el doar se uită dezgustat, apoi plecă din calea băiatului.

— Trebuie să pleci, îi spuse Andries.

— De ce? Ce ai de gând să faci, Andries?

— Nu poţi sta aici.

— Ce te-au pus să faci?

Nu-i răspunse. Era atât de înspăimântată încât crezu că nu o să mai poată respira. În ciuda fricii, sau poate din cauza ei, se repezi la el. Bărbierul fu cel care o prinse şi o târî afară. Ţipa şi dădea din picioare, încercând să se lupte cu el, dar el îi dădu un pumn puternic în cap. Lovitura o ameţi, făcând-o să nu se mai împotrivească. Îl auzi scuzându-se:

— E pentru binele tău, Sussie dragă.

Zeevanck şi van Luyck aşteptau afară, la fel ca Jeronimus. Păreau amuzaţi. Bărbierul Fransz se încruntă la ei:

— Sunteţi nişte animale! le zise el.

Jeronimus îl ignoră şi intră în cort.

— Andries chiar vrea să trăiască, îi spuse Zeevanck maestrului.

— Deja a vindecat vreo cinci dintre pacienţii tăi, îi spuse Jeronimus chirurgului când acesta reapăru în pragul adăpostului. Aş spune că-i un doctor mai bun decât tine. Toţi pacienţii lui au zâmbete largi pe buze, când termină cu ei.

Sussie reuşi să scape de bărbier şi intră în cort.

Andries stătea acolo, cu o dâră de sânge pe faţă şi cămaşa lipicioasă din cauza lui. Tocmai îi tăiase gâtul lui Willem Symonsz, croitorul. Era o tăietură adâncă în bărbia lui Willem, lată şi plină de sânge, iar capul aproape că-i fusese retezat. Era aşa de mult sânge pe jos încât unul din tocurile pantofului îi alunecă şi ea căzu.

Andries îşi întrerupse treaba, uimit. Ochii lui erau ca de mort. Era ca şi când ar fi tăiat păsări: doar o munca ce trebuia făcută.

Şi trecea la următorul.

Jan Pinten era la capătul rândului de corpuri, cu ochii mari, deschişi, delirând de febră. Sussie se întrebă cum l-ar putea salva.

Unul dintre marinarii răniţi sări la bătaie. Pelgrom stătea pe piciorul lui, iar van Os pe mână. Pelgrom râdea, de parcă ar fi fost un joc, de parcă s-ar fi luptat în glumă. Andries îl înşfacă pe marinar de păr, lăsându-i capul pe spate şi-l tăie cu cuţitul. Un şuvoi de sânge stropi pânzele de deasupra. Muribundul păru să se zbată mult timp până nu mai mişcă deloc.

Andries trecuse deja la următorul.

Mirosul era insuportabil, mirosul sângelui amestecat cu mirosul oamenilor ce se uşurau pe ei înainte de moarte. Zeevanck şi von Luyck arătau de parcă ar fi văzut o vedetă lucrând. Jeronimus părea vrăjit, de parcă ar fi avut vreo viziune religioasă.

Urma Jan.

— Nu!

Se aruncă asupra lui Andries, dar Zeevanck o prinse şi o duse din nou afară. O trânti la pământ şi o ţinu acolo.

* * *

Andries fugi din cort. Azvârli cuţitul pe pământ şi fugi spre plajă, aruncându-se în apă.

— Hai să-i zicem Ghiulea, râse Zeevanck, poate ucide douăzeci de oameni o data.

Andries freca petele de sânge, apa din jurul lui fiind deja de culoare roz. După ce termină, se aşeză cu faţa pe plajă, nemişcat.

Viaţa lui fusese ipotecată diavolului, cumpărată şi plătită.

Între timp, băiatul de serviciu, Jan Pelgrom, şi Rogier Deckier erau deja ocupaţi să sape mormintele. Morţi sau nu, acolo intrau.

* * *

Şi aşa până noaptea.

În cortul femeilor, Sussie Fredericks tremura într-un colţ, încă isterizată din pricina lucrurilor pe care le văzuse în dimineaţa aceea. Tryntgen o ţinea în braţe, încercând s-o consoleze. Mayken Cardoes legăna copilul, care era agitat, simţise probabil că mama lui era neliniştită, cum doar copiii simt. Bottschieters şi Marretgie Louys se ţineau de genunchi, ascultând vocile purtate de vânt. O lumânare era singura lor lumină.

— Credem că unele din bunurile companiei sunt ascunse ilegal în acest cort. Am venit să căutăm.

Sussie recunoscu vocea, era a brutei de Jan Hendricks. Îşi cuprinse capul cu mâinile, vru să-şi astupe urechile, dar nu reuşi s-o facă. Cineva trebuia să fie martor.

Recunoscu şi celelalte voci, cum cortul era aproape de-al lor; Passchier, tunarul, şi Drayer, dulgherul, care nu era decât un copil, pe jumătate infirm, nu făcuse niciodată nici un rău nimănui, pe deasupra era şi un bun meseriaş. Passchier plângea, spunând neîncetat că nu aveau nici un bun al companiei, implorându-l pe Jan să nu îi omoare.

— Trebuie, spuse Jan Hendricks. Aşa am primit ordin.

— Atunci lasă-mă să-mi spun rugăciunile, zise Passchier, vocea lui auzindu-se clar.

— Fă ce trebuie, mai repede, zise Zeevanck, plictisit.

— Trebuie să facem ceva, zise Sussie.

— Taci! îi făcu semn Bottschieters.

Şi statură aşa, în întuneric, ascultând cum moare un om; cel mai îngrozitor zgomot auzit vreodată. Când îi tai unui om gâtul, se îneacă în propriul sânge, puteai auzi cum gâlgâie în gâtlej. Continuă timp de câteva ore.

Auzi mai multe voci, chiar şi pe cea a lui Zeevanck, care se certa cu comerciantul, cerându-i să-l cruţe pe Drayer. Ar putea fi folositor, zicea Zeevanck. Unul dintre *aristocraţi,* Michel Liebent, şi un soldat, Wouter Looes, luară parte şi ei la discuţie, dându-i dreptate lui Zeevanck. Drayer îi implora să nu-l omoare, plângând ca un copil mic.

— E infirm, zise Jeronimus. Ce nevoie avem noi de un infirm? Oricum, s-ar putea să vorbească mai târziu. Omorî-ţi-l!

De data asta au încercat, dar nu le reuşea. Ţipătul părea să continue la nesfârşit. Cât de greu era să omori un copil? Se părea că se tot rupea cuţitul. Jan ceru alt cuţit, în tot acest timp Drayer ţipa. Sussie îşi acoperi urechile, dar tot îl auzea, de ce îi tot chinuiau aşa, nu puteau s-o facă mai repede şi să termine o dată? În final, cineva a reuşit să-i taie gâtul, auzi gâlgâitul acela îngrozitor în timp ce Drayer murea.

Femeile plângeau acum, aşteptând. Crima avea efect asupra bărbaţilor. În curând vor şti cine i-a mai ajutat să-i ucidă pe Passchier şi pe Drayer, pentru că ucigaşii vor veni în cortul lor după o femeie. Sângele vărsat îi întărea ca o suliţă. Ce spune acest lucru despre bărbaţi?

Insula cea lungă

Jeronimus va trebui să vină după ei până la urmă, se gândi Weibbe. Dacă el şi cireada aia de boi ai lui ar fi avut curaj, ar fi venit înainte, l-au subestimat. Le-au oferit timp să se pregătească.

Numărul lor crescu de la douăzeci şi patru la vreo patruzeci, datorită numărului de răniţi veniţi din masacrul de pe insula cu foci şi a altor câţiva ce reuşiseră să vină prin lagună din cimitirul Bataviei. Printre ei se aflau şi doi dulgheri, pe care Weibbe îi puse imediat la treabă. Îi puse să desfacă câteva din butoaiele de apă pe care le aduseseră din cimitirul Bataviei şi să le folosească pentru a construi arme; câteva cercuri de fier erau suficiente pentru câteva suliţe, care erau înfipte în bucăţile de lemn aduse la mal. Făcură chiar şi nişte bâte din lemnul de pe epavă, în care bătură cuie. Făcură ghiulele din lespezile de coral, să le folosească drept proiectile.

Nu mai erau lipsiţi de apărare.

Într-o luptă corp la corp, cu arme ca lumea, ar fi pus pe fugă

această adunătură de băieţi delicaţi şi funcţionari în câteva minute. Ei erau soldaţi profesionişti, câţiva din ei luptaseră împotriva spaniolilor şi a mataranilor. Dar aceasta nu va fi o luptă egală; Jeronimus şi oamenii lui aveau săbii, chiar şi câteva flinte.

Aşa că vor trebui să se pregătească.

În fiecare zi Weibbe îi antrena, îi făcea din nou soldaţi după atâtea luni de inactivitate. Cercetă insula cu atenţie, gândindu-se din care parte vor fi atacaţi; acolo, la braţul insulei, unde erau curenţii de apă, de-a lungul noroiului şi al apei puţin adânci din lagună.

Puse santinele pe toată insula, timp de douăzeci şi patru de ore. Ştia că nu trebuie să fie luaţi prin surprindere; odată ajunşi pe insulă, *trădătorii* vor fi avantajaţi. Doar când erau încă în apă, încercând să tragă la mal, *soldaţii* lui aveau şansele cele mai mari de a-i bate.

Fiecare zi care trecea fără să fie atacaţi era un avantaj, le lăsa timp să se antreneze. Ei nu vor muri ca oile, ca femeile şi copiii neînarmaţi de pe insula cu foci.

Când *trădătorii* vor veni, îi va aştepta o mică surpriză.

Cimitirul Bataviei

— Ia spune, Hans, zise Jeronimus, de cât timp eşti în armată?

Marele Hans nu avea curaj să se uite în ochii lui, era intimidat de prezenţa căpitanului-general. E un om aşa de simplu, se gândi Jeronimus. Tot ce dorea, ca majoritatea oamenilor, era să fie mai mult decât era, mai mult decât ar fi putut vreodată. Trăsături atât de obişnuite, dar nişte atât ochi de lacomi.

— Chiar eşti un om al diavolului? îl întrebă Jeronimus.

— Te poţi baza pe mine, căpitane-general.

Era un experiment interesant. Ce să facem să-l croim pe Hans dintr-un material mai solid? Teama şi lăcomia lui sunt evidente, ceea ce reprezintă un mediu excelent de a transforma o bază în aur. Asta făcea alchimia, o ştiinţă atât de interesantă.

— Nu sunt suficiente doar vorbele, Hans. Un om trebuie testat.

Se uită în jurul camerei. Zeevanck şi Steenhower îşi plimbau degetele pe săbiile lor, ghicindu-i gândurile şi zâmbind.

Hans părea nervos, întrebându-se unde va duce această conversaţie. La groapă, probabil.

— Nu te voi dezamăgi, căpitane-general, repetă el.

— Aceşti doi oameni au argint pentru tine, zise Jeronimus, ridicând o monedă şi lăsând lumina lumânării să pice pe capul gravat de pe dosul monedei. Mai au şi femei la dispoziţie, dar tu deja ai o femeie. Asta face ca loialitatea oamenilor să fie împărţită, nu?

— Nu înseamnă nimic pentru mine.

— Nu există nici un loc în care să ne ducem după femei.

Ia să vedem cum îi convine. Brusc, noul nostru recrut la asociaţia diavolului arată ca un copil bolnav. Sau poate din cauza luminii?

— Vrei să vizitezi cortul femeilor în seara asta, Hans? Care ţi-ar plăcea, dacă ar fi să alegi? Pe Annie Bottschieters, cu sânii ei grei, sau pe micuţa Sussie Fredericks, care e cam slăbănoagă, dar dulcică? Sau pe frumoasa Tryntgen, cu buclele ei blonde? Pe care ai alege-o?

Hans se uită la grup. Steenhower şi Zeevanck rânjeau la el, invitându-l să ia parte la conspiraţie.

— Sau te-ai duce să te întinzi cu Anneken? Până la urmă e soţia ta. E un pic cam grasă, trebuie să recunosc. Fundul ei e cam mare pentru gusturile mele, iar copilul ăla plânge tot timpul; îndrăznesc să spun că soţia ta nu mai are timp pentru tine.

Înainte ca Hans să aibă timp să-i răspundă, Jeronimus îi aruncă moneda de argint.

— Ia-o, mai sunt cufere întregi.

Ochii lui scânteiară prin cort, către Zeevanck şi Steenhower. Era speriat. Era o alegere dificilă, se gândi Jeronimus, între scrupule şi propria viaţă. Hans păru să fie pus în încurcătură, dar nu chiar aşa cum crezu el.

— Ţi-am spus, căpitane-comandant, aştept ordinele tale.

Jeronimus râse.

— Nu am ce ordine să-ţi dau. Tu alegi.

— Spune-mi ce am de făcut.

— Asta-i partea cea mai bună, Hans, în mare parte nu trebuie să faci nimic. De fapt, nici nu vei şti când va trebui să treci testul şi te vei trezi că ai făcut-o. Aş putea fi vestitorul viselor tale, Hans, fiecare vis secret, murdar pe care tu îl ai, eu ţi-l pot îndeplini. Apoi adăugă şoptit ca unei iubite: doar dacă m-ai lăsa.

* * *

Mai târziu în ziua aceea, Hans Hardens ieşi din cortul în care o ţineau pe Tryntgen şi Marretgie şi pe celelalte, trăgându-şi pantalonii şi părând mulţumit de el şi de lume. Încă un convertit la filosofía lui Jeronimus, şi de ce nu, bărbaţii se comportau ca fiind ceea ce erau.

Anneken îl aştepta. Judick o privi luând-o pe urmele lui pe plajă, o puteai auzi plângând şi ţipând de la cincizeci de paşi distanţă. Anneken, dragă, nu te va ajuta cu nimic, se gândi ea. Nu-i mai pasă de tine, dacă i-a păsat vreodată.

Anneken încercă să-l prindă de mână, dar el o împinse.

— Nu-mi spune mie ce să fac, femeie!

— Eşti soţul meu!

— Toate femeile pentru fiecare bărbat! ţipă el la ea.

Judick se întrebă unde învăţase el asta. La picioarele lui Jeronimus, fără îndoială, care păstra cel puţin o femeie pentru nevoile personale.

O auzi pe Anneken strigându-i altceva, iar apoi îl văzu pe el, lovind-o cu pumnul. Judick alergă pe plajă şi se aruncă între ei.

— Nu, Hans! Nu-i face rău!

Hans se trase înapoi, nu pentru că ar fi avut mustrări de conştiinţă, ci pentru că nu voia s-o rănească pe soţia unui *aristocrat* şi să-şi creeze probleme. Câţiva oameni priveau şi-l aclamau, iar asta păru că-l face să se simtă mai bine. Îşi puse degetul la curea.

— Fac ce vreau, spuse el şi o porni spre cortul lui.

Anneken suspina încă, din nas curgându-i sânge.

Judick îi puse un braţ pe umăr:

— Poftim, Anneken dragă, şopti ea şi-i dădu o batistă. Şterge-ţi ochii.

— Târfele alea! suspină ea.

— Nu au încotro. Nici lor nu le place mai mult decât ţie.

Se uită spre plajă şi-l văzu pe Jeronimus privindu-le, îl văzu zâmbind, cu zâmbetul secret al unui alchimist.

Insula cea lungă

Weibbe Hayes şi soldaţii lui stăteau la un foc făcut din arbuşti, ce nu dădea prea multă căldură, nici lumină. Uscaseră nişte blană de focă şi o legaseră în jurul coapselor, ca pe jambiere, dar

sărmanele creaturi erau prea mici pentru a-i acoperi. Ar fi dat orice pentru nişte pături, pe care le aveau Jeronimus şi *trădătorii* lui. Ei toţi tremurau de frig.

— Acum avem plutele, zise Jan Bottschieters, tunarul. Eu zic să ne ducem acolo să le salvăm pe femei.

— Nici măcar nu ştim dacă mai e vreuna în viaţă, zise Weibbe.

— Ba sunt, zise bărbierul Andries. Soldaţii au spus clar de ce le vor în viaţă.

Weibbe dezaprobă.

— Avem doar o plută şi pe ea nu pot încăpea mai mult de şase oameni. Nu avem arme suficiente pentru toţi. Va trebui să acţionăm pe întuneric şi vom vâsli împotriva curentului. Dacă mergem pe insulă şi găsim femeile pe întuneric, nu avem destul loc pe plută să le aducem pe toate înapoi. Iar dacă ne prind, sunt cam de patru ori mai mulţi ca noi şi mai au şi flinte.

Urmă o tăcere de moarte.

În cele din urmă vorbi Bottschieters:

— Soţia ta nu e acolo, nu?

Weibbe tăcu. Se gândea la Judick Bastaniez şi la Sussie Fredericx, se tot gândise la ele. Se gândea la Sussie cu Steenhower, sau cu Mattys Beer şi asta-l ţinea treaz noaptea. Dar nu-i putea spune asta lui Bottschieters.

— Singura noastră şansă este ca ele să vină la noi, spuse el.

Bottschieters se ridică şi plecă. Ceilalţi se strânseră mai mult în jurul focului. Slavă Domnului că sergentul era un om sensibil.

Un om sensibil? se gândi Weibbe. Mă blestem pentru că sunt laş. Dar nu-i pot fi de ajutor lui Sussie sau lui Judick sau oricăreia dintre ele dacă sunt mort.

— Dumnezeule! Frig mai e! murmură unul dintre francezi.

Cimitirul Bataviei

Femeile adunate toate sub acoperişul lor trăgeau cu urechea la bărbaţii care se îmbătau afară, lângă foc, pregătindu-se. Anneken Hardens era ghemuită într-un colţ, ţinându-şi capul în mâini. Nu vorbise de câteva zile. Hilletje dispăruse, Jeronimus spunea că trebuie să se fi înecat. Nici măcar lui Hans nu părea să-i mai pese. El fusese cel care o trimisese pe Anneken la cortul femeilor. Bottschieters le spuse celorlalte în şoaptă că ea era norocoasă, nimeni nu o alegea pe ea, nici măcar propriul soţ.

Nu era nimic de făcut. Marrejte Loos încercase cu câteva zile în urmă să fugă, dar Steenhower o tăiase cu cuţitul, să fie o lecţie şi pentru celelalte.

Bottschieters era în genunchi într-un colţ, rugându-se încet.

— Lui Sussie a noastră îi place la nebunie, îl auziră ele pe unul dintre bărbaţi spunând, părea a fi unul din fraţii van Welderen. Se pare că nu se mai satură.

— Eu nu-mi amintesc că aşa ar sta lucrurile, zise Mattys Beer.

— Poate că mă place mai mult pe mine, zise râzând Oliver van Welderen.

Toţi râseră.

— Le-am avut pe toate, spuse cineva.

Era băiatul de serviciu, Pelgrom. Cu greu putea fi numit bărbat, nici măcar nu-i dăduse barba.

— Cred că Tryntgen e cea mai bună.

Sussie o văzu pe sora ei acoperindu-şi faţa cu mâinile.

— Am s-o am din nou în seara asta.

— Iar eu poate o s-o iau pe Sussie, zise Allert Jansz. O să găsesc eu un loc în care nu a mai fost nimeni.

Se auziră mai multe râsete. Scoaseră zarurile şi jucară prima tură.

— Eu o s-o iau pe vaca aia grasă de Hardens, spuse Jan Hendricks.

Încercau să se depăşească unul pe altul, să descopere cât de nemernici pot fi.

— Când voi fi în ea, am să-i şoptesc cum i-am tăiat gâtul copilului ei.

Se auzi un suspin de la colţ.

Sussie ar fi dorit să înceteze, să vină odată şi să-şi facă treaba. Să mai treacă o noapte.

Bottschieters începu să se roage cu voce tare. Sussie luă mâna lui Tryntgen, să o consoleze, şi simţi cum o strânge tare. Nici măcar nu suferea înainte de a pleca din Amsterdam, se gândi ea. Iar acum se simţea de o sută de ani.

Auzi bocănit de bocanci pe stratul de corali în timp ce primul îşi făcu apariţia în cort. Tryntgen îşi ţinea faţa pe genunchi, ascunsă. Pânzele fură date la o parte şi unul din soldaţi, cu o lampă, intră. Era Jan Hendricks, zâmbind cu gura lui cu un dinte lipsă pe o faţă de fermier.

— Fată, îi spuse el lui Anneken Hardens, am o surpriză pentru

tine, fată.

* * *

Era o noapte sălbatică, vântul bătea mai să le ia acoperişul fragilului lor cort, ropote de ploaie se izbeau de pânze ca şi cum cineva ar fi aruncat cu nisip; era un frig de îngheţai. Jeronimus nu părea să observe. Îi recita dintr-o carte cu poeme. Nu ştia dacă poemul era creaţia lui sau dacă îl copiase din altă parte. Nu se putea concentra la ce spunea el.

În aceste ultime săptămâni devenise o străină, iar certitudinile din viaţa ei dispăruseră. Îşi amintea că fusese cândva proprietara unei case pe Heerenstraat, frumoasa şi respectabila doamnă van den Mylen, viaţa ei fiind limitată la verigheta de pe deget şi la rochiile scumpe de catifea pe care le purta la cină. Reciful şterse toate acele lucruri şi nu se mai recunoştea. Să fi fost adultera care dormea în fiecare noapte în gând cu François Pelsaert? Să fi fost laşa care a stat în cortul ei ascultând strigătele în noaptea în care Tryntgen şi Sussie Fredericx fuseseră violate? Sau bucata aceea de gunoi în care o transformaseră marinarii aceia, în noaptea de pe corabie?

Jeronimus şi prietenii lui dărâmaseră atâtea ziduri; armata lui îi distrusese caracterul ei respectabil, curajul, certitudinea ei morală. Şi peste ce dăduseră aceşti jefuitori în final, adăpostiţi sub zidurile lor de apărare? Să fi fost aceasta adevărata doamnă van den Mylen?

Jeronimus continuă, cuvintele drăguţe făcând-o să râdă.

Se auzi un strigăt.

— Ce-a fost asta?

Jeronimus se opri, păru dezamăgit de întrerupere. Nu-l ascultase?

— N-am auzit nimic, spuse el.

— Am auzit un ţipăt.

— O fi fost vântul.

— A strigat cineva după ajutor.

— O pasăre, poate.

Se auzi din nou un strigăt de agonie, fără îndoială că venise de la un bărbat. Îşi puse mantia pe umeri şi înainte ca el s-o poată opri fugi din cort, în mijlocul unui vânt puternic.

Vântul o izbi din plin. Era o noapte agitată, luna se mişca

repede pe cer, nori negri de furtună îngrămădindu-se pe cer. Văzu umbre pe plajă înainte ca luna să fie din nou acoperită de nori.

— Lucretia! zise Jeronimus prinzând-o de umeri, încercând s-o tragă înăuntru.

Ea scăpă.

Ploaia îi biciuia faţa în timp ce fugea. Căzu, glezna sucindu-i-se într-o groapă de pasăre. Se târî în genunchi, iar pentru o clipă, luna reapăru, luminând plaja.

Văzu un grup de oameni împroşcându-se cu apă, auzi ţipete şi râsete, apoi un alt ţipăt. Ţipătul se sfârşi brusc, urmat de zgomotul făcut de topoare şi săbii pe oase de om. Dura mult mai mult decât îşi imaginase ea să omori un om. Recunoscu vocea lui Zeevanck. Apoi luna dispăru din nou în spatele norilor, iar ploaia izbucni din nou peste insulă, însoţită de mici pietre.

* * *

Există multe feluri în care o tânără femeie să fie iniţiată în lucrurile intime ce se petrec între un bărbat şi o femeie.

Tryntgen învăţase de la soţul ei, în patul nupţial, cu puţină blândeţe şi nu prea mult râs de plăcere. Annie Bottschieters învăţase într-un hambar de la ferma familiei, un act grăbit şi ascuns care a lăsat-o condamnată la numai şaisprezece ani. Anneken Hardens a învăţat tot de la soţul ei, dar actul fusese scurt şi dureros, iar după aceea a devenit o îndatorire neplăcută ce ţinea de obiceiurile căsniciei, nu la fel de dureros ca o naştere şi din fericire cu mult mai scurt.

Sussie Fredericx aflase într-un şopron, trei *trădători* cu respiraţia ca de capră aşteptând aliniaţi să le vină rândul. L-a avut pe soldatul Mattys Beer deasupra ei, ţinând ochii închişi de durere. Lui nu-i păsa că o doare şi presupunea că nu avea nici un motiv să-i pese. Era doar şocată că o alesese pe ea dintre toate celelalte. Probabil o urmărise în tot acest timp.

Îi auzi pe ceilalţi în afara cortului spunându-i să se grăbească; soţul lui Anneken era acolo, *aristocratul* van Os, chiar şi băiatul de la cabină, Pelgrom. Încerca să nu se gândească la ce-i făceau. Se ruga doar să nu o ucidă după.

Poate că nu, dacă o să fie drăguţă cu ei.

Era întuneric în cort, doar o lampă mică pâlpâia pe grindă.

Tryntgen cu faţa întoarsă spre a ei era palidă şi se uita în gol. Masivul Wouter Looes gâfâia deasupra ei, o prinsese de încheieturi cu mâinile şi se lăsa pe ea cu toată greutatea.

Sussie întinse mâna şi o luă de mână pe sora ei. Îşi aminti cum sora ei i-a spus odată că această acuplare dintre femeie şi bărbat îţi oferea o plăcere aparte.

Dar asta nu-ţi oferea nici o plăcere.

* * *

Viaţa în regat se desfăşura după un anumit tipar, noua aristocraţie era uşor de diferenţiat de servitori, nu numai după modul în care se îmbrăca, dar şi după felul în care îşi petrecea zilele. Nobilimea avea servitori care pescuiau pentru ea, culegeau stridii, crabi şi ouă, inferiori care trăiau pe furiş şi în teamă.

Să-l fi văzut pe căpitanul general cu lorzii lui, căpitanii Steenhower şi van Huyssen, locotenenţii lui, Mattys Beer şi cel fără un dinte, Jan Hendricks, cum păşeau ţanţoşi în faţa *femeilor* lor de plăcere, cu cizmele bine lustruite cu ulei de focă de către servitori, în fiecare zi cu o haină nouă şi cu ciorapi de mătase.

Pentru zi, sărmanii dulgheri şi dogari cărora le permiseseră să trăiască le ridicaseră locuinţe mai bune din vergile şi pânzele de pe epavă, iar noaptea, lorzii se relaxau cu un pahar cu vin şi cu câte o femeie speriată la braţ. Cântau cântece obscene şi sorbeau din supa de peşte şi homar şi mâncau brânză fină de Gouda.

Era viaţa de marinar pe care au visat-o întotdeauna, iar aici, cu preţul unor meseriaşi care nu valorau nimic şi al odraslelor lor, stabiliseră regatul viselor lor.

* * *

Judick le găsi pe celelalte femei la marginea apei. Masiva Anneken Hardens stătea pe o piatră cu capul plecat, palidă de parcă tot sângele i-ar fi fost stors din ea; Tryntgen Fredericks era pe vine în apă, încercând să spele sângele de pe fustă, micuţa Sussie, surioara ei drăguţă, era aşezată pe plajă, cu ochii înroşiţi de plâns; Annie Bottschieters avea o vânătaie pe obraz, unde unul dintre bărbaţi o lovise. Mayken Cardoes, cu rochia ruptă,

încerca să alăpteze copilul, lăsând să se vadă o vânătaie mare pe sânul stâng.

Judick sperase la o legătură apropiată cu ele, dar după felul în care se uitau la ea ştia că nu-şi va găsi prietene printre ele.

— Uitaţi-o pe distinsa soţie a *aristocratului,* le zise Bottschieters celorlalte.

Tryntgen îi aruncă o privire:

— Nu va vrea să stea de vorbă cu nişte femei simple ca noi.

— Pomană pentru săraci, doamnă, zise Bottschieters, întinzând palma.

— Lăsaţi-o în pace, murmură micuţa Sussie. E în aceeaşi situaţie ca noi toate.

— Nu chiar aceeaşi situaţie, zise Bottschieters. Are doar unul singur de mulţumit. Picioarele noastre sunt deschise oricui, la orice oră din zi şi din noapte.

Judick simţi cum îi dau lacrimile; ruşine amestecată cu jignire. De ce s-o urască? Femeile astea erau tot ce-i mai rămăsese. Ea nu suferise ca şi ele?

— E o *aristocrată* acum, spuse Tryntgen, nu va vrea să stea de vorbă cu noi.

Judick se întoarse. Sussie fugi după ea, strigând-o, dar nu se opri. Dacă aşa trebuia să fie, atunci va fi o doamnă a regatului, cum doreau ele.

* * *

Lucretia auzi pe cineva zgâriind la cortul său şi dădu pânzele la o parte. Era Andries de Vries, lungit pe burtă, pe jumătate ascuns în tufişuri, se târâse până la cortul ei, sperând că nici unul dintre trădători nu-l va vedea. Faţa lui era pământie ca un cadavru, întreaga lui atitudine era de câine încolţit.

— Ce cauţi aici? întrebă în şoaptă Lucretia. Te vor ucide dacă te văd.

— Trebuie să vorbesc cu dumneavoastră, spuse el.

Îi făcu semn să intre. Şi-l amintea de la cinele de pe *Batavia,* un băiat aşa de palid, cu părul blond şi cu un comportament atent. Avea mâini ca de femeie, cu degete moi, lungi, şi paloarea unui om care a petrecut prea multe ore aplecat asupra unui birou.

Acum uitaţi-vă la el. Ce-i făcuseră monştrii ăştia?

— Nu ar trebui să fii aici, repetă ea.

Începu să plângă. Din senin. Cedase şi plângea, cu capul pe genunchi, ca un nebun. Nasul îi curgea, avea muci pe mânecă, dar nu părea să-i pese.

Întinse o mână să-i atingă umărul, dar el se feri.

— Nu vrei să mă atingi, spuse el.

— E în regulă.

Dădu din cap violent.

— Îmi pare rău, doamnă, ei m-au pus s-o fac!

— Ce Andries? Ce te-au pus să faci?

Dar el nu-i spunea.

Aruncă neliniştită o privire la uşă. Dacă Zeevanck sau altcineva ar intra acum, l-ar ucide.

— Şşş! zise ea, crezând că cineva îl va auzi în mod sigur plângând. Andries, pentru numele lui Dumnezeu, taci! Ai înnebunit?

— Toţi oamenii ăia, suspină el.

Simţi că se înfioară.

— Ce s-a întâmplat, Andries?

— Ei m-au obligat. E în regulă dacă cineva te obligă să faci ceva, nu? Pe tine te-au obligat să devii femeia lui Jeronimus, nu-i aşa?

— Niciodată nu i-aş ceda, zise ea. Asta crezi? Că i-am cedat? Niciodată nu am să fac asta, niciodată!

Brusc, în ochii lui apăru ură, era clar că nu asta vroia să audă.

— Nu eşti mai bună decât noi, spuse el. Crezi că eşti, dar nu eşti.

— Ce ai făcut, Andries?

— Erau bolnavi, spuse el. Oricum ar fi murit. Nu am avut de ales.

Lucretia îşi aminti de cei doi servitori care îngropau toate cadavrele din cortul bolnavilor. În ziua următoare, pânzele care le serviseră drept acoperiş fură date jos şi oferite lui Zeevanck, să-şi facă un cort mai mare.

— Tu ai fost? Tu ai făcut asta?

— Oricum ar fi murit, repetă el. Jeronimus a zis asta.

Lucretia simţi cum i se face rău de la stomac. Îşi retrase mâna de pe umărul lui, ca şi cum ar fi mărturisit că are ciumă. Se uită la ea, ca un condamnat, cu ochi care o implorau să-i dea dreptate.

— Şi tu ai fi făcut la fel.

Ea nu-i răspunse.

— Spune ceva, zise el.

Presupunea că ar trebui să-i fie milă de el. Dar nu putea găsi nici un singur cuvânt de consolare.

— A trebuit s-o fac.

— Mai bine îi lăsai să te ucidă, îi şopti ea.

— Atunci de ce mai eşti în viaţă? zise el, cu ochii arzându-i pe faţa palidă şi cu o voce plină de ură. Am crezut că eşti prietena mea.

Reciful răsuna cu zgomot. Râdea de ei, când aşa, când altfel. Vântul acela neîncetat o înnebunea.

— Spune ceva, repetă el.

Dar ea nu putu. Nu suporta nici măcar să-l privească.

Sări în picioare şi ieşi afară, în văzul tuturor.

* * *

Mai târziu în dimineaţa aceea, se afla faţă-n faţă cu diavolul, cu expeditorul viselor carnale, cu alchimistul. Intră în cortul ei neanunţat, cu ochii veseli şi cu un zâmbet de învingător şi cu o nouă pană la pălărie.

— Singurică? întrebă el.

— Cum ai vrut tu să fiu.

— Nici măcar Andries de Vries să-ţi ţină companie?

Ştia.

— O să-l omori şi pe el? întrebă ea, dându-şi seama de neliniştea din vocea ei.

— E pentru siguranţa ta.

— Faţă de Andries?

— Desigur, e un criminal, nu ştiai? Omoară oameni bolnavi.

— Eu nu sunt bolnavă.

— Un om ca el nu ştie să facă deosebirea.

Se uită la el, crezând că râde de ea. Întinse mâna şi-i mângâie faţa, tandru ca un iubit.

— Nu o să las pe nimeni să-ţi facă rău, spuse ei.

— Lasă-l să trăiască, se auzi ea spunând. Te rog.

A fost surprinsă că s-a rugat pentru el în felul acesta.

— N-am să-i ating un fir de păr, spuse el, dacă asta ţi-e dorinţa.

Apoi plecă, ţipând la David Zeevanck ca el şi alaiul lui să-l însoţească.

* * *

Supravieţuirea vine o dată cu uitarea.

Să uiţi de mamă, de soră şi de frate, de legăturile de sânge, de sângele lor pe care l-ai văzut pe stânci, iar alegerile sunt mult mai simplu de făcut. Uită de *Batavia,* uită de Amsterdam, uită de Olanda. Uită de Dumnezeu. Gândeşte-te la insulele astea fermecate ca şi când te-ai fi născut aici, de parcă ai fi trăit doar aici, de când te-ai măritat cu un nobil, iar în felul acesta nu laşi ca nebunia şi moartea să te copleşească.

Uită că soţul tău ar fi putut şti ce se va întâmpla cu familia ta. În schimb, crede-i minciunile frumoase, crede-l când neagă toate acele crime odioase.

Stai în braţele lui în nopţile întunecate şi în cele în care vântul bate puternic. Lasă-te uşor pradă uitării.

XXIV

Un bărbat va spune: diavolul m-a forţat s-o fac.

Nu oblig pe nimeni să facă nimic şi mă simt insultat când cineva crede aşa ceva. Nu sunt o persoană rea, nu neapărat rea. Dar sunt foarte curios. Îmi place să testez, dacă vreţi. Sunt un susţinător al posibilităţii.

Câteodată auzi pe cineva rugându-se: şi nu ne duce pe noi în ispită. Ceea ce deduc eu de aici este că, dacă un om e înzestrat să fie sfânt, nu mai există alternativă. La ce foloseşte tentaţia, dacă nu tocmai pentru a oferi astfel de alternative, pentru a testa şi pentru a te face să te hotărăşti?

Sau câteodată auzi pe câte unul zicând: tentaţia a fost prea mare să-i pot rezista. Nu daţi vina pe mine.

Dacă vreţi să ştiţi părerea mea, oamenii şi-au orânduit astfel societatea încât crimele prea mari sunt inevitabile. Un om îşi spune că adevărata lui natură e inevitabilă şi astfel creează propriile dezastre.

Dar eu? Eu nu am violat niciodată o femeie, nu am ucis nici un copil, nu am torturat pe nimeni. Sunt doar curios să văd dacă alţi

oameni pot face astfel de lucruri îngrozitoare; şi nu puteţi blama pe cineva pentru că este curios.

Cimitirul Bataviei

Un cunoscător macabru, căruia îi place să vadă oamenii murind.

Ca într-o piesă, sau un spectacol de stradă, să stea acolo şi să privească, cu o mână în şold şi un pahar cu vin în mâna cealaltă. Un domn, un filosof.

Andries de Vries fusese acuzat de a fi săvârşit crima de a fi vorbit cu Lucretia van den Mylen şi erau o groază de călăi dornici să-l pedepsească. Lennart van Os îi conduse pe plajă, masivul Jan Hendricks soldatul şi Rutger lăcătuşul urmau, ca nişte copii ce se jucau la soare, bălăcindu-se fericiţi prin apă, cu atenţia îndreptată asupra premiului lor.

Premiul era înalt şi stângaci, aluneca pe dalele de coral de pe plajă în timp ce fugea, cu ochii mari şi inexpresivi. În cele din urmă îl prinseră în apă, ciopârţindu-l fără prea multă delicateţe.

Dar Jeronimus păru satisfăcut de cum s-au descurcat, o privire de linişte acoperindu-i faţa, ochii strălucindu-i de plăcere.

Ea îi văzu târând corpul pe plajă. Un mormânt rapid îi fu săpat printre cuiburile de păsări şi printre crabii cu carapace neagră. Era greu să plângi pentru un băiat care a tăiat gâturile unor oameni neajutoraţi, al cărui păcat, în final, nu l-a ajutat prea mult. Ar fi fost mai bine să fi murit cu sufletul nepătat.

E simplu de spus, pentru tine, Lucretia, se gândi ea. Târfa unui nebun, şi eşti încă în viaţă.

Îl văzu pe Deschamps privind-o.

— Nu poţi să faci nimic în legătură cu asta? întrebă ea.

El ridică din umeri.

— Dar tu nu poţi?

* * *

Judick a privit şi ea când l-au omorât pe de Vries. Nu a crezut vreodată că se va obişnui cu brutalitatea, dar acum putea privi orori ca asta fără să întoarcă măcar capul. Se părea că în fiecare inimă există un loc în care moartea poate fi îndurată fără să scoţi un murmur, atâta timp cât nu era a ta.

Chiar nu se mai recunoştea. Era ca şi când Jeronimus şi gloata lui i-ar fi tăiat capul şi l-ar fi transferat pe un nou corp, cu o istorie complet diferită. Gândirea ei se schimbase o dată cu această schimbare.

Cealaltă Judick ar fi fost purtată de curent, ca o barcă în larg, luând cu ea amintirile din Amsterdam, de acasă, din biserica tatălui ei, din familie. Noua Judick căuta refugiu în prezent, unde Coenraat o ţinea în siguranţă şi o făcea să se simtă bine.

Această străină, soţia unui nobil, descoperise atâta blândeţe la noul ei soţ, ceea ce era aşa de neaşteptat, încât o făcea să uite de celelalte lucruri grave ce erau evidente. În loc să-şi plângă familia, îşi petrecea zilele visând la lucrurile pe care ea şi Coenraat le făceau în lungile nopţi. Pentru prima dată în viaţa ei ajunsese să cunoască trupul unei alte persoane la fel de bine ca pe al ei; părul blond al lui Coenraat de pe braţe şi piept, cicatricea mică de la colţul sprâncenei, barba lui moale. Unirea lor era la fel de dulce pe cât îşi imaginase.

Asta voi face, se gândi ea; o să-mi uit trecutul şi o să-mi ignor viitorul. Dacă trăiesc aici în prezent, nimic nu-mi poate face rău. Nu-mi pasă dacă asta mă face vinovată faţă de tata sau faţă de Dumnezeu. Amândoi m-au trădat şi m-au abandonat, iar dacă sunt pierdută acum, împreună cu restul celor care aparţin diavolului, voi profita cât pot.

* * *

Predicatorul stătea pe plajă, mişcând uşor din buze în timp ce citea din Biblia ruptă şi pătată de sare, singura lui avere în această lume de nebuni. O umbră se văzu peste pagina pe care o citea şi el ridică privirea speriat, crezând că era Jeronimus care venise iar să-l chinuie.

— Judick, spuse el.

Coenraat era cu ea, iar el îl împinse uşor cu cizma.

— Asta faci tu când un domn trece cu doamna lui? zise Coenraat. Ridică-te şi fă o plecăciune.

Predicatorul făcu cum i se ceru.

Slăbise aşa de mult, Judick de-abia îl mai recunoştea. Sarea acoperise pasmanteria de pe haina sa, iar pantofii aveau talpa dezlipită. Dar apa şi vântul îi corupseseră cel mai mult spiritul; nu era sigură dacă nu-l ura când era aşa de formalist şi

slugarnic.

La sugestia lui Coenraat veniseră să se plimbe pe plajă, cu hainele lor elegante furate, de parcă ar fi fost un cetăţean cu soţia lui pe Heerenstraat. Purta o rochie elegantă pe care Coenraat pusese croitorii să i-o facă din mătasea furată din bunurile companiei; propria haină fiind ornamentată cu *pasmanterie.*

Plecaseră la plimbare, în această dimineaţă frumoasă, de-a lungul graniţelor regatului.

— Mi-ai găsit un soţ extraordinar, tată, zise ea.

Zâmbi bolnăvicios, pe când stătea acolo, în zdrenţele lui negre. Aruncă o privire nervoasă în direcţia lui Coenraat, ca un câine care aşteaptă ca stăpânul să-l lovească.

— Sunt soţia unui domn, acum, nu eşti mândru de mine?

— Poate ar trebui să le ceri să-mi dea de mâncare, fata mea.

— Mie îmi pari destul de gras, ca un porc, zise Coenraat.

— Trăiesc cu iarbă.

— Asta pentru că n-ai învăţat să pescuieşti. Nu scrie nimic în Carte despre pescuit?

Lovi Biblia din mâna predicatorului.

Allert Jansz şi Mattys Beer veniră repede pe plajă să participe şi ei la distracţie.

— Omul ăsta te deranjează, căpitane? îl întrebă Allert pe Coenraat.

— Ce crezi că ar trebui să facem cu el?

— Hai să-l înecăm, zise Allert.

— Du-te şi adu nişte frânghie, zise Mattys Beer.

Genunchii predicatorului se înmuiară şi căzu pe plajă.

Se uită în sus la fata lui, cu faţa udă de lacrimi.

— Judick, dragă, spuse el.

— Lăsaţi-l, zise ea. Cine va mai împinge bărcile pentru voi?

Coenraat suspină.

— Are dreptate.

— Nu e prea bun la munca grea, zise Allert. E din ce în ce mai încet.

— Să-l mai lăsăm o zi, să vedem cum se descurcă, zise Coenraat.

Allert şi Beer rânjiră unul la altul şi apoi plecară. Se distrau şi ei, atâta tot. Nimeni nu era ucis pe insulă fără aprobarea lui Jeronimus, iar ei ştiau că domnul căpitan-general îl dorea în viaţă

încă puţin.

— Vino, Judick, zise Coenraat şi îi întinse mâna şi-şi continuară plimbarea de parcă ar fi evitat vreun cerşetor nedorit.

XXV

Jeronimus spune că religia nu e decât o invenţie a preoţilor pentru a-i supune pe oameni, o cale pentru un om mediocru să găsească o recompensă într-o viaţă trăită prost.

Religia, este după părerea mea, o mască pe care un om o poartă pentru ca atunci când se uită în oglindă să vadă altceva. Cu siguranţă nu le-a fost de ajutor acestor suflete sărmane din regatul lui Jeronimus, pentru că, doar dacă nu dispreţuieşti moartea, religia nu poate fi altceva decât un mod de a dispreţui viaţa.

În ceea ce mă priveşte, eu nu am nimic cu religia. Mi-a fost întotdeauna prietenă.

Cimitirul Bataviei

— Vino, spuse Jeronimus mângâind patul, stai lângă mine.

Arăta foarte bine în haina lui roşie cu tivurile aurite.

Turnă vin din ulcior într-o ceaşcă de alpaca. Zâmbetul lui dispăru la fel de repede cum apăru când văzu expresia de pe chipul ei.

— Draga mea Lucretia, ce s-a întâmplat?

Ea nu-i răspunse.

— Ai o faţă aşa lungă, nu stai bine aici?

— Crezi că nu am văzut ce a păţit Andries de Vries?

Aruncă ceaşca în cort, o izbucnire pe care nu a anticipat-o. Vinul se prelinse pe pânze, ca sângele vărsat.

Se uită la mizeria pe care a făcut-o, apoi se încruntă şi se întoarse, de parcă ar fi fost greşeala altcuiva. Zâmbetul îi reapăru.

— Băiatul era un criminal, spuse el. Ştii câţi oameni a omorât?

— Din ordinele tale. Se ridică.

— Din ordinele *mele?*

Se duse la uşa cortului şi stătu acolo cu mâna-n şold.

— Aşa crezi?

— E adevărat.

— Nu înţelegi. Eu încerc să menţin ordinea aici cum pot mai bine! Ştii cât de greu îmi este? Nu înţelegi ce vreau să fac?

Ea se uită lung la el.

— Unii dintre oamenii de aici sunt imprevizibili. Nu ai văzut ce schimbat e Zeevanck de la naufragiu?

— Zeevanck face ce-i ordoni, ca şi ceilalţi.

— Doar eu te ţin departe de diavol, Lucretia. Dacă nu eram eu, ţi-ar fi făcut ce i-au făcut lui Andries.

Era aşa convingător. Vocea lui te putea hipnotiza, trebuia să-ţi repeţi la nesfârşit ceea ce ai văzut cu propriii ochi. Aproape îl credeai, cu zâmbetul lui poznaş şi sprâncenele ascuţite, că toate crimele astea erau o glumă nevinovată.

— Hai, lasă, zise el întinzându-i din nou ceaşca, viaţa e prea scurtă pentru a fi aşa nefericită.

Ea se întoarse.

— M-ai văzut vreodată omorând pe cineva? zise el.

— Eşti prea inteligent să faci asta.

— Desigur, nu crezi că aş putea opri ce se întâmplă aici, de unul singur, nu?

Când nu-i răspunse, îşi luă pălăria de pe pat:

— Sunt insultat, doamnă.

Ea se uită la el. El credea, se gândi ea, chiar credea că s-a purtat urât cu el.

— Văd că tu consideri că sunt chiar dracul în persoană, spuse el.

— Eşti ruda lui, cel puţin.

Oricum l-ar fi insultat, îi trecuse repede şi se aşeză din nou pe patul ei îngust, medalionul de aur strălucindu-i pe gulerul cămăşii, sorbind din vinul companiei, simţindu-se în largul lui.

— Vino, aşază-te lângă mine, Lucretia.

— Sunt femeie măritată, Jeronimus

— Căsătoria. O formă de sclavie. Este nedrept ca o femeie să aparţină unui singur bărbat. Toţi oamenii o doresc, iar dorinţa vine de la Dumnezeu. Ne amestecăm în legile fireşti ale Domnului.

— Este nedrept ca o femeie să aparţină unui singur bărbat, spui tu, dar totuşi nu laşi pe nimeni să se apropie de mine.

Putea să se joace cu cuvintele toată noaptea, dacă asta voia.

Nu o luă în seamă, zâmbi, ca şi cum încăpăţânarea ei era doar

un truc să-l ademenească şi mai mult.

— Sunt cel mai puternic om de pe insulă, zise el despre pământul lui sterp, de stânci, de parcă ar fi vorbit de Spania. Puterea nu te excită?

— Domnule comerciant, chiar nu văd de ce crezi că vreau să-mi faci curte, chiar dacă nu aş avea un soţ care mă aşteaptă în Java. Altele par să te găsească atrăgător, cât despre mine, mai degrabă m-aş combina cu un gândac.

Se ridică, uimit de remarca ei.

— Nu ştiu ce am făcut să-ţi merit dispreţul, zise el.

— Eşti un hoţ şi un criminal. Ar trebui să te iubesc pentru asta?

— Sper ca în timp să-ţi dai seama că nu sunt nici una din ele şi ca Dumnezeu să-ţi deschidă ochii să vezi adevărul.

Se ridică, se opri o clipă şi-i aruncă o privire de om rănit, de parcă ar fi fost un soţ nedreptăţit şi plecă.

* * *

Pielea lui Coenraat e palidă, îi poţi vedea venele albastre prin ea, pare aproape transparentă în strălucirea lămpii. Se plimbă cu degetul de-a lungul unei vene de-a lui, simţindu-i pulsul de la încheietură.

— Poţi opri ce se întâmplă? îi şopti ea.

— Ce-ţi pasă de câţiva muncitori şi fermieri?

— Când va veni vasul…

— Nu vine nimeni după noi. Jeronimus e singura noastră salvare.

— Coenraat…

— Nu am eu grijă de tine, femeie? Nu-ţi face griji cu astfel de lucruri. Nimeni nu-ţi va face nici un rău aici.

Îi puse uşor mâna pe un sân.

— Mi-e frică.

— Nu are de ce să-ţi fie frică. Ţi-am spus. O să am grijă de tine. Mereu.

— Ce o să se întâmple cu tata?

— Nimic. Jeronimus nu vrea să-l piardă.

— Jeronimus e nebun.

— Va trebui să fim alături de el, femeie. El e singura noastră scăpare. Crezi că mie îmi plac toate crimele astea? Dacă ne

împotrivim, ne vom trezi cu Steenhower la uşă cu un topor în mână.

Simţi atingerea moale a bărbii lui pe piele. Mâna lui era între picioarele ei, care se deschid convinse de blândeţea lui. Treptat deveni conştientă de o anume senzaţie de plăcere, pentru prima oară. Se gândea probabil că aşa trebuie să se simtă o pisică atunci când e mângâiată.

— Ai încredere în mine, Judick, şopti el.

Avea nevoie de consolarea şi atingerea lui. Avea atâta nevoie încât în loc să-l apuce de umeri ca el să-şi croiască drum spre ea, ea l-a înlănţuit cu braţele, îmbrăţişându-l aşa cum face o soţie cu soţul ei.

* * *

În dimineaţa următoare, Fasolică, Allert Jansz şi Jonas van Luyck ieşiră la pescuit. Îl strigară pe predicator să le împingă pluta în apă.

Sărmanul tata. Haina lui neagră era numai zdrenţe, pantofii lui lustruiţi cu cataramă erau putreziţi de la apa de mare, rigizi ca oţelul. Barba-i crescuse şi vorbea de unul singur. Chiar şi burtica lui grasă dispăruse, iar pantalonii erau ţinuţi cu ajutorul unor frânghii. Ar trebui să-i fie milă de el.

Dar totuşi; era greu să nu-şi piardă răsuflarea în timp ce se împiedică în marginea ascuţită ca briciul de coral şi căzu cât era de lung în apă. Oamenii de pe plută râseră de el, iar remarcile lor se auziră până pe plajă, unde Coenraat şi ceilalţi *aristocraţi* priveau.

— E inutil, zise Lennart van Os. De ce nu-l ducem unde-i apa mai adâncă să-l înecăm?

— Să i-l lăsăm lui Pelgrom care vrea să-şi încerce noua lui sabie, zise Jan Hendricks.

Coenraat se întoarse şi se uită la Judick.

— Ce zici? Tu decizi.

Tatăl ei stătea acolo, ud fleaşcă, cu gura deschisă ca un animal mut, aşteptând ca ea să rostească sentinţa. Hai, vorbeşte-mi de Dumnezeu, se gândi ea. Tu m-ai dat diavolului ăsta, poftim acum recompensa.

Ei doar se distrau, dacă ar fi ştiut el. Dacă vreodată ar fi decis că s-au săturat de el, nu ar mai fi glumit. Ştia asta foarte bine.

— Lăsaţi-l să ne prindă nişte peşte pentru cină, zise ea.

Şi aşa îl privi ea toată după-amiaza, stând în apă până la brâu, cu undiţa pe care i-o dăduseră ei. Stătu acolo până se înseră, dar nu prinse nici un peşte. Îşi dădu acum seama de ce tatăl ei se făcuse preot; nu era bun la nimic altceva.

* * *

Jeronimus îi privea cum se distrau cu predicatorul. I-ar fi plăcut să se distreze altfel cu el, dar le-ar fi putut fi încă folositor. Observă îngrijorat că oamenii lui se cam plictisiseră. Fuseseră pe insula cu foci de două ori şi nu mai aveau nimic de făcut acolo, la fel şi în insula Verrader. Se gândise că au scăpat de cei care le-ar fi putut crea probleme în cimitirul Bataviei, dar nu ştiai niciodată, întotdeauna se mai putea ivi altul.

Iar băieţii aveau nevoie de ceva care să le distragă atenţia.

Mai târziu în după-amiaza acelei zile, patrula pe plajă când văzu ceva.

— Ia uită-te la Aldersz, îi spuse Jeronimus lui Steenhower. Ce face cu cuiburile alea?

— I-am spus eu să le cureţe.

— Nu se descurcă prea bine.

— Ce să faci, este dogar de meserie.

— Din câte ştiu eu, nici în meseria lui nu era prea bun.

— Nu-i prea ajută capul de pe umeri, asta-i sigur.

Jeronimus râmji.

— Putem să rezolvăm noi această problemă pentru el.

Se întoarse în cortul lui şi reapăru cu una din săbiile comandantului, puţin cam ruginită de apa de mare de la naufragiu, dar încă bună pentru a fi folosită.

Îl văzu pe tânărul Pelgrom şi i-o aruncă:

— Am o treabă pentru tine.

Băiatul ţipă entuziasmat, de parcă în loc de sabie ar fi primit un pumn de monede de argint.

— Pot să mă duc să pescuiesc cu ceilalţi?

— E doar un peşte, spuse Jeronimus. Îl tragem noi pentru tine, tu trebuie doar să-l tai.

Steenhower dezaprobă.

— Copilul asta nu poate să taie nici unt cu un topor în ambele mâini. Poftim, Mattys, fă-o tu.

Mattys Beer, mai mare şi mai solid decât tânărul Pelgrom, apucă mânerul săbiei şi încercă să-l pună pe fugă. Dar tânărul Pelgrom începu să plângă şi să ţipe, implorându-l pe Jeronimus să-şi respecte promisiunea. Dar Beer se plictisi de acest joc şi-i dete o lovitură după ureche lui Pelgrom care se clătină.

Era un lucru bun, se gândi Jeronimus. Doi oameni care se certau pentru a tăia capul altui om. Niciodată nu se va plictisi de noii lui prieteni. Era minunat.

— O să ascut sabia, îi zise Mattys Beer cu un rânjet lui Steenhower. Pregăteşte-mi peştele în plasă.

* * *

Era mijlocul zilei şi Coenraat era deja beat. Părea să stea ameţit aproape fiecare oră în ultimul timp; poate avea mustrări de conştiinţă, se gândi ea. Ceea ce făcuse el depăşea cu mult glumele rele cu care se distra în tinereţe în Ghent, când trezea în miezul nopţii cetăţenii aruncând cu pietre în ferestrele lor, îmbătându-se criţă prin bordeluri şi scandalizând matroanele. Acum avea mâinile pătate cu sânge şi, i se părea ei, începuse să-i pară rău.

— Trezeşte-te, zise Judick zgâlţâindu-l.

Deschise un colţ al gurii şi bolborosi ceva. Puţea ca pivniţa unei cârciumi.

— Ce dracu’ vrei? ţipă el la ea.

— Ajută-mă, zise ea. Or să-l omoare pe Aldersz.

— Şi?

— Nu a făcut rău niciodată nimănui. Îţi ascute sabia şi-ţi aduce peşte. Spune-le că ai nevoie de el.

O împinse, lovind-o cu cotul în ochi. Nu fusese intenţionat, dar o durea şi o făcu să cadă pe pământ, uimită.

— Aldersz poate să putrezească în iad, zise Coenraat.

Ea fugi afară, se duse pe plajă cât de repede putu. Dar când ajunse ea acolo, era prea târziu.

* * *

Aldersz se uită la ei în timp ce se apropiau, cu mâinile tremurându-i, cu ochii plini de teamă. Ştia ce aveau de gând.

— Vino aici, zise Jeronimus.

Aldersz murmură ceva zicând că trebuie să cureţe un cuib, dar Steenhower îi dădu o palmă după ureche, calmându-l.

— Stai aici, pe plajă, zise Jeronimus.

Aldesz tremura aşa de tare, încât picioarele nu l-ar fi ţinut oricum. Era un băiat mare şi prost. Trebuie să fi ştiut ce-l aşteaptă.

— Vă rog, nu-mi faceţi rău, se plânse el şi cu un brânci dat de Steenhower căzu.

— Nu o să-ţi facem rău, zise Jeronimus, doar ne distrăm puţin.

— Fac tot ce-mi cereţi, zise Aldersz.

Jeronimus îi făcu semn lui Zeevanck.

— Hai să-l legăm la ochi, zise el.

— Vă rog, zise Aldersz.

— Nu te mai plânge, băiete. Nu-ţi vom face nimic rău. E doar un joc.

— Ce joc? întrebă Aldersz şi pentru o clipă Jeronimus crezu că o să fugă şi o să strice totul.

— O să-ţi explic imediat, zise Jeronimus.

Pelgrom stătea încă acolo, tremurând. Vroia să facă el treaba. Wouter Looes îl plesni să tacă.

Jeronimus îi dădu lui Zeevanck o batistă de mătase din buzunar, cu care îl legă la ochi pe Aldersz.

— Ce faceţi? întrebă Aldersz.

Jeronimus nu răspunse. Aldersz stătea cu mâinile pe genunchi, legat la ochi şi plângea ca un copil. Jeronimus se uită în jur, îl văzu pe Mattys Beer făcându-şi drum pe plajă, cu sabia proaspăt ascuţită.

— Nu e nevoie de asta, căpitane-general, îi spuse Wouter Looes.

Jeronimus nu spuse nimic.

— Prinde peşte pentru noi, zise Wouter.

— Vreau să-mi daţi jos asta, se plânse Aldersz punând mâna pe batistă.

Beer duse sabia jos şi Jeronimus simţi un curent de aer când o răsuci. Capul lui Aldersz căzu în nisip. O singură lovitură, o îndemânare demnă de un călău din Batavia. Corpul lui Aldersz căzu, sângele curgându-i şuvoaie din gât. Picioarele i se răsuciră.

Steenhower aplaudă, iar Mattys rânji şi făcu o plecăciune.

— Şi eu aş fi putut face asta, ţipă Pelgrom şi fugi pe plajă.

Jeronimus ridică privirea.

— E în regulă, puteţi să-i descoperiţi ochii acum, zise el, ţinându-l în faţa lui.

Sângele se scurgea din venele de la gât.

— Ce s-a întâmplat? Ţi-ai înghiţit limba?

Steenhower şi Zeevanck se prăpădeau de râs.

— I-am spus că-i doar o glumă, dar unii oameni nu înţeleg de glumă, zise Jeronimus lăsând capul să pice pe pământ.

Se uită pe plajă. Lucretia îi privea. Uitaţi-vă la faţa aceea ursuză. Dacă fata aia ar avea puţin simţ al umorului, ar putea fi perfectă.

* * *

În noaptea aceea l-au găsit pe Deschamps în cortul lui, ghemuit, nefericit într-un colţ, pe pământul tare. Probabil se gândea că or să uite de el dacă se ascundea acolo.

— Ce s-a întâmplat, Salomon? zise Jeronimus. Arăţi de parcă l-ai fi văzut pe dracul în persoană.

Jeronimus avea o torţă. Faţa funcţionarului strălucea de sudoare. Se uită la ei, la băieţii van Welderens, la Jan Hendricks, Steenhower. Pe faţa lui se citea o teamă îngrozitoare. Un moment pe care merita să ţi-l aminteşti, se gândea Jeronimus. Poate ar putea fi repetat cândva, la un alt nivel.

Deschamps părea să caute un mijloc de scăpare. Nu avea unde să fugă, dar asta nu-i împiedică pe oameni să se gândească.

— Putem să avem încredere în tine, Salomon? şopti Jeronimus. Ştii, unii dintre *aristocraţi* spun că nu poţi avea încredere într-un evreu. Eu le-am spus că se înşală în privinţa ta.

— Poţi avea încredere în mine, căpitane-general.

Se feri când Jeronimus se ghemui lângă el şi puse o mână pe el.

— Asta le-am spus. Le-am spus că eşti loial, până la moarte.

— Te rog, nu-mi face rău, şopti Deschamps.

Urma să plângă, precum Aldersz. Ce frumos.

Zeevanck începu să râdă, la fel fraţii van Welderen, bucurându-se de distracţie.

— Auzi zgomotul ăla? întrebă Jeronimus.

Era plodul lui Mayken Cardoes, care plângea în noapte. Nu are suficientă apă, zisese Mayken. Laptele meu a secat. Jeronimus îi

oferea un galon de lacrimi. Bea asta.

Deschamps dădu din cap.

— Aud, spuse el.

— Poţi să faci copilul să tacă, pentru noi?

Jeronimus nu trebui să-i explice, ştia la ce se referea.

— Te rog, nu am fost un bun servitor?

— Un bun servitor, zise Jeronimus mângâindu-i braţul, este unul care face tot ce-i ceri fără să mai pună întrebări.

— Dar e doar un prunc.

— Exact.

Şi Jeronimus se dădu la o parte, aşteptând să vadă ce va face. Era o experienţă extraordinară în alchimie. Să defineşti elementele: o porţie mare de frică, amestecată cu acea substanţă ce alcătuieşte sufletul uman. Ce este ceea ce-l va face să fie tare sau să se îndoaie? Era greu de ştiut până nu aplicai şi puţină căldură. Fascinant.

* * *

Era în zorii zilei, frig. Lucretia o găsi pe Mayken Cardoes umblând ca o oarbă prin tufişuri, o zgudui de umeri, dar nu primi nici un răspuns de la ea.

— Unde ţi-e copilul? o tot întreba ea.

Îl ţinea în braţe, dar avea corpul rigid ca un lemn.

Îi trebui mult timp până reuşi să afle de la ea ce s-a întâmplat. Cu o noapte înainte, Salomon Deschamps a luat-o prin surprindere şi i-a strangulat copilul şi a aruncat cadavrul în apă să fie mâncat de rechini. Nu i-a spus nici un cuvânt.

Ce fel de om putea face aşa ceva?

Ce fel de om?

XXVI

În mitologia vechilor greci, zeul Pan are coarne, urechi şi copite de capră. Apetitul lui sexual era nesăţios, le urmărea mereu pe nimfele care dansau pe muzica fluierului lui. Din nefericire pentru el, avansurile lui erau întotdeauna respinse deoarece era prea urât.

Orice om ale cărui vise de frumuseţe au fost dărâmate din

cauza propriilor lipsuri va simţi compătimire pentru Pan, se va identifica cu el; oameni ca David Zeevanck, Steenhower, Mattys Beer, ale căror apetite sexuale au depăşit cu mult capacitatea lor de a le satisface.

Şi nu numai ei. Mă refer, desigur, la aproape toţi bărbaţii.

Un lucru interesant, pe care probabil nu-l ştiaţi; călătorii, în special femeile, au crezut că au auzit sunetul fluierului lui Pan noaptea, în sălbăticie, şi au ştiut că el este în apropiere. Cuvântul care a descris reacţia lor s-a păstrat din acel trecut întunecat.

Acel cuvânt e panică.

Cimitirul Bataviei

Şi îi ţinea în sclavie, cum făcuse întotdeauna, promiţându-le o altă lume.

În acest nou regat erau bogăţii ce depăşeau imaginaţia, comori şi lucruri sofisticate despre care doar ai visat. El era cel care le aducea visele, ţesătorul diferitelor şi minunatelor destine. Era cântul sirenelor ce chema către ambiţie.

În unele nopţi când erau adunaţi în cortul lui, scotea cufărul comandantului şi îl deschidea cu grijă, pentru a le arăta tezaurul de lanţuri, medalioane, brăţări şi inele, toate de aur, înfăşurate în catifea roşie. Asta era ceea ce compania pitise de ei, aceasta era frumuseţea secretă a bogăţiei. În faţa atâtor bogăţii, un om de-abia mai putea respira.

Cu un gest teatral, el ridica cutia şi mai scotea o cheie cu care deschidea încă o cutie dinăuntru. Toţi rămâneau muţi de uimire când el scotea medalionul lui Constantin, în rama lui de argint. Era destul de mare pentru a-i încăpea în palma deschisă, îl ţinea sus, ca ei să-l poată vedea mai bine. Dar nu lăsa pe nimeni să-l atingă, să-l murdărească cu degetele lui de om de rând.

— E cea mai mare bucată de agată din toată lumea, le zise el lor, vedeţi, aici, împăratul Constantin, unul dintre cei mai mari regi din antichitate, gravat în carul lui, cu doi centauri în hamuri trecând peste duşmanii căzuţi. Această piesă rară i-a fost oferită împăratului roman acum o mie trei sute de ani. A căzut în mâinile pictorului Rubens, care i-a dat-o lui Pelsaert pentru a fi vândută în Orient. Era destinată împăratului indian, Jahangir. Valorează mai mult de cinci mii de guldeni.

Oamenii fluierară şi dădură din cap, impresionaţi.

— Iar asta… nici măcar compania nu ştie de existenţa ei, pentru că Pelsaert trebuia s-o vândă pe sub mână.

Ridică mai sus ca să se poată vedea. Era o vază, cam de cincisprezece centimetri înălţime, tăiată dintr-o singură bucată de agată, culoarea fiind în degrade de la culoarea mierii la albul ca laptele, gravată cu un desen de struguri şi frunze de viţă; pereţii erau finisaţi aşa de bine, încât în unele locuri păreau transparenţi. Pe mânere erau sculptate două feţe ale lascivului zeu al pădurii, Pan.

— O bijuterie inestimabilă, zise el, veche de mai bine de o mie de ani, dacă nu şi mai mult. Câte bijuterii putem fura când o să plecăm de aici cu propriul vas?

Ştiau acum ce voiau. Care dintre ei mai dorea acum să se întoarcă la stricteţea vieţii olandeze, după ce au gustat din libertatea deplină de aici, chiar dacă ar fi fost posibil să se întoarcă? Viitorul era în mâinile lor. Într-o bună zi, compania îi va căuta, iar în acea zi, regatul lor va avea graniţele mai mari decât acum.

— Cum vom face asta? întrebă Zeevanck.

Jeronimus sorbi o înghiţitură din coniac, iar buzele îi străluciră în lumina lămpii.

— Când vor veni corăbiile să ne salveze, ofiţerii vor veni la mal mai întâi. Noi o să râdem, o să bem şi o să sărbătorim salvarea noastră împreună. Iar când va fi noapte, iar ei toţi vor fi beţi, le vom arăta comoara pe care am păstrat-o pentru companie şi le vom tăia gâturile.

Steenhower râse în sinea lui. Nu era nici unul căruia să-i placă mai mult să ia gâtul cuiva decât lui, se gândi Jeronimus.

— Apoi, în întuneric vom înota la corăbii şi vom pune stăpânire pe ce a mai rămas din echipaj. Dacă va fi şi căpitanul cu ei, va fi mult mai uşor, pentru că ne va ajuta. Apoi putem folosi vasul să jefuim Onorabila Companie sau pe cei din Specks, pe cine om găsi, înainte de a ne retrage ca nişte domni bogaţi pe Coasta Berberă.

— Lordul meu, Zeevanck, zise Coenraat râzând şi bătându-l uşor pe umăr pe funcţionar, făcându-l pe acesta să zâmbească precum un puşti.

Îi plăcea cum suna.

Băură şi închinară pentru viitorul lor succes. Niciodată nu li se

păruse lumea mai frumoasă sau mai promiţătoare decât în noaptea aceea pe insulele acelea pustii unde aveau tot ce-şi doreau: băutură şi femei, şi promisiunea bogăţiilor şi a unei vieţi îndestulate. Însuşi Pan le zâmbea, arătându-le calea. Era o noapte frumoasă în care să trăieşti, cu sabia la brâu şi coniacul în stomac.

* * *

— Am aici ceva ce ţi-ar plăcea să vezi, zise Jeronimus.

Avea în poală o cutie de lemn, iar într-o mână o cheie. Introduse cheia în încuietoare, cu o răutate intenţionată. Un om căruia îi plăcea să se dea în spectacol, Jeronimus al nostru.

— Vrei să arunci o privire?

Lucretia încercă să pară dezinteresată, dar el o cunoştea prea bine.

— O doamnă ca tine nu poate rezista unei bijuterii rafinate.

— Ce vrei de la mine, Jeronimus?

— Nu te doare dacă te uiţi, spuse el.

Deschise puţin cutia, oprindu-şi un suspin.

— Te gândeşti să mă seduci în felul acesta?

Sprâncenele i se arcuiră.

— Domnul comandant mi-a spus despre piesa asta în timpul călătoriei. A fost o imprudenţă din partea lui, nu crezi?

— Ce piesă?

— Este o vază din tezaurul împăratului roman Constantin. Imaginează-ţi. Veche de o mie trei sute de ani.

— Nu te cred, spuse ea.

— Aparţine pictorului Rubens. Pictorul acela ale cărui portrete sunt enorm de scumpe.

— Arată-mi, spuse ea, curioasă.

— Nu, zise el. Trebuie să vii aici, şi făcu semn cu mâna pe pat, lângă el, aproape ca o curvă.

Se ridică în picioare şi făcu acei câţiva paşi care-i despărţeau. Dar cum spusese şi el, nu durea să te uiţi. Când ajunse lângă el, închise capacul.

— Un sărut, zise el.

— Nu!

— Un prinţ ar da şi zece mii de guldeni pentru o astfel de bijuterie. Eu nu-ţi cer decât un sărut şi bijuteria e a ta.

— Nu e a ta ca să mi-o dăruieşti.

— Nu? O am aici în poală. Mă pot lipsi de ea, dacă vreau. Eu reprezint puterea şi viaţa aici, Lucretia. Orice vrei îţi pot oferi.

— Atunci du-mă în Batavia, să pot fi cu soţul meu.

Se ridică în picioare, întinzând mâna.

Ea se feri de atingerea lui.

— Chiar asta vrei? Vocea lui deveni blândă. Chiar îţi e dor de acest Boudewyn? Îţi ştie el gândurile ascunse, te face el să simţi că fiecare zi e o bucurie şi o minune, la el visai tu când traversam oceanul, când am plecat din Amsterdam?

Simţi cum respiraţia i se accelerează. Cum îndrăznea să ştie aşa de mult din ceea ce gândea şi simţea ea?

Îi mângâie părul.

— Eşti o doamnă aşa de frumoasă. Ai fost făcută să porţi bijuterii. Dar era să uit. Soţul tău doar le lustruieşte pentru ca altele să le poarte, nu-i aşa?

— Nu-mi pasă prea mult de astfel de lucruri.

Zâmbi uşor, citindu-i în suflet din nou.

— Frumoasa mea Lucretia, vrei să străluceşti, nu-i aşa? Vrei să străluceşti ca paradisul, vrei un bărbat care să te facă doamnă mare, regină.

Simţi degetele lui pe obraz şi tresări de parcă ar fi fost arsă.

— Nu mă vei avea niciodată, zise ea.

— Un singur sărut şi tot ce e în cutie îţi va aparţine.

— Pleacă de lângă mine!

Îl împinse aşa de tare încât aproape căzu. Faţa i se schimonosi de furie, iar ea aştepta să fie atacată. În schimb el se întoarse şi ieşi din cort.

* * *

Acum era rândul lui să fie chinuit.

Era un joc de putere, curios de negociat, se gândi ea. El o dorea, dar nu o va lua cu forţa. Vroia ca ea să i se dăruiască de bună voie. Să fi fost din pricină că se temea să folosească singur violenţa, deşi era evident că-i plăcea s-o privească, sau era din vanitate?

Îl va lăsa să se zbată în propriul ei cârlig. Era un lucru impresionant: vroia aşa de mult s-o atingă, dar totuşi îi permitea să-l respingă. Pentru un om aşa de deştept, nu avea nici un pic

de tact cu femeile, ceea ce-o făcea să-l dispreţuiască.

* * *

Dar nu toate femeile din regat dormeau tresărind sau singure. Judick Bastaniez se cuibărea în braţele monstrului ei şi se bucura de căldura trupului lui, de părul lui de pe piept ce-i gâdila obrajii, sămânţa monstrului scurgându-se rece printre coapsele ei.

Pânzele cortului fluturau în vânt, iar păsările singure se chemau una pe alta în întuneric. Căzuse din graţiile Domnului.

Puteau exista susţinători ai ei, se întreba ea, într-un ţinut unde virtutea şi păcatul nu erau interzise?

Încercase să-l urască, să i se supună doar din necesitate. Dar nu se aşteptase la atâta tandreţe din partea lui, nu se aşteptase ca monstrul să se poarte aşa frumos cu ea. Era greu să urăşti când trebuia să-ţi concentrezi mintea asupra acelei un în fiecare clipă pentru a nu fi uitată.

Coenraat nu era aşa îngrozitor, îşi spunea ea. Doar că, dacă el nu suferise vreodată, îi era greu să-şi imagineze că alţii suferă. Nimeni, în afară de el, un băieţel răsfăţat care nu se maturizase, nu avea sentimente. Jucăriile lui din copilărie deveniseră acum bijuteriile ieftine şi femeile, se ducea la execuţii împreună cu tovarăşii lui *aristocraţi* şi se îmbăta.

Totuşi trebuie să fi simţit ceva pentru ea, pentru că se purta frumos cu ea, o adăpostise de necazuri. Tatăl ei avusese dreptate până la urmă, dacă nu ar fi fost Coenraat, ea şi-ar fi petrecut zilele în cort cu Sussie şi Tryntgen şi celelalte femei. În final, lucrurile ieşiseră bine pentru ea.

* * *

Lucretia era şi ea trează, cu un muc de lumânare aprins. Stătea acolo aşteptând ca el să vină, tresărind la fiecare pas pe care-l auzea în întuneric. Adormi chinuită, vântul din sud aducând cu el lapoviţă. Sări la auzul unui ţipăt în noapte.

Şi ei îl aud, pe plajă, unde predicatorul încearcă să doarmă adăpostit pe stânci, împreună ce ceilalţi meseriaşi care muncesc pentru stăpânii regatului. Maestrul Jansz ştie că ucid din nou şi se uită speriat peste umăr în timp ce se aruncă în apele întunecate ale lagunei şi se îndreaptă spre canal, ţinându-se de o

bucată de lemn din epavă, spre silueta întunecată a insulei cu foci, de partea cealaltă a canalului.

* * *

Jeronimus se uită în ochii soldatului îndreptaţi spre panglica albastră pe care o răsucea între degetele lui pline de bijuterii. Hans o recunoscu, desigur, deşi până acum nu fusese spus nimic.

— Se spune că atunci când un bărbat îşi ia o soţie, o transformă în sclavă şi îl jigneşte pe Dumnezeu, pentru că nu e ceva firesc. Pentru că bărbaţii întotdeauna vor tânji după femei şi doar folosirea în comun a femeilor face ca o societate să fie liniştită. Nevoia de femei îi face bărbaţi să se ducă la luptă.

Dacă se auzea sau nu, era greu de spus. Hans Hardens nu-şi luase ochii încă de la panglică. Întotdeauna au existat obiecte care puteau vrăji un bărbat; pentru unii, acestea erau monedele, pentru că reprezentau lăcomia lor, pentru Hans, era panglica, deoarece reprezenta vina lui, iar fără ea ar fi fost liber.

Jeronimus ridică panglica sus, pentru ca Hans să se uite la ea cu atenţie.

— Ea nu va mai avea nevoie de ea, spuse el.

Hans luă panglica şi o strivi în pumn. Să o păstreze, sau să o arunce în vânt? El trebuia să decidă. Spuneau că ea s-a luptat. Pelgrom a trebuit să stea pe picioarele ei, în timp ce Michel Liebent şi Gysbert van Welderen o ţineau de mâini, iar fermierul Hendricks făcea treaba.

Strangulată cu propria panglică.

Era înfiorător, dar făcea parte din alchimia sufletelor.

* * *

Zeevanck stătea la intrarea cortului, privind-o de sus în jos, privind-o cu câtă insolenţă putea avea un bărbat, încercă să se uite şi ea la el, dar răutatea din ochii lui o făcu să-şi întoarcă privirea. Când se gândea că fusese unul din funcţionarii comandantului.

— Frumoasă Lucretia, zise el.

— Simţi mirosul ăla? întrebă ea.

Îşi întoarse capul pe jumătate, gândindu-se la ce a vrut să

spună.

— Miroase a diavol.

Râse, înţelegând în sfârşit ce a vrut să spună. Apoi o apucă de încheietura mâinii, trăgând-o spre el. Îşi pusese o mână pe faţa ei.

— Sau poate e doar respiraţia ta, zise ea.

Îi strânse maxilarul mai tare şi păru încântat când ea ţipă. În cele din urmă îi dădu drumul.

Avea lacrimi în ochi, dar încerca să nu le lase să cadă, ca să nu-i ofere această satisfacţie.

— Te crezi aşa grozav când nu sunt decât femei şi copii pe care să-i necăjeşti.

Ridică din umeri, neafectat de insultele unei femei, se aşeză pe patul ei şi rânji la ea cu dinţii lui îngălbeniţi.

— Doamnă trufaşă, spuse el. Am auzit diverse lucruri despre tine. Plângeri.

— De la cine? întrebă ea, deşi ştia bine cine-l trimisese.

Zeevanck scoase cuţitul, se jucă cu el, lăsând lumina să pice pe lamă. Erau gesturile unuia căruia îi plăcea să se dea în spectacol.

— Un individ ciudat, Jeronimus al nostru. Un romantic.

— Romantic!

— Nu râde de mine, doamnă, că-ţi iau gâtul, spuse el blând, de parcă i-ar fi spus vorbe dulci.

Dar îl văzuse cu ochii ei pe David Zeevanck tăind gâturi şi ştiu că singurul lucru care stătea între ea şi lama lui era Jeronimus Cornellisen.

— Ce vrei de la mine?

— Eu nu vreau nimic, doamnă. Jeronimus te vrea. Dacă ar fi fost după mine, te-aş fi aplecat peste masă imediat şi aş fi luat ce vroiam, fie că doreai, fie că nu. Dar Jeronimus e un om blând. Nu e dur şi necioplit ca noi. Are o delicateţe aparte.

— Nu vrea să-şi murdărească mâinile.

— Nu ar trebui să vorbeşti aşa despre el. Dacă nu ar fi fost el, ai fi făcut servicii tuturor. Şi cu limba aia a ta ca de viperă, aş îndrăzni să spun că ai fi sfârşit prin a fi pradă rechinilor.

Se ridică şi veni spre ea. Înfruntă-l, se gândi ea, arată-i că nu ţi-e frică, chiar dacă îţi e.

O apucă de păr cu mâna stângă, trăgând-o. Cuţitul era la gâtul ei, putea să-i simtă lama ascuţită pe piele.

— Uite ce vreau, domnişoară trufaşă. Vreau să aud că ai fost bună cu căpitanul nostru, aşa cum ar vrea el să fii. Dacă nu, vai de pielea ta.

— Jeronimus nu-ţi va permite.

Râse, pe neaşteptate:

— Te bazai pe asta, nu-i aşa, târfuliţo?

O trase mai tare de păr făcând-o să-şi lase capul pe spate şi să suspine de durere.

— Dar aici te-ai înşelat. Jeronimus s-a săturat de jocurile tale. Vrea să ştii că nu te va mai proteja. Mâine să te duci în cortul femeilor, cu Tryntgen, şi Sussie, şi Bottschieters. Vei vedea că eu şi Steenhower nu suntem la fel de blânzi ca Jeronimus.

Se apropie mai mult de ea, suflându-i cu respiraţia lui urât mirositoare în faţă. Era la fel de respingătoare ca aceea a unei capre.

— I-am promis să-i arăt lui Pelgrom cum să i-o tragă unei femei în cur, zise el şi-i dădu drumul.

Picioarele nu o mai ţinură. Căzu pe covor, cu picioarele tremurându-i. Nu-şi putea controla respiraţia, simţea mii de ace în mână, simţea cum o să-i amorţească mâna.

Zeevanck ieşi râzând.

* * *

Îi dăduse o zi să se gândească.

În noaptea aceea Jeronimus apăru din nou la uşa cortului ei. Buzele îi erau umede, barba pătată de vin rubiniu, cu ochii strălucitori. Băuse.

Ea se ridică.

— Iubito, şopti el. Ai trimis după mine?

— Intră, zise ea.

Începu să-şi desfacă nasturii, lăsându-şi rochia să alunece de pe umeri. Ochii lui erau plini de lăcomie. Mai văzuse privirea asta, când bărbaţii se holbau la aur, băutură sau femei. Dacă asta voia, era mai bine să fie batjocorită de un bărbat, decât de doisprezece. Era mai bine decât soarta pe care i-o oferea Zeevanck.

Lăsă ca rochia să-i pice pe podea, apoi lenjeria intimă. Jeronimus înaintă, îi cuprinse sânii în mâini şi o sărută pe buze. Mirosea a vin stătut.

Crezu că va termina repede, cum se întâmpla cu Boudewyn, dar Jeronimus nu se grăbea. Închise ochii în timp ce el îşi scoase hainele, întorcându-şi privirea când se lungi lângă ea.

Dacă credea că va pune stăpânire pe ea posedându-i corpul, se înşela. Tot îl va mai sfida.

Stătea pe pat, nemişcată ca o moartă, lăsându-l să facă ce vrea. Dacă un om putea suporta să fie torturat pe roată, atunci şi o femeie putea suporta scârba unui viol delicat. Îşi aminti cum bărbaţii aceia o mânjiseră cu gudron şi murdărie; acum străinul acesta, nebunul acesta o va viola când va avea chef.

Nu m-am gândit vreodată că va trebui să fac atâtea lucruri să supravieţuiesc. De fapt, viaţa ei se terminase în noaptea aceea pe *Batavia.* Ce se va întâmpla cu viaţa asta de care se agăţa, cu această nouă Lucretia van den Mylen, nu ştia.

Ştia în schimb că nu va uita vreodată mirosul lui; nu neplăcut, dar cu ochii închişi şi surdă la murmurele lui, mirosul deveni singurul lucru pe care-l simţea. Mirosul de vin şi transpiraţie şi parfumul furat al comandantului îi rămăseseră în nări mult timp după ce el terminase şi stătea peste ea, satisfăcut.

Ascultă respiraţia lui profundă, la zgomotul valurilor ce se izbeau de recif, la vuietul vântului ce sufla neîncetat, înnebunind-o. Încă o zi în care a supravieţuit în regatul noului ei iubit, aşa de departe de Amsterdam şi chiar mai departe de Dumnezeu decât şi-ar fi imaginat vreodată că ar putea ajunge.

* * *

Judick se dusese afară în întuneric să-şi facă nevoile şi auzi voci ce veneau din faţa cortului lui Jeronimus şi se apropie pe furiş.

— Ce-o să faci când va veni vasul? auzi ea vocea unuia din fraţii van Welderen. O s-o iei pe Bastaniez cu tine?

Îl auzi pe Coenraat spunând:

— Bineînţeles că o s-o iau cu mine. Nu prea se cade în Olanda, dar aici se poate. Noi ne facem propriile legi.

— Eşti ciudat, Coenraat.

— Poate, dar ştiu ce vreau.

Nu prea se cade în Olanda, dar aici se poate. Auzindu-l spunând asta o răni mai mult decât şi-ar fi imaginat. Se mira că putea fi jignită de părerea unui monstru. Dar era totuşi un

monstru aşa tandru şi cu părul de pe corp atât de blond.

XXVII

Nu se ştie prea bine, pentru că prea puţini au trecut prin aşa ceva, dar se pare că o victimă simte o simpatie mare, dacă nu chiar dragoste pentru călăul ei după un anumit punct din suferinţa ei. De fiecare dată când călăul o eliberează de durere, refuză să mai strângă puţin şurubul, decide să termine pentru acea zi, este privit ca fiind bun. Legătura dintre călău şi victimă poate deveni la fel de puternică ca aceea dintre iubiţi. Dacă ar fi să apăr acţiunile lui Judick de pe insulă, cu siguranţă că aş compara-o cu cei care o acuză, iar aceia ar fi mulţi. Cei mai aprigi critici ar fi probabil aceia care nu au cunoscut vreodată durerea şi pericolul în formele lor extreme.

În ceea ce mă priveşte, sunt mai curios cu privire la tatăl ei, care şi-a pierdut soţia şi familia din cauza unui măcelar, care într-o zi l-a auzit pe Steenhower lăudându-se cum i-a strivit capul cu un topor lui Willemyntgie şi cum i s-au împrăştiat creierii pe cizmele lui, dar care se îngrijorează mai mult pentru că nu are oţet sau ulei pentru iarba pe care o mănâncă şi care visează mai mult la mirosul de hering fript decât la soţia şi la copii lui care nu mai sunt.

Apoi transformările suferinţei şi reacţiile omului la ele sunt nelimitate. De aceea nu m-am plictisit încă de aceste ritualuri nesfârşite de mutilare chiar şi după ce am asistat atâta timp la ele.

Cimitirul Bataviei

Îl găsi stând pe plajă, mai nefericit ca niciodată, ca un câine care fusese biciuit prea des de stăpânul lui. Se aplecă deasupra lui, dorindu-şi să fi fost mai puternic şi să fi căutat altceva în afară de Dumnezeu care să-l facă bun.

— Tată, spuse ea.

— Nu mai pot continua aşa, spuse el.

— Toţi suferim.

— De-abia am ce să mănânc, tot mestec o jumătate de piele de focă sărată, mănânc iarbă şi de-abia am o gură de apă să

beau, în timp ce ei au din belşug. Toată ziua muncesc ca un sclav pentru diavolii ăştia. Nu văd cu ce am greşit de L-am supărat pe Dumnezeu aşa tare ca să mă pedepsească în felul ăsta.

— Trebuie să fii puternic şi să ai încredere că El ne va ajuta să trecem prin această judecată. Ca Iov.

El dădu din cap.

— Sunt aşa de slăbit încât abia mai pot sta în picioare. Ca un câine speriat care te face să vrei să-i dai mai multe şuturi, se gândi ea. Văd că, în ciuda credinţei tale în El, Dumnezeu a fost prea nemilos cu tine. Dar poate că asta este parţial o judecată a caracterului tău, deşi îmi pare rău s-o spun.

— Nu trebuie să-i laşi să te vadă aşa, zise ea.

— Dacă într-o dimineaţă ai să mă găseşti măcelărit de către aceşti diavoli, nu trebuie să suferi, trebuie să înduri pentru ca ei să fie duşi la judecată în faţa judecătorilor lor.

Judick închise ochii, imaginându-şi-l pe tatăl ei mort, pe Coenraat torturat pe roată. O imagine mai dureroasă decât alta, dar nu în ordinea pe care odată ar fi ales-o.

— Toţi trebuie să ne pregătim să-L întâmpinăm pe Dumnezeu la Judecata de Apoi, îi zise el.

Şi ce să-I spunem? se gândi ea. Cum o să mă judece El pentru gândurile pe care le am, pentru modul în care m-am purtat?

Îl văzu pe Jeronimus mergând ţanţoş pe plajă. Când îl văzu pe tatăl ei păru şi mai bine dispus. Ştia la ce se gândea: aici are o pradă.

Ţipă la Jan Hendricks arătându-i-l pe tatăl ei.

— De ce mai e omul ăsta aici?

— Vreţi să scap de el? întrebă el şi-şi duse mâna la sabie.

— Ce altceva putem face cu el?

— Îl putem folosi să ne exersăm cu sabia, zise Hendricks. Să ne închipuim că e Weibbe Hayes sau unul de-al lui.

Jeronimus păru să se gândească.

— Să aduc frânghia? zise Hendricks.

Ce să fac dacă vorbesc serios, se întrebă Judick. Să mă arunc între el şi bruta aia, să încerc să-l salvez cu preţul propriei vieţi? Sau să-mi întorc spatele din nou, bucuroasă că am scăpat cu viaţă?

Jeronimus păru să se gândească ce să facă, cântărind probabil ce să aleagă: între spectacolul sângeros al unui prezicător de

dezastre care ţipă şi ideea de a nu-l mai avea prin preajmă ca să-l chinuie.

— Nu, lasă-l, zise Jeronimus cu un suspin. S-ar putea să avem nevoie de el mâine.

Se părea că tatăl ei nu îşi pierduse folosul, chiar dacă acesta consta în a le servi lor drept distracţie de cea mai joasă speţă.

Şi astfel şi ea fu scăpată de dificila decizie de a-l salva pe el sau a se salva pe ea.

* * *

Vine un moment în care oroarea nu mai impresionează, când mintea se închide. Lucretia simţea că se află într-un astfel de moment. Stătea în acelaşi loc în afara cortului ei, zi după zi, culegând margarete, uitându-se la reciful îndepărtat. Ce tentaţie se afla în valurile acelea cenuşii.

— Ştiu la ce te gândeşti, spuse o voce.

Era un schelet cu barbă şi cu ochii ca de nebun, îmbrăcat în zdrenţe.

— Pastore?

— Sinuciderea este un păcat pedepsit cu mult chin în viitoarea viaţă. E la fel de mare ca acela de a ucide.

— Cuvântul Domnului este fără ambiguitate.

Se ridică şi se întoarse încet prin tufişuri la cortul ei anticipând altă noapte în compania diavolului, pradă manierelor lui alese, cuvintelor lui dulci ca mierea, mâinilor lui lacome.

A douăzeci şi şaptea zi din iulie, anul de graţie 1629

A doua zi cerul era senin, vremea frumoasă, iar marea fără valuri. Curajosul căpitan-general era în fruntea trupelor sale, îmbrăcat în mantia roşie, elegantă a comandantului, cu o pană la pălăria lui neagră, înaltă, plimbându-se mândru ca un păun prin faţa cortului.

Lucretia stătea pe plută, palidă şi cu faţa împietrită, în timp ce Jeronimus venea ţanţoş de la sediu împreună cu Zeevanck, Steenhower şi *aristocratul* van Huyssen, râzând ca nişte băieţi ce plecau la agăţat.

Merse prin apa puţin adâncă ajutat de doi dintre dulăii lui, Allert Jansz şi Matys Beer.

— Doamna mea a venit cu noi să vadă spectacolul, băieţi!

Scoase o pungă de mătase din mantie şi luă din ea o piatră.

— Un rubin pentru cel care ucide cei mai mulţi *trădători!*

Se auziră mai multe aclamaţii. Măcelarii erau bine dispuşi în dimineaţa aceea. Mai multe fileuri pentru cuţite, mai multe antricoate de tăiat.

Se aşeză vizavi de ea pe plută, în timp ce oamenii o împingeau de pe plajă. Era într-o dispoziţie debordantă, dimineaţa aceea urma să fie o distracţie obişnuită sub un soare de iarnă. Trebuie să ai inima liniştită, se gândi ea, când te duceai la luptă cu săbii, ştiind că inamicul nu e înarmat.

Lumina ce se reflecta în apă îi rănea ochii, erau doar câteva valuri uşoare în mijlocul canalului în timp ce ridicară pânzele şi o porniră spre vest, spre insula cu foci. Jeronimus o prinse uitându-se la el.

— Nu fi aşa de posomorâtă, nu o să păţesc nimic.

Şi avea dreptate.

El se gândi că ea îl iubea.

* * *

În timp ce se apropiau, nu era nici urmă de trădători.

— Unde se ascund nemernicii ăştia? întrebă van Luyck.

Lucretia se uită la fraţii van Welderen, la Jan Hendricks şi la ceilalţi; ochii le străluceau ca la nişte oameni înfometaţi înainte de banchet. Numai sângele şi sexul puteau să facă un bărbat să arate aşa. Ce întorsătură ciudată a destinului: dacă nu ar fi fost reciful, David Zeevanck ar fi fost în castelul Batavia acum, cu o pană în mână, şi nu cu o sabie, copiind facturi legate de încărcătură.

Lucretia se ruga ca soldaţii lui Weibbe să câştige cumva. Păreau slabe speranţe ca aşa ceva să se întâmple.

Pelgrom fu primul care coborî de pe plută. Se împiedică de corali şi căzu cât era de lung în apă. Bărbaţii râseră de el.

— Ia-o uşurel, îl certă Jeronimus încet, sunt destui aici, pentru toţi.

Câţiva dintre ei îşi amintiră cum s-au distrat pe insula cu foci şi erau nerăbdători. Era ca şi cu foamea, se gândi ea. Aveau nevoie să ucidă să-şi umple stomacul, altfel ar fi suferit. Băiatul Pelgrom vroia să le dovedească celorlalţi de ce e în stare, ca un

puşti care aruncă cu bani primei lui târfe.

Jeronimus îi văzu expresia feţei.

— Hayes şi restul sunt nişte trădători. Vor primi ceea ce merită. O să vezi un spectacol măreţ astăzi.

— Nu sunt înarmaţi.

Ridică din umeri, de parcă i-ar fi spus ceva fără importanţă.

Când pluta ajunse în apele puţin adânci, bărbaţii săriră în apă, mergând precauţi prin apa de culoarea cafelei, prin noroiul gros amestecat cu scoici. Trebuiră să-şi păstreze cizmele, ceea ce le îngreuna mersul.

Jeronimus stătea pe plută.

— Tu de ce nu te duci cu ei? întrebă ea.

Nu-i răspunse. Adoptă o poziţie eroică, cu mâinile în şold, căpitanul-general care supraveghea câmpul de bătaie.

— Eşti un laş, îi spuse ea.

— Un laş? Păi, după cum ai spus şi tu, nu sunt înarmaţi.

Nu era nici urmă de soldaţi. Insula cea lungă era mult mai mare decât cimitirul Bataviei. Poate că s-au ascuns, se gândi Lucretia.

Poate că nu o să fie nici un omor.

Oamenii lui înaintau cu succes prin apa puţin adâncă. Noroiul era înşelător, câţiva dintre ei alunecară şi căzură la fund, iar când ieşiră la suprafaţă erau plini de sânge, deoarece se tăiaseră în corali. Steenhower nimeri într-o groapă adâncă de un braţ şi scoase un strigăt ascuţit, crezând că o să se înece.

Fâşia de plajă nu era mai mare decât galeria de pe *Batavia* şi era înconjurată de stânci de calcar, cam până la înălţimea umerilor unui om. Lucretia, ca şi Jeronimus, crezu că soldaţii au fugit când i-au văzut apropiindu-se, dar brusc, şase sau mai mulţi se iviră din tufişurile de deasupra acestor stânci şi o ploaie de pietre se abătu asupra lor. O bucată mare de coral îl nimeri pe Steenhower în cap, tocmai când acesta îşi recăpătase echilibrul. Urlă de durere şi lăsă sabia să-i cadă. Îşi puse mâna pe faţă, iar sângele îi curgea pe încheieturile mâinilor.

Acum, soldaţii erau aliniaţi chiar de-a lungul stâncilor. Bucăţi de coral, unele de mărimea unui cap de om, se abătură asupra armatei mândre a lui Jeronimus, se auzeau strigăte de furie sau de mânie, înjurături din cauza şocului şi a surprizei. Când pietrele nimeriră în apa din jurul lor, câţiva oameni se duseră la fund. Mattys Beer vru să înainteze, dar Pelgrom se întorsese

împleticindu-se spre plută, la fel de nerăbdător să se retragă cum fusese să omoare.

Lucretia zâmbi.

— Ai avut dreptate, zise ea. Mă bucur că am venit în dimineaţa asta. Mi-ai oferit un spectacol extraordinar.

Zeevanck se împiedică în noroi şi se duse la fund. Când reapăru la suprafaţă, văzu că-i curgea sânge de la tâmplă spre ureche.

— Soldaţii tăi chiar se pricep să se dea în spectacol.

— Taci! ţipă Jeronimus la ea, iar vocea lui era ascuţită, ca de fată.

— Mulţumesc că m-ai adus. Nu aş fi vrut să pierd aşa ceva.

— Dumnezeule! zise Jeronimus.

Soldaţii aveau mai mult decât pietre. Câţiva din ei se năpusteau pe plajă înarmaţi cu suliţe. De unde le-or fi avut? Chiar şi cei curajoşi ca Mattys Beer şi Wouter Looes băteau în retragere acum. Soldaţii îi urmară în apa puţin adâncă, râzând de ei în timp ce alergau.

— Veniţi înapoi, eunuci lipsiţi de curaj! ţipă Jeronimus, care avea scuipat la colţul bărbii.

Bătea din picior ca un copil.

Steenhower fu primul care se întoarse pe plută. Stătea pe punte, cu părul năclăit de sânge, un şuvoi de sânge curgându-i din vârful nasului. Îşi pierduse pălăria lui elegantă în încăierare.

Pluta se clătina tare în timp ce ceilalţi se suiau pe ea, iar soldaţii lui Weibbe îi huiduiau şi râdeau de ei de pe plajă. Se părea că splendida lor victorie de pe insula cu foci nu se va repeta în dimineaţa aceea.

Lucretia încercă să se arunce în apă, dorind să ajungă pe plajă, chiar şi în rochia aceea grea de catifea pe care o purta. Dar Jeronimus o văzu şi o prinse de mână.

— Încotro, doamna mea?

Îşi încruntă sprâncenele, iar brusc izbucni în râs. Apoi se întoarse şi-l lovi în coaste pe Steenhower, care zăcea pe punte, aproape inconştient. Allert Jansz şi Fasolică întoarseră pluta şi se lăsară duşi de curent.

* * *

— Uite-l pe nenorocitul ăla de doctor, spuse Zeevanck.

Ar fi trebuit să nu te arăţi, se gândi Lucretia. Te-ai gândit, probabil, că nu se vor deranja pentru tine. Nu ai văzut destul ca să ştii cum gândesc?

— Lasă-l, Jeronimus, zise ea. E inofensiv.

— Taci, se răsti el.

O, uită-te la ei, caută vreo pradă uşoară pentru frustrările lor şi mândria lor lovite.

— E de partea lor, zise Zeevanck. A fost de la început.

— Nenorocitul, spuse Steenhower.

Maestrul privea de pe plajă spre partea de sud a insulei cu foci. Toţi îl văzură.

Lucretia se ridică în picioare.

— Fugi, strigă ea, dar poate că nu a auzit-o.

Altfel ar fi ştiut că era prea târziu.

Trei dintre cadeţi traseră barca la mal şi o porniră după el.

Lucretia îi privi cum îl doboară. Nu credea că e nevoie de atâtea lovituri să ucizi un om. Sau poate că murise după a doua lovitură de ghioagă aplicată de Lucas Gellisz. Mai mult, se comportau de parcă ar fi fost Weibbe Hayes sau unul din soldaţii lui, pe care erau prea proşti şi prea înceţi să-i învingă.

Lucretia se întoarse şi vomită peste bord. Cum puteau fi bărbaţii aşa proşti?

Jeronimus se duse lângă ea şi-i zise:

— Aşa ne ocupăm noi de duşmani.

— Am văzut cum vă ocupaţi voi de duşmani, zise ea ştergându-şi gura cu dosul palmei. Fugiţi de ei.

— Nu te gândi că data viitoare vom fi aşa nepregătiţi.

— Tu eşti farmacist. El este funcţionar, zise ea arătând spre Zeevanck. Cine vă credeţi?

— O să-i ucidem pe toţi, zise el.

* * *

În seara aceea discutară despre cum trebuia să procedeze.

— Ar trebui să folosim flintele, zise Wouter Looes. O să terminăm repede cu ei.

Toţi se uitară spre căpitanul-general pentru a primi acceptul lui. Flacăra gălbuie de la lampă pică pe faţa lui posomorâtă.

— De câte gloanţe am avea nevoie să-i supunem? întrebă Jeronimus. Ar trebui să ne gospodărim cum trebuie praful de

puşcă şi gloanţele căci o să avem nevoie de ele când o să vină vasul să ne salveze.

Wouter Looes se încruntă, dar nu păru dispus să se contrazică.

— Avem mai mult de câştigat prin viclenie decât cu gloanţe şi praf de puşcă. Să-i lăsăm să se bucure de victorie. Va fi una superficială. Nu e nevoie să ne grăbim. Vom găsi o altă cale să-i învingem pe proştii ăştia.

Cimitirul Bataviei, a douăzeci şi cincea zi din iulie, anul de graţie 1629

— Ce să facem cu Willemsz? întrebă Jeronimus.

Sărmanul Willemsz, cu mâinile legate, se împleticea de-a lungul plajei. Deschamps era cu el, îl ţinea de umeri, ca şi când ar fi fost doi vechi prieteni, ieşiţi la plimbare.

Jeronimus se întoarse către Lucretia.

— L-am prins când vroia să părăsească insula, azi-noapte. Intenţiona să fure una din plute şi să se ducă pe insula cea lungă.

— Lasă-l să plece, Jeronimus. Pentru Dumnezeu, ajunge cât sânge a fost vărsat.

Ridică nepăsător din umeri, de parcă nu ar fi depins de el.

— Fă-o pentru mine.

Zâmbi, încântat.

— Pentru tine, iubito?

Rogier Deckier, servitorul, stătea în afara cortului lui Jeronimus, cu capul pe genunchi. Jeronimus îl văzu şi rânji la el.

— Ia zi, Rogier, ai ucis pe cineva până acum? întrebă el bine dispus.

Rogier tresări, de parcă l-ar fi tăiat cineva cu un cuţit.

— Lordul meu?

— Nu ne eşti de folos aici, în Compania Diavolului, dacă nu ai nici un păcat. Întreabă pe cine vrei. Întreabă-l pe predicator.

Rogier se uita la Lucretia, mut de uimire.

Jeronimus îl pusese pe Pelgrom să-i aducă o cupă cu vin. I-o înmâna lui Deckier.

— Bea-o, spuse el. Hai, băiete, ai auzit ce-am spus. Te va îmbărbăta.

Rogier o bău toată, vinul scurgându-i-se pe la colţul gurii. Jeronimus luă pumnalul bătut cu pietre scumpe şi i-l înmână.

— Acum fă ce trebuie făcut. Să vedem dacă într-adevăr eşti unul de-al nostru. Trebuie să fii tot timpul cu ochii pe trădători, ştii.

Zeevanck râse.

— Nu face asta, zise Lucretia.

El se uită la ea. Apoi ochii lui se îndreptară spre plajă, la slăbănogul dulgher, Willemsz.

— Nu trebuie să faci asta, repetă Lucretia.

Jeronimus zâmbi, aparent mulţumit de această dilemă. Să decidă băiatul. Ea ştia cum gândea el: dacă băiatul o să fie împotriva mea, îl voi ucide şi pe el. Perfect.

Rogier se hotărî şi trecu pe lângă ea. Ea îl apucă de mână şi încercă să-i ia cuţitul. Zeevanck se băgă între ei şi o împinse.

Rogier se grăbi spre plajă. Willemsz nici măcar nu-l văzu când a venit. Dar Deschamps stătu deoparte şi aşteptă până îşi termină treaba. Apoi îşi întinse mâna şi-i luă cuţitul, pe care îl curăţă cu o atenţie uimitoare înainte de a i-l înmâna înapoi lui Jeronimus.

Rogier plecă şi se ascunse în tufişuri la capătul celălalt al insulei. Nu se întoarse decât târziu după ce se lăsă întunericul.

Jeronimus Cornellisen, cu barba parfumată, cu pasmanteria de aur de pe haina lui roşie, cu un nou pumnal la brâu şi cu o medalie la pălăria lui neagră de fetru se admira în oglindă. Ca o tânără ce se pregătea să fie curtată şi să flirteze. Se uită în oglindă. Ce premiu, ce pradă.

Satisfăcut, se aşeză pe pat şi rânji la ea, arătând aşa de bine în dimineaţa aceea de primăvară.

Jeronimus, Jeronimus al ei care nu credea nici în Fiară nici în Iad, dar care le crease totuşi pe amândouă, aici în cimitirul Bataviei. Acum era stăpânul ei, iar ea era proprietatea lui; ea aparţinea unui om care instaurase legea ca femeile să fie proprietatea comună a bărbaţilor, el care nu suporta violenţa fizică, dar care se simţea extraordinar când privea pe cineva murind. Acesta era lordul ei, iar ea regina lui, stăpână peste un regat de nisip şi excremente de păsări.

Acum regele îşi îmbrăţişează regina, iar ea vede pumnalul de la brâul lui.

Poate că ar trebui să-l omor acum şi să termin cu el. Direct în stomac şi să răsucesc cuţitul în el. Sau să-i tai gâtul, aşa cum l-am văzut pe Rogier făcând cu sărmanul Willemsz.

Dar nu e chiar aşa uşor să ucizi cu sânge rece, chiar dacă aceşti oameni găsesc că e destul de simplu. Unora dintre ei chiar le place, de-asta o fac. Dar când un astfel de act te umple de dezgust, se gândi ea, nici măcar ura nu te poate forţa s-o faci.

Avea degetele pe teacă, dar nu se putea hotărî să-l scoată şi să facă ceea ce trebuia făcut. Nu putea privi un om în faţă, cum făceau ei, şi să-l vadă cum ochii i se închid, în timp ce moare.

— Iubito, murmură el şi-şi desfăcu cureaua şi începu să se dezbrace.

Sunt prinsă în capcană de propria virtute şi astfel diavolul are de câştigat.

Insula cea lungă

Vântul sufla printre tufişuri, ridicând un nor de sare şi praf de-a lungul insulei. Soldaţii lui Weibbe erau strânşi unul lângă altul pentru a se încălzi, într-o mică depresiune din nisip, privind marea şi aşteptând. Hainele le putreziseră pe corp, nu mai aveau decât nişte cârpe. Îşi făcuseră jambiere şi mantii şi pături din blănuri de focă, dar nu îi protejau prea bine în faţa vântului rece ce bătea dinspre Southland.

Unii dintre ei se întrebau dacă aleseseră locul care trebuie. Presupuneau că vor afla în curând.

Jaspersz, tremurând şi simţindu-se nenorocit, cu dureri de spate din cauza rănii pe care i-o făcuse Zeevanck, se gândea la Lucretia van den Mylen. Acum când Nanning şi Ryckert erau morţi, doar el şi cu Allert Jansz mai erau în viaţă şi mai puteau vorbi. Era greu să ştii ce întorsătură vor lua lucrurile; împotriva cui să îndrepţi sabia când va începe lupta. Ar fi vrut să nu fi pus niciodată piciorul pe vasul ala nenorocit.

XXVIII

E un lucru ciudat cu violenţa asta. Am observat cum îi poate lua minţile unui om, îl trimite pe o potecă aşa de îngustă încât nu mai e cale de întoarcere. Un om nu e rău tot timpul; la fel ca un nebun care are momente de luciditate, când înţelege că el e plasat deasupra unei experienţe umane normale. Dar, cu cât se exilează mai mult, cu atât îi pasă mai puţin de cei pe care i-a

lăsat în urmă. În final, singurul lucru care mai calmează remuşcarea este şi mai mult sânge. Crima, ca şi sexul, îl face pe om să-şi depăşească limitele. Iar când sentimentele lui sunt perturbate de crimă şi viol, atunci doar crima şi violul mai contează pentru el.

Cimitirul Bataviei, a douăzecea zi din august, anul de graţie 1629

Nu mai rămăseseră prea mulţi care să fie ucişi acum. Din când în când, ochii lor se îndreptau spre mare, înfricoşaţi, uitându-se după vase ale companiei pline de olandezi şi ofiţeri duri VOC. Nervii le slăbiseră puţin, murmure ale conştiinţei îi rodeau chiar şi pe oameni ca Zeevanck şi Mattys Beer. La început, când s-au trezit pe această insulă, cealaltă viaţă a predicatorilor şi a judecătorilor calvinişti rigizi li se părea mult prea îndepărtată; acum poate că era doar dincolo de acest orizont. Alegerile făcute cu uşurinţă cândva, acum erau puse la îndoială în tăcere. Acum simţeau primii fiori de spaimă, iar expresia de animal vânat apărea pe feţele călăilor regatului.

Era greu să-ţi aminteşti că graniţele acestui regat păruseră cândva a fi întregul lor univers.

Pelgrom se duse pe plajă cu Rutger Fredericks, să-l întărâte pe predicator care stătea acolo nefericit şi mânca iarbă pentru a-şi astâmpăra foamea.

Rutger, care odată fusese lăcătuş, dar acum era un om important, zise:

— E cineva prin jur care vrea nişte palme peste urechi? O fac eu, pentru o gură de gin.

Se uită la predicator, care nu avea curaj să se uite la el.

Lângă el, Pelgrom, care rânjea, zise:

— Hai, veniţi voi, diavolilor, cu toate ritualurile voastre. Aici sunt, gata pregătit pentru voi. Tare-aş vrea să văd un diavol acum, tu nu, Rutger?

— Cum să nu, Jan.

Apoi, apucându-l pe predicator de păr, Rutger scoase un cuţit:

— Cui i-ar plăcea să fie înjunghiat până moare? Pot să fac asta, şi chiar foarte frumos.

Şi iat-o şi pe Judick alergând spre plajă şi ţipând la ei să-l lase în pace. Îl văzură şi pe *aristocratul* Coenraat, iar zâmbetul le

dispăru; ştiau că s-a terminat cu distracţia.

— Găsiţi-vă altă distracţie, le zise Coenraat, iar ei plecară cu capul în jos.

Cum nu mai e nimeni de ucis, ca să-i facă să nu se mai gândească la crimele lor, se apucară să joace *dame* pe plajă, şi să bea, şi să se ducă la femei. Dar deja hainele lor scumpe se transformaseră în zdrenţe din cauza vântului şi a sării, iar mersul lor arogant şi rânjetele lor fură înlocuite de gândul că vor trebui să se bată cu soldaţi adevăraţi.

Îndoielile îi chinuiau, precum un vierme care le rodea curajul.

Cu sângele pe care îl vărsai, femeile pe care le aveai şi aurul care strălucea, nu te gândeai prea departe, credeai că eşti invincibil, că plăcerea şi desfrâul vor dura la infinit. Aşa era viaţa unui om. Te bucurai de plăcere, dar nu te gândeai la ultima zi şi la judecata faptelor tale.

Dar când nu prea mai era nici o plăcere, iar vinul şi ginul erau pe sfârşite, gânduri sumbre puneau stăpânire pe tine:

Dumnezeule!

Dacă se întâmplă ceva cu planurile lui Jeronimus? Dacă voi fi prins şi târât în lanţuri până în Batavia?

Jeronimus spune că totul va fi bine.

Dar dacă se înşală?

* * *

Nobilimea din regatul lui Jeronimus juca zaruri, înşelându-se unul pe altul pentru o mână de arginţi pe care nu-i vor putea cheltui niciodată.

Steenhower aruncă zarurile pe o bucată de mătase pe care o întinseseră pe corali, apoi aruncă o privire nervoasă spre insula cea lungă. Vremea nu fusese favorabilă pentru a se putea întoarce acolo, în plus fuseseră toţi fericiţi să prevină o posibilă confruntare. Se amuzau în schimb inventând torturi pentru Weibbe Hayes, când vor pune mâna pe el.

— Aş zice să-l torturăm cu roata, zise Steenhower. Mi-ar plăcea să văd asta. Să-mi introduc degetul în măduva lui şi să-l aud cum ţipă.

Tortura cu roata era o imagine care le bântuia creierii; era una dintre cele mai sălbatice pedepse pe care judecătorii cu robă neagră de la curţile olandeze o dădeau. *Să fii călcat de jos în sus,*

cum numeau ei această tortură, oasele de la mâini şi de la picioare să-ţi fie zdrobite cu bare de fier, coapsele strivite şi dezarticulate să-ţi atârne, astfel încât ambele picioare să se sprijine de capul victimei. Câteodată, oasele rupte ieşeau prin pielea plină de vânătăi. Nefericita victimă era apoi legată de o roată şi expusă privirilor curioşilor. Putea să dureze ore până mureai, iar cei mai puternici rezistau chiar şi zile.

— Nu avem nici o roată, spuse Zeevanck.

— Ai încredere într-un funcţionar că o să se gândească la ceva, zise Coenraat.

— Atunci să-l legăm de un butoi, zise Steenhower. Nu-mi pasă cum o vom face.

— Întâi trebuie să-l prindem, îi reaminti Mattys Beer.

— Bine că ne-ai spus că nu e apă pe insula cea lungă, îi zise Coenraat lui Zeevanck.

— Nu e.

— Atunci cum se face că mai sunt încă în viaţă?

— Ar fi trebuit să-i ucidem când am avut ocazia, zise Matys Beer. Să-i lăsăm să putrezească la soare, nu aşa a spus el?

— Dacă nu ai fi pierdut pluta, nu ne-am fi făcut griji din pricina lui, îi zise Wouter Looes lui Steenhower.

Steenhower ridică privirea. Ştia că Wouter avea dreptate şi-i venea să-şi taie gâtul pentru asta. Dacă bărbierul a ajuns pe insula cea lungă cu pluta însemna că Weibbe şi soldaţii lui ar putea să-i pună în gardă când va veni vasul să-i salveze. Dacă aşa vor sta lucrurile, vor fi distruşi.

— L-am lăsat pe Zeevanck să aibă grijă, zise Steenhower.

— Ar fi fost bine dacă Allert ar fi ştiut cum să folosească sabia, zise Zeevanck la rândul lui, primind în schimb o privire plină de ură din partea tunarului.

— Lasă-i pe Zeevanck şi pe Allert, îi zise Wouter Looes lui Steenhower. Barca era responsabilitatea ta.

— Nu pot face totul.

— Totul? continuă Wouter. Nu poţi face totul! Am avut o vacă care avea mai multă minte decât tine. Era mai folositoare. Cel puţin eu puteam s-o mulg.

Lama unui cuţit străluci în soare şi Coenraat şi Mattys Beer îl prinseră pe Steenhower de mână. Wouter Looes era şi el în picioare, cu mâna la cuţit.

— Ajunge!

Era Jeronimus.

— Ce se întâmplă aici?

— Wouter l-a făcut pe Steenhower prost.

Jeronimus zâmbi.

— Mai e vreo îndoială în privinţa asta?

Toţi râseră, mai puţin Steenhower; era un râs nervos, desigur, dar îi făcu să treacă peste acel moment tensionat. Îl lăsară pe Steenhower în pace.

— Uitaţi pentru ce ne aflăm aici, le zise Jeronimus. Uitaţi-vă la voi, ceva nu merge bine şi vă năpustiţi unul la altul. Luă o mână plină de monede de argint de pe bucata de mătase pe care o puseseră pe jos. Sunt cufere întregi cu aşa ceva, nu doar câteva mâini, cufere întregi pentru fiecare dintre voi, dacă aveţi curajul necesar. Sau vreţi să vă luptaţi unul cu altul, când nu aveţi nimic de câştigat? Ce vrei, Steenhower? Respect, femei? Le poţi avea.

Ţinea monedele în faţa lui.

— Dar tu, Mattys Beer? E uşor să omori oamenii când nu au arme, dar să lupţi împotriva unor soldaţi adevăraţi nu e la fel, nu-i aşa? Vrei să fii erou, dar eşti speriat. O să fi speriat toată viaţa ta?

Dădu din cap dezaprobator ca un director de şcoală în faţa unor copii indisciplinaţi.

— Vă pot da tuturor ceea ce vreţi, trebuie doar să aveţi încredere în mine. Aveţi încredere în mine?

Se uită la ei.

— Aveţi?

* * *

Aşa să ne ajute Dumnezeu şi să ne salveze sufletele, fără excepţie. Îl acceptăm ca şef pe căpitanul-general Jeronimus Cornellisen, căruia toţi laolaltă şi separat îi jurăm credinţă. Dumnezeu să ne ajute, jurăm să fim credincioşi şi ascultători în tot ceea ce ne va ordona, iar dacă se întâmplă contrariul, vom fi proprietatea diavolului...

Coenraat van Huyssen — consilier
David Zeevanck — consilier
Jacop Pietersz Steenhower — locotenent general
Wouter Looes — soldat

Gijsbert van Welderen — cadet
Gijsbert Bastaniez — predicator
Reyndert Hendricx — chelner
Jan Hendricks — soldat
Andries Jonas von Luyck — soldat
Rutger Fredericks — lăcătuş
Mattys Beer — soldat
Hans Fredericx — soldat
Jacques Pilman — soldat
Lucas Gillisz — cadet
Andries Liebent — cadet
Abraham Jansz — tunar
Hans Hardens — soldat
Olivier van Welderen — cadet
Jeurian Jansz — marinar
Jsbrant Jsbrantsz — funcţionar
Jan Selyns — dogar
Jan Egbertsz — tâmplar
Cornelis Pietersz of Utrecht — soldat
Hendricks Jaspersz — soldat
Jellis Phillipsen — soldat
Iweis Jansz — tâmplar
Jacop Heylwech — cadet
Gerrit Haas — marinar
Claas Harmansz — servitor
Allert Jansz — tunar
Rogier Deckier — servitor
Gerrit Willemsz — marinar
Abraham Gerritsz — servitor
Jan Pelgrom — servitor
Lenert Michielsz — cadet
Salomon Deschamps — comerciant

Act redactat în cimitirul Bataviei, 20 august, 1629.

29°19’ latitudine sudică, a douăzeci şi doua zi din august, anul de graţie 1629

Un albatros zbură de la prora vasului *Zandaam,* rotindu-se printre curenţii calzi de primăvară, privind cum vasul înainta

printre valuri, împroşcând cu apă când se izbea de valuri. La distanţă, ochii lor mici par zări valurile şi spuma din jurul cimitirului Bataviei. Dar aceştia sunt ochi ageri, care sunt plasaţi mai sus şi mai bine decât cei ai marinarilor de pe *Zandaam* ce se îndreaptă spre sud-est faţă de recif, înaintând încet prin vântul neprielnic.

Pe puntea de la pupa, François Pelsaert scruta orizontul, plin de frustrare. Navigau deja de treizeci şi şapte de zile; le luase mai puţin să ajungă în Batavia pe un vas care de-abia era destul de mare să navigheze prin jurul portului. Ar fi trebuit să dea cu ochii de insulă de mult timp.

Oamenii trebuie să fie morţi deja, se gândea el. Trecuseră aproape două luni de când erau singuri pe insulă, fără prea multă apă şi mâncare. Ar fi un miracol dacă ar fi supravieţuit careva. Şi oare vreau să-i găsesc în viaţă, să dea toţi vina pe mine?

Se ura pentru că avea astfel de gânduri. Scrută orizontul încă o dată cu ocheanul, rugându-se ca atunci când vor ajunge la reciful acela blestemat să existe o răscumpărare pentru sufletul şi reputaţia lui François Pelsaert.

Cimitirul Bataviei

Lucretia se duse pe plajă, îşi ridică fusta şi se lăsa pe vine în apă, pentru a-şi curăţa murdăria dintre picioare. La ce o redusese el, se gândi ea. La o târfă împotriva voinţei ei, dar până la urmă tot o târfă. Niciodată nu o să mă mai simt curată.

Cu picioarele goale în apă, ea îşi întoarse faţa către recif. Nu trebuie să fac asta, se gândi ea. Mai există o cale. Predicatorul spune că o să ard în iad, dar nu-mi pasă. Poate că asta merit. Şi ce iad poate fi mai îngrozitor decât ăsta? Începu să înainteze spre apa adâncă.

Noroiul îi aluneca sub picioare şi tresări când calcă pe o bucată de coral. Rochia ei grea de catifea, udă acum de apa de mare, o încurca la picioare. Era deja în apă până la talie. Se opri; nu era uşor să mori chiar dacă nu mai aveai pentru ce trăi şi nici o urmă de mândrie rămasă.

Apa era rece, o făcu să-şi oprească respiraţia. Era o dimineaţă atât de frumoasă, marea strălucea şi era calmă, iar soarele era aşa de strălucitor încât o dureau ochii.

Îşi închise ochii cu hotărâre şi continuă să înainteze.

Auzi un pleoscăit în apă în urma ei. Încercă să ajungă la apa mai adâncă, calcă pe o scoică, ţipă şi se duse la fund. Apa nu era suficient de adâncă. Cineva o scoase la suprafaţă şi ea îl lăsă s-o facă. Chiar şi când nu mai avea voinţă, spiritul se dovedea a fi trădător, se agăţa disperat de viaţă.

Îl auzi pe Zeevanck strigând după ajutor în timp ce o trăgea la mal. Se împotrivi tot drumul, dar când ajunseră pe plajă erau amândoi uzi fleaşcă şi cu răni la mâini şi la picioare din cauza tăieturilor de coral.

Ea îngenunche pe plajă, scuipând apa de mare înghiţită. Jeronimus stătea aplecat deasupra ei, cu ochii roşii de spaimă.

— De ce ai făcut asta? întrebă el.

Ea vărsă mai multă apă de mare.

— Nu ţi-am dat tot ce ai dorit? Nu te-am protejat?

Cu diavolul nu poţi vorbi. Se prăbuşi cu faţa pe solul de coral, urându-se pentru slăbiciunea ei. Dacă nu ar fi ezitat, poate că Zeevanck nu ar fi putut s-o ajungă.

— De ce ai făcut asta?

Cum putea să-i răspundă? El nu ar fi înţeles. În felul lui, presupunea că Jeronimus Cornellisen o iubea. Iar acesta era cel mai mare blestem al ei.

28°59’ latitudine sudică, prima zi din septembrie, anul de graţie 1629

Ajunseră pe recif în a patruzeci şi şaptea zi de navigat.

I se părea imposibil că a durat aşa de mult şi François se gândi la ceea ce-i spusese căpitanul guvernatorului general: aveţi nevoie de mine să găsiţi *Batavia.* Poate că dacă Jacobsz ar fi fost la comanda vasului, ar fi ajuns la locul naufragiului cu săptămâni în urmă. Oare am lăsat ca sentimentele personale să stea în calea salvării celor care mai sunt încă în viaţă pe insulele astea nenorocite? se gândi el.

Văzu vârfurile albe ale recifului, iar Arentsz, căpitanul vasului *Zandaam* le văzu şi el. Dădu ordine să întoarcă. François îl contrazise:

— Nu poţi întoarce! Trebuie să existe o cale prin recif!

— E prea periculos, domnule Pelsaert, mormăi Arentsz, dar privirea de pe faţa lui era clară.

Ai asistat la distrugerea unui vas. Nu vei asista la distrugerea vasului meu.

François se întoarse, cu faţa albă. Erau atât de aproape. Dacă ar găsi vreo cale prin recif, nu vor avea mai mult de o zi de navigat. Insulele acelea pe care le vedeau de la distanţă, era sigur că erau insulele acelea înalte pe care le văzuseră de la locul naufragiului.

Iar acum o altă întârziere.

Vasul o luă spre vest, înapoi în larg pentru a căuta un alt pasaj pe unde să poată intra.

Dumnezeule, fă să se termine asta odată, lasă-mă să aflu ce e mai rău.

Cimitirul Bataviei

Jeronimus ştiuse că vor avea nevoie de el în final.

Predicatorul stătea acolo, tremurând de frig. Avea picioarele goale, haina îi era numai zdrenţe. Într-un anumit moment pierduse şi Cuvintele Domnului care să-l consoleze. Le pierduse sau renunţase la ele? Asta ar fi interesant de ştiut.

Jeronimus stătea pe scaunul mare, aşezat în dimineaţa aceea în afara cortului astfel încât să-i poată vedea pe toţi. Îl lăsă pe predicator să stea în vânt atâta timp cât avu chef. Apoi îi spuse:

— Vrem să fii emisarul nostru.

Nu era altul mai bun ca el. Apărătorii de pe insula cea lungă îl vor asculta. Chiar vor avea încredere în el. Detecta o urmă de speranţă pe faţa bătrânului. El nu era omul care să renunţe vreodată la speranţa propriei salvări.

— Am decis că aceste insule sunt prea sărace să ne ajute, continuă Jeronimus. Deşi am făcut tot ce mi-a stat în putere să păstrez pacea printre diverşii supravieţuitori ai naufragiului, avem nevoie de mai multă hrană şi apă decât pot eu să vă ofer. De aceea intenţionez să navigam cu toţii spre insulele acelea înalte pe care le vedeţi la distanţă. Dar, ca să facem acest lucru, avem nevoie de barca pe care ne-au furat-o trădătorii.

Predicatorul aprobă, de parcă ar fi înţeles.

— Vreau să fii intermediarul nostru. Spune-le că dacă ne dau barca le oferim în schimb haine, vin şi pături. După ce terminăm, îi vom lăsa în pace şi Dumnezeu să aibă grijă de sufletele lor.

— O să le spun.

Jeronimus îl studia de parcă era un copil recalcitrant.

— Nu ştiu de ce te uiţi aşa la mine, întotdeauna m-am purtat frumos cu tine, nu?

Şi bătrânul preot aprobă.

Jeronimus zâmbi. Tocmai demonstrase: puteai să baţi un câine cât doreai, dacă îi aduceai un os, te asculta încă.

Insula cea lungă, a doua zi din septembrie, anul de graţie 1629

Weibbe îl privi pe predicator îndreptându-se spre ţărm, fluturând un băţ cu o cârpă albă în vârf. Un steag al armistiţiului. Asta era interesant. Şi el, care era pregătit de altă luptă.

Pare slab, se gândi Weibbe. N-aş prea zice că primeşte porţia întreagă de la Jeronimus.

— Ce-or avea de gând? şopti Teunis Claas.

— O să aflăm în curând, zise Weibbe şi se ridică, îndreptându-se spre plajă.

Două bărci erau în apa puţin adâncă. Erau aliniate la distanţa corespunzătoare în cazul în care ar fi avut flintele. Dar nu văzu aşa ceva. În plus, se gândi el, Steenhower ar fi fost singurul din gloata asta care ar fi ştiut de ce capăt să ţină flinta.

— Predicatorule, ţipă Weibbe.

Păru extrem de mulţumit să-l vadă. Faţa lui se lumină de un zâmbet patetic de gratitudine, de parcă Weibbe tocmai i-ar fi dat lui casa şi ferma lui.

— Lăudat fie Domnul, murmură el, *trădătorii* s-au hotărât să ne lase să trăim liniştiţi.

Weibbe era cu ochii pe oamenii de pe plută. Era o privelişte pe care nu o vedeai în fiecare zi. Priviţi-i cum erau îmbrăcaţi, cu haine stacojii şi lanţuri groase în jurul gâtului. Era ca la o petrecere în care el era costumat în cerşetor. Jeronimus părea cel mai elegant, desigur.

Predicatorul avea lacrimi în ochi, se smiorcăia ca un copil care fusese certat.

— Care-i problema? îl întrebă Weibbe.

— Nu ştii cât am suferit.

— Nici pentru noi nu a fost uşor.

— Nu înţelegi. Mi-au omorât familia. Am fost nevoit să mănânc iarbă. Vă rog, trebuie să mă ajutaţi.

Weibbe nu avea timp să-i asculte văicărelile. Se uită din nou peste umărul predicatorului către bărci. Jeronimus şi banda lui aşteptau ceva.

— Ce vor? întrebă el.

Aşteptă până când predicatorul încetă cu văicăreala.

— Tot ceea ce vor, domnule, e barca. M-au însărcinat pe mine să-ţi spun că intenţionează să navigheze către insulele cele înalte, pentru că am cam rămas fără mâncare şi apă şi nu mai putem supravieţui mult unde suntem. În schimb ei îţi oferă un butoi cu vin bun şi două cufere cu pânză şi pături, să vă puteţi face haine noi.

— Cele pe care le am pe mine îmi sunt de-ajuns, mormăi Weibbe.

— Daţi-le lor barca, domnule, să se sfârşească acest coşmar.

Weibbe se întoarse către Villers, caporalul francez.

— Tu ai încredere în Jeronimus?

— Doar dacă ar fi legat şi i-aş pune un căluş la gură, iar armele lui ar fi la mine.

— Totuşi, cred că ar trebui să ascultăm ce are de spus. Ştii ce ai de făcut.

Se întoarse către predicator:

— Dar dacă nu avem barca asta despre care vorbesc ei?

— Oh, dar Jeronimus e convins că o aveţi, domnule.

Weibbe se gândi puţin. Fuseseră prevăzători să ascundă barca în sus pe plajă, iar pe bărbier îl ţinură pitit. Ar fi fost cazul să fie foarte atenţi cum procedează.

— Spune-le că vom face pace, zise el.

Predicatorul se apropie mai mult.

— Vă rog, domnule, să cereţi să fiu eliberat, ca parte a înţelegerii. Vă implor, în numele Domnului, pentru că nu mai suport un singur moment să fiu prizonierul lor. S-au purtat cu mine îngrozitor, îngrozitor. Nici nu vă puteţi imagina cât am suferit.

Weibbe schimbă o privire cu Villers.

— Vom face tot ce ne stă în putinţă. Acum revino-ţi, predicatorule, căci vom avea treabă.

* * *

E aşa de uşor, se gândi Jeronimus, să-i faci pe oameni să facă

tot ceea ce vrei. Însuşi Dumnezeu l-a înzestrat cu o limbă de aur; oriunde se ducea, oamenii îl ascultau şi făceau ce voia el. Şi cu fiecare zi care trecea, puterea lui creştea.

Soldaţii lui Weibbe rămăseseră toţi cu gura căscată, de parcă i-ar fi vrăjit. În fundal, nemulţumiţii care scăpaseră de pe insula cu foci sau din cimitirul Bataviei stăteau acolo, incapabili să-i oprească. Se întreba care din bătăuşii ăştia neciopliţi era Weibbe Hayes pe care Steenhower îl detesta aşa de mult.

— Orice vi s-a spus, zise Jeronimus, a fost o neînţelegere. Din păcate, îmi pare rău să admit, dar în cimitirul Bataviei au fost vărsări de sânge. Unii dintre ofiţerii consiliului s-au împotrivit disciplinei pe care am impus-o pentru a păstra hrana şi apa.

Aruncă o privire pe plajă. Zeevanck şi cei doi *aristocraţi,* van Huyssen şi Gijsbert van Welderen se conversau cu câţiva francezi. Totul era mult prea uşor.

Îşi reaminti că în dimineaţa aceea arăta foarte bine. Părul lui castaniu fusese pieptănat cu grijă, iar un medalion de aur atârna peste gulerul lui plisat. Ştia că arăta uimitor în acea dimineaţă posomorâtă, pe când proştii erau la fel de uimiţi precum puii care se uitau la cuţitul măcelarului.

— Este adevărat că Steenhower v-a făcut să credeţi că e destulă apă aici. Eu nu am ştiut nimic până când nu a fost prea târziu. El şi prietenii lui au făcut asta pentru că au vrut să ne rămână nouă mai multă apă şi mâncare. Şi aşa au avut loc bătăi pentru porţii, la fel ca în prima zi, şi am fost incapabil să opresc vărsarea de sânge. Zeevanck şi van Huyssen nu mi-au respectat ordinele şi asta e tot ce am putut face să păstrez pacea între cei care au supravieţuit.

— Asta nu e ceea ce ne-a spus predicatorul, zise unul dintre soldaţi.

Jeronimus făcu o faţă, să arate ce credea el despre predicator. Cineva râse. Jeronimus, înveselit, începu să glumească cu mulţimea.

— Pastorul e un om care spune multe, dar gândeşte puţin.

Mai mulţi soldaţi chicotiră.

— E clar că beţivul de Jacobsz nu se mai întoarce după noi şi că domnul comandant ne-a lăsat aici să putrezim, cimitirul Bataviei este prea sărac să mai putem trăi acolo, iar Zeevanck şi *aristocraţii* vor să ne încercăm norocul pe insulele înalte pe care le vedeţi acolo. Pentru asta avem nevoie de barca furată de

diverse persoane mizerabile. În schimb Zeevanck vă va oferi butoiul cu vin care ne-a mai rămas, pe care noi cu siguranţă nu-l vom lua cu noi. Mai sunt şi două cufere cu pânză de cea mai bună calitate să vă ţină de cald în nopţile astea reci.

— Materialul aparţine companiei, zise alt soldat, unul masiv cu părul blond.

Acesta trebuie să fie Weibbe Hayes, boul acela masiv.

— Cred că, date fiind împrejurările, compania nu s-ar supăra. În schimb poate avea nădragii voştri vechi.

Se auziră mai multe râsete. Jeronimus era încântat să aibă un public care-i aprecia atât îndemânarea, cât şi glumele. Chiar se distra de minune.

Deschise unul din cuferele pe care le adusese cu el pe plută şi aruncă o bucată de brânză Gouda unuia dintre soldaţi, care o prinse cu uimire. Jeronimus râse şi scoase şi o pătură, pe care o ridică pentru ca ei s-o vadă; îi observă cât erau de emoţionaţi, de parcă ar fi fost de mătase, şi nu de o calitate aşa de proastă.

— Poftiţi, luaţi şi pături. Mai e chiar şi puţin vin. Nouă ne-a rămas destul! Haideţi să fim prieteni din nou!

* * *

David Zeevanck şi Coenraat van Huyssen îşi captivaseră publicul. Soldaţii francezi se îngrămădiseră în jurul lor, dornici să asculte ce aveau de spus. Până la urmă Zeevanck era un om educat al companiei, iar van Huyssen era de viţă nobilă, era ofiţer VOC.

— Ce faceţi voi aici cu ei, băieţi? şopti Zeevanck, arătând cu degetul la Weibbe Hayes şi alţi mercenari englezi şi flamanzi de pe plajă. În timp ce vouă vă îngheaţă sângele în vine în fiecare noapte, noi avem mai mult vin decât putem bea şi femei drăguţe care să ne ţină de cald. Veniţi cu noi şi veţi avea de unde alege.

Oamenii se uitară unul la altul.

Coenraat introduse mâna în buzunar şi scoase de acolo monede de argint.

— Sunt o grămadă din astea pentru cei care vin cu noi.

— Şi unde-i putem cheltui? Să-i dăm păsărilor?

— Asta-i partea cea mai bună. Când va veni vasul să ne salveze, vom fi luaţi la bord, nimeni nu-şi va putea imagina ca aceşti bieţi supravieţuitori să aibă curaj. Apoi vom pune noi

stăpânire pe vas!

Zeevanck le cercetă feţele, privind cum îşi schimbau expresia.

— Ce ziceţi? Cu cât ne va recompensa compania, că am stat izolaţi aici pe insula asta uitată de Dumnezeu luni de zile? Veniţi cu noi şi vă veţi face singuri norocul, veţi fi propriii stăpâni.

Ridică monedele în faţa ochilor lor. Metalul ce strălucea în soare îi vrăjea.

* * *

— Haideţi acum, zise Jeronimus. Aduceţi-ne barca şi să terminăm odată. Să judece compania mai târziu cine a avut dreptate şi cine nu. Nici unul dintre noi nu vrea să mai fie vărsat sânge. Voi aveţi nevoie de material, iar acei oameni vor barca şi vor face cu voi o tocmeală cum nu se poate mai bună.

Stătea acolo, cu mâinile în şold, şi rânjea. Niciodată nu se simţise atât de elocvent, atât de stăpân pe situaţie.

Îl văzu pe Weibbe uitându-se pe plajă şi făcând un semn discret cu capul, un semnal probabil, unui francez. Un semn că pot începe să bea, fără îndoială.

* * *

Coenraat flutură punguţa:

— Ce vă pasă vouă de companie? le spuse el francezilor. Argintul nostru e mai bun decât al lor şi oricum veţi primi mai mult.

Nenorociţii ăştia de mâncători de usturoi. Şi-ar vinde până şi mama, dacă ar scoate profit din asta. Nu veţi găsi pe nimeni în lume mai imoral decât francezii. Nici măcar un spaniol!

— Poftim! zise Zeevanck scoţând monedele. Luaţi banii! Sunt ai voştri!

Păreau că ezită, aşa că le aruncă monedele grele pe plajă, unde se rostogoliră printre roci, lăsându-i să se bată pentru ele acolo.

— Ce-i datoraţi voi acestui Weibbe Hayes, un olandez? Banii voştri nu sunt la fel de buni ca ai companiei?

Îl văzu pe unul dintre soldaţii de pe plajă făcând un fel de semnal.

Apoi cel numit Villers îşi scoase sabia şi ceilalţi făcură ca el.

Coenraat simţi cum un jet cald de urină i se prelinge pe picior. Văzuse cum mor oameni înainte, văzuse destul înainte încât să-şi dea seama cum va fi când îi va veni rândul.

* * *

Jeronimus simţi gustul sângelui în gură, faţa lui fu lovită de pietre, simţi cum saliva şi sângele i se prelingeau pe bărbie în timp ce îi legară mâinile la spate.

Nu putea fi adevărat.

Dădea din picioare disperat, nu-i venea să creadă cât de perfizi fuseseră. Venise cu steagul alb. Oare oamenii ăştia nu aveau pic de onoare? Au trădat steagul lui de armistiţiu!

Îl auzi pe Zeevanck ţipând, el şi Coenraat şi masivul Gijsbert van Welderen fură ciopârţiţi mai jos pe plajă. Unde erau soldaţii lui? De ce nu făceau nimic?

Strigăte de neputinţă se auzeau sub cerul albastru deschis.

Cimitirul Bataviei

Lucretia ştiu că ceva îngrozitor s-a întâmplat înainte ca ei să ajungă pe plajă. Îi auzise ţipând unul la altul tot drumul prin lagună.

Steenhower sări din prima barcă şi-şi făcu drum prin apa puţin adâncă în faţa celorlalţi. Unde erau Jeronimus, *aristocraţii* van Huyssen şi van Welderen? Simţi o urmă de satisfacţie. Atunci, soldaţii i-au bătut. Jeronimus trebuia să fie mort.

Steenhower o văzu, merse direct către ea şi o trânti în tufiş.

— Poţi să-ţi schimbi privirea aia, târfuliţo!

— Ce s-a întâmplat?

— Am fost trădaţi.

— Un cuvânt ciudat, venind de la tine.

El se aplecă deasupra ei. Dinţii îi erau ca putrezi, iar respiraţia lui ca de câine îi sufla direct în faţă. Avea un cap ca o ramă aşezată într-un unghi prost pe perete; era cel mai urât om pe care-l văzuse vreodată, şi pe dinafară şi pe dinăuntru, îi curgea sânge dintr-o rană pe care o avea la braţ, prelingându-i-se spre degete.

— Eu sunt noul lider. Ceea ce înseamnă că-i preiau rolul în toate. Să nu crezi că voi fi la fel de blând sau de răbdător cum

era căpitanul-general. Aşa că înfrângerea noastră nu-i singura veste proastă.

Râse, o plesni şi plecă.

* * *

Judick îi privea pe oameni când se apropiau spre plajă de la plute. Încă ţipau şi blestemau, dând vina unul pe altul pentru ceea ce se întâmplase. Se uită la feţele lor, dar Coenraat nu era printre ei.

Căzu în nisip.

Nici tatăl ei nu era. Presupunea că ar trebui să-i pese de ceea ce se întâmplase cu el.

Apăru o umbră pe plajă. Ridică privirea. Olivier van Welderen era aplecat deasupra ei.

— Soţul tău e mort, spuse el.

Ea dădu din cap, incapabilă să scoată o vorbă.

— L-au măcelărit. S-a dus pe plajă cu un steag de pace, iar ei l-au măcelărit.

— Unii nu au deloc onoare, zise ea.

El nu înţelese ironia.

— Presupun că acum eşti şi tu proprietate comună, zise el, ca şi când ar fi gândit cu voce tare.

Şi plecă, fără să mai adauge nimic. Până la urmă, acea afacere era reglată cel mai bine noaptea.

* * *

Dar când seara sosi în sfârşit, erau încă prea ocupaţi să ţipe unul la altul decât să-şi facă probleme din cauza femeilor. Judick îi privi cum stăteau în jurul focului, din când în când sărea câte unul în picioare şi dădea vina pe ceilalţi, erau cu toţii pierduţi acum când nu mai era Jeronimus să le spună ce să facă.

— Eu sunt locotenent general, îl auzi ea pe Steenhower ţipând. Asta înseamnă că eu sunt cel mai mare în rang după el.

— Asta crezi tu, dar eu zic să alegem un lider, zise unul dintre *aristocraţi.*

Părea a fi vocea lui Olivier van Welderen.

— Jeronimus m-a ales pe mine! urlă Steenhower.

— Jeronimus nu-i aici, zise altcineva.

— Eu nu voi fi condus de un soldat de rând, îi spuse Olivier. Eu vin dintr-o familie bună şi sunt ofiţer al companiei.

— Jeronimus m-a numit locotenent general!

— Eşti un caporal mercenar.

— În plus, zise Wouter, ai condus deja două ofensive şi amândouă au eşuat. Şi tu ai pierdut barca.

Se auziseră mai multe ţipete. În cele din urmă hotărâră: vor vota.

* * *

Lucretia stătea în afara cortului, cu genunchii la piept, tremurând. Nu era la fel de frig ca aseară, poate că în sfârşit se schimba anotimpul, era diferit aici, în Indii faţă de Olanda.

Se petrecea un lucru ciudat, acum când mai era o speranţă, nu mai voia cu orice preţ să supravieţuiască la fel ca înainte. Acum, când Jeronimus murise, era posibil să-ţi imaginezi cum soldaţii VOC vor veni pe plaja asta şi vor vedea pe feţele salvatorilor ei nu milă, ci dezgust. Violul era ca o boală; cerea compasiune, iar cei care nu fuseseră atinşi îi evitau pe cei afectaţi.

O siluetă apăru din întuneric şi ea auzi scârţâitul coralilor sub nişte bocanci grei.

Îşi înfăşură mai strâns şalul pe umeri, ţinând strâns mâna pe mânerul pumnalului. Felul în care stătea ea va fi o surpriză pentru caporalul Jacop Pieters Steenhower.

— Aşa că am fost ales, zise cineva.

Nu era Steenhower. Era Wouter Looes, duşmanul lui Steenhower.

— Până şi Mattys Beer, căţeluşul lui Steenhower, m-a vrut, zise el. Omul ştie să folosească pumnii şi sabia, dar e prost de dă în gropi, toată lumea o ştie.

Cuţitul era încă acolo, sub şal. Speră că va avea curajul să-l folosească.

— După drepturi, îmi aparţii acum.

El aşteptă ca ea să zică ceva.

— E în regulă, nu trebuie să-ţi fie frică de mine, zise el. Nu intenţionez să mai adaug şi asta păcatelor mele. Jeronimus a exagerat. Nimeni nu-ţi va face rău atâta timp cât eu sunt căpitan-general. Ai cuvântul meu.

Poate ca vorbeşte serios, se gândi ea, sau poate speră să scape cu o pedeapsă mai uşoară dacă lucrurile merg rău.

— Cortul acesta îţi aparţine, doamna mea.

Doamna mea... Trecuse mult timp de când cineva îi spusese aşa. Aproape părea că râde de ea, deşi era sigură că nu asta-i era intenţia. Plecă.

Oh, prea târziu pentru bunătatea ta, Wouter Looes. La ce-mi mai foloseşte virtutea acum? Cum mai pot eu da ochii cu soţul meu după câte am făcut şi câte nu am reuşit să fac?

Mai bine m-ai fi ucis şi aş fi terminat odată cu totul.

Insula cea lungă

Patru corpuri de îngropat şi Jeronimus, care era legat ca un porc pus la frigare, încă se mai plângea, aşa că îi puseră un căluş în gură, iar unul dintre francezi se uşura în capul lui. Asta îl făcu să tacă.

Dar era o victorie parţială, pentru că predicatorul era cu ei.

Stătea acolo lângă foc îndopându-se cu focă friptă. Părea să aibă o pasiune pentru ele, zicând neîncetat cât de delicios era să mănânci din nou carne. Familia lui fusese măcelărită, dar lui nu părea să-i pese decât de foamea prin care a trecut.

Era greu să-l înţelegi. Weibbe nici măcar nu încerca.

Se lăsă pe vine şi smulse carnea friptă din mâna predicatorului. Grăsimea de pe barbă strălucea în lumina focului, iar umbrele cădeau pe faţa suptă. Obrajii îi atârnau ca nişte desagi.

— Ce s-a întâmplat cu Judick? îl întrebă Weibbe.

— Am făcut tot ce-am putut.

— Şi cam în ce a constat asta?

— Am încercat s-o protejez, dar m-au forţat. A fost nevoie de patru oameni să facă asta.

Îl auzi pe Jeronimus ţipând şi protestând prin căluş. Nici măcar el nu putea suporta asemenea minciuni.

— Jeronimus spune că ai măritat-o cu unul dintre *aristocraţi.*

Îşi linse buzele, părând încurcat. Of, voi nenorociţilor de oameni ai bisericii.

— Ea a fost de acord?

— Desigur.

— Nemernicul ăsta îmi spune adevărul? zise el arătându-l pe

Jeronimus. Mai trăieşte?

— Pe cuvântul meu, nu i-au făcut nici un rău.

Se uită la Jeronimus care se zbătea.

— Ar trebui să-l ucidem pe ăsta. A omorât-o pe Maria mea şi pe micuţa Willemyntgie…

Buza de jos începu să-i tremure. Începu să plângă. În sfârşit, plângea şi el pentru altcineva. Îl prinse de umeri.

— Dar celelalte femei? Dar surorile Fredericx?

— Ele sunt curve, zise predicatorul.

Fu uimit când Weibbe îl plesni tare peste faţă.

Weibbe se uită la Jeronimus, întrebându-se dacă făcuse bine că-l lăsase în viaţă. În timp va şti. Era mai bine să-l ţină legat, zi şi noapte, pentru că acest diavol cu limba de argint putea convinge şi îngerii să vină o noapte în Iad.

28°15’ latitudine sudică, a cincea zi din septembrie, anul de graţie 1629

Stând treaz în patul lui, François putea auzi zgomotul valurilor care se spărgeau pe recif. Marea era calmă, în fiecare zi vedeau spuma de pe recifurile necunoscute, dar tot nici un semn de epavă sau de oameni. Din nou nu putea să doarmă, deşi era frânt de oboseală, aşa că se îmbrăcă şi se duse pe punte să privească marea luminată de lună. Se întrebă din nou, pentru a mia oară: oare procedase cum trebuie? Fusese condus de frică sau de raţiune?

Claas Gerritz spunea că vasul se împotmolise la 28° şi 15’ sau şi 20’, dar era evident greşit. Bănui că timonierul inferior nu vroia să spună că ştia, ca căpitanul, că atunci când s-au lovit de stânci se aflau la 30’, latitudinea despre care guvernatorul Coen îi avertizase în directivă. Minciuna lor îi costase luni de căutări inutile.

Şi pe unde se putea trece prin acest labirint infinit de recifuri? Mai exista încă o şansă să-şi salveze cariera, presupunea el, dacă reuşea să găsească averea companiei şi câţiva oameni în viaţă. Chiar dacă reputaţia lui nu putea fi complet salvată, ce se va întâmpla cu conştiinţa, cu sufletul lui? Dacă va găsi o insulă plină de schelete, va putea să mai fie liniştit vreodată?

Voia doar să afle partea mai proastă a lucrurilor, întunericul şi marea care vuia râdeau de el.

Unde erau?

Cimitirul Bataviei

Aşadar, soţul meu e mort, se gândi Judick.

Nu se putea abţine să nu fie îndurerată din cauza lui, şi asta poate că era partea cea mai proastă. Ştia foarte bine ce făcuse, dar tot ceea ce-şi amintea despre el, tot ceea ce vroia să-şi amintească, era ceea ce se petrecea între ei. Era adevărat că ea avusese parte de ceea ce era mai bun în el: o blândeţe pe care o rezervase special pentru ea. Şi aşa ea, o fată de preot, plângea după diavol pentru că o protejase şi-i arătase afecţiune.

Deja Wouter Looes o dăduse afară din cortul pe care-l împărţise ea cu Coenraat şi o obligase să se ducă în cort cu celelalte femei. Doar micuţa Sussie Fredericx îi mai zâmbea acum; Tryntgen nici măcar nu o privea.

În noaptea aceea, Bottschieters îi spuse pe întuneric:

— Acum vei şti şi tu prin ce am trecut noi.

Bottschieters avea dreptate, a învăţat chiar foarte repede. Evenimentele de pe insula lungă băgaseră panică în aceşti *trădători.* Jeronimus le spusese că sunt invincibili şi că erau proprietatea diavolului, dar acum Jeronimus era capturat sau era mort şi regatul era redus la o insuliţă de tufişuri şi straturi de coral. Se treziseră la realitatea care era cea mai groaznică mahmureală.

Femeile stăteau noaptea şi-i ascultau pe Steenhower şi pe ceilalţi cum se îmbătau în loc de preludiu. O dată cu băutura îi năpădea frica şi vina şi aveau nevoie de femei să scape de emoţiile lor cele mai puternice.

Judick, cândva favorita lui Coenraat, se trezi obiectul atenţiei tuturor. Era de parcă moartea lui ar fi fost vina ei şi ei parcă vroiau s-o pedepsească pentru asta. Toţi erau dornici să pângărească o bucăţică din ceea ce Coenraat păstrase doar pentru el aşa de mult timp. Înfometaţi de carne proaspătă, pentru a ucide sau a pângări, găseau în ea balsamul pentru conştiinţa lor zdruncinată.

Steenhower era cel mai rău dintre ei; bea singur şi rar se mai amesteca cu oamenii care îl trăseseră în jos, chiar se luptase cu învăţăcelul lui mai tânăr, Mattys Beer. Când venea în cortul femeilor, era nerăbdător s-o aleagă pe Judick să-şi satisfacă

plăcerile, dar se părea că la fel de mult îi plăcea şi s-o bată.

Şi aşa trecea noapte de noapte până când Steenhower îi rupse maxilarul lui Judick, fără un motiv anume, iar surorile Fredericx săriră pe el pentru a încerca să o salveze, dar numai intervenţia lui Mattys Beer şi Allert Jansz l-a împiedicat să nu le omoare pe toate în accesul lui de furie.

28°13' latitudine sudică, a opta zi din septembrie, anul de graţie 1629

Gerritsz şi Hollert erau pământii la faţă din cauza orelor lungi în care supravegheau, faţa căpitanului se ascuţise sub barbă, marinarii erau rupţi de oboseală şi morţi de frig de cât se luptaseră cu frânghiile şi cu pânzele. François era pe punctul de a se prăbuşi. Numai voinţa îl mai ţinea pe picioare, voinţa şi fantoma Lucretiei van den Mylen. De când plecase în călătorie nu dormise o noapte ca lumea, cu cât se apropiau mai mult, cu atât avea insomnii mai mari. Erau deja de cincizeci de zile pe mare şi încă bâjbâiau în jurul latitudinii la care pierduseră *Batavia,* dar nu era nici urmă de insule şi nici un loc de trecere printre recifuri.

François era sigur că Jacobsz i-ar fi dus direct acolo.

Am făcut atâtea greşeli, se gândi el. Oare am făcut ceva ca lumea? Setea mea de răzbunare a făcut ca Jacobsz să fie în lanţuri; ar fi trebuit să las deoparte ura personală şi să-i dau o şansă să se salveze şi el.

Intraseră într-o nouă furtună. Ploua; spera să plouă şi pentru Lucretia. Se plimba pe puntea centrală, tremurând în hainele lui, corpul fiindu-i cuprins din nou de friguri.

Se întoarse către Gerritsz.

— De ce nu vedem insulele?

— Suntem la latitudinea care trebuie, sunt sigur, zise Gerritsz. Dar vântul bate împotriva noastră aici.

Vântul era împotriva lor; timp de săptămâni întregi auzise aceeaşi poveste de la căpitan şi de la timonierul superior, dădeau vina pe curenţii nefavorabili sau pe briza care le deviase cursul. În fiecare zi vântul bătea de la sud-est, aşa că ţineau pânza principală doar pe jumătate ridicată, pierzând din latitudine în timp ce se târau spre Southland. Apoi noaptea o porneau din nou în larg, de frică să nu se lovească de recif, iar

dimineaţa căutarea începea din nou. Întotdeauna erau fie prea la sud, fie prea la vest. Au tot navigat înainte şi înapoi la aceeaşi latitudine timp de săptămâni întregi, căutând un loc de trecere, iar acum ajunseseră la capătul răbdării.

— E ridicol. Am ajuns în Java pe o barcă doar în treizeci de zile, iar noi ne aflăm aici cu unul din cele mai bune vase ale companiei, am navigat mai mult de cincizeci de zile în sus şi-n jos de Southland şi nu am găsit epava sau oamenii.

— Nu e vina mea, protestă Arentsz. E clar că *Batavia* s-a pierdut din cauza neglijenţei căpitanului, dar nu ne poate fi permis să comitem aceeaşi imprudenţă. Cât despre poziţia pe care am urmat-o, mi se pare surprinzător să fie greşită, din moment ce s-a pierdut tocmai din cauză că nu au navigat cum trebuie.

Gerritsz se răsti la el.

— Nu a fost vina timonierilor că *Batavia* s-a împotmolit, Dumnezeu să moară!

Înjurătura îi făcu pe toţi să nu mai scoată o vorbă. Era o ofensă de neiertat dacă ar fi fost vreun pastor la bord, dar din fericire nu era.

— Mii de scuze, domnule comandant, murmură Gerritsz căit.

Se lăsă din nou liniştea pe puntea vasului *Zandaam,* în timp ce ofiţerii încercau să-şi recapete calmul.

— Ar trebui să te duci jos, îi zise Arentsz lui François. Nu pari să te simţi bine.

— Mă simt destul de bine, se răsti el.

Se uită la oceanul plin de valuri, alge şi peşti care înotau prin apă. Nu puteau fi departe de ţărm, de ce nu vedeau insulele?

XXIX

Fortuna, soarta, norocul, Dumnezeu şi diavolul.

Câteodată ne schimbăm, pentru că omul decide ce drum să aleagă într-o anumită circumstanţă, în funcţie de convingerile lui. Va ţipa că toate lucrurile vin de la Dumnezeu, dar când ceva rău se întâmplă dă vina pe diavol. Chiar şi un om religios va spune că circumstanţele neprielnice din viaţa lui sunt datorate sorţii.

Câteodată mă întreb cum gândesc, sau dacă nu gândesc de fel. Poate că-i imposibil să înţelegi cum gândeşte Dumnezeu,

după cum se spune, pentru că Dumnezeu nu gândeşte. Poate că-i doar Fortuna, cum se zice, asta pentru că mare parte a destinelor oamenilor sunt cizelate de binele şi răul din minţile lor.

Câteodată mă întreb de ce le e aşa de frică oamenilor. Răspunsul e că trebuie să le fie frică de ei înşişi.

28°17’ latitudine sudică, a treisprezecea zi din septembrie, anul de graţie 1629

Arentsz întinse binoclul.

— Iar se vede reciful, zise el.

François i-l luă, uitându-se la spuma făcută de un alt val. Nervii îi erau întinşi la maxim. *Batavia* trebuie să fi trecut de acest labirint cumva în noaptea aceea, singurul mod de a găsi vasul era să intre în acelaşi teritoriu nesigur.

Îi spuse căpitanului ce vroia să facă.

Arentsz dezaprobă din cap:

— E prea periculos, comandante.

— Navigăm de şaizeci de zile, domnule Arentsz. Timp de o lună ne-am tot învârtit în jurul aceleiaşi latitudini şi nu e urmă de epavă. Eu zic că *Batavia* e în interiorul acestui recif şi ar trebui s-o luăm spre ţărm pentru a intra. Acolo e un canal larg şi putem intra dacă suntem atenţi.

— Dacă pierdem şi *Zandaam…*

— Nu vom pierde *Zandaam* dacă ne apropiem dinspre ţărm. Vântul şi curenţii nu sunt aşa puternici. Dar, dacă nu vom proceda aşa, vom îmbătrâni şi tot vom fi pe-aici, căutând.

Un argument care va avea urmări. Dar François îşi menţinea părerea. Până la urmă, se gândi el, nu avea nimic de pierdut.

* * *

Era o linişte ciudată pe vas în timp ce îşi croiau drum.

Până şi marinarii păreau să-şi ţină respiraţia, singurul sunet era făcut de cel care făcea măsurătorile, şi striga la ce adâncime se aflau când înaintau. În apele acestea, valuri uriaşe apăreau de te miri unde, iar dacă un astfel de val ar veni spre ei acum, i-ar izbi de recif, trântind catargul principal pe carenă.

Dar vremea era de partea lor. Măcar o dată Fortuna nu-şi

ridica mânia împotriva lor.

Trecură de ghearele recifului şi măsurară treizeci de stânjeni de apă. Arentsz dădu ordin să pună arborele gabier, iar marinarii se grăbeau spre grijea precum maimuţele în timp ce o legau bine împotriva vântului.

Cimitirul Bataviei

Judick stătea pe plajă, uitându-se la mare.

— Aşa a stat toată ziua, zise Tryntgen. Nu s-a mişcat.

Lucretia se aşeză lângă ea, ţinând-o de mână. Era rece ca gheaţa.

— Judick, dragă, murmură ea.

Nici măcar nu clipea, de-abia dacă respira.

— Aseară au fost cu rândul la ea, şopti Tryntgen. Toţi.

O pată mare de sânge pe nisipul de sub fustele lui Judick stătea mărturie.

— Judick, repetă Lucretia.

Nimic. Nici un semn de recunoaştere. Se retrăsese undeva în propriul ungher întunecat. Lucretia cunoştea bine locul, fusese şi ea acolo după ce fusese atacată pe vas. Se întreba dacă Judick va alege să se întoarcă. Pentru ce să se mai întoarcă?

— Ăla căruia i se zice Steenhower a fost cel mai rău dintre toţi, şopti Tryntgen. A ţipat tot timpul cât a fost cu el. Încă o mai aud.

Îşi acoperi urechile cu mâinile, pentru a nu mai auzi.

Lucretia o îmbrăţişă pe tânăra femeie, dar era ca şi cum ai fi îmbrăţişat o statuie. Corpul lui Judick era rigid, ca de marmură. Sărmana fată. Tatăl ei vorbea de iad.

Fata lui ştia acum mai multe despre iad decât va şti el vreodată.

28°17’ latitudine sudică

François pândea pe puntea de la pupa, cu pumnii albi încleştaţi pe parapet. Timp de două zile furtuna îi ţintuise acolo. Înjura, iar vorbele lui erau purtate de vânt. Părea că Domnul iar conspira împotriva lui. Undeva acolo era femeia pe care o iubea, vaza nepreţuită de la Rubens şi trei sute de oameni.

Le-am spus că mă voi întoarce după ei.

Mă rog să nu fie prea târziu.

* * *

— Acolo este, zise François pasându-i ocheanul lui Gerritsz.

— Nu ştiu, comandante, nu pot fi sigur că acela e locul.

— Eu sunt sigur. Acestea sunt insulele înalte pe care le-am văzut de pe epavă.

Ştia ce credeau ei, că îşi imagina, că vedea doar ce dorea să vadă, dar el era sigur.

Soarele apunea după norii îndepărtaţi de furtună, scăldând insula în întuneric. Chiar şi acum vor trebui să aştepte.

Mâine totul va fi limpede.

28°29' latitudine sudică, a şaptesprezecea zi din septembrie, anul de graţie 1629

— Fum, zise Gerritsz, arătând cu degetul.

Domnul fie lăudat. Acum îl vedea şi el. Acesta era locul unde naufragiaseră, era sigur, deşi se apropiau prin partea de nord de data aceasta. Insulele acelea înalte care se vedeau la tribord erau insulele în care el şi căpitanul fuseseră să caute apă. Fumul era o dovadă că oamenii lui supravieţuiseră.

Îşi permise să închidă ochii şi să-şi imagineze faţa şi formele Lucretiei. Ţi-am spus că mă voi întoarce după tine. Iată-mă.

Zandaam înainta cu pânzele ridicate, marinarii continuând să facă măsurători. Vântul bătea dinspre nord, spuma albă de pe recif înconjurându-i.

— Ai avut dreptate, slavă Domnului, zise Gerritsz.

François îşi îngădui un zâmbet. Rugându-se în tăcere, se lăsau duşi de curent.

Insula cea lungă, a şaptesprezecea zi din septembrie, anul de graţie 1629

La prima geană de lumină, paza îi depistă, două bărci se îndreptară spre braţul lagunei, sperând să-i ia prin surprindere. Într-o clipă, soldaţii lui Weibbe erau în picioare, amorţiţi şi înfrigurați din cauza somnului, dar inimile le băteau şi erau dornici să lupte în sfârşit în ofensivă.

Weibbe se aruncă cu faţa la tufişuri, uitându-se din marginea

insulei de pe stâncile puţin înalte. Chiar şi de acolo putea vedea mucurile de lumânare arzând, de data asta aveau flintele cu ei. Dacă stăteau în ascunzătoare, *trădătorii* vor ajunge pe plajă şi orice avantaj ar fi fost pierdut. Dacă ar fi încercat să-i gonească cu pietre, aşa cum au făcut prima dată, ar fi fost ţinte bune pentru flinte.

Dar nu aveau de ales. Unii dintre ei vor muri, desigur, dar dacă *trădătorii* ar fi ajuns pe ţărm, oricum nu mai aveau nici o scăpare, armele lor slabe nu se comparau cu ale *trădătorilor.* Întrebarea era: cât praf de puşcă şi câte gloanţe mai aveau nenorociţii ăştia?

Venise timpul să afle.

Îl văzu pe Steenhower coborând din barcă şi mergând prin apă, urmat de vreo încă doisprezece oameni. De îndată ce ajunseră la distanţa potrivită, Weibbe le făcu semn oamenilor lui care se ridicară din tufişuri şi aruncară primul val de pietre. Prima aruncătură îl luă pe Steenhower prin surprindere şi fu mulţumit să-l audă scoţând un ţipăt de durere.

Urmă zgomotul făcut de flinte de pe barcă. Unul dintre francezi ţipă şi căzu pe spate prinzându-se de gât şi împrăştiind sânge peste tot, ca o fântână.

O altă ploaie de pietre se abătu asupra lor. *Trădătorii* se ghemuiră în apă, neştiind dacă să se retragă sau să avanseze. Weibbe le dădu un ordin şi sări de pe stânca joasă, doisprezece dintre cei mai buni soldaţi ai lui îl urmară înarmaţi cu armele fabricate de ei, cu suliţe şi cu ghioage şi se năpustiră asupra *trădătorilor.*

Nenorociţii se retrăseseră, nu voiau să lupte. Ştiau că nu erau pe măsura lor, gândea Weibbe. Or să lase flintele să facă treaba în locul lor. Se mai auzi o împuşcătură din barcă şi un alt francez căzu, ţipând. Weibbe le ordonă să se retragă, doi dintre ei apucându-şi camarazii răniţi și îi traseră spre plajă.

Şi aşa continuară lupta. De fiecare dată când *trădătorii* veneau, îi puneau pe fugă, dar suferind pierderi. Deja erau patru soldaţi răniţi care ţipau din cauza rănilor cauzate de flinte.

Era o tactică inteligentă. Asta nu era tactica lui Steenhower de luptă, se gândi Weibbe, trebuie să fi avut pe cineva mai deştept care să-i conducă acum. Dacă *trădătorii* aveau suficientă muniţie, puteau să-i ţintească aşa toată ziua, până când nu mai rămânea nici unul viu.

Soarele se ridică deasupra lagunei luminând-o. Auzi murmurul vocii predicatorului, care era din nou în genunchi, rugându-se. Până acum mersese, când mureau de sete în cimitirul Bataviei, dar poate că va mai funcţiona şi de data aceasta. Dar nu ştia de ce cineva, cu atât mai puţin Dumnezeu, îl va asculta pe acel gură-spartă.

Se uită la Jeronimus, care zăcea pe pământ, legat şi cu căluşul în gură, ochii lui vorbind în locul lui. Credea că a câştigat.

— Să nu crezi că te vor salva, Jeronimus, îi şopti Weibbe. Ultimul lucru pe care o să-l fac înainte să mor e să-ţi tai gâtul.

Jeronimus începuse să se agite din nou. Weibbe se gândi să-l cheme iar pe unul dintre francezi să se uşureze în capul lui.

— Ce o să facem? întrebă Villers.

Se uitau la el, de parcă el ar fi avut răspunsul. Dar nu era nimic în punguţa de scamatorii. Era o luptă de epuizare acum. Vor rămâne *trădătorii* fără muniţie înainte ca el să rămână fără oameni?

Steenhower şi marinarii lui se duseseră înapoi la plute şi pregăteau praful de puşcă pentru încă un atac. Francezul lovit de glonţ în gât murise în sfârşit, iar sângele i se închegase precum gelatina în jurul rănii de la gât şi muştele roiau în jurul acestui ospăţ neaşteptat. Unul dintre răniţi ţipa, având o rană adâncă. Era o rană la stomac din cele mai rele.

— Dacă ne retragem, zise Villers, atunci îi putem prinde când vin să ne caute. Nu au toţi flinte.

— Dar atunci vor găsi barca, zise Weibbe.

Ştia ce intenţionau *trădătorii* să facă când vor avea şi cealaltă barcă; Jeronimus fusese încântat să le spună după ce-l gâdilaseră la coaste cu câţiva tăciuni fierbinţi. Trebuia s-o protejeze, cu orice preţ. Dar cum? Se îndoia că vor putea să-i ţină la distanţă mai mult de câteva ore.

Predicatorul continua rugăciunea lui de îndurare, vocea lui groasă contrastând cu ţipetele ascuţite ale răniţilor. Cred că Dumnezeu ne-a uitat de data aceasta, se gândi Weibbe.

— Priviţi! spuse cineva.

— Vas la orizont!

O navă cu pânzele sus intra în lagună, în nordul insulei cu foci. Predicatorul făcuse o minune a doua oară.

— Suntem salvaţi! murmură el.

Eficienţa rugăciunii lui îl uimise chiar şi pe el.

— Nu încă, îi spuse Villers.

— Pluta! zise Weibbe şi sări în picioare şi începu să alerge.

Doisprezece oameni îl urmară.

28°30’ latitudine sudică.

— De unde vine fumul?

Acum, când se apropiară de insulă, fumul dispăruse. Nu erau siguri de pe ce insulă venea. Erau şi mai dezamăgiţi.

— Epava e mai spre sud, zise Claas Gerritsz. Insulele unde i-am dus noi pe oameni erau mult mai mici decât asta.

— Şi totuşi fumul a venit de aici, sunt sigur, zise François.

Cu siguranţă oamenii le-au văzut pânzele. De ce nu au întreţinut focul?

Simţi o senzaţie de indispoziţie.

— Insulele de acolo, insistă Claas Gerritsz, arătând cu degetul două insule mai mici.

— Laguna e prea puţin adâncă pentru a putea naviga, spuse căpitanul. Trebuie să întoarcem şi să intrăm prin altă parte.

— Nu, fumul a venit de aici, repetă François. Coborâţi barca. Ne vom duce pe mal să cercetăm.

Le ordonă soldaţilor să aducă butoaie cu apă şi pâine, în cazul în care găseau vreun supravieţuitor.

Ancorară şi barca fu trecută peste bord, ridicându-i pânzele şi catargul. François aproape căzu în ea de grăbit ce era. Gerritsz sări lângă el.

— Grăbiţi-vă, ţipă François la marinari.

După trei luni, câteva minute nu mai contau pentru supravieţuitori, dar contau pentru François Pelsaert.

Insula cea lungă

Pluta fusese ascunsă în tufişuri cam la vreo patru sute de paşi distanţă spre nord, vizavi de partea de nord a insulei cu foci. De acolo Weibbe putea vedea barca ancorată în lagună, se uită la steagul alb cu albastru al casei regale din Olanda agăţat la pupa. Era cu siguranţă un vas al companiei.

Scoaseră pluta din ascunzătoare, puterea venindu-le din disperare, ştiind că în următoarea oră se va decide soarta lor. O traseră în apă şi vâsliră prin apa puţin adâncă, fiind conştienţi că

trebuia să ajungă la vas primii. Altfel miracolul ar putea dispărea din faţa ochilor lor.

Insula cu foci

Au îndreptat barca spre plajă, iar François fu primul care coborî din ea, împiedicându-se şi stropind prin apa plină de noroi încercând să ajungă la mal. Văzu ceva mişcându-se la dreapta lui, dar era doar o focă, care-l privea cu ochii ei blânzi şi se încălzea la soare pe o stâncă.

François îşi scoase pălăria şi alergă, împiedicându-se de corali, strigând numele Lucretiei van den Mylen şi al lui Pieter Jansz. În curând obosi. Se aplecă, văzu ceva printre roci şi-l ridică de pe jos. Era un nasture de la haina unui soldat.

Ţinea nasturele în mână, întrebându-se de unde venea fumul.

Auzi strigătul unui marinar şi se întoarse să se uite. Omul arăta spre partea de nord a insulei. O plută apăruse, îndreptându-se spre ei.

Domnul fie lăudat!

Oamenii de pe plută erau în picioare, riscând să se răstoarne, ţipând şi fluturând bucuroşi din mâini către salvatori.

Când se apropiară mai mult de ţărm îşi dădu seama ce strigau:

— Duceţi-vă înapoi! Înapoi la vas!

Se uita la ei uimit. Unul dintre oameni sări de pe plută şi se împotmoli în apele înşelătoare.

François simţi un fior pe spinare, un fel de premoniţie a ceea ce va urma.

Bărbatul era un soldat pe care François şi-l amintea vag de pe *Batavia,* era sergent, cel mai în vârstă dintre mercenari. Uniforma lui era doar zdrenţe acum, barba-i era plină de sare, părul încâlcit îi atârna pe guler. Avea înfăţişarea fioroasă a unuia care tocmai se întorsese de la o bătălie, dar care arăta ca un cerşetor.

— Duceţi-vă înapoi, ţipă ei! *Trădătorii* sunt aici, au două bărci şi vor încerca să captureze vasul.

Trădători? Să captureze vasul? Despre ce tot vorbea?

Omul stătea acolo, în apa până la genunchi şi salută. François văzu o dâră de sânge pe jacheta lui murdară.

— Eu sunt Weibbe Hayes din Winschotten, sergent, servitor

loial al Onorabilei Companii. Trebuie să vă raportez că în absenţa dumneavoastră oamenii s-au răsculat, au fost ucişi peste o sută de oameni, noi suntem singurii care am mai rămas.

Weibbe Hayes se uita la el, aşteptând să reacţioneze.

— *Trădătorii* intenţionează să vă captureze vasul. Trebuie să vă întoarceţi şi să-l protejaţi.

Nu se mişcă nimeni.

— Priviţi! ţipă el.

François se uită în direcţia pe care o arăta el, văzu o altă plută în partea de sud. Părea să fie plină de soldaţi îmbrăcaţi în roşu şi se îndrepta spre *Zandaam.*

— Trebuie să vă întoarceţi, domnule Pelsaert!

Un consilier al Indiilor nu era obişnuit să primească ordine de la un soldat de rând, dar direcţia evidentă a plutei îl urnise. Se întoarse şi fugi spre plajă, către barcă.

Ce se întâmpla? Avea timp să afle mai târziu. Pentru moment, va asculta de sfatul acestui soldat şi se vor apăra. Se gândise să ajungă aici ca un salvator. Spera să nu-i fie întinsă o cursă.

Pe puntea vasului Zandaam

Ăsta e finalul carierei mele, se gândi François. E destul de grav că am pierdut bunurile companiei, dar de asta se va vorbi cât vor mai trăi olandezii. Mintea lui rămase blocată la ceea ce tocmai i se spusese şi nu vroia să creadă.

Se uita la pluta construită stângaci, plină de oameni înarmaţi, ce-şi croia drum către ei prin lagună. Când se apropiară, putu să-i vadă pe câţiva dintre ei.

Îl recunoscu pe caporal, acela urât, cum i se spunea pe vas? Steenhower. Dar cu ce era îmbrăcat? Cu siguranţă nu cu o uniformă de soldat, avea o *mantie* de catifea roşie tivită cu aur. Era cel mai urât prinţ pe care-l văzuse vreodată. Arăta ca un clovn.

Steenhower se ridică şi-şi duse mâinile la gură:

— Domnule comandant! Slavă Domnului că v-aţi întors în sfârşit!

— Domnul fie lăudat! ţipă François. Dar de ce veniţi înarmaţi?

— Am avut probleme! O să vă spunem totul când urcăm la bord.

Dumnezeule, se gândi François, nu vă veţi urca la bord

înarmaţi, mai ales dacă ceea ce mi-a spus sergentul e adevărat. Încercă să nu fie cuprins de un atac de panică. Dar tunarii de pe *Zandaam* erau deja gata de atac, iar oamenii în roşu aduseseră flinte din dulapul mic cu arme al vasului şi le îndreptaseră spre plută. Mulţumită avertismentului pe care-l primiseră, erau pregătiţi.

— Aruncaţi armele, caporale! În apă!

Pluta mergea înainte şi nu primi nici un răspuns de la soldatul masiv de la prora.

— Aruncaţi armele!

— Suntem soldaţi, comandante! Armele ne sunt oferite de companie şi sunt preţioase pentru noi.

— Aruncaţi armele sau trag în voi!

Ameninţarea funcţiona. Nu mai vâsleau şi chiar de la o distanţă de cincizeci de paşi îi putea auzi cum se ceartă, hotărând cum să procedeze. În sfârşit unul din oameni aruncă flinta în apă şi alţii îl urmară. Steenhower fu ultimul care făcu concesia, aruncând dezgustat flinta în apă.

Unul câte unul urcară pe tachet şi fură imediat încercuiţi de soldaţi cu suliţele şi săbiile scoase. Când Steenhower ajunse pe punte, François făcu semn şi doi dintre soldaţi se năpustiră asupra lui, îi suciră mâinile la spate şi-l legară.

— Domnule comandant, protestă el. De ce vă purtaţi aşa cu noi? Am trecut prin nişte experienţe ce nu se pot povesti şi ne-am gândit că vom fi salvaţi de dumneavoastră!

— Duceţi-l jos, zise François. Vom afla imediat adevărul.

Se întreba unde o fi ofiţerul militar şi caporalul. Dar Jeronimus? Uşurarea pe care o simţise când şi-a dat seama că mai sunt supravieţuitori dispăruse deja. Era clar că nu va fi nici o salvare pentru François Pelsaert. Diavolul nu terminase cu el.

Cimitirul Bataviei

— Uitaţi-vă că vin, anunţă Wouter Looes.

Stăteau pe plajă, jucându-se nervoşi cu săbiile, Mattys Beer întrebând înainte ca ei să ajungă pe plajă dacă l-a văzut cineva pe căpitan. Dacă Araien Jacobsz conducea vasul de salvare, aveau succesul garantat.

Lucretia tremura în soare, privind cum vasul se îndreaptă spre insula lor.

— Spune-i lui Reyndert să pregătească vinul, zise Wouter Looes şi tânărul Pelgrom se grăbi să îndeplinească ordinul.

Ea observă că în dimineaţa aceea nimeni nu-i mai spusese nici un cuvânt obraznic, nimeni nu a mai rânjit la ea. Erau toţi stresaţi, până şi gură-spartă de Allert Jansz.

Cu o dimineaţă în urmă, când zăriră vasul *Zandaam* încetară atacul. Steenhower se dusese pe vas pe una din plute, cum plănuiseră, să-i izoleze pe ofiţeri şi să-i convingă să vină neînarmaţi, dacă se putea, pe ţărm. Looes îi adunase pe ceilalţi oameni să-i întâmpine.

Presupuneau că Steenhower ajunsese pe vas, îşi îndeplinise partea şi văzură cum vasul se duce iar în larg, încercând să ocolească reciful, cu pânzele strânse, venind dinspre est. Această manevră durase aproape toată ziua.

Dar dacă s-a întâmplat ceva? şuşoteau *trădătorii* între ei. Dacă Jacobsz nu era la bord? Dacă nenorocitul ăla de Weibbe Hayes găsise o cale să-i avertizeze?

Lucretia nu vroia să spere, speranţa te omoară. Tocmai această speranţă că va trăi, că va fi salvată o făcuse să se culce cu duşmanul, care o transformase într-o târfă pătată cu sare, îmbrăcată în zdrenţe. Speranţa era un blestem, un laţ în jurul gâtului, o făcuse să uite de onoare şi demnitate.

Când primele bărci se apropiară, văzură că nu era nici Steenhower, nici căpitanul. Erau soldaţi olandezi, iar Weibbe şi câţiva din banda lui erau printre ei, hainele lor militare murdare contrastând cu hainele marinarilor, roşii, elegante.

— Dumnezeule! zise Allert.

— Să-i ia naiba, pui de căţea! ţipă Mattys Beer. Să putrezească toţi în iad!

Îşi scoase sabia.

— Am să-l ucid pe nenorocitul ăla înainte să mă predau.

Allert se întoarse şi se uită la Lucretia. Ea se gândi că el ar ucide-o chiar acum, de ciudă.

— Unde-i Steenhower? întrebă cineva, dar ei ştiau acum răspunsul la întrebare.

Wouter Looes clătină uşor din cap, cu mâna încă pe mânerul săbiei. Când se apropiară, îi văzură pe soldaţi cu flintele ridicate, gata de atac. Jan Pelgrom fugi de pe plajă, Rogier Deckier se luă după el, înspăimântat.

— Mai bine mă lupt decât să fug, zise Mattys Beer, dar nu

părea prea convins şi se uită la Wouter Looes pentru aprobare.

— Fă ce vrei, zise Wouter Looes care-şi scoase iataganul şi-l aruncă în apă, un act de capitulare ce putea fi văzut de pe barcă.

Weibbe Hayes sări din barcă şi încă vreo doisprezece soldaţi îmbrăcaţi cu haine roşii îl urmară. Mattys Beer aruncă arma.

Allert fu ultimul care dădu drumul săbiei. Câteva clipe mai târziu, soldaţii erau pe ei, împroşcându-i cu apă, scuipându-i în barbă, sucindu-le mâinile la spate şi legându-le fără prea multă blândeţe.

Era surprinsă că nu simţea nimic, nici bucurie, nici recunoştinţă sau uşurare, nimic.

— Aşadar, domnia diavolului s-a terminat, zise cineva.

Se uită peste umăr. Era Deschamps, cu faţa cenuşie în lumina dimineţii.

— Eu cred că până nu ajungem la poarta Raiului, diavolul va domni mereu, zise ea.

— Ce le vei spune despre mine, doamnă?

Închise ochii. Oamenii deja se pregăteau, aşezau pânzele să se afle în direcţia vântului din alt unghi indicat de busolă. Era prea obosită.

— Nu ştiu.

— Te rog să-ţi aminteşti că nu am avut încotro. După cum bine ştii şi tu.

Ce tot spui, Deschamps? se întrebă ea. Eu m-am culcat cu un bărbat împotriva voinţei mele, tu ai ucis un prunc, în mintea ta aceste două păcate se pot compara?

— Trebuie să-ţi alegi propria soartă, zise ea blând. Trebuie să trăieşti cu ceea ce ai făcut, la fel ca mine. Poţi hotărî singur ce vei spune şi ce pedeapsă vei lua. Eu nu vreau să am mâinile pătate de sânge.

Se întoarse şi plecă spre cortul ei, dorind să fie singură.

* * *

Femeile stăteau toate pe plajă, întrebându-se ce să-şi spună una alteia, cum să se comporte, pregătindu-şi expresia pe care o vor avea de acum înainte în faţa lumii, pentru tot restul vieţii lor.

Salvarea sosise pe neaşteptate şi aşa de repede, în dimineaţa aceea rece.

— Ce o să-i spun eu lui Jan? zise Bottschieters.

Ce o să le spunem toate bărbaţilor? se întrebă Sussie. Mi-a fost teamă ca *trădătorii* să nu mă omoare; mai bine i-aş fi lăsat să-mi taie gâtul, ca Marretgie Louys, decât să fac ce am făcut eu. E uşor să spun asta, acum când s-a terminat şi nu mai e nimeni deasupra mea care să mă ameninţe cu un cuţit. Se uitau una la alta, ştiind că procesul lor de-abia începea.

* * *

Lucretia era mulţumită să vadă că domnul comandant nu arăta bine.

Avea cearcăne, faţa lui era slăbită de boală şi de griji. Şi vina, desigur, îşi pusese amprenta pe faţa lui. Arăta cum era, un bărbat care odată fusese frumos, dar care nu mai avea nici un pic de vlagă în el.

El se uită prin cort, surprins să vadă tapiţeria care odată era pe pereţii Marii Cabine şi acum zăcea pe jos la intrare, vasul de argint care stătea pe pervaz, lângă fereastra ce dădea spre pupa de pe *Batavia,* covorul lui persan pe jos, pătat de sare şi decolorat de coralii care erau peste el. Ea încercă să-şi imagineze cum arăta acest şopron în ochii lui, această colibă care cândva fusese apartamentul prezidenţial al prinţului din cimitirul Bataviei.

Şi palatul târfei lui.

Stătea pe jumătate aplecat printre pânze, mâna lui scoţând şi introducând sabia în teacă, în mintea lui învălmăşindu-se mii de fraze, pe care le socotea imediat nepotrivite cum îi veneau în minte. Îşi imaginase că repetase acest moment. Dacă era adevărat, nu repetase prea bine.

— M-am întors după tine, zise el.

Ce putea să-i spună? Vor trece luni până François va înţelege nenorocirea care se abătuse asupra lor din cauza lui.

— Nu am avut încotro, zise el, iar ea aproape zâmbi auzind cuvintele spuse de Salomon Deschamps rostite din nou. Te rog, o imploră el, zi ceva.

Dar nu avea cuvinte. Mânia şi reproşurile nu mai puteau schimba nimic, cine era ea să-l judece? Dar dacă el căuta iertare, atunci trebuia să-l dezamăgească. Ea va trebui să-şi găsească singură drumul, iar el pe-al lui.

Stăteau acolo tăcuţi, ei care cândva fuseseră uniţi de pasiunea

lor pentru artă şi dorinţa de a învăţa; acum ceea ce aveau în comun era ruşinea şi nici măcar nu puteau vorbi despre asta.

— Niciodată nu te-am abandonat. Am făcut doar ce a trebuit să fac, pentru binele tuturor.

Lucretia se întreba ce va zice el când va afla că se culcase cu comerciantul. Oare va găsi aceeaşi scuză şi pentru ea? Prezenţa de spirit îl părăsise. Părea îmbătrânit, învins, când înainte era atât de puternic.

— Cu permisiunea dumneavoastră, am să vă dau nişte veşti proaste, zise el. În legătură cu soţul dumneavoastră.

Ea aproape că-i râse în faţă.

De parcă o mai putea răni ceva acum.

* * *

Weibbe şi-o amintea ca pe o fată cu ochii mari, aşa de tânără în şorţul ei alb şi cu bonetă, roşie în obraji, deşi avea un ten palid, chiar şi după atâtea luni de navigat. Era frumoasă ca o floare şi la fel de fragilă.

Ce mai rămăsese din ea, ca să-şi poată el aminti? Nu doar felul cum arăta era diferit, deşi se schimbase mai mult decât şi-ar fi imaginat vreodată; faţa-i era roşie din cauza vântului, se cojea pe nas şi pe frunte, iar frumosul ei păr blond devenise aproape alb din cauza sării şi a soarelui şi era lăsat liber pe spate, ţeapăn de parcă ar fi fost dat cu lac. Rochia îi era numai zdrenţe.

Dar schimbarea era şi mai mare. Avea ochii fără nici o expresie în ei, ca un peşte care a zăcut toată ziua într-o barcă. Avea o privire pe care nu o mai văzuse niciodată şi pe care nu ştia cum s-o descrie.

— Sussie, şopti el.

Ea întoarse capul, uitându-se prin el. Nu îl recunoştea.

— O, Sussie, spuse el, ce ţi-au făcut?

La bordul navei Zandaam

Mai târziu în acea zi îl aduseră pe Jeronimus la bord, legat bine cu funii, cu faţa plină de sânge şi vânătăi făcute de Weibbe şi oamenii săi, cu nisip şi murdărie în păr. Auzise că se plimba mândru ca un păun pe insulă. Ia priviţi-l acum, bătut şi umflat,

era greu să-ţi imaginezi aşa ceva.

Era greu să-ţi imaginezi ceea ce se întâmplase. Comerciantul păruse un individ îndatoritor, în timpul călătoriei întotdeauna gata să te ajute cu o vorbă bună sau vreun sfat. Un om cu maniere atât de elegante, cu siguranţă nu putea fi măcelarul care spuneau ei că ar fi fost. Spera ca Weibbe şi camarazii lui să fi exagerat când i-au povestit despre el.

— Daţi-i vin, zise François.

Unul dintre marinarii îmbrăcaţi cu haine roşii îi dădu un pahar de vin de Burgundia, pe care-l dădu pe gât imediat, bând ca un câine. François nu văzu acest lucru ca fiind ceva rău. Ştia şi el, ca oricare altul, ce însemna să-ţi fie sete.

— Domnule comerciant, spuse el.

— Slavă Domnului că ai ajuns în sfârşit aici, zise Jeronimus printre dinţii lui sparţi, nu ai idee ce sălbăticie a fost aici după ce ne-ai părăsit. După ce ne-ai părăsit.

— Ce-ai făcut aici, Jeronimus?

Jeronimus păru surprins.

— De ce m-au acuzat? Vor să dea vina pe mine pentru asta?

— Am ascultat acuzaţiile care ţi-au fost aduse de către caporalul Pietersz, Mattys Beer, Jan Hendricks din Bremen şi Allert Jansz, tunarul. Este copleşitor.

Mărturisiseră toţi, aceşti ofiţeri înalţi din regatul lui Jeronimus, aceşti eroi şi generali. Nu se bucurase, torturând atâţia oameni, dar slavă Domnului, muriră repede; le făcuse plăcere să ucidă, dar nici unul dintre ei nu suporta ca brutalitatea să fie îndreptată împotriva lor.

Se folosise de metoda de tortură cu apă, care era potrivită situaţiei lor, din moment ce nu necesita vreun echipament elaborat. O bucată de pânză era legată în jurul gâtului acuzaţilor şi ridicată la nivelul feţei. Era turnată apă până când ajungea la nivelul nărilor. Victima trebuia să înghită multă apă, pentru a-i reduce nivelul, dar de îndată ce reuşea să respire, era turnată mai multă apă. Tortura combina teama teribilă de sufocare cu agonia şi teroarea pe care o simţea victima, care credea că o să-i crape stomacul de câtă apă înghiţise. Câteodată, în unele cazuri, stomacul se putea lărgi enorm.

Dar nici unul din banda însetată de sânge a lui Jeronimus nu se dovedi prea rezistent. Cu răsuflarea întretăiată s-au confesat, şi toţi îl acuzaseră pentru toate nelegiuirile întâmplate pe insulă.

François încă nu putea crede ceea ce auzise şi spera că nu va fi nevoit să-şi tortureze şi alt subaltern.

— Vreau să vorbesc în particular cu tine, domnule comandant. Am să-ţi spun lucruri care vor trebui să rămână doar între noi.

François fu tentat să accepte, dar îşi dădu seama de pericol. Felul în care au decurs lucrurile trebuia aflat cu amănunte, se gândi el, dacă vreau să-mi apăr reputaţia în faţa guvernatorului Coen.

— Tot ce ai de spus trebuie spus în faţa întregului consiliu, îi zise el.

Oare pe cine va da vina? se întreba el. Jeronimus se uită prin cameră.

— Nu eu am fost de vină, indiferent ce vă spun ei. David Zeevanck şi Coenraat van Huyssen, *aristocraţii* tăi, sunt de vină. Eu am încercat doar să rămân în viaţă. Un om acceptă câteodată şi lucruri îngrozitoare să se salveze, câţiva din consiliul tău ştiu deja asta.

Zâmbi printre dinţii sparţi.

Nenorocitule, se gândi François, dar nu îndrăzni să-i privească pe ceilalţi din consiliu. Deschamps îşi turnă un pahar cu vin. Mâinile îi tremurau.

— Tunarul Allert Jansz şi caporalul Jacop Pietersz, Steenhower, au mărturisit de bună voie planul tău de a captura orice vas care venea să vă salveze.

— Desigur că dau vina pe mine. Vor să-şi salveze propria piele.

— Negi aceste acuzaţii?

— M-a văzut vreunul din martorii tăi omorând vreun bărbat, femeie sau copil? M-am prefăcut că sunt cu ei, iar când venea barca să ne salveze, intenţionam să-i avertizez pe cei de la bord să nu-i ia cu ei. Ce altceva puteam face? Ori asta, ori muream. Tu ştii ce înseamnă să ai de ales între aceste două lucruri, nu-i aşa domnule comandant?

François simţi un fior pe şira spinării. Dar era adevărat ceea ce spusese Jeronimus, nici unul dintre martori, deşi toţi au recunoscut că liderul lor era comerciantul, nu-l acuzaseră că ar fi ucis pe cineva.

— Ai martori care te pot susţine?

— Pe doamna van den Mylen.

François simţi cum îi îngheaţă inima, dar nu schiţă nimic.

— Ce legătură are doamna van den Mylen cu asta?

— A venit la mine, m-a implorat s-o protejez.

— Mai trăieşte?

— Nu ştiu. Nu i-am făcut nici un rău. Dar datorită acestor idioţi care m-au capturat şi-a pierdut singurul protector.

— Protector?

— Investigaţi mai cu atenţie, domnule Pelsaert, şi veţi descoperi că am făcut tot ce-am putut pentru a salva bunurile companiei şi oamenii, în ciuda acestor barbarii care s-au petrecut aici.

François dorea să-l creadă. Ştia din proprie experienţă că adevărul nu e întotdeauna clar, iar el nu era în măsură să judece pe cineva.

Totuşi, toţi îl acuzaseră, toţi îl numiseră pe el instigatorul fiecărui complot, al fiecărei crime. Dacă ar fi fost doar *trădătorii,* s-ar fi putut explica. Dar mai erau şi alţi martori ai masacrului pe care l-au descris, cum ar fi bărbierul, Andries Jansz, şi tunarul Gerrit Jaspersz, şi toţi îl acuzau pe el.

Era mult prea îngrozitor să-ţi poţi imagina aşa ceva.

— Luaţi-l, zise François, simţindu-se mai obosit ca niciodată la cei treizeci şi cinci de ani ai săi.

Soldaţii îl traseră din cabină, cu călcâiele măturând puntea. Îl puteau auzi cum ţipa şi cum protesta. După aceea urmă o tăcere îndelungată la masă. Interogatoriile din ziua aceea îi epuizaseră pe toţi.

Insula cu foci

Simţi un fior pe şira spinării când îl auzea cântând şi delirând din închisoarea mică făcută în corali pe care o amenajaseră să-l adăpostească. Pelsaert nu avea încredere să-l lase în cimitirul Bataviei împreună cu ceilalţi prizonieri.

Vremea era rea, cenuşie şi rece şi toţi se udară în scurta distanţă de la vasul *Zandaam* până pe insulă. Weibbe Hayes şi câţiva dintre soldaţii lui o escortară pe plaja cu pietriş până la celula singuratică şi dezolantă.

Ea auzi clinchetul lanţurilor legate de picioare. Jeronimus stătea ghemuit în colţul temniţei, ploaia scurgându-se prin tavanul de arbuşti care fuseseră aruncaţi peste pereţii de scânduri. Ochii lui străluceau fioroşi în lumina cenuşiu-verzuie.

Rânjea, de parcă ar fi aşteptat-o.

— Vreau să fiu singură cu comerciantul, zise Lucretia sergentului, iar Weibbe aprobă şi se duse să aştepte afară, deşi acest aranjament îl cam nemulţumea.

Lucretia îşi lăsă în jos capul şi trecu de paznic. Mirosea îngrozitor înăuntru şi era groaznic de frig. Dar presupunea că merita.

— Ce planuri ai să mă scoţi de aici? şopti Jeronimus.

Ea căscă gura la el. De aceea credea el că a venit aici?

— Nu ai nici o remuşcare? îl întrebă ea.

— Pentru ce, doamna mea?

— Pentru crimele monstruoase pe care le-ai comis asupra noastră.

— Nu am comis nici o crimă. Am făcut voia Domnului.

— A fost voia Domnului ca tu să distrugi atâţia oameni? A fost voia Domnului ca tu să mă dezonorezi pe mine, pe Judick Bastaniez şi pe surorile Fredericx?

— Aşa se pare, doamnă.

O rafală de vânt pătrunse prin pereţii subţiri de scândură.

— Le-ai spus că am avut grijă de tine, că m-am purtat frumos cu tine?

Lucretia se holba la el, uimită. El chiar credea asta, nu râdea de ea.

— M-ai folosit ca pe o târfă de rând.

— Cum poţi să spui aşa ceva?

— Să putrezeşti în Iad!

— Nu există nici un diavol, doamna mea, nu există nici un Iad.

Rânji, dezvelindu-şi dinţii sparţi. Weibbe şi oamenii lui făcuseră asta, era răzbunarea lor pentru cât timp era închis aici. Părea destul de puţin, după câte se întâmplaseră.

— Ar trebui să te rogi să nu existe Iad, Jeronimus, pentru că dacă te înşeli, cred că diavolul are câteva noi torturi delicioase pregătite pentru cei ca tine.

— Mai am încă oameni pe vas, zise el.

— Pe *Zandaam?*

— Să nu crezi că s-a terminat încă, doamna mea. Am să-mi amintesc cuvintele tale când voi fi liber.

Brusc i se făcu frică. Fusese o greşeală să vină aici. Sperase să exorcizeze acest demon înfruntându-l acum când era învins. Dar demonul nu dispăruse, era doar înlănţuit.

— Crezi că o să mor aici, pe insula asta mizerabilă? Dumnezeu m-a salvat cu un scop.

Sprâncenele i se arcuiră în modul acela familiar şi plăcut, ochii părând să-i sclipească în lumina verzuie.

— Ne vom mai întâlni tu şi eu.

— Nu în această viaţă, Jeronimus, şi mă rog ca nici într-o viaţă viitoare.

— Niciodată să nu fi sigură de cea viitoare, zise el.

Ea se întoarse şi fugi afară.

— Îţi e dor de mine, nu? ţipă el după ea, iar ea îl auzi râzând tot drumul pe care-l străbătuse pe plajă.

Cimitirul Bataviei, a douăzeci şi opta zi din septembrie, anul de graţie 1629

Vântul, veşnicul vânt, bătea pe insulă. La distanţă, un val mare se sparse peste Stâncile Houtman. François se pregătea să citească confesiunile fiecăruia înainte să dărâme colibele care fuseseră adăposturile şi regatul lor timp de atâtea luni. Bucăţi de pânză din corturile ce nu mai erau folosite fluturau în vânt.

În timp ce citea formalităţile curţii, ochii acuzaţilor şi acuzatorilor de-abia se ridicau din pământ. Până la urmă, toţi erau vinovaţi în vreun fel sau altul. Aşa cum le spusese Jeronimus cândva, nu există inocenţă. Toţi îşi duceau cu ei vina, ca un fel de povară pe care o cărau pe spinare; nu ar fi trebuit să mă iau după ei; ar fi trebuit să fac mai multe pentru a preveni ceea ce s-a întâmplat. Depoziţia supravieţuitorilor părea să-i afecteze pe soldaţi şi echipajul de pe *Zandaam.*

François respiră adânc, se simţi din nou biciuit de vânt şi trebuia să ţipe ca să se facă auzit.

— Deoarece l-am găsit pe comerciantul Jeronimus Cornellisen vinovat din toate privinţele, nu numai de fapte îngrozitoare, ci şi de o erezie condamnabilă, declarând că nu există nici diavolul, nici Iadul, încercând să-i facă pe oamenii de pe insulă să creadă acest lucru, am ajuns în mod unanim la acelaşi verdict: să-l condamnăm pe Jeronimus Cornellisen alături de cei mai mari criminali.

Se uită la comerciant, care chiar şi acum rânjea la el cu dintele lui rupt, de parcă ar fi ştiut de vreo conspiraţie care să-l salveze, de care François nu ştia. Se întreba, şi nu era pentru

prima oară, dacă chiar îi izolase pe toţi *trădătorii* ştiind că nici unul dintre ei nu era în siguranţă până când acest om îngrozitor nu va muri.

— În consecinţă îl condamnăm pe Jeronimus Cornellisen, farmacist din Haarlem şi în ultimul timp comerciant al vasului *Batavia,* ca luni, 1 octombrie, să fie dus pe Insula cu foci într-un loc special amenajat pentru a servi Justiţiei, unde i se vor tăia ambele mâini, după care va fi condamnat la moarte prin spânzurare, confiscându-i-se toţi banii, salariul şi toate cererile pe care le poate adresa aici, în Indii, pentru a i se oferi profit în defavoarea Companiei East India, stăpâna noastră.

Printre spectatori se auziră murmure, chiar şi câteva sunete de uimire la auzul unei pedepse aşa de blânde. Mulţi considerau că şi dacă ar fi fost torturat pe roată, tot ar fi fost insuficient pentru el.

O burniţă uşoară începu să cadă. François citi restul sentinţei:

— … Jan Hendricks din Bremen, soldat, în vârstă de 24 de ani, care conform mărturiei lui pare să fi omorât şaptesprezece oameni, sau a ajutat la moartea lor, care a avut şi intenţia de a captura vasul care venea să-i salveze…

…Lenart Michielsz van Os, cadet, în vârstă de 21 de ani, care a recunoscut de bunăvoie că a ucis sau a ajutat la moartea a doisprezece oameni şi care s-a culcat cu femei măritate şi a avut-o concubină pe Anneken Gunner, soţia lui Jan Carstenz din Tonningen…

…Mattys Beer din Musterbergh, soldat, în vârstă de 21 de ani, care a mărturisit că a omorât sau a ajutat la uciderea a nouă oameni şi care a avut-o drept concubină pe Tryntgen Fredericx, femeie măritată…

…Allert Jansz din Assendelft, tunar, în vârstă de 24 de ani, care a mărturisit de bunăvoie că a fost convins de Jeronimus Cornellisen să ajute la capturarea navei *Batavia.* De asemenea, i-a tăiat gâtul lui Andries de Bruyn din Haarlem, servitor, şi a ajutat şi la uciderea lui Jan Pinten, englez; de asemenea, într-o noapte, împreună cu alţii, a avut intenţia de a-l ucide pe Andries Jansz din Hoorn, bărbier, dar nu a reuşit din cauza cuţitului lui care nu era prea ascuţit, dar căruia i-a făcut o rană la umăr, bărbierul reuşind să fugă în apă…

…Jan Pelgrom de Bye, servitor, în vârstă de optsprezece ani din Bemel…

...Andries Jonas van Luyck, în vârstă de vreo patruzeci de ani...

Ploaia îl lovea în faţă, purtată de vânt, şi el trebuia să ţină bine documentul, pentru a nu-i zbura din mână. Citirea sentinţei dură aproape o oră. Fiecare mărturie era lungă şi plină de detalii, după cum cerea legea olandeză. După ce terminau, condamnaţii erau duşi înapoi cu cătuşe. Jeronimus fu dus înapoi pe barcă, pentru a fi transportat în închisoarea singuratică de coral de pe insula cu foci, izolat de ceilalţi.

François nu dorea decât să rezolve totul cât mai repede.

Pe puntea vasului Zandaam

— Domnule Pelsaert, zise Weibbe. Vă respect înţelepciunea în această problemă, dar nu înţeleg de ce nu-i luaţi pe toţi înapoi în Batavia. Lăsaţi-i să primească pedeapsa pe care o merită pentru ceea ce au făcut.

Uimirea sergentului era sinceră. Voia să se răzbune, la fel ca mulţi oameni, în special cei care aveau ceva de împărţit cu cele şapte femei care supravieţuiseră dezastrului. Violul nu-l puteau ei ierta, peste crimă mai treceau cu vederea.

— E ca o boală, sergent. Trebuie să ardem repede corpurile, pentru a nu se împrăştia infecţia. Sunt zece cufere cu arginţi, tentaţia e mare, pentru orice *trădător* nedescoperit.

Era adevărat, lăudat fie Domnul. Aduseseră cu ei scufundători din Batavia, oameni masivi şi negri din Gujarat care reuşiseră să găsească zece din cele unsprezece cufere cu arginţi în reciful de sub ei şi, cu ajutorul lui Dumnezeu, au izbutit să le ridice de pe fundul oceanului. Recuperaseră, de asemenea, cincizeci şi opt de mii de guldeni în bijuterii, incluzând medalionul şi vaza lui Rubens. Erau doar douăzeci şi opt de soldaţi la bordul vasului *Zandaam* care păzeau această comoară, nici unul dintre ei nu câştiga mai mult de zece guldeni pe lună. Nu se cădea să aibă la bord un om ca Jeronimus Cornellisen care să le bage gânduri necurate în cap.

Dar Weibbe Hayes nu era convins.

— Cu tot respectul cuvenit, domnule comandant, nu mi se pare o pedeapsă corespunzătoare.

— Este o necesitate.

— Sunt doar un soldat, domnule Pelsaert, slujesc compania şi

pe Dumnezeu, în felul meu. Nu înţeleg nimic din ce se întâmplă, dar eu nu sunt un om educat ca dumneavoastră.

— Ai făcut o treabă bună, sergent. Compania îţi va fi recunoscătoare pentru asta.

— *Trădătorii* ăştia nu erau buni nici să ne şteargă la fund. Fostul meu căpitan s-ar fi răsucit în mormânt dacă nu aş fi fost în stare să spăl podeaua.

Căpătă brusc curaj. Dori să fi avut şi mai mult. Mai credea că, dacă nu ar fi intervenit el, Jacobsz şi Evertsz s-ar fi dus la Melaka, iar Weibbe şi restul oamenilor ar fi murit aici. Dar nu era sigur dacă a acţionat cu curaj, pentru că singurul lucru pe care şi-l amintea era teama.

Stătea pe parapet şi se uita spre insule. Ceea ce tocmai îi spusese sergentului era numai jumătate adevărat. Ar fi fost, desigur, periculos să-l ducă pe Jeronimus viu înapoi în Java. Dar sentinţele pe care le-a dat erau tot un act de curaj, chiar de compasiune pentru această hoardă respingătoare. Ştia foarte bine ce li se va întâmpla în Batavia şi se simţea într-un fel răspunzător, pentru că el considera că parţial era vina lui că se ajunsese aici.

Era suficient că aceşti oameni vor fi pedepsiţi şi vor muri. Era normal, după tot ce se întâmplase, ca el să arate puţină compasiune.

Insula cu foci, a doua zi din octombrie, anul de graţie 1629

În această dimineaţă, Lucretia se duse pe insulă să asiste la execuţii.

Acum nu mai erau aşa de înspăimântători, plângând şi blestemându-se unul pe altul în timp ce erau târâţi la ţărm; Allert Jansz spunea că era numai vina lui Jeronimus, aşa că să-l execute pe el primul, să-l vadă cum se leagănă în laţ. Dorinţa le fu îndeplinită.

Jeronimus ţipă că încă mai există oameni care îi sunt credincioşi pe *Zandaam,* care sigur îl vor răzbuna şi-i promise comandantului că nu va ajunge viu în Batavia. Discursul fu urmat de profeţiile despre iminenţa unui nou regat al cărui vestitor şi mesager era. Când îl conduseră spre eşafod, ţipă că va fi schingiuit precum Cristos, dar că Domnul îl va răzbuna. Mâinile îi fură retezate, ceea ce-l făcu să nu mai ţină alt discurs. Cei aleşi

pentru a face treaba erau buni şi, deşi Jeronimus se lupta, misiunea fu repede îndeplinită, fu tras către eşafod, care fusese ridicat de tâmplarii care supravieţuiseră din lemnele rămase de la corturile lor.

Un ştreang îi fu legat în jurul gâtului şi el fu ridicat. Făcu câteva încercări să se apuce de frânghie cu cioturile sângerânde. Spre jena femeilor prezente, el avu o erecţie înainte de a muri, care era vizibilă prin pantaloni.

— Proprietatea diavolului, zise cineva.

Le veni rândul şi celorlalţi la eşafod, unii erau mai curajoşi decât alţii, împiedicându-se pe eşafod. Mattys Beer îşi mai cumpără câteva minute de viaţă preţioasă mărturisind că a mai omorât încă cinci oameni, iar mărturia lui era notată meticulos, într-un jurnal de către Salomon Deschamps, înainte ca frânghia să-i pună capăt zilelor. Allert Jansz nu avea nici un fel de remuşcare, înjurând şi blestemând fără să arate nici un pic de recunoştinţă pentru un final atât de rapid.

Au murit toţi uitându-se peste apa gri a lagunei. Unul câte unul se zbăteau şi se răsuceau în laţ, ochii lor morţi reflectând valurile care se spărgeau de-a lungul recifului. Ultimul lucru pe care îl văzură fu cimitirul Bataviei, regatul care durase cât viaţa unei margarete de sare, ai cărei boboci se ofileau în primăvara cenuşie din Southland.

Lucretia îi aruncă o privire lui François. Pielea lui era la fel de palidă ca a nefericiţilor condamnaţi la moarte şi pentru prima dată după săptămâni simţi puţină compasiune pentru el. Îşi aminti că el era un simplu negustor, nu era soldat sau marinar, sau călău şi nu se aşteptase niciodată să se afle în situaţia în care l-a pus Fortuna. Un om mai dur, mai puţin favorizat s-ar fi descurcat probabil mai bine.

Pelgrom, servitorul, fu ultimul care muri. Odată aşa îndrăgostit de moarte, acum se văicărea speriat, se arunca pe jos, implorând să fie iertat încât François fu impresionat şi opri execuţia întrebându-l pe băiat ce pedeapsă considera el să-i fie dată pentru crimele lui, dacă era să nu fie spânzurat. El imploră să fie lăsat pe insulă, decât să moară şi, spre dezgustul ei, François acceptă.

În timp ce era dus, Sussie Fredericks începu să plângă.

Se duseră toţi spre bărci în linişte. Lăsară insula focilor şi liniştii de pe ea în afară de scârţâitul spânzurătorii în bătaia

vântului.

La bordul vasului Zandaam

François stătea la biroul lui, notând în jurnal execuţiile. Strălucirea răsăritului de soare arunca o lumină portocalie pe fereastra de la pupa. Pe insula cu foci pescăruşii se băteau probabil pe ospăţ, ciugulind din corpurile ce atârnau din copaci.

Ciocăni cineva la uşă. Era Lucretia.

Când ea intră, comandantul se ridică şi-i oferi un scaun.

— Ce zi îngrozitoare, zise ea politicos.

— O zi pe care toţi am prefera s-o uităm, răspunse el.

El o cercetă cu privirea. Lumina gălbuie a lămpii arunca umbre pe faţa ei. Văzu că frumuseţea ei era intactă, dar distantă. Ca o sculptură desăvârşită care fusese desfigurată de invadatori, ceea ce suferise îi servea doar pentru a sublinia şi mai mult frumuseţea care rămânea. În ciuda a tot ceea ce i se întâmplase, tot mai avea aceeaşi graţie regală pe care şi-o amintea. Nu avea nici o cicatrice fizică. Doar privirea aceea pierdută din ochii ei trăda teribila ei soartă. Şi gura ei era schimbată, odată zâmbea mai des.

— L-ai iertat pe băiat, zise ea.

— Mi-a ajuns atâta moarte pentru o zi.

— Era un ucigaş ca toţi ceilalţi.

El nu putu decât să ridice din umeri.

— Nu o să te înţeleg niciodată.

— Era doar un băiat.

Avea o slăbiciune, ştia, era gata să-i scuze pe ceilalţi, era prea milos. Şi totuşi mai era o parte din el care era hotărâtă să nu renunţe. Suferinţa pusese stăpânire pe el. Nu putea trăi cu ceea ce se întâmplase, dar nu era nimic de făcut acum să mai schimbe ceva.

Era adevărat că nu era cel care credea că este. Nu putea suporta părerea proastă pe care o avea despre el, dar era clar că nu putea fi schimbată.

— Ce-o să faci cu el? întrebă ea, întrerupându-i gândurile.

— Nu l-am scutit de spânzurătoare să se ducă în Batavia şi să dea de judecători mai aspri ca mine. Am să-l las în Southland. A căutat sălbăticie, poate va găsi acolo. Îşi puse jos tocul. Dar tu nu ai venit aici să discuţi despre Pelgrom.

— Nu, ci despre Wouter Looes.

— Ce-i cu el?

— Cred că totuşi Dumnezeu îl poate izbăvi. Poate poţi să-l ierţi. Am fost în puterea lui. Ar fi putut să mă folosească la fel ca Jeronimus...

El nu o putea privi în ochi.

— O să mă mai gândesc.

— Dacă poţi ierta pe cineva ca Pelgrom, atunci poţi să-l ierţi şi pe el.

El dezaprobă. Ce vroia de la el? Era singurul motiv pentru care venise la el? Aşa părea, pentru că se ridică să plece.

— Lucretia...

Urmă o lungă tăcere în care el îşi căuta cuvintele. Dar apoi aprobă din cap. Îşi dădu seama că nu mai era nimic de spus.

28°13' latitudine sudică, a şaisprezecea zi din noiembrie, anul de graţie 1629

Ancorară în Southland pentru ultima oară.

Wouter Looes şi Jan Pelgrom se urcară într-o barcă, având câteva provizii. Păreau mai singuri ca niciodată. Wouter Looes se uită în sus şi o văzu pe Lucretia stând pe parapet. Se rugase să fie lăsat în viaţă pentru că fusese bun cu ea, sau cel puţin nu fusese crud. Îi făcu un semn uşor cu capul, în semn de recunoştinţă. Trăia, deşi cine ştia ce fel de viaţă va avea. Avea în buzunar o scrisoare de la Pelsaert:

Norocul omului se află în locuri ciudate; dacă Domnul are grijă de tine, nu vei păţi nimic din cauza băştinaşilor, dimpotrivă, pentru că nu au văzut nici un om alb, îţi vor deveni prieteni. Între timp trebuie să ai grijă de orice găseşti, fie aur, fie argint, sau de ceea ce este important pentru ei.

Perioada în care vasele trec pe aici este în aprilie, mai, iunie, iulie, aşa că trebuie să fii pregătit în acea perioadă, iar dacă vezi vreun vas, fă semne, fum sau altfel.

Mai presus de toate nu-L uita pe Dumnezeu şi fără îndoială El te va ajuta să treci cu bine peste tot.

Redactat pe vasul Zandaam la 16 noiembrie.

Semnat, François Pelsaert, comandant.

Lanţurile le fură desfăcute şi îi lăsară să plece.

Wouter începu să vâslească spre ţărm, iar Pelgrom plângea din nou şi nu-i era de nici un folos. Era o dimineaţă luminoasă, iar vântul aducea cu el mirosul de eucalipt de la ţărm.

Lucretia îi privi până nu se mai văzură, iar apoi *Zandaam* ridică ancora şi se îndreptă spre Java. Poate că Wouter şi băiatul vor muri în câteva zile pe coasta aceea pustie şi plină de muşte, blestemând numele lui Jeronimus Cornellisen, sau poate că îşi vor găsi un cămin printre sălbaticii negri ce trăiau acolo, petrecându-şi zilele visând la aur şi la femei, pe coasta aceea barbară, sau la plăceri mai simple, cum ar fi un hering fript şi bere olandeză şi mori de vânt care se învârteau încet pe câmpurile verzi din Friese.

SENTINŢA FINALĂ ASUPRA OAMENILOR CERCETAŢI DEJA LA BORDUL VASULUI *ZANDAAM*

Luni, a douăzecea zi din ianuarie, anul de graţie 1630

Onorabilul… după ce a citit cele menţionate în document şi mărturiile personale ale delincvenţilor numiţi, a aprobat sfaturile date de consilier, şi anume ca delincvenţii, pentru crimele lor monstruoase şi violurile asupra femeilor, şi anume:

Jacop Pietersz Cousijns, *Steenhower,* va fi torturat pe roată.

Salomon Deschamps, comerciant, Daniel Cornelisz van Luyck, soldat, Hans Heijiweck şi Lucas Giellisz din Haga, toţi patru vor fi spânzuraţi, iar înainte i se va tăia mâna dreaptă lui Daniel Cornelisz.

Rogier Deckier din Haarlem şi Abraham Gerritsz, servitori. Se va trage la sorţi care din ei va fi spânzurat, iar cel ce va scăpa de moarte va fi biciuit sever, având un ştreang în jurul gâtului.

Andries Liebent din Oldenburgh, Hans Fredericsz din Bremen şi Olivier van Welderen vor fi biciuiţi fără milă, legaţi de un stâlp şi exilaţi timp de trei ani în lanţuri, iar Hans Fredericks va avea şi el un laţ în jurul gâtului.

Cornelisz Jansz, Fasolică, tânăr marinar, va fi biciuit şi însemnat.

Iar aici se consemnează că execuţiile vor avea loc joi.

În plus, guvernatorul general şi consilierii Indiilor au găsit de

cuviinţă să recompenseze persoanele care s-au arătat credincioase şi au rezistat tentaţiei, fiecare după merit, cu plata pe două luni, iar soldaţii care nu sunt cadeţi vor fi făcuţi acum, li se vor oferi şi câte zece guldeni pe lună, atât lor, cât şi marinarilor care câştigă mai puţin de zece guldeni pe lună. Weibbe Hayes care a plecat ca soldat şi care s-a comportat ca un lider, va primi patruzeci de guldeni pe lună şi promisiunea de a fi avansat în rang, în funcţie de ocazie şi de merite.

XXX

Sunt un om rezonabil.

Nu eu am fost cel care i-a făcut să se comporte aşa cum s-au comportat şi nu voi accepta să fiu responsabil pentru acţiunile lor.

Sărmanul Steenhower s-a chinuit mult până a murit. I-au trebuit câteva ore.

Ar fi trebuit să fiţi acolo să vedeţi.

Mulţi au fost. Au agăţat steaguri la castel, iar sentinţele au atras o mulţime de creştini olandezi care au aplaudat călăii în timp ce-şi făceau treaba.

Cât despre ceilalţi, eu nu m-am mai amestecat. Doamna van den Mylen s-a recăsătorit la mai puţin de un an şi a murit liniştită în patul ei, în Amsterdam, în 1668, de bătrâneţe. S-a dovedit a fi incoruptibilă, aşa că de ce să ne mai deranjăm din cauza ei? Poate că a trăit aducându-şi aminte de lucrurile pe care le-a văzut şi experimentat pe acele insule, cel puţin aşa cred.

Cât despre Judick Bastaniez, ea s-a dovedit destul de activă pentru fata unui preot, deşi nu ai fi zis dacă ai fi privit-o. Sufletul ei bun, calvinist, s-a împăcat cu ideea că a fost soţia unui întreg regiment în cimitirul Bataviei; s-a mai căsătorit de două ori, ambii soţi având aceeaşi soartă ca primul, deşi în circumstanţe mai puţin spectaculoase. Ea a rămas fără nimic, dar când compania a aflat despre asta, i-a oferit o pensie de şase sute de guldeni drept recompensă pentru ce a îndurat pe Stâncile Houtman, un act de compasiune şi generozitate din partea Celor Şaptesprezece Atotputernici, care nu erau renumiţi pentru generozitatea lor.

Pastorul s-a recăsătorit în Batavia, cam după un an, şi a murit

după doi ani. Spuneau că s-a hrănit cu propriile excremente, dar pot să-l discrediteze cum or vrea, mai bine unul ca el decât o mie ca Weibbe Hayes. Acel soldat a fost ridicat la rangul de căpitan şi a fost sărbătorit ca erou în toată Olanda un timp, înainte de a cădea în uitare. Nu ştiu ce s-a mai întâmplat cu el. Se spune că s-a căsătorit cu Sussie Fredericx, dar nu mă interesează nişte oameni atât de simpli. După părerea mea, nu ştiu să trăiască.

Mai rămâne să spunem ceva despre bunul comandant, îl văd şi acum, stând singur la pupa vasului *Zandaam,* chinuit de remuşcări şi îndoieli. Un om arătos, vanitos, blând, sensibil, ambiţios şi romantic. Tot ceea ce aţi spera de la un tovarăş de cină. Ca să fiu sincer, cred că am fost prea dur cu el, deşi mi-ar fi plăcut să-l fac să se simtă mai bine, nu avea constituţia necesară pentru asta. A murit după aproape un an, de dizenterie, în timp ce se afla cu afaceri în Sumatra, moartea salvându-l de la dezonoarea de a-i fi fost cercetat comportamentul.

Jeronimus, desigur, a fost mâncat de păsări, iar trupul lui a fost îngropat sub nisipurile pe care olandezii le mai numesc încă Stâncile Houtman. Era o fiinţă fascinantă, cu siguranţă unul de-al meu. Un profet singur, încântător, convingător, cooperant şi politicos.

Ar fi trebuit să-i scriu un epitaf mai bun, pentru că era fiul meu.

Şi de care am fost mulţumit.

Postfaţă

Aceasta este o întâmplare adevărată. Fiecare personaj din această carte a trăit cândva, nu am inventat eu evenimentele, doar am interpretat felul în care s-au desfăşurat. Istoricii pot demonstra că pe căpitanul vasului *Zandaam* îl chema Jacobsz. Eu l-am numit Arentz, pentru a nu fi confundat de cititori cu Arian Jacobsz, căpitanul de pe *Batavia.*

Vasul *Zandaam* a ajuns exact în momentul în care Wouter Looes şi oamenii lui îl atacau pe Weibbe Hayes. Dacă ar fi ficţiune, nici un editor care-şi ştie meseria nu ar fi îngăduit un astfel de amănunt întâmplător. Dacă *Zandaam* nu ar fi ajuns chiar atunci, supravieţuitorii nu ar mai fi putut să povestească ce s-a întâmplat, iar noi nu am fi ştiut atât de multe lucruri despre

Batavia, desigur cea mai scandaloasă poveste despre naufragii din istoria maritimă.

Oricine e interesat de *Batavia* ar trebui să citească *Insula fantomelor furioase* de Hugh Edwards şi *Călătorie pe Batavia,* a lui Henrietta Drake-Brockman.

Vaza lui Rubens se află acum în Galeria de Artă Walters din Baltimore. Medalionul este acum principala atracţie de la Royal Penningkabinet din Leiden, în Olanda.